

F. Scott Fitzgerald

Un diamant cât Hotelul Ritz
și alte povestiri

Francis Scott Fitzgerald. Născut în St. Paul, Minnesota, în 1896, Francis Scott Key Fitzgerald studiază la academia din orașul natal și la Universitatea Princeton. Se înrolează în armată în 1917 și, după demobilizare, îi apar primele povestiri în revista newyorkeză *Smart Set*. Anul 1920 este un an de glorie pentru tânărul Scott: Editura Scribners îi publică romanul *Dincoace de Paradis*, care-l consacră drept purtătorul de cuvânt al „epocii jazzului”, iar Zelda Sayre, o aristocrată din Alabama, acceptă să-i fie soție. Cuplul Zelda și Scott — un cuplu reușit la început, afișând aceeași atitudine nonconformistă de adolescenți întârziați și o disperare premonitoare, ce avea să le întunece fericirea - își împarte timpul între Paris, Riviera și Roma și intră în celebrul cerc de scriitori americani expatriați din care făceau parte Gertrude Stein, Ernest Hemingway, John Dos Passos și Thomas Wolfe. În vremea Marelui Boom, lui Fitzgerald îi apar cele două romane care-l consacră definitiv ca pe un mare autor: *Cei frumoși și blestemați* în 1925 și *Marele Gatsby* în 1925. Ultimii ani de viață îl vor găsi pe Fitzgerald la Hollywood, ca autor de scenarii. Moare în 1940, în urma unui infarct, lăsând neterminat romanul *Ultimul magnat*. Miniseriile sale, în mare parte autobiografice, sunt publicate postum sub titlul *Ecouri din epoca jazzului*.

Cele zece povestiri din volumul de față, scrise între 1920 și 1937, când Fitzgerald se afla în plină forță creatoare, ilustrează perfect rafinamentul stilului său. În ele prozatorul creează personaje memorabile: un miliardar nemilos care deține un diamant cât un munte, o frumoasă nemulțumită din Sud care caută aventura vieții în Nord, un erou tragic ce și-a pierdut mai întâi averea, iar apoi tihna familială și, în general, o pleiadă de tineri debusolați, zăpăciți și adesea fermecători din perioada interbelică. Din prăfuitul orașel georgian Tarleton și până la strălucitoarele metropole New York și Paris, Fitzgerald aduce la viață epoca „generației pierdute” - o epocă nebunatică și vrăjită, tragică și strălucitoare. Prozele din volumul *Un diamant cât Hotelul Ritz*. veritabile giuvaiere lucrute cu măiestrie, scot la iveală talentul copleșitor al unuia dintre cei mai mari scriitori pe care i-a avut America.

Palatul de gheață

Soarele picura peste casă ca vopseaua de aur peste un vas de ceramică de artă, iar fulgii de umbră de aici, de colo nu făceau decât să intensifice tăria băii de lumină. Casele îngemănate Butterworth și Larkin erau adăpostite în spatele unor arbori mari și robuști. Numai casa Harper primea soarele din plin și, cât era ziua de lungă, privea spre strada prăfuită cu o răbdare blajină și îngăduitoare. Acesta era orașelul Tarleton, așezat în sudul extrem al Georgiei, într-o după-amiază de septembrie.

Sus, la fereastra dormitorului, Sally Carrol Happer își rezema bărbia ei de față de nouăsprezece ani pe pervazul de cincizeci și doi de ani și privea cum ia curba Fordul străvechi al lui Clark Darrow. Mașina se înfierbântase – fiind construită parțial din metal, înmagazina căldura pe care o absorbea sau o producea -, iar Clark Darrow, bățos la volan, afișa o expresie îndurerată și încordată, ca și cum s-ar fi considerat pe sine însuși o piesă de rezervă, și părea gata să explodeze în orice clipă. Trecu anevoie peste două făgașe săpate în pământ, roțile gemură indignate de întâlnire și apoi, cu o mutră înfricoșătoare, el răsuci pentru ultima oară volanul, garând mașina și pe sine însuși aproximativ în fața treptelor casei Happer. Se auzi un sunet plângăreț, un oftat, un hârâit de muribund, urmate de o scurtă tăcere, apoi aerul fu sfâșiat de o fluierătură înfricoșătoare.

Pe jumătate adormită, Sally Carrol privi în jos. Dădu să caște, dar, constatând că era imposibil s-o facă fără să-și ridice bărbia de pe pervaz, se răzgândi și continuă să privească în tăcere automobilul, al cărui proprietar stătea semeț - chiar dacă numai de ochii lumii - într-o poziție absolut verticală, așteptând un răspuns la semnalul său. După o clipă claxonul mai deșiră o dată aerul îmbâcsit de praf.

— 'Neața.

Nu fără dificultate, Clark își răsuci trupul înalt și îndreptă o privire piezișă spre fereastră.

— Nu mai e dimineață, Sally Carrol.

— Nu mai e? Ești sigur?

— Ce faci acolo ?

— Mănânc un măr.

— Hai să înotăm! Vrei ?

— Cred că da.

— Ce-ar fi să te grăbești ?

— Cum zici tu.

Sally Carrol scoase un oftat masiv și, cu o lentoare incredibilă, se ridică de pe podea, unde se ocupase cu distrugerea bucăților de măr verde și, alternativ, cu pictatul păpușilor de hârtie pentru sora ei mai mică. Se duse la oglindă, își contemplă imaginea cu o apatie încântătoare și încântată de sine, își puse două pete de ruj pe buze și un fir de pudră pe vârful nasului, după care-și acoperi părul cârlionțat, tuns scurt, de culoarea boabelor de porumb, cu o bonetă de soare imprimată cu trandafiri. Răsturnă cu piciorul apa pentru acuarele, zise „O, naiba s-o ia!” - dar nu ridică farfurioara - și ieși din cameră.

— Ce mai faci, Clark? întrebă ea după un minut, încălecând cu agilitate portiera mașinii.

— Foarte bine, Sally Carrol.

— Unde ne ducem să înotăm?

— La Walley's Pool. I-am zis lu' Marylyn că trecem să-i luăm, pe ea și pe Joe Ewing.

Clark era înalt și smead. Când stătea în picioare, avea tendința să se cocoșeze. Ochii

lui erau amenințători și expresia oarecum arțăgoasă, în afară de momentele când îi era iluminată de vreunul din zâmbetele lui obișnuite.

Clark avea „un venit” - exact atâta cât să

trăiască fără griji și să-și cumpere benzină - și-și petrecuse cei doi ani de când absolvise

colegiul Georgia Tech moțâind pe străzile leneșe ale orașelului natal și discutând cum să-și

investească mai bine capitalul, ca să facă avere cât ai clipi din ochi.

Nu-i era deloc greu să hoinărească fără rost. Exista un pâlț de fetițe care crescuseră frumos, uimitoarea Sally Carrol fiind cea mai atrăgătoare dintre ele, iar fetelor le plăcea ca băieții să înoate cu ele, să danseze cu ele și, desigur, să le facă și curte în serile de vară pline de mireasma florilor. Și tuturor le plăcea grozav de Clark. Când se plictisea de compania fetelor, găsea o jumătate de duzină de tineri aidoma lui, aflați mereu pe punctul de a face ceva la care renunțau cu plăcere ca să joace cu el o

partidă de golf, una de biliard sau să bea un litru de „alcool galben și tare”. Din când în când vreunul dintre colegii lui de generație făcea un tur de vizite de rămas-bun înainte de a pleca la New York, Philadelphia sau Pittsburgh ca să intre în afaceri, dar majoritatea timpului și-l petrecea trândăvind în acel paradis lănced al cerurilor molatice, al serilor brăzdate de licurici, al bâlciurilor stradale dominate de vacarmul negrilor și mai ales al fetelor gracile, cu vorba șoptită, crescute nu atât cu bani, cât cu amintiri.

După ce Fordul a fost trezit la un soi de viață agitată și supărată, Clark și Sally Carrol au pornit-o zdrăngănind pe Valley Avenue, au intrat pe Jefferson Street, unde drumul de pământ bătucit devenea asfalt, pe soporificul Millicent Place, unde se aflau o jumătate de duzină de conace prospere și corpolente, și au ajuns în zona centrală. Aici era periculos să șofezi, căci era ora de cumpărături. Populația se mișca alene pe străzi și o cireada de boi care mugeau stins era îmboldită să plece din calea unui tramvai placid. Până și prăvăliile parcă se mărgineau să caște din uși și să clipească din vitrine în lumina soarelui înainte de a intra într-o comă profundă și temporară.

— Sally Carrol, zise pe neașteptate Clark, e adevărat că ești logodită?

Ea îl fulgeră cu privirea.

— De unde-ai auzit asta?

— Hai, zi, ești logodită?

— Halal întrebare mai pui!

— Mi-a zis o fată că te-ai logodit cu un yankeu pe care l-ai cunoscut vara trecută la Asheville.

Sally Carrol oftă:

— N-am văzut un oraș mai amator de zvonuri.

— Nu te mărita cu un yankeu, Sally Carrol! Avem nevoie de tine pe-aici.

Sally Carrol rămase un moment tăcută.

— Clark, întrebă ea brusc, cu cine naiba să mă mărit?

— Îmi ofer serviciile.

— Iubitule, n-ai putea întreține o nevestă, i-o întoarce ea veselă. Și, oricum, te cunosc prea bine ca să mă îndrăgostesc de tine.

— Asta nu-nseamnă că trebuie să te măriți cu un yankeu, persevera el.

— Da' dacă-1 iubesc?

El clătină din cap.

— Imposibil. Ar fi mult prea diferit de noi. În toate privințele.

Se întrerupse din vorbit pe când oprea mașina în fața unei clădiri întortocheate și dărăpănate. Marylyn Wade și Joe Ewing apărură în prag.

— Bună, Sally Carrol!

— Salut!

— Ce mai faceți voi ?

— Sally Carrol, întrebă Marylyn după ce demarară din nou, ești cumva logodită?

— O, Doamne, de unde-a pornit tărășenia asta? Nu mă pot uita și eu la un bărbat fără ca toată lumea din oraș să mă logodească cu el?

Clark privea drept în față, la un șurub din parbrizul care zăngănea.

— Sally Carrol, zise el cu o intensitate ciudată, nu-ți place de noi?

— Ce?'

— De noi, ăștia de-aici.

— Păi, Clark, doar știi că-mi place. Vă ador pe toți.

— Atunci de ce te logodești cu un yankeu ?

— Clark, nu-ți pot răspunde. Nu știu sigur ce-o să fac, dar... Ei bine, vreau să călătoresc,

să cunosc oameni. Vreau să-mi dezvolt gândirea. Vreau să trăiesc acolo unde lucrurile se petrec la scară mare.

— Ce vrei să spui ?

— O, Clark, te iubesc și-1 iubesc și pe Joe ăsta, și pe Ben Arrot, și... pe voi toți, dar voi... voi...

— Vom fi toți niște ratați.

— Da. Nu vreau să spun numai ratați financiar, ci cumva doar... niște neputincioși triști și... of, cum să explic...?

— Și asta fiindcă rămânem aici, la Tarleton?

— Da, Clark, și fiindcă vă place aici și n-aveți de gând să schimbați în nici un caz ceva, să gândiți sau să progresați.

El încuviință din cap, iar ea se întinse și-1 apăsă pe mână.

— Clark, îi declară încet fata. Nu te-aș da pe toată lumea asta ! Ești dulce așa cum ești.

Lucrurile care te vor face să eșuezi eu le voi iubi veșnic: faptul că trăiești în trecut, zilele

și nopțile petrecute leneș, nepăsarea și generozitatea ta.

— Și totuși pleci ?

— Da... fiindcă nu m-aș putea mărita niciodată cu tine. Ocupi în inima mea un loc pe

care nimeni altul nu-1 poate cuceri, dar dac-aș fi priponită aici, n-aș avea stare. Aș simți că...

îmi irosesc viața. Înțelege, în mine există două personalități. Este personalitatea mea veche

și visătoare, cea pe care o iubești, dar mai este și un soi de energie, un sentiment care mă îndeamnă la gesturi nesăbuite. Asta e partea din mine care poate fi utilă undeva și care va dăinui și atunci când frumusețea mi se va veșteji.

Se opri brusc, așa cum îi stătea în fire, și oftă:

— O, ce mizerie !

Starea sufletească i se schimbă.

Închizând pe jumătate ochii și înclinându-și capul pe spate până ajunse să și-1 rezeme de

speteaza scaunului, lăsă briza înviorătoare să-i răcorească pleoapele și să-i agite cârlionții

înfoiați ai tursorii scurte. Leșiseră din oraș și înaintau cu viteză printre pâlcurile încâlcite

de arbuști de un verde strălucitor, amestecați cu ierburi înalte și copaci subțiri care-și răsfirau

frunzișul bogat, făcând ca drumul să fie răcoros și ospitalier. Ici și colo treceau pe lângă o baracă prăpădită, locuită de negri, unde cel mai bătrân locatar, încăruntit, pufăia dintr-o pipă din cocean de porumb în pragul ușii și o jumătate de duzină de plozi smoliți și pe jumătate goi defilau cu niște păpuși de cârpă prin iarba crescută sălbatic în fața casei. Mai încolo se întindeau leneșele plantații de bumbac, pe care până și truditorii păreau niște umbre subțiate, împrumutate de soare pământului, dar nu ca să muncească, ci ca să ajute la perpetuarea unei străvechi tradiții pe câmpurile aurite din septembrie. Iar în jurul pitorescului peisaj picotitor,

deasupra pomilor, bojdeucilor și râurilor măloase, se învârtejea căldura, deloc ostilă, ci doar mângâioasă, ca un sân mare, cald și hrănitor de la care sugea copilul Pământ.

— Sally Carrol, am ajuns.

— Biata copilă doarme dusă.

— Dragă, ai murit în sfârșit de prea multă lene ?

— Apă, Sally Carrol! Apa răcoroasă te așteaptă!

Ochii somnoroși ai fetei se întredeschiseră.

— Salut, murmură ea, zâmbind.

II

În noiembrie Harry Bellamy, un ins înalt, spătos și energic, a descins pentru patru zile din orașul său din Nord. Intenționa să rezolve o problemă care pentru el devenise arzătoare din miezul verii, de când o cunoscuse pe Sally Carrol în Carolina de Nord. Pentru ca ei doi să ajungă la un acord n-a fost nevoie decât de o după-amiază liniștită și de o seară în fața focului din șemineu, pentru că Harry Bellamy posedea tot ceea ce-și dorea fata. În plus, ea îl iubea - îl iubea cu partea aceea a ființei ei pe care o rezerva în mod special pentru dragoste. Sally Carrol avea mai multe părți bine definite.

În ultima după-amiază petrecută de el în oraș s-au plimbat și ea a constatat că pașii li se îndreptau aproape fără să bage de seamă spre unul dintre locurile ei favorite: cimitirul. Când acesta se contura, gri-alburiu și verde-auriu, în lumina veselă a soarelui de după-amiază, fata se opri nehotărâtă lângă porțile de fier.

— Ai o fire mohorâtă, Harry? Întrebă ea cu un zâmbet slab.

— Mohorâtă? Nu eu.

— Atunci hai să intrăm. Pe unii îi deprimă, dar mie-mi place.

Trecură pragul cimitirului și o porniră pe o alee ce ducea prin mijlocul unei văi vălurite, înțesată cu morminte - cele din anii '50 de un cenușiu prăfos și mucegăit, cele din anii '70 cu flori ciudate dăltuite în piatră și urne pentru flori, cele din anii '90 împodobite în exces și hidoase, cu heruvimi grași, de marmură, tolăniți ca bețivii pe perne de piatră și cu uriașe și imposibile buchete de flori neidentificabile din granit. Din când în când zăreau câte o siluetă îngenucheată care ținea în mâini un omagiu floral, dar pe majoritatea mormintelor zăcea un lițoliu al tăcerii și un covor de frunze moarte ce degaja doar parfumul pe care propriile lor memorii umbroase îl ațâțau în mințile celor vii.

Ajunseră în vârful unei coline, unde li se ivi în față o piatră funerară înaltă, rotunjită, împestrițată de pete de umezeală și pe jumătate ascunsă de vrejuri.

— Margery Lee, citi fata. 1844-1873. Nu-i așa că era drăguță? A murit la douăzeci și nouă de ani. Draga de Margery Lee, adăugă ea moale. Nu ți-o imaginezi, Harry?

— Ba da, Sally Carrol.

El îi simți mânuța ghemuindu-i-se într-a lui.

— Cred că era brunetă și purta întotdeauna o panglică în păr și splendide fuste clopot de un gri-albăstrui palid sau de culoarea trandafirilor veștezi.

— Da.

— O, și cât era de dulce, Harry! Era tipul de fată născută pentru a sta pe o verandă largă, cu coloane, ca să întâmpine oaspeții. Mai mult ca sigur că o mulțime de bărbați au plecat la război cu gândul că se vor întoarce la ea, dar poate că nu s-a mai întors nici unul.

El se aplecă mai aproape de mormânt, căutând vreo inscripție care să indice un măritiș.

— Nu găsesc nici un indiciu.

— Bineînțeles că nu. Cum ar putea exista ceva mai grăitor decât acest simplu „Margery Lee” și datele elocvente?

Se apropie mai mult de el și lui Harry i se puse pe neașteptate un nod în gât când părul ei galben îi mângâie obrazul.

— Îți imaginezi cum era, nu-i așa, Harry?

— Da, încuviință el moale. O văd prin ochii tăi scumpi. Acum ești foarte frumoasă, așa că știu că și ea trebuie să fi fost așa.

Stăteau tăcuți unul lângă altul, iar el îi simțea umerii tremurând ușor. O adiere nestatornică veni dinspre vale și mișcă borul larg, pleoștit, al pălăriei fetei.

— Hai să mergem acolo jos.

Fata arătă cu degetul o fâșie plată de pe cealaltă parte a colinei, unde, lângă gazonul verde, se vedeau o mie de cruci alb-cenușii dispuse în rânduri drepte, nesfârșite, ca armele unui batalion, prezentate pentru onor.

— Sunt mormintele soldaților Confederației, spuse simplu Carrol.

S-au plimbat de-a lungul șirurilor de cruci, citind inscripțiile - mereu doar un nume și o dată, uneori indescifrabile.

— Ultimul rând e și cel mai trist. Uite acolo! Fiecare cruce poartă pe ea doar o dată și un singur cuvânt: „Necunoscut”.

Tânăra își înălță spre el ochii înecați în lacrimi.

— Dragul meu, dacă nu știi, nu pot să te fac să înțelegi cât de real e totul pentru mine.

— Pentru mine felul în care tu simți este foarte frumos.

— Nu, nu, nu de mine e vorba! Ci de ei, de vremurile alea vechi pe care am încercat să le fac să trăiască în mine. Cei de aici nu erau decât bărbați - neînsemnați, evident, altfel n-ar fi rămas „necunoscuți” -, dar au murit pentru cel mai frumos lucru din lume: Sudul dispărut. Știi, continuă ea cu o voce răgușită și cu ochii lucindu-i de lacrimi, oamenii au vise pe care le leagă de anumite lucruri, iar eu am crescut însoțită de acest vis. A fost ușor, pentru că totul era mort și nu puteam suferi nici o deziluzie. Într-un fel, am încercat să reînvie vechile standarde de noblesse oblige – căci n-au mai rămas din ele decât resturi, pricepi, ca trandafirii dintr-o grădină părăsită, care-și dau ultima suflare în jurul tău -, urme de ciudată curtenie și de cavalerism la unii dintre băieți și poveștile pe care le auzeam cândva de la un soldat confederat din vecini și de la câțiva negri bătrâni. O, Harry, exista ceva, exista ceva ! Nu te pot face să înțelegi, dar era acolo!

— Dar înțeleg, o asigură el din nou, calm.

Zâmbind, Sally Carrol își zvântă ochii cu colțul batistei ce ieșea din buzunarul lui de la piept.

— Nu. Tu ești trist. Așa-i, iubitele ? Chiar dacă eu plâng, sunt fericită aici și locul ăsta îmi dă un fel de putere.

Se întoarseră și părăsiră locul mână în mână. Găsiră o porțiune cu iarbă moale, iar Sally Carrol se așeză și-1 trase jos lângă ea. Ședeau sprijiniți cu spatele de ruinele unui zid scund.

— Aș vrea ca alea trei bătrâne să se care de-aici, se lamenta el. Vreau să te sărut, Sally Carrol!

— Și eu.

Nerăbdători, așteptară ca acele trei siluete încovoiate să dispară, după care ea îl sărută până când cerul deveni parcă străveziu de tot și toate zâmbetele și lacrimile fetei pieriră în extazul secundelor eterne.

După aceea au făcut cale întoarsă, pășind agale, în vreme ce prin unghere amurgul juca somnolente dame în alb și negru cu rămășițele zilei.

— Tu vei veni cam prin mijlocul lui ianuarie și trebuie să stai cel puțin o lună, zise el.

Va fi grozav. Avem un carnaval de iarnă și dacă n-ai văzut niciodată zăpadă, ai să crezi că te afli într-o țară de basm. Vom patina, vom schia, ne vom da cu sania și pe tobogan,

vor fi defilări cu torțe pe patine. De ani de zile nu s-a mai ținut o paradă, așa că acum vor organiza una trăsnet.

— N-o să-mi fie frig, Harry? întrebă ea brusc.

— În nici un caz. Poate c-o să-ți înghețe născul, dar nu vei tremura de frig. Zăpada e tare și uscată, știi.

— Cred că eu sunt o făptură a verii. Nu-mi place frigul sub nici o formă.

Se întrerupse și amândoi păstrară câteva minute de tăcere.

— Sally Carrol, o întrebă el foarte grav, ce zici de... martie?

— Zic că te iubesc.

— Martie ?

— Martie, Harry.

III

Toată noaptea a fost foarte frig în vagonul Pullman. Sally Carrol îl sună pe însoțitor să-i mai dea o pătură, iar când el nu-i putu face pe plac, încercă în zadar să fure câteva ore de somn, îndesându-se într-un colț al cușetei și îndoind așternutul, ca să-l dubleze. Dorea să arate cât mai bine dimineața.

Se trezi la șase și, alunecând cu neplăcere în haine, se împletici până la vagonul-restaurant ca să bea o cafea. Zăpada se infiltrase pe coridoare și acoperea podelele cu un strat alunecos. Era ciudat frigul acesta. Se insinua pretutindeni. I se vedea clar aburul răsufării și expira aerul cu o plăcere veselă și naivă. Cum sta la masă în vagonul-restaurant, privea pe fereastră dealurile și câmpiile albe și pinii răzleți, ale căror ramuri serveau drept platouri verzi pentru praznicul geros al zăpezii. Uneori depășeau în viteză câte o fermă solitară, urâtă, neagră și stingheră în deșertul alb. De fiecare dată când vedea una, simțea instantaneu un fior de compasiune pentru sufletele încuiate acolo, în așteptarea primăverii.

Când ieși din vagonul-restaurant și se întoarse, clătinându-se, în vagonul Pullman, se simți cuprinsă de o undă de energie și se întrebă dacă era cumva efectul aerului înviorător despre vorbise Harry. Țasta era Nordul - Nordul -, pământul ei de-acum!

„Suflați, vânturi încrâncenate!

Eu drumurile le voi bate...”

fredona ea numai pentru sine, exultând.

— Ce spuneți? întrebă politicoș însoțitorul.

— Am zis: Scutește-mă.

Sârmele lungi dintre stâlpii de telegraf se dublară. Încă o pereche de șine începu să alerge pe lângă tren, apoi alte trei, patru... apărură un șir de case cu acoperișuri troienite, se zări un troleibuz cu geamurile înghețate, străzi, tot mai multe străzi... orașul.

Rămase o clipă în picioare, năucită, pe peronul înghețat, după care zări siluetele încotoșmănate în blănuri care se repezira spre ea:

— Uite-o!

— O, Sally Carrol!

Sally Carrol lăsă bagajul din mână.

— Bună!

O față vag familiară, rece ca gheața, se apropie să o sărute, după care se pomeni înconjurată de multe chipuri, ce parcă emanau toate nori groși de fum greu. Strânse mâna multora. Noile ei cunoștințe erau Gordon, un bărbat scund, dar vioi, de treizeci de ani, care arăta ca o replică nereușită a lui Harry, desenată de un amator, și soția sa, Myra, o doamnă plină de neastâmpăr, cu părul ca inul sub casca îmblănită de automobilistă. Aproape imediat Sally Carrol se gândi

că femeia are o înfățișare vag scandinavă. Un șofer voios o scăpă de bagaje și, printre ricoșeuri de exclamații, propoziții neterminate și câte un „dragă” agitat și superficial emis de Myra, se poftiră reciproc să iasă din gară.

În clipa următoare erau într-un sedan care rula pe străzi întortocheate și troienite, pe care zeci de băiețași își legau săniile de căruțele băcanilor și de automobile.

— O! strigă Sally Carrol. Vreau să fac și eu la fel! Se poate, Harry?

— E pentru copii. Dar am putea...

— E circ curat, zise ea cu regret.

„Acasă” era o clădire mare, cu structură șubredă de lemn, plasată pe un șorț alb de nea, iar acolo tânăra cunoscuse un bărbat masiv, cu părul cărunt și destul de simpatic și o doamnă ca un ou, care o sărută. Părinții lui Harry. Urmă o oră indescriptibilă, în timpul căreia nu-și putu trage sufletul, o oră plină de jumătăți de fraze, de apă fierbinte, de ouă cu șuncă și zăpăceală, după care rămase singură cu Harry în bibliotecă, unde-l întrebă dacă ar putea îndrăzni să fumeze.

Era o încăpere spațioasă, cu icoana Fecioarei Maria deasupra șemineului și șiruri după șiruri de volume cu coperte de un auriu închis, auriu deschis sau roșu strălucitor. Toate scaunele erau împodobite cu un pătrățel de dantelă pe locul unde se presupunea că-ți vei rezema capul, canapeaua era confortabilă, iar cărțile păreau să fi fost citite (unele). Sally Carrol avu instantaneu imaginea bibliotecii de acasă, veche și uzată, cu imensele tratate de medicină ale tatălui ei, cu portretele în ulei ale celor trei frați ai bunicului și cu hărtănița de canapea reparată în mod repetat timp de patruzeci și cinci de ani, dar pe care te simțeai grozav când stăteai și visai. Camera aceasta nu i se părea nici atrăgătoare, nici neapărat altcumva. Era pur și simplu o încăpere ce conținea o grămadă de obiecte scumpe, care păreau toate vechi de vreo cincisprezece ani.

— Ei, ce zici de căminul nostru? o întrebă curios Harry. Te surprinde? Adică e ceea ce te așteptai să vezi?

— Tu ești ceea ce mă așteptam să văd, Harry, răspunse ea, întinzând brațele.

Dar după un sărut scurt, el păru dornic să smulgă de la ea puțin entuziasm.

— Și orașul? Ți place? Simți energia din aer?

— O, Harry! râse ea. Trebuie să-mi acorzi puțin timp. Nu-i corect să mă bombardezi cu întrebări.

Pufăi din țigară, oftând mulțumită.

— Dar trebuie neapărat să te întreb un lucru, începu el, ca și cum și-ar fi cerut scuze. Voi, sudiștii, puneți mare preț pe familie și pe chestii din astea... Nu că n-ar fi bine, dar vei constata că aici lucrurile stau oarecum altfel. Vreau să spun... vei observa multe lucruri care la început ți se vor părea un fel de etalare vulgară a sentimentelor, Sally Carrol, dar adu-ți aminte că în orașul ăsta n-au trăit decât trei generații. Toată lumea are un tată și cei mai mulți dintre noi avem un bunic. Mai departe de atâta nu mergem.

— Firește, murmură ea.

— Vezi tu, bunicii noștri au întemeiat așezarea și mulți dintre ei au fost obligați să-și ia slujbe destul de stranii în timpul ctitoriei. De exemplu, există o femeie care astăzi e cumva modelul social al întregului oraș. Ei bine, tatăl ei a fost primul gunoier municipal... Treburi din astea.

— Dar, zise contrariată Sally Carrol, ți închipuiai cumva că voi comenta despre oameni cu voce tare?

— Cătuși de puțin, o întrerupse Harry. Și nici nu intenționez să scuz pe cineva. Doar că... Ei bine, vara trecută ne-a vizitat o fată din Sud și a spus niște lucruri neplăcute și... oh, am crezut că-i cazul să te previn.

Sally Carrol se indignă brusc, ca și cum ar fi primit o palmă nemeritată, dar, evident, Harry considera subiectul închis, deoarece continuă cu vervă și entuziasm:

— Știi, e vremea carnavalului. Primul carnaval după zece ani. Și se construiește un palat de gheață, cel dintâi din 1885 înapoi. Cu blocuri decupate din gheața cea mai transparentă pe care au găsit-o și de dimensiuni colosale.

Ea se ridică și, ducându-se la fereastră, trase în lături grelele draperii orientale și privi afară.

— O! strigă ea pe neașteptate. Doi băiețași fac un om de zăpadă. Harry, crezi că-ai putea ieși afară ca să le dau o mână de ajutor?

— Visezi! Vino-ncoace și sărută-mă!

Ea se îndepărtă de geam cu părere de rău.

— Nu cred că-i o climă propice pentru sărutat, nu ? Adică te îmboldește să nu stai deloc

degeaba, nu-i așa?

— N-o să stăm degeaba. În prima ta săptămână aici sunt în vacanță și diseară avem o cină urmată de dans.

— O, Harry! mărturisi ea, lăsându-se jos grămadă, pe jumătate în poala lui, pe jumătate pe perne. Zău că mă simt derutată. Nu pot să știu dacă o să-mi placă sau nu, ce fel de oameni voi întâlni acolo sau altele asemenea. Va trebui să-mi explici, dulcele meu!

— O să-ți explic, șopti el, cu condiția să te declari fericită că te afli aici.

— Fericită, absolut fericită! șopti ea, strecurându-se în brațele lui cum numai ea știa să-o facă. Acolo unde ești tu e și căminul meu, Harry!

Auzindu-și cuvintele, avu pentru prima oară în viață senzația că recită un rol.

În seara aceea, în lumina scânteietoare a lumânărilor din sufragerie, unde bărbații dădeau impresia că alimentează toată conversația, în timp ce fetele stăteau drepte, distante și arogante, nici măcar prezența lui Harry în stânga ei n-o putu face să se simtă ca acasă.

— Arată bine lumea, nu crezi? o întreabă Harry. Uită-te puțin în jur. Aia-s Spud Hubbard, care a fost atacant la Princeton anul trecut, și Junie Morton. El și cu roșcovanul de alături au fost amândoi căpitanii echipei de hochei de la Yale. Junie era în grupa mea. Păi, cei mai buni sportivi din lume se nasc în statele de pe-aici! E-o țară a bărbaților, ascultă-mă pe mine. Uite-1 pe John J. Fishburn.

— Asta cine-i? întreabă naiv Sally Carrol.

— Nu știi?

— I-am auzit numele.

— Cel mai mare negustor de grâne din Nord-Vest și unul dintre cei mai importanți finanțiști ai țării.

Ea se întoarce instantaneu spre vocea care se auzise în dreapta.

— Cred că au omis să ne prezinte. Eu sunt Roger Patton.

— Numele meu e Sally Carrol Happer, zise ea cu grație.

— Da, știu. Mi-a spus Harry că vei veni.

- Sunteți rude ?
- Nu. Eu sunt profesor.
- O ! râse ea.
- La universitate. Ești din Sud, nu-i așa?
- Da. Din Tarleton, Georgia.

Bărbatul îi plăcu imediat - o mustață brun-roșcată sub niște ochi de un albastru spălăcit, care adăposteau ceva ce lipsea din alte perechi de ochi: o scânteiere de apreciere. La dîneu schimbară câteva fraze răzlețe, iar ea decise că trebuie neapărat să-1 mai vadă.

După cafea le-a fost prezentată câtorva tineri chipeși, care au dansat cu ea cu o precizie conștientă, părănd încredințați că unicul subiect de conversație interesant pentru ea era Harry.

„Doamne”, se gândi ea, „vorbesc cu mine ca și cum faptul că sunt logodită m-ar face mai bătrână ca ei! Ca și cum aș fi gata să-i părăsc la mamele lor!”

În Sud o fată logodită, ba chiar și o soție tânără, se așteaptă la aceeași cantitate de tachinări

și complimente de care se bucură debutantele, dar aici așa ceva părea interzis. Un tânăr, după ce intrase zdravăn într-o conversație pe tema ochilor lui Sally Carrol, care - zicea el - îl atrăseseră ca un magnet din clipa când intrase în sală, se simți cuprins de o jenă violentă când află că ea venise la familia Bellamy și că era logodnica lui Harry. Convins că făcuse o gafă enormă, impardonabilă, adoptă numaidecât un ton protocolar și o abandonă cu prima ocazie.

Prin urmare, tânăra a fost destul de bucuroasă când Roger Patton interveni în dans peste un partener de-al ei și-i propuse să stea puțin amândoi și să-și tragă sufletul.

— Ei bine, s-a interesat el, clipind vesel, cum îi merge sudicei noastre Carmen?

— Grozav. Și cum îi merge... cum îi merge periculosului Dan McGrew ^{1?} Iartă-mă, dar ăsta-i unicul nordic despre care știu și eu ceva.

Subiectul păru să-i placă lui Roger.

— Desigur, se confesa el, fiind profesor de literatură, nu s-ar cuveni să citesc cărți cu

Dan McGrew.

— Ești din partea locului ?

— Nu, sunt din Philadelphia. Importat de la Harvard ca să predau franceza. Dar locuiesc aici de zece ani.

— Cu nouă ani și trei sute șazeci și patru de zile mai mult decât mine.

— Îți place la noi?

— Îhî. Bineînțeleles.

— Zău?

— Păi, de ce nu? Nu dau impresia că mă simt minunat?

— Acum un minut te-am văzut privind pe fereastră... și înfiorându-te.

— De vină e imaginația mea, râse Sally Carrol. Sunt obișnuită ca afară totul să fie liniștit și uneori, dacă mă uit și văd ninsoarea învolburată, mi se pare că acolo se mișcă ceva mort.

El a dat înțeleghător din cap.

- Ai mai fost în Nord?
- Mi-am petrecut doi ani luna iulie la Asheville, în Carolina de Nord.
- Frumoasă adunare, nu ? întrebă Patton, arătând spre ringul de dans.

1. Eroul unui poem epic despre căutătorii de aur din Alaska, *The Shooting of Dan McGrew*, de Robert Service.

Sally Carrol tresări. Remarca o făcuse și Harry.

- Fără îndoială că da. Sunt... canini.
- Ce?!

Ea se îmbujora.

— Îmi pare rău. A sunat mai neplăcut decât aș fi dorit. Înțelegeți, întotdeauna mă gândesc la oameni ca fiind „felini” sau „canini”, indiferent de sex.

— Tu cărei categorii îi aparții ?

— Eu sunt „felină”. Și tu la fel. Tot așa sunt majoritatea bărbaților din Sud și cele mai multe din fetele de aici.

— Harry ce e?

— Harry e „canin”, evident. Toți băieții pe care i-am cunoscut în seara asta par să fie „canini”.

— Dar ce implică termenul ăsta, „canin”? O masculinitate conștientă, opusă subtilității?

— Presupun că da. Nu l-am analizat niciodată. Eu doar mă uit la oameni și-i clasific pe loc: „felin” sau „canin”. Cred că-i cam absurd.

— Ba deloc. Mă interesează. Aveam și eu o teorie despre oamenii ăștia. Eram de părere că se află într-un proces de refrigerare.

— Cum așa?

— După mine, seamănă tot mai mult cu suedezii... devin ibsenieni, știi. Încetul cu încetul, devin mohorâți și melancolici. De vină sunt iernile lungi. Ai citit ceva de Ibsen?

Ea negă din cap.

— Ei bine, personajele sale au o oarecare rigiditate meditativă. Sunt înguste la minte, pline de virtuți, morocănoase, fără disponibilități infinite pentru mari bucurii sau mari întristări.

— Fără zâmbete sau lacrimi?

— Exact. Asta-i teoria mea. Știi, aici trăiesc mii de suedezi. Îmi imaginez că se stabilesc în regiunea asta datorită climei foarte asemănătoare cu a lor și, treptat, se produce o osmoză.

Probabil că astă-seară nu avem printre noi nici o jumătate de duzină, dar... am avut patru

guvernatori de origine suedeză. Te plictisesc?

— Mă interesează foarte mult.

— Viitoarea ta cumnată e pe jumătate suedeză. Mie personal îmi e simpatică, dar teoria mea este că suedezii, în general, exercită asupra noastră o influență nefastă. Nu știu dacă ai aflat, dar scandinavii au cea mai mare rată a sinuciderilor din lume.

— De ce continui să trăiești aici dacă-i așa de deprimant?
 — O, pe mine nu mă afectează! Sunt suficient de izolat și, oricum, pentru mine cărțile înseamnă mai mult decât oamenii.
 — Dar toți scriitorii vorbesc despre Sud ca fiind tragic. Știi și tu - *senoritas* spaniole, plete negre, muzică obsedantă, pumnale...
 El clătină din cap :
 — Nu, rasele cu adevărat tragice sunt cele septentrionale. Ele nu-și permit luxul revigorant al lacrimilor.
 Sally Carrol se gândi la cimitirul ei. Presupunea că la el se referise vag când declarase că nu se simte deprimată.
 — Italienii sunt poporul cel mai vesel de pe pământ, dar ăsta-i un subiect plictisitor, se întrerupse el. În orice caz, voiam să-ți spun că te măriți cu un bărbat de cea mai bună calitate.
 Lui Sally Carrol îi veni cheful să se confeseze:
 — Știu. Sunt tipul de femeie care, de la un punct încolo, dorește să fie ținută pe palme și n-am nici o îndoială că voi fi.
 — Dansăm ? Știi, continuă el după ce se ridicaseră, este încurajator să găsești o femeie care știe de ce se mărită. Nouă din zece cred că măritișul este ca în filme, atunci când pășești înspre asfințit.
 Ea râse și-i plăcu fantastic de el.
 După două ore, în drum spre casă, se cuibări lângă Harry pe bancheta din spate.
 — O, Harry, murmură ea, ce frig e!
 — Dar aici e cald, copila mea dragă!
 — Însă afară e foarte frig și, oh!, ce mai urlă vântul!
 Își îngropa adânc fața în haina lui de blană și tremură involuntar când buzele lui reci îi sărutară vârful urechii.

IV

Prima săptămână a vizitei trecu val-vârtej. Așa cum i se promisese, se dădu cu sania, trasă de un automobil, într-un crepuscul geros de ianuarie. Înfofolită în blănuri, se duse într-o dimineață să se dea pe tobogan pe terenul în pantă al unui club select. Încercă și să schieze, să sară și să plutească glorios un moment în aer, iar apoi să aterizeze într-un nor de zăpadă pufoasă, într-un ghem de haine și schiuri, râzând în hohote. Îi plăcură toate sporturile de iarnă, cu excepția unei după-amiezi petrecute pe patine, pe un câmp scânteietor, sub strălucirea palidă a soarelui, dar își dădu curând seama că asemenea distracții erau pentru copii, că i se cânta în strună și că veselia din jurul ei nu era decât reflectarea propriei sale voioșii.

La început familia Bellamy o intrigă. Bărbații îi inspirau încredere și îi plăceau. În special domnul Bellamy, cu părul lui de un gri metalic și cu demnitatea lui energică, îi cuceri imediat simpatia după ce află că se

născuse în Kentucky. Asta făcea din el o punte de legătură dintre viața ei veche și cea nouă. Dar față de femeii nutrea o antipatie netă. Myra, viitoarea sa cumnată, i se părea întruparea convenționalului lipsit de haz. Conversația ei reflecta o lipsă de personalitate atât de gravă, încât Sally Carrol, venită dintr-o parte a țării în care puteai băga mâna-n foc că doamnele vor avea nițel șarm și multă siguranță de sine, se simțea tentată s-o disprețuiască.

„Dacă femeile astea nu-s frumoase”, își spuse ea, „atunci nu-i nimic de capul lor. Dacă te uiți la ele, pur și simplu se veștejesc. Sunt doar niște servitoare de lux. Centrul oricărui grup mixt îl constituie bărbații”.

La urmă de tot venea doamna Bellamy, pe care Sally Carrol o detesta. Impresia ei din prima zi - că doamna Bellamy semăna cu un ou - îi fusese confirmată. Un ou cu o voce

spartă, ațoasă, și cu o ținută atât de deșelată și dizgrațioasă, încât Sally Carrol avea senzația

că dacă ar cădea brusc, s-ar deșira toată, în plus, ai fi zis că doamna Bellamy întruchipa

perfect ostilitatea înăscută față de străini a întregului oraș. Îi spunea lui Sally Carrol „Sally” și nu se lăsa convinsă că apelativul dublu putea fi altceva decât o poreclă obositoare și ridicolă. Pentru Sally Carrol a i se prescurta numele echivala cu a fi prezentată publicului pe jumătate goală. Era îndrăgostită de „Sally Carrol” și nu putea suferi numele „Sally”. Mai știa și că mama lui Harry avea oroare de părul ei tăiat scurt și, după ce în prima zi doamna Bellamy intrase în bibliotecă trăgând ostentativ aerul pe nări, nu mai îndrăznise niciodată să-și aprindă o țigară la parter.

Dintre bărbații cu care făcuse cunoștință îl prefera pe Roger Patton, un oaspete frecvent în casa Bellamy. Acesta se abținu să mai facă aluzii la calitatea ibseniană a populației, dar într-o zi, când, intrând pe neașteptate, o găsisse încovrigată pe sofa, aplecată peste Peer Gynt, izbucnise în râs și o rugase să uite ce-i spusese. Fuseseră numai niște măgării.

Și iată că într-o după-amiază din săptămâna a doua ea și Harry s-au văzut la câțiva pași de a se angaja într-o ceartă periculos de violentă. Ea considera că numai el era vinovat de precipitarea sfadei, deși în cazul lor Serbia ¹ nu consta decât dintr-un necunoscut cu pantalonii necălcați.

Veneau pe jos spre casă, printre mormane înalte de zăpadă, sub un soare pe care Sally

Carrol abia dacă-1 recunoștea. Trecură pe lângă o copilită atât de încotoșmănată în lănuri gri,

că semăna cu un ursuleț de pluș, iar Sally Carrol nu-și putu stăpâni o exclamație de tandrețe maternă:

— Uită-te, Harry!

— La ce?

1. Aluzie la rolul jucat de Serbia în declanșarea primului război mondial.

— La fetița aia! I-ai văzut chipul ?

— Da, dar de ce întrebi ?

— Era roșie la față ca o căpșună. Vai, ce drăguță era!

— Păi, și fața ta e deja aproape la fel de roșie. Aici suntem toți sănătoși. Ni se dă drumul afară, în frig, de cum suntem suficient de mari ca să ne ținem pe picioare. O climă splendidă!

Privindu-l atentă, ea nu putu să nu fie de acord. Harry dădea impresia că se bucură de o sănătate de fier, ca și fratele lui. Ba mai mult, Sally Carrol observase chiar în dimineața aceea cât de îmbujorați îi erau propriii obraji.

Dintr-odată ceva le atrase și le reținu privirile și cei doi rămaseră pe loc, uitându-se îndelung înspre colțul de stradă din față. Acolo stătea un bărbat cu genunchii îndoiți, cu ochii

ațintiți în sus și cu o expresie de încordare care-ți dădea impresia că e gata să se avânte dintr-un salt spre cerul înghețat. Pe urmă amândoi explodară în hohote de râs, pentru că, apropiindu-se, descoperiră că nu era decât o caraghioasă iluzie optică, produsă de pantalonii extrem de mototoliți ai omului.

— Cred că ne-a jucat un rengi, râse Sally Carrol.

— Judecând după pantaloni, trebuie să fie un om din Sud, presupuse răutăcios Harry.

— O, Harry!

Suprinderea ei îl enervase probabil pe Harry.

— Netrebncii de sudiști!

Lui Sally Carrol îi scăpărară ochii.

— Nu vorbi așa de ei!

— Regret, draga mea, zise Harry cu falsă și malignă umilință, dar știi ce părere am despre ei. Sunt un fel de... un fel de degenerați, care nu seamănă deloc cu vechii gentlemen ai Sudului. Au trăit atât de mult timp acolo jos, amestecați cu toți colorații ăia, încât au devenit niște trântori blegi.

— Ține-ți gura, Harry! strigă ea furioasă. Nu sunt așa! Poate că-s leneși - cine n-ar fi

în clima aia ? -, dar sunt prietenii mei cei mai buni și nu vreau să te aud că-i critici așa, la

grămadă! Printre ei se găsesc oameni de cea mai bună calitate!

— Da, știi! Sunt acceptabili când vin la universitate în Nord, dar dintre toți neisprăviții

prost îmbrăcați și șleampeți pe care i-am întâlnit, cei mai răi provin tot din orașelele din Sud!

Sally Carrol strângea din pumnii înmănușați și-și mușca furioasă buzele.

— Păi, continuă Harry, era unul în anul meu, la New Haven, și am crezut cu toții că în sfârșit am găsit un sudist aristocrat. Dar s-a dovedit că nu era nici pe departe un aristocrat, ci fiul unui profitor yankeu, proprietarul tuturor plantațiilor de bumbac de pe lângă Mobile.

— Un bărbat din Sud n-ar vorbi cum vorbești tu acum, zise ea răspicat.

— N-ar avea suficientă energie!

— Sau altceva.

— Regret, Sally Carrol, dar chiar pe tine te-am auzit declarând că nu te-ai mărita în ruptul capului cu...

— Asta-i cu totul altceva. Ți-am spus atunci că n-aș vrea să-mi leg viața de nici unul dintre

băieții care trăiesc acum în Tarleton, dar n-am făcut remarci generale și la grămadă.

Își continuară drumul în tăcere.

— Probabil că am cam sărit peste cal, Sally Carrol. Te rog să mă ierți.

Ea dădu din cap fără să răspundă. Cinci minute mai târziu, când se aflau în antreu, își aruncă brusc brațele pe după gâtul lui.

— O, Harry, strigă, iar ochii i se umplură de lacrimi, hai să ne căsătorim săptămâna

viitoare! Mi-e teamă de alte scandaluri ca ăsta! Mi-e frică, Harry! Nu mi-ar fi dacă am fi căsătoriți.

Dar Harry, deși se simțea cu musca pe căciulă, era încă supărat.

— Ar fi o idioțenie. Doar ne-am hotărât pentru luna martie.

Lacrimile din ochii lui Sally Carrol se zvântară și expresia feței îi deveni ceva mai-dură.

— Foarte bine. Presupun că nici n-ar fi trebuit să-ți propun.

Harry se topi.

— Nebuna mea dragă! strigă. Hai, sărută-mă și să uităm!

Chiar în seara cu pricina, la sfârșitul unui vodevil, orchestra cântă Dixie, iar Sally Carrol

simți clocotindu-i în suflet ceva mai puternic și mai durabil decât lacrimile și zâmbetele zilei. Se aplecă în față, strângând brațele scaunului până când fața i se împurpura.

— Ți-a mers la suflet, dragă? îi șopti Harry.

Dar ea nu-l auzi. În pulsația avântată a viorilor și în ritmul inspirat al timpanelor, propriii ei strigoi mășăluiau pe lângă ea în beznă și, în timp ce flautele fluierau și suspinau ca un ecou slab, ele păreau atât de aproape de dispariție, că-i venea să le facă semne de adio cu mâna.

Away, away,

Away down South in Dixie!

Away, away,

Away down South in Dixie! ¹

V

Noaptea aceea a fost deosebit de rece. În ajun un dezgheț brutal aproape că degajase străzile orașului, dar ele erau acum cutreierate din nou de vârtejuri pufoase de zăpadă viscolită care, formând linii vălurite, împinse de vânt, umpleau văzduhul la suprafața solului cu o negură de particule fine. Nu exista cer, ci doar un cort negru și amenințător care acoperea extremitățile străzilor, nefiind în realitate decât o vastă armată de fulgi ce se apropia, iar deasupra tuturor acestor lucruri, înghețând mângâierea venită de la ferestrele luminate, cu luciri maronii sau verzui, și înăbușind până și tropotul regulat al cailor care trăgeau sania, vântul de nord sufla fără contenire. E un oraș sinistru, își spuse ea. Sinistru.

Uneori, noaptea, avea impresia că în acel oraș nu locuia nimeni - îl abandonaseră toți cu ani în urmă, lăsând casele luminate să fie înmormântate de-a lungul timpului sub mormane de zăpadă apoasă. Oh, măcar de n-ar fi

1. „Departe, departe,/ Departe în Sud, în Dixie.” Dixie (Dixieland) era numele dat statelor sclavagiste din Sud înainte de războiul de secesiune. Numele vine de la linia de demarcație Mason-Dixon dintre Maryland și Pennsylvania. Prin extensie, astăzi desemnează întregul Sud.

zăpadă și pe mormântul ei! Să-și petreacă toată iarna sub munții de zăpadă și până și piatra ei funerară să nu fie decât o umbră ușoară între alte umbre ușoare! Mormântul ei - un mormânt care trebuia să fie presărat cu flori, scăldat de soare și spălat de ploi!

Se gândi din nou la fermele izolate pe lângă care trecuse cu trenul, la cum trebuia să fie

viața acolo în lungile ierni petrecute în strălucirea izvorâtă permanent din ferestre, la crusta de pe valurile de zăpadă proaspătă și, într-un final, la tristul dezgheț lent și la aspra primăvară invocată de Roger Patton. La primăvara ei - ce-ar însemna s-o piardă pentru totdeauna? -, cu liliecii înfloriți și dulceața leneșă care-i umplea sufletul. Îndepărta de ea ideea acelei primăveri. Mai târziu avea să îndepărteze și dulceața asociată cu ea.

Furtuna de zăpadă izbucni și deveni tot mai insistentă. Sally Carrol simți cum o pojghiță

de fulgi i se topește instantaneu pe gene, iar Harry întinse un braț îmbrăcat în blană și coborî viziera glugii ei complicate de flanelă. Pe urmă fulgii minusculi venură în rânduri strânse, iar calul își plecă răbdător capul, în timp ce pe harnașament îi apărură instantaneu o peliculă albă și fină.

— O, Harry, îi e frig! zise ea repede.

— Cui? Calului? Nu, nu-i e frig. Îi place.

După încă zece minute de mers și după un ultim viraj, zăriră destinația plimbării lor. Pe o colină înaltă, ce se detașa într-un verde viu pe fundalul cerului străbătut de vânturi, se ridica palatul de gheață. Avea trei etaje, creneluri, ambrazuri și ferestre înguste, cu țurțuri în loc de zăbrele, iar nenumăratele lumini electrice din interior îi confereau vastei săli centrale o transparență magnifică. Sally Carrol strânse tare mâna lui Harry pe sub haina de blană.

— Ce frumos e! strigă el entuziasmat. Dumnezeule, e cu adevărat splendid, nu-i așa? E primul pe care l-au construit aici din '85 încoace!

Fără să știe de ce, faptul că din 1885 aici nu mai fusese nici un palat de gheață o demoraliza pe Sally Carrol. Gheața era o fantomă, iar acest edificiu de gheață era cu siguranță locuit de strigoii din anii '80, cu fețele lor livide și cu părul vâlvoi, pudrat cu zăpadă.

— Vino, draga mea, o îndemnă Harry.

Ea coborî din sanie după el și așteptă ca Harry să priponească bidiviul. Un grup format din patru persoane - Gordon, Myra, Roger Patton și încă o fată - opri lângă ei într-un clinchet asurzitor de zurgălăi. Deja alcătuiau o mică mulțime de oameni încotoșmănați în blănuri sau piei de oaie, care

strigau și se interpelau, mișcându-se prin zăpada ce cădea acum atât de des, încât nu-ți mai vedeai vecinul la câțiva pași depărtare.

— Are cincizeci de metri înălțime, îi explică Harry unei siluete cu capul înfofolit de lângă el în timp ce înaintau trudnic spre intrarea principală. Și se întinde pe șase mii de metri pătrați!

Sally Carrol surprinse frânturi de conversație: „O sală enormă...”, „pereți între cincizeci de centimetri și un metru grosime...”, „iar grotă de gheață are aproape un kilometru jumate de...”, „canucul ¹ care l-a construit...”

1. Canadian de origine franceză.

Au reușit să intre și, uluită de magia imenșilor pereți de cristal, Sally Carrol s-a surprins repetând întruna două versuri din poemul *Kubla Khan*:

It was a miracle of rare device,
A sunny pleasure-dome with caves of ice! ¹

În imensa grotă scânteietoare, în care nu pătrundea bezna de afară, fata se așeză pe o bancă de lemn și alungă în sfârșit deprimarea de care suferise toată seara. Harry avusese

dreptate: era splendid. Privirea îi alunecă pe suprafața netedă a pereților, zidiți din blocuri

de gheață selectate anume pentru puritatea și transparența lor, ca să se obțină acest efect de opalescență și strălucire transparentă.

— Priviți! Să-i dăm drumul! Oh, frate ! strigă Harry.

În colțul opus o fanfară intona „Salut, salut, toată banda-i prezentă!”, imn care li se rostogoli în urechi cu un fel de cacofonie sălbatică. Apoi luminile se stinseră pe neașteptate. De pe pereții înghețați tăcerea parcă începu să se scurgă și să-i împresoare. În întuneric, Sally Carrol își vedea răsufierea albă, precum și, drept în față, un rând neclar de fețe palide.

Muzica se îndulci, devenind o jelanie abia perceptibilă, iar de afară se auziră stihurile răsunătoare cântate de cluburile ce mărșăluiau. Ecurile se amplificară precum la imnul

1. „Era un miracol de-o ingeniozitate rară./ Un templu-nșorit cu catacombe de gheață!” Poem scris de S.T. Coleridge spre sfârșitul secolului al XVIII-lea.

unui trib vareg ce traversează o pustietate antică, se umflară - cluburile se apropiară -, pe urmă se ivi un șir de torțe, apoi încă unul și încă unul și, tropăind ritmic cu mocasinii, își făcu apariția un șir lung de indivizi înveșmântați în veste gri, cu patinele de zăpadă legate la spate, descriind semicercuri cu torțele și scânteind, în timp ce imenșii pereți le făceau cântul să reverbereze.

Coloana cenușie se termină, dar o urmă imediat alta. De data asta lumina se revărsa sinistru peste scufițele roșii de săniuș și păturile de un purpuriu arzător, iar nou-veniții, pătrunzând în sală, preluară refrenul.

După ei sosi un numeros batalion îmbrăcat în albastru și alb, în verde, în alb, în maro și galben.

— Cei în alb sunt membrii clubului Wacouta, șușoti grăbit Harry. Băieții pe care i-ai cunoscut

la seratele dansante se numără printre ei.

Volumul vocilor se amplifică și mai mult. Imensa grotă devenise o fantasmagorie de torțe ce unduiau ca niște blocuri mari de flăcări și culori în ritmul pașilor pe tălpi de piele moale. Coloana din frunte se întoarse și se opri, pluton după pluton, până când întreaga procesiune deveni un stindard de foc neîntrerupt, iar atunci miile de voci lansară un strigăt puternic, care umplu spațiul ca o bubuitură de tunet, făcând flăcările torțelor să tremure. Era magnific! Era cutremurător! Pentru Sally Carrol toate acestea reprezentau Nordul, care îi oferea pe un altar măreț o jertfă zeului cenușiu și păgân al zăpezii. De cum se potoli zarva, fanfara începu iar să cânte și apoi se intonară alte imnuri, urmate de aclamații prelungi, răcnite rând pe rând de membrii fiecărui club. Sally Carrol asculta imobilă strigătele *staccato* care sfâșiau tăcerea. Pe urmă tresări, fiindcă se auzi o salvă de explozii și nori mari de fum se ridicară ici și colo în grotă. Erau blițurile fotografiilor, care se apucaseră de treabă, iar cu asta adunarea luă sfârșit. Cu fanfara în frunte, cluburile refăcură coloanele de marș, își reîncepură cântecele și o porniră spre ieșire.

— Veniți! îi chemă Harry. Trebuie să vedem labirinturile de dedesubt până nu se sting luminile!

Se ridicară cu toții și o porniră spre tobogan, conduși de Harry și Sally Carrol, a cărei mânășă de lână micuță era îngropată în mânășă mare de blană a tânărului. La capătul jgheabului se afla o sală de gheață lungă și pustie, cu plafonul atât de jos, încât cei doi a trebuit să se aplece și să renunțe să se mai țină de mână. Până să-și dea Sally Carrol seama ce intenționa să facă Harry, acesta se și repezise într-unul dintre cele câteva coridoare de gheață scânteietoare care începeau din sală și se transformase într-o pată albăstruie, abia vizibilă pe fundalul de un verde lucitor.

— Harry! îl strigă fata.

— Vino după mine! îi răspunse el.

Ea își roti ochii prin sala pustie. Restul petrecăreților se hotărâseră în mod clar să se întoarcă acasă și erau deja undeva afară, în omătul greu. Ezită, dar apoi țâșni după Harry.

— Harry! strigă Sally Carrol.

După ce coborî zece metri, ajunse la o răscruce. Auzi departe, spre stânga, o voce stinsă care-i răspundea și, cuprinsă puțin de panică, se repezi într-acolo. Trecu printr-o altă răspântie: încă două galerii pustii i se căscau în față.

— Harry!

Nu-i răspunse nimeni. O luă la goană în față, dar apoi se întoarse fulgerător și fugi înapoi, pe drumul pe care-l parcursese, înghețată brusc de groază.

Ajunsă la o altă încrucișare de poteci – dar oare pe aici trecuse? -, o luă la stânga și nimeri acolo unde trebuia să fie ieșirea în sala cea lungă și joasă, dar acolo nu era decât un alt tunel strălucitor, ce se termina în întuneric. Strigă din nou, dar zidurile îi răspunseră cu ecouri surde, moarte, lipsite de ecou. Revenind pe propriile urme, mai luă un colț, intrând de data asta într-o galerie mai largă. Semăna cu ulița verde dintre apele despărțite ale Mării Roșii, cu un canal subteran umed care unește două cavouri goale.

Acum începea să aluneca când pășea, pentru că pe talpa galoșilor i se formase o pojghiță de gheață, și trebuia să se țină cu mâinile înmănușate de pereții pe jumătate alunecoși, pe jumătate lipicioși, ca să-și mențină echilibrul.
— Harry!

Nici acum nu-i răspunse nimeni. Zgomotul produs de ea răsună batjocoritor până la capătul tunelului.

Apoi, într-o clipă, luminile se stinseră și tânăra se pomeni într-un întuneric ca smoala.

Slobozi un mic țipăt de panică și se lăsă jos, pe podeaua de gheață, ca o grămăjoară jalnică și rece. Căzând, simți că se întâmplă ceva cu genunchiul ei stâng, dar nu-i dădu nici o importanță, întrucât o cuprinsese o teroare mult mai intensă decât frica de a nu se rătăci. Se afla aici singură cu prezența venită din Nord, cu înspăimântătoarea solitudine a balenierelor încleștate în banchizele Oceanului înghețat, cu singurătatea întinderilor pustii, fără fuioare de fum, fără urme de pași, presărate numai cu osemintele înălbite ale aventurierilor ghinionști. Era răsuflarea glacială a morții și ea traversa, rostogolindu-se, tundra pentru a o înhăța.

Cu energia furioasă a disperării, se ridică în picioare și o porni orbecăind prin beznă. Trebuia neapărat să iasă. Altminteri putea rămâne aici zile întregi. Putea să moară de frig și să fie împachetată în gheață, aidoma cadavrelor despre care citise, rămase intacte până la topirea ghețarului. Harry probabil credea că ieșise și ea odată cu ceilalți și de-acum o fi plecat și el, așa că nimeni nu va ști nimic până mâine, la o oră târzie. Descurajată, atinse cu mâna peretele de gheață. Groși de un metru, așa i se spusese. De un metru!

— Oh!

Avu impresia că de-a lungul ambilor pereți se târăște ceva - spectrele înghețate ce bântuiau acel loc, acel oraș, Nordul întreg!

— Oh, să vină cineva, să vină cineva! Strigă ea din toate puterile.

Clark Darrow, el ar fi înțeles-o. Sau Joe Ewing. Nu putea fi lăsată acolo, să bâjbâie la infinit, să-i înghețe inima, trupul și sufletul! Doar era ea - era Sally Carrol! Ei îi era hărăzită fericirea! Era o fetiță fericită! îi plăceau căldura și vara, îi plăcea Dixie. Toate cele de aici îi erau străine. Străine.

— Nu plânge, zise tare o voce. Să nu mai plângi niciodată. Lacrimile ți-ar îngheța pur

și simplu. Aici toate lacrimile îngheată!

Tânăra se prăvăli pe gheață cât era de lungă.

— O, Doamne! bâigui ea.

Un șir lung de minute trecură unul după altul și, cuprinsă de o sfârșeală imensă, fata simți că i se închid ochii. Pe urmă i se păru că lângă ea se așază cineva și-i ia fața în palmele moi și calde. Ridică recunoscătoare privirea.

— O, dar asta-i Margery Lee! ganguri Sally Carrol numai pentru sine. Am știut că o să vii.

Era cu adevărat Margery Lee și arăta exact așa cum știuse Sally Carrol că trebuia să arate:

cu fruntea înaltă, albă și netedă, cu ochi mari, îmbietori, și cu o fustă clopot dintr-un material

pe care era o plăcere să te odihnești.

— Margery Lee!

Se făcea din ce în ce mai întuneric – toate pietrele alea funerare ar trebui revopsite, firește, numai că asta le-ar strica aspectul. Totuși e mai bine să poată fi văzute.

Apoi, după o succesiune de momente care treceau când iute, când încet, dar păreau în

ultimă instanță că se dizolvă în nenumărate raze difuze, convergând spre un soare galben-

palid, pacea abia câștigată îi fu brusc tulburată de un zgomot teribil, ca și cum s-ar fi despiciat ceva.

Era soarele, era o lumină, o torță, și după ea încă una, și încă una; și voci. Un chip prinse contur sub lumina torței, brațe viguroase o ridicară și Sally Carrol simți ceva – ceva umed – pe obraz. Cineva o ținea în brațe și o freca pe față cu zăpadă. Ce caraghios – cu zăpadă!

— Sally Carrol! Sally Carrol!

Era periculosul Dan McGrew. Și încă două chipuri pe care nu le recunoștea.

— Copilo! Copilo! Te căutăm de două ore ! Harry mai că și-a pierdut mințile!

Lucrurile se grăbiră să intre iar pe un făgaș normal - cântecele, torțele, strigătele magnifice ale cluburilor aflate în marș. Fata se zvârcoli în brațele lui Patton și gemu lung:

— Oh, vreau să ies de-aici! Mă întorc acasă! Duceți-mă acasă!

Vocea i se ascuți, transformându-se într-un țipăt, și îi îngheță inima lui Harry, care tocmai

sosea, alergând pe un coridor paralel.

— Chiar mâine! strigă ea cu o patimă delirantă și neînfrânată. Mâi-ne! Mâi-ne! Mâi-ne!

VI

Amurgul aurit turna o căldură moleșitoare, dar ciudat de reconfortantă, peste casa care în timpul zilei veghea asupra liniei prăfuite a drumului. Două păsări făceau mare zarvă într-un locșor răcoros, între ramurile unui

arbore din curtea vecină, iar ceva mai la vale, pe drum, o negresă anunța cu o voce melodioasă că are căpșune de vânzare. Era o după-amiază de aprilie.

Sally Carrol Happer, cu bărbia proptită pe braț și cu brațul pe vechiul pervaz al ferestrei, privea adormită colbul pestriț din care, pentru întâia oară în primăvara asta, se ridicau valuri de căldură. Urmărea cum un Ford foarte vechi face un viraj periculos și se oprește, cu o zdruncinătură, zdrăngănind și gemând, la capătul aleii. Nu scoase nici un sunet și peste un minut aerul fu despicat de un fluierat strident, dar familiar. Sally Carrol zâmbi și clipi.

— 'Neața!

Un cap contorsionat se iți de sub capota automobilului.

— Nu mai e dimineață, Sally Carrol!

— Ai dreptate, răspunse ea, prefăcându-se surprinsă. Cred că nu.

— Ce faci acolo ?

— Mănânc o piersică verde. Aștept să mor în orice clipă.

Clark își mai îndoi o dată gâtul într-un unghi imposibil, ca să vadă chipul fetei.

— Apa-i caldă ca aburu' ceainicului, Sally Carrol. Vii să înotăm?

— N-am chef să mă mișc, suspină leneș Sally Carrol, da' cred că vin.

(1920)

Întâi mai

Un război fusese purtat și câștigat, iar marea metropolă a cuceritorilor era decorată cu arcuri de triumf și colorată de florile aruncate în aer: albe, roșii, trandafirii. Pe tot parcursul lungilor zile de primăvară soldații întorși acasă mășăluiau pe strada principală, mergând în urma răpăitului de tobe și al suflului voios și răsunător al alămurilor, iar negustorii și funcționarii își abandonau certurile și contabilitatea și, îngrămădiți la ferestre și vitrine, își îndreptau cu gravitate fețele puhave către batalioanele ce defilau.

Marele oraș nu mai văzuse niciodată atâta splendoare, fiindcă în trena victoriei venise belșugul, iar comercianții din Sud și din Vest se grăbiseră să năvălească aici, cu familii cu tot, ca să se bucure de ospețele savuroase și de îmbelșugatele distracții organizate, dar și ca să cumpere pentru doamnele lor blănuri care să le apere de gerurile din iarna viitoare, poșete din țesături cu fir de aur și papucei multicolori din mătase și argint și satin roz și stofă aurită.

Atât de triumfale și viguroase osanale înălțau scribii și poeții națiunii cuceritoare acelei epoci de pace și prosperitate, că tot mai mulți risipitori se strângeau din provincii ca să soarbă din cupa exaltării, iar negustorii scăpau degrabă de podoabele și condurii lor, strigând tare să li se aducă și mai multe dichisuri, și mai mulți conduri, ca să poată oferi la troc ceea ce li se cerea. Unii dintre ei chiar își aruncau brațele în aer în semn de neajutorare, văitându-se:

— Aoleu! Nu mai am conduri !

Sau:

— Vai! S-au terminat podoabele! Ajutați-mă, ceruri, că nu știu ce să mă fac!

Dar nimeni nu pleca urechea la zarva lor, fiindcă gloatele erau mult prea ocupate. Zi după zi, infanteriștii băteau semeți pasul pe șosea și toată lumea exulta, pentru că tinerii întorși din război erau puri și cutezători, cu dantura sănătoasă și obrajii îmbujorați, iar tinerele femei ale ținutului erau neprihănite și atrăgătoare la față și la trup.

Așa că în acea perioadă în marele oraș au avut loc multe idile. Câteva dintre ele - sau poate numai una - sunt așternute în aceste pagini.

I

La ora nouă a dimineții de întâi mai 1919 un tânăr i se adresă recepționarului de la Biltmore, întrebându-l dacă domnul Philip Dean este cumva înregistrat la respectivul hotel și, în caz că e, dacă i se poate face legătura cu apartamentul său. Cel care se interesa era îmbrăcat într-un costum bine croit, dar ponosit. Era scund, smead, slab și chipeș. Ochiul îi erau străjuți de niște gene neobișnuit de lungi, iar dedesubt de semicercurile viorii ale unei sănătăți precare, cel de-al doilea efect fiind amplificat de o strălucire nenaturală care-i colora fața, ca de la o subfebrilitate continuă.

Domnul Dean locuia la hotel. Tânărului i se sugeră să folosească telefonul de alături.

După o secundă i se făcu legătura. O voce adormită spuse „Alo” de undeva din înălțimi.

— Domnul Dean ? rostit tânărul cu multă însuflețire. Aici e Gordon, Phil. Gordon Sterrett.

Sunt chiar aici, în hol. Am auzit că ești la New York și am bănuț că stai la Biltmore.

Treptat, vocea adormită se însufleți. Ia uite, ce mai face bătrânul meu prieten Gordy? Da, sigur că era surprins și încântat. Gordy să urce numaidecât, ce Dumnezeu!

Câteva minute mai târziu, Philip Dean, într-o pijama albastră de mătase, deschise ușa și cei doi tineri se salutară cu o exuberanță ușor sfioasă. Amândoi aveau cam douăzeci și patru de ani și erau absolvenți de Yale de dinainte de război. Asemănările însă încetau aici. Dean era blond, rumen, cu un trup athletic sub pijamaua subțire. Plesnea de sănătate și avea o condiție fizică bună. Zâmbea adesea, etalând un șir de dinți mari și proeminenți.

— Aveam de gând să te caut! strigă el entuziast. Mi-am luat două săptămâni libere. Dar stai jos o secundă, că revin imediat. Numai cât să fac un duș.

După ce Philip dispăru în baie, ochii negri ai oaspetelui se rotiră nervoși prin cameră, poposind pentru un moment pe un uriaș sac de călătorie englezesc, aflat într-un colț, și pe un set de cămăși de mătase groase, aruncate pe scaune, printre cravate impresionante și

șosete moi de lână.

Gordon se sculă de pe scaun și, luând o cămașă în mână, o examina cu luare-aminte. Era de mătase grea, galbenă, cu o dungă de un albastru palid. Și erau aproape o duzină de cămăși identice ! Involuntar, privirea îi fugi la propriile sale manșete roase, scămoșate pe margini și de un gri palid din cauza murdăriei acumulate. Lăsând cămașa de mătase să cadă, își trase cât mai jos mânecile sacoului și împinse în sus manșetele destrămate până când nu se mai văzură. Pe urmă se duse la oglindă și se studie cu un interes nervos și nefericit. Cravata - cândva glorioasă - era decolorată și șifonată de apăsarea degetelor și nu mai făcea față misiunii de a masca butonierele descusute de la gât. Se gândi, deloc amuzat, că numai cu trei ani în urmă primise la colegiu un vot faimos din partea studenților din ultimul an, care-l consideraseră cel mai bine îmbrăcat bărbat din promoția sa.

Dean ieși din baie, frecându-și trupul cu prosopul.

— Aseară am întâlnit o fostă iubită de-a ta, zise el. Am trecut pe lângă ea în hol și nu mi-am putut aminti nici în ruptul capului numele ei. Fata pe care-ai adus-o la petrecerea studenților din anul patru de la New Haven.

Gordon tresări:

— Edith Bradin? La ea te referi?

— Ea e. Arată trăsnet. E și azi genul de păpușă cochetă... Știi ce vreau să spun. Ca și cum s-ar păta dacă ai atinge-o.

Își observă satisfăcut în oglindă făptura strălucitoare și zâmbi ușor, expunându-și o parte a danturii.

— În orice caz, trebuie să aibă douăzeci și trei de ani, reluă el.

— Douăzeci și doi. Luna trecută, îl corectă absent Gordon.

— Ce spui ? Oh, luna trecută! Știi, cred că a venit pentru balul de la Gamma Psi. Știai că în seara asta, la Delmonico's, avem balul confreriei Gamma Psi de la Yale ? Trebuie să vii și tu, Gordon! Jumătate din New Haven va fi de față. Îți fac eu rost de o invitație.

După ce-și puse fără chef niște lenjerie intimă curată, Dean își aprinse o țigară și se așeză lângă geamul deschis, inspectându-și gamba și genunchii în lumina solară ce inunda camera.

— Stai jos, Gordy, îl invită el. Povestește-mi ce-ai mai făcut, ce faci acum și tot restul.

Gordon se prăbuși pe neașteptate pe pat. Zăcu acolo inert și demoralizat. Gura lui, care de obicei, când era relaxat, se întredeschidea de data asta luă o expresie de neajutorare care-ți stârnea mila.

— Ce-ai pățit? se interesă imediat Dean.

— O, Doamne!

— Ce s-a întâmplat?

— Toate nenorocirile pământului! Răspunse nefericit Gordon. Sunt totalmente distrus, Phil.

Sunt terminat.

— Ha?

— Sunt terminat.

Vocea îi tremura.

Dean îl studie mai îndeaproape cu ochii lui albaștri, scrutători.

— Fără îndoială, pari epuizat.

— Sunt. Am dat chix în tot ce-am făcut. (O pauză.) Mai bine s-o iau de la început... sau te plictisesc?

— Cătuși de puțin. Dă-i drumul.

Totuși în glasul lui Dean se simțea o oarecare ezitare. Excursia aceasta în Est trebuia să fie un concediu, iar faptul că dăduse peste Gordon Sterrett și necazurile lui îl exaspera puțin.

— Continuă, repetă el, adăugând apoi, aproape inaudibil: Și termină repede.

— Ei bine, începu nesigur Gordon, m-am întors din Franța în februarie, am stat o lună acasă, la Harrisburg, după care am venit la New York să-mi caut de lucru. Am și găsit ceva la o firmă de export. Ieri am fost concediat.

— Concediat?!

— Ajung imediat la asta, Phil. Vreau să fiu sincer cu tine. Probabil că ești unicul om pe care-l pot aborda cu o astfel de problemă. Nu te superi dacă-ți spun totul sincer, nu-i așa, Phil?

Dean deveni ceva mai rigid. Micile lovituri cu palma pe care le aplica genunchilor săi se

amplificară. Avea senzația vagă că i se pune pe umeri, în mod nedrept, o anumită răspundere.

Nu era sigur că dorea să afle. Deși nu era deloc surprins să-l găsească pe Gordon Sterrett într-o situație puțin mai dificilă, ceva din nefericirea de acum a celui alt îl enerva și-l făcea să devină nesimțitor, cu toate că îi stârnea interesul.

— Continuă.

— E vorba de o fată.

— Hm.

Dean hotărî că nimic nu avea să-i distrugă vacanța. Dacă Gordon dorea neapărat să aibă

un efect deprimant, atunci trebuia să se întâlnească mai rar cu Gordon.

— Se numește Jewel Hudson, continuă vocea tristă care venea dinspre pat. A fost cândva „neprihănită”. Cam până acum un an, bănuiesc. Locuia aici, la New York. O familie săracă. Acum părinții i-au murit și ea stă la o mătușă bătrână. Știi, tocmai când am cunoscut-o, a început să se întoarcă toată lumea din Franța, roi după roi, iar eu nu făceam altceva decât să le urez bun venit noilor sosiți și să-i însoțesc la petreceri. Așa a început, Phil: prin simplul fapt că mă bucuram să-i văd pe toți și să constat că și ei sunt bucuroși să mă vadă pe mine.

— Ar fi trebuit să ai mai multă glagore.

— Știi, încuviință Gordon și continuă nerăbdător: Acum sunt independent, știi, și, Phil, nu pot să sufăr sărăcia. Apoi a apărut afurisita asta de fată.

Într-un fel, ea s-a îndrăgostit de mine și eu, deși nu intenționam să mă las prins, făceam ce făceam și dădeam de ea oriunde mergeam. Îți poți imagina ce bine lucram pentru patronii companiei ăleia de export! Firește, eu am vrut dintotdeauna să desenez, mai ales ilustrații pentru reviste. Se pot câștiga astfel grămezi de bani.

— De ce n-ai făcut-o ? Trebuie să te apuci energic de ceva dacă vrei să ai succes, îl sfătui

Dean pe un ton oficial și rece.

— Am încercat ceva, dar ceea ce lucrez eu e brut. Sunt talentat, Phil, știu să desenez...

doar că nu știu cum. Ar trebui să mă înscriu la școala de arte, dar nu-mi permit. Ei, și acum o săptămână s-a declanșat criza. Tocmai când ajunsesem practic la ultimul dolar, fata asta de care-ți vorbesc a început să mă sâcăie. Vrea bani. Susține că-mi poate face zile fripte dacă nu-i dau.
— Chiar poate ?

— Mă tem că da. Asta-i unul dintre motivele pentru care am rămas șomer: mă suna mereu la birou, iar pentru șefii mei asta a fost picătura care a umplut paharul. Are o scrisoare gata scrisă și amenință că o va trimite familiei mele. O, da, chiar m-a pus cu spatele la zid! Trebuie să fac cumva rost de bani pentru ea.

A urmat o pauză stânjenitoare. Gordon stătea imobil pe pat, cu brațele întinse de-a lungul trupului.

— Sunt terminat, continuă el și vocea îi tremură. Sunt pe jumătate nebun, Phil. Dacă nu știam că ai să vii în Est, cred că mi-aș fi pus capăt zilelor. Te rog să-mi împrumuți trei sute de dolari.

Mâinile lui Dean, cu care-și plesnise ușor gleznela goală, se opriră brusc, iar strania

nesiguranță ce plutea între cei doi deveni strânsă și încordată.

După încă o secundă, Gordon continuă:

— Am supt tot sângele familiei mele și mă jenez să le mai cer fie și cinci cenți.

Dean tot nu zicea nimic.

— Jewel insistă că-i trebuie neapărat două sute de dolari.

— Trimite-o undeva.

— Da, pare simplu... dar are niște scrisori pe care i le-am scris la beție. Din nefericire, nu-i deloc o persoană blândă, așa cum dă impresia.

Dean schiță o strâmbătură de dezgust.

— Nu pot suferi genul ăsta de femeie. Ar fi fost bine să te ferești.

— Știu, admise obosit Gordon.

— Trebuie să privești lucrurile așa cum sunt. Dacă nu ai bani, trebuie să muncești și să te ții departe de femei.

— Ție îți vine ușor s-o spui, se lamenta Gordon, îngustându-și ochii. Ai toți banii de pe lume!

— În nici un caz. Babacii mei țin o socoteală afurisită de riguroasă a cheltuielilor mele. Tocmai fiindcă mă bucur de puțină libertate de acțiune, trebuie să am mare grijă să nu abuzez.

Ridică storul, lăsând și mai multă lumină solară să intre în cameră.

— Nu sunt un habotnic, Doamne ferește! continuă el demonstrativ. Mă dau în vânt după plăceri - mai ales într-o vacanță ca asta -, dar tu... tu ești într-o stare jalnică. Până acum nu te-am auzit vorbind astfel. Într-un fel, vorbești ca un falit - atât din punct de vedere financiar, cât și moral.

— Astea două nu sunt complementare?

Dean scutură impacientat din cap:

— Există în jurul tău o aură pe care n-o înțeleg. Un fel de nimb al răului.

— E vorba de un aer de sărăcie, de griji și nopți nedormite, preciza destul de sfidător Gordon.

— Nu știu.

— O, recunosc, sunt deprimant! Până și pe mine mă deprim. Dar...

Dumnezeule, Phil, cu o săptămână de odihnă, un costum nou și niște bani

de cheltuială aș fi... așa cum eram odinioară. Phil, pot desena ca un înger! Tu o știi. Dar aproape niciodată n-am avut bani ca să-mi cumpăr ustensile de desen bune. În plus, nu pot desena când sunt ostenit, descurajat și absolut terminat. Cu o sumă modestă în buzunar, pot să-mi iau liber câteva săptămâni și să mă pun pe treabă.

— De unde să știu eu că n-o să-i cheltuiești cu altă femeie?

— De ce răsucești cuțitul în rană ? Întrebă șoptit Gordon.

— Nu-1 răsucesc. Nu pot suporta să te văd în halul în care ești.

— Mă împrumuți, Phil ?

— Mi-e imposibil să mă hotărâsc pe loc. Mi-ai cerut o groază de bani, ceea ce mă pune în încurcătură.

— Dar dacă nu mi-i poți da, pentru mine înseamnă dezastrul. Știu că mă tângui și că numai eu sunt de vină, dar... asta nu schimbă cu nimic lucrurile.

— Când mi i-ai putea restitui?

— Iată o întrebare încurajatoare. Gordon chibzui. Probabil că era mai înțelept să fie sincer.

— Sigur, îți pot promite că ți-i trimit luna viitoare, dar... mai bine, să zicem, peste trei luni. De îndată ce încep să-mi vând desenele.

— De unde știu eu că o să poți vinde ceva?

— O notă de duritate apărută brusc în vocea lui Dean îl făcu pe Gordon să simtă fiorul rece al îndoielii. Era oare posibil să nu primească banii?

— Și eu, care crezusem că ai încredere în mine!

— Am avut, dar când te văd în starea asta, încrederea mea se clatină.

— Crezi că dacă n-aș fi ajuns la capătul răbdărilor, aș fi venit la tine cu mâna-ntinsă ? Crezi că îmi face plăcere?

— Se întrerupse și-și mușcă buzele, simțind că era de preferat să-și domolească mânia crescândă ce i se strecura în voce. La urma urmei, el era cel care cerea.

— S-ar zice că te descurci frumușel, spuse supărat Dean. Mă pui într-o situație în care dacă nu-ți acord împrumutul, devin un fraier. Da, da, asta faci! Și dă-mi voie să-ți spun că pentru mine nu este un fleac să fac rost de trei sute de dolari. Venitul meu nu-i chiar atât de consistent încât o halcă babană ca asta să nu-1 afecteze serios.

— Se sculă de pe scaun și începu să se îmbrace, alegându-și cu grijă hainele. Întinzând brațele

și apucând strâns cu mâinile marginile patului, Gordon se luptă cu dorința de a slobozi un urlet. Capul îl durea groaznic și i se învârtea, gura i se uscaseră și adăpostea un gust amar, iar el simțea cum febrilitatea din sânge i se împrăștie în nenumărate bătaii regulate ale inimii, ca picăturile ce cad încet de pe un acoperiș.

— Dean își înnodă cravata cu mișcări exacte, își perie sprâncenele și-și extrase solemn un fir de tutun dintre dinți. Apoi își umplu tabachera, aruncă grijuliu cutia de țigări goală în coșul de gunoi și-și vârî tabachera în buzunarul de la vestă.

— Ai luat micul dejun? Întrebă el.

— Nu. În ultimul timp nu îl mai iau.

— Bun, atunci mergem să mâncăm împreună. Cât despre bani, o să hotărâm mai târziu. Subiectul îmi face greață. Am venit în Est ca să mă

distrez. Să mergem la clubul Yale, continuă el țâfnos, adăugând imediat, cu un fel de reproș subînțeleș: Ai renunțat la slujbă. N-ai nimic mai bun de făcut.

— Ar fi destule de făcut dacă aş avea ceva bani, îi răspunse cu tâlc Gordon.

— O, pentru Dumnezeu, nu mai aborda subiectul ăsta o vreme! N-are rost să mă indispui pentru toată vacanța! Poftim, ia niște parale.

Scoase din portofel o bancnotă de cinci dolari și i-o aruncă lui Gordon, care o împături atent și o vârî în buzunar. Pe obrazul său se ivise o nouă pată de culoare, o lucire stinsă care nu era de la febră. Preț de o clipă, înainte de a se răsuci pe tocuri ca să iasă din cameră, privirile li se întâlniră și în acea clipă fiecare găsi la celălalt ceva care-l obligă să-și plece

repede ochii. Pentru că în clipa aceea cei doi se urară brusc și definitiv.

II

Mulțimea de la amiază viermuia pe Fifth Avenue și Forty-fourth Street. Soarele fericit și bogat scânteia ca un aur vremelnic în vitrinele cu sticlă groasă ale magazinelor elegante, plimbându-se pe gențile și poșetele din împletitură de aur și pe șiragurile de perle din casetele căptușite cu catifea gri, pe flamboiantele evantaie din pene multicolore, pe dantelele și mătăsurile rochiilor costisitoare, pe tablourile proaste și pe elegantul mobilier de epocă din spațiile de prezentare aranjate cu grijă ale decoratorilor de interioare.

Perechi, grupuri și cârduri de tinere muncitoare care-și terminaseră programul zăboveau pe lângă vitrine, alegându-și viitoarele budoare dintre exponatele acelea splendide, care includeau până și pijamale bărbătești de mătase întinse casnic pe pat. Stăteau în fața prăvăliilor cu giuvaieruri și se hotărau asupra inelelor de logodnă, a celor de mireasă, a ceasurilor-brățară de platină, iar pe urmă plecau agale mai departe ca să inspecteze evantaiele

de pene și mantiile pentru operă, digerându-și între timp sandvișurile și cocteilurile de înghețată îngurgitate la prânz.

Prin mulțime erau amestecați bărbați în uniformă, marinari din marea flotă ancorată pe fluviul Hudson, militari cu însemnele tuturor diviziilor, din Massachusetts până în California, și toți făceau tot posibilul ca să fie băgați în seamă, dar constatau că marele oraș se săturase până-n gât de oșteni dacă nu erau grupați frumos în formațiuni ordonate, în care greutatea raniței și a puștii îi împiedică să se simtă la largul lor.

Dean și Gordon se plimbară prin această omenire pestriță, primul interesat, cu simțurile ațâțate de etalarea a tot ce are omenirea mai nesubstanțial și mai țipător, iar al doilea amintindu-și cât de des fusese și el un anonim din vulg, obosit, hrănit pe sponci, trudit și cu simțurile rătăcite. Pentru Dean vânzoleala era semnificativă, o dovadă de tinerețe și de veselie; pentru Gordon era abjectă, nesfârșită și lipsită de sens.

La clubul Yale s-au întâlnit cu niște foști colegi de promoție, care-l salutară gălăgios pe

Dean, cel venit din alt oraș. Așezați pe sofale și scaune dispuse în semicerc, băură cu toții câte un *highball*.

Lui Gordon conversația i se păru plictisitoare și interminabilă. Au luat prânzul cu toții, *en masse*, încălzindu-se cu lichioruri imediat după mâncare. În seara aceea mergeau cu toții la balul confreriei Gamma Psi, care promitea să fie cea mai strașnică petrecere de după război.

— Vine și Edith Bradin, îl anunță careva pe Gordon. Nu era pe vremuri iubita ta ? Nu sunteți amândoi din Harrisburg?

— Ba da.

Apoi tânărul făcu o încercare să schimbe subiectul:

— Din când în când mă întâlnesc cu fratele ei. E un zărghit cu idei socialiste. Scoate o gazetă sau cam așa ceva aici, la New York.

— Nu ca vesela lui surioară, eh? își urmări ideea zeelusul informator. Ei bine, să știi că ea va fi însoțită diseară de un student din anul trei, Peter Himmel.

La ora opt Gordon avea întâlnire cu Jewel Hudson. Îi promisese o parte din bani. Se uită nervos de mai multe ori la ceas. Spre marea sa ușurare, la patru Dean se ridică și anunță că se duce la Rivers Brothers să cumpere gulere de cămașă și cravate. Dar când ieșiră din club, un alt membru al grupului li se alătură, spre marea consternare a lui Gordon. De astă dată Dean era bine-dispus: jovial, fericit, așteptând cu nerăbdare balul și întrucâtva pus pe glume. La magazinul Rivers își alese o duzină de cravate, oprindu-se la fiecare după îndelungi consultări cu celălalt absolvent. Era cumva de părere că reintră în modă cravatele înguste ? Nu era păcat că magazinul Rivers nu putea procura mai multe feluri de gulere Welsh Margotson ? Niciodată n-a existat un guler mai bun decât gulerul Covington.

Gordon intrase cumva în panică. Avea nevoie urgentă de bani. Cocheta acum și cu ideea vagă de a participa la balul confreriei Gamma Psi. Dorea s-o vadă pe Edith - Edith, fata pe care n-o mai întâlnise de când petrecuseră împreună o noapte romantică la Harrisburg Country Club, cu puțin înainte de plecarea lui în Franța. Idila lor se stinsese, înecată în vârtoarea războiului, uitată cu desăvârșire în structura complicată a celor trei luni, dar o imagine a fetei - provocatoare, grațioasă, absorbită de propria vorbărie nesemnificativă - tot îi răsări în minte lui Gordon, aducând în trena ei o mie de amintiri. În timpul studenției adorase cu un fel de admirație detașată, dar afectuoasă, tocmai chipul lui Edith. Grozav îi plăcuse s-o deseneze - în camera lui se găseau cel puțin o duzină de schițe de portret cu ea - jucând golf și înotând și era capabil să-i traseze profilul obraznic și fermecător chiar și legat la ochi.

La cinci și jumătate au ieșit de la Rivers și au adăstat o clipă pe trotuar.

— Bun, a spus jovial Dean. Acum am tot ce-mi trebuie. Cred că mă întorc la hotel ca să mă bărbieresc, să mă tund și să-mi fac un masaj.

— Sună bine, îl aprobă celălalt. Cred că te însoțesc.

Gordon se întrebă dacă până la urmă avea să fie învins. Își înfrânse cu greu impulsul de a se întoarce spre celălalt tânăr, mârâind „Dispari odată, dracu' să te ia!” Disperat, bănuia că poate Dean se înțeleșese cu el și îl ținea alături tocmai ca să evite o discuție legată de bani.

Au intrat în Hotelul Biltmore, un Biltmore însuflețit de prezența a nenumărate fete, majoritatea din Vest și din Sud, debutantele stelare din multe orașe, adunate ca să participe la balul unei confrerii celebre de la o universitate vestită. Dar pentru Gordon nu erau decât niște năluci întrezărite ca prin vis. Și-a mobilizat puterile pentru o ultimă rugămintă, gata să invoce nu știu ce motiv, când Dean și-a cerut brusc scuze de la celălalt și, luându-1 pe Gordon de braț, l-a tras deoparte.

— Gordy, vorbi el repede, am chibzuit cu grijă la problema ta și am ajuns la concluzia că nu-ți pot împrumuta banii. Mi-ar face plăcere să te ajut, dar simt că nu e bine s-o fac. Mi-ar destabiliza bugetul pe o lună.

Gordon îl privi posomorât și se întrebă cum de nu observase până acum ce tare îi ieșeau lui Dean în afară dinții de sus.

— Îmi pare foarte rău, Gordon, continuă Dean, dar asta-i situația.

Își scoase portmoneul și numără ostentativ câteva bancnote în valoare totală de șaptezeci și cinci de dolari.

— Ia, zise el, întinzându-i-le. Pofțim șaptezeci și cinci... cu asta ți-am dat în total optzeci.

Ăștia-s toți banii gheață de care dispun, în afară de cei necesari pentru călătorie.

Gordon întinse automat mâna cu pumnul strâns, deschise pumnul ca pe o pereche de clești și-l strânse la loc peste bani.

— Ne vedem la bal, continuă Dean. Mă grăbesc la bărbier.

— Pe curând, zise Gordon cu o voce răgușită și încordată.

— Pe curând.

Dean vru să zâmbească, dar se răzgândi. Dădu sec din cap și dispăru.

Dar Gordon rămase ținut locului, cu fața lui chipeșă contorsionată de îngrijorare și strângând tare în mână tenculețul de bancnote. Pe urmă, orbit de lacrimile ce-i țâșneau necontrolat, începu să coboare treptele de la Biltmore, împleticindu-se stângaci.

III

În aceeași seară, cam pe la nouă, două făpturi ieșiră dintr-un birt ieftin de pe Sixth Avenue. Erau două ființe urâte, prost hrănite, lipsite de har - în afara celei mai rudimentare forme de istețime - și neavând nici măcar acea exuberanță animalică, ce poate da culoare vieții prin ea însăși. În ultima vreme cei doi oameni fuseseră năpădiți de paraziți, înfrigurați și înfometăți într-un oraș murdar dintr-un ținut ciudat. Erau săraci și fără prieteni, erau aruncați de colo-colo de la naștere, ca niște rămășițe de epavă, și aveau să fie aruncați de colo-colo, ca niște rămășițe de epavă, până la moarte. Erau îmbrăcați în uniforma armatei americane și pe umărul fiecăruia se vedeau însemnele unei divizii de rezerviști din New Jersey, debarcată cu trei zile în urmă.

Cel mai înalt dintre cei doi se numea Carrol Key, un nume care arăta că în venele sale curgea un sânge cu un oarecare potențial, oricât de diluat ar

fi fost el de generațiile de degenerați. Dar îi puteai examina la nesfârșit fața lungă, cu bărbia invizibilă, ochii apoși și șterși sau pomeții proeminenți, fără să găsești un singur indiciu ce ar sugera existența vreunei valori ancestrale sau a unor resurse înnăscute.

Camaradul său era negricios și crăcănat, cu ochi de șobolan și un nas coroiat, fracturat de mai multe ori. Aerul lui sfidător era, evident, o prefăcătorie, un mijloc de apărare preluat din acea lume a mârâielilor și a loviturilor fulgerătoare, a cacealmalelor și a amenințărilor fizice, în care viețuise dintotdeauna. Pe el îl chema Gus Rose.

După ce ieșiră din birt, au luat-o în pas săltăreț pe Sixth Avenue, mânuind cu mare antren și o detașare totală două scobitori.

— Încotro ? se interesă Rose pe un ton care arăta că nu l-ar fi surprins dacă răspunsul lui Key ar fi fost: Spre insulele din Marea Sudului.

— Ce-ar fi să vedem dacă nu putem face rost de ceva pileală?

Prohibiția nu se instaurase încă. Delicatețea întrebării se datora faptului că legea interzicea vânzarea de alcool soldaților.

Rose aprobă cu entuziasm.

— Am o idee, a continuat Key după un minut de gândire. Am și io un frate pe undeva.

— La New York?

— Mda. Un boșorog.

Voia să spună că era vorba de un frate mai mare.

— Îi chelner într-o speluncă de minaturi.

— Poate ne face el rost.

— Io zic că poate.

— Crede-mă, chiar mâ'ne scap de u'iforma asta afu'isită. Nu mă mai bagă nime-n una,

niciodată. Îmi fac io rost de țoale no'male.

— Auzi, poate că io nu.

Cum finanțele lor însumate se ridicau la mai puțin de cinci dolari, intenția de mai sus

trebuie luată drept un joc de cuvinte plăcut, inofensiv și consolator. Totuși se pare că le

plăcu amândurora, fiindcă au întărit-o cu chicoteli și pomenirea unor personaje de seamă

din Biblie și au adăugat unele note emfaticе, precum „Mamă, Doamne !”

sau „înțelegi” sau

„Îți spun eu!”, repetate de zeci de ori.

Toată zestrea spirituală a celor doi se rezuma la un comentariu indignat, intonat pe nas și prelungit de-a lungul anilor, despre instituția care-i ținea în viață - armata, afacerile sau azilul săracilor -, precum și despre superiorii lor din respectiva instituție. Până în dimineața cu pricina instituția fusese „guvernul” și superiorul lor nemijlocit fusese „căpitanu”, dar cei doi alunecaseră de sub dubla tutelă și se aflau acum, până la adoptarea unei noi forme de vasalitate, într-o situație cam incomodă. Erau nesiguri pe ei, ranchiunoși și nu tocmai la largul lor. Ascundeau acest lucru pretinzând că demobilizarea fusese pentru ei o mare ușurare și asigurându-se reciproc că voințele lor încăpățănate, iubitoare de libertate,

nu vor mai fi niciodată îngrădite de disciplina militară. Adevărul era însă că s-ar fi simțit mult mai bine într-o pușcărie decât în proaspăt descoperita lor libertate necondiționată.

Key a iuțit brusc pasul. Rose, ridicând ochii și văzând încotro privește camaradul său, a descoperit că la vreo patruzeci de metri mai jos, pe stradă, se aduna lume. Chicotind, Key porni în fugă în direcția mulțimii în formare, la care Rose chicoti și el, iar picioarele lui scurte și crăcănate începură să se miște repede alături de pașii lungi și stângaci ai tovarășului său de arme.

De cum ajunseră la marginea pâcului de oameni, deveniră o parte integrantă a lui. Mulțimea era alcătuită din civili jerpeliți, care arătau și mai rău din cauza băuturii, și din militari reprezentând diferite divizii și diverse grade de trezie, îngrămădiți cu toții în jurul

unui evreiaș cu favoriți lungi și negri, care gesticula amplu, rotindu-și brațele, și ținea o

cuvântare înflăcărată, dar succintă. Key și Rose, înfipti ca un ic în parchetul pestriț al mulțimii, îl scrutară foarte bănuitori, în timp ce cuvintele vorbitorului pătrundeau în conștiințele lor simple.

— Și cu ce v-ați ales voi de pe urma războiului? răcnea ca un apucat oratorul. Priviți în jur, priviți în jur ! Îți fi bogată ? Vi s-o fi oferit o grămadă de bani? Ba deloc! Sunteți norocoși dacă ați scăpat teferi, cu ambele picioare întregi. Sunteți băfătoși dac-ați venit acasă și nu v-ați găsit nevasta cu altu', cu vreunii' care-a avut biștari să ungă pe cine trebe ca să scape de front. Iată în ce caz sunteți norocoși! Cine-a profitat de războiu' ăsta, în afară de J.P. Morgan și John D. Rockefeller ?

În acest punct cuvântarea evreiașului a fost întreruptă de contactul unui pumn vrăjmaș cu vârful păros al bărbiei lui, iar el se răsturnă pe spate, rămânând întins pe trotuar cât era de mare.

— Nemernicii de bolșevici! strigă uriașul soldat-fierar care-i aplicase lovitura.

Scoțând un murmur aprobator, mulțimea strânse și mai tare rândurile.

Evreul se ridică în picioare, clătinându-se, dar căzu imediat la loc, răpus de o jumătate de duzină de pumni repeziți spre el. De data asta rămase întins, răsuflând sacadat, cu sângele prelingându-i-se din buza crăpată pe dinăuntru și pe dinafară.

Izbucni un cor de vociferări și peste un minut Rose și Key s-au pomenit purtați de mulțime pe Sixth Avenue, sub conducerea unui civil slab, cu o pălărie pleoștită pe cap, și a vâjosului soldat care pusese capăt atât de abrupt cuvântării. Mulțimea se umflase strașnic, atingând proporții formidabile, și un cârd de cetățeni mai nehotărâți se țineau după ea de-a lungul trotuarelor, aclamând-o cu intermitență ca să-și arate sprijinul lor moral.

— Unde ne ducem ? zberă Key către omul cel mai apropiat.

Vecinul i-1 arată pe omul cu pălărie moale:

— Tipu' ăla știe pe unde se ațin mulți de-alde ăștia. Mergem să le arătăm noi lor!

— Le arătăm noi lor! îi șopti încântat Key lui Rose, care îi repetă extaziat expresia omului din partea cealaltă.

Măturând totul din cale, procesiunea înainta pe Sixth Avenue, întărită ici și colo cu soldați și pușcași marini, din când în când și cu civili care i se alăturau cu inevitabilele răcnete ce anunțau că și ei au fost demobilizați recent, ca și cum aceasta era parola de intrare într-un nou club de sport și relaxare.

Pe urmă procesiunea o coti pe o stradă perpendiculară și se îndreptă spre Fifth Avenue, iar ici și colo se șopti că destinația lor era un miting al roșiilor de la Tolliver Hali.

— Unde-i asta?

Întrebarea se transmise prin telefonul fără fir și, după un scurt răgaz, răspunsul făcu drumul înapoi. Tolliver Hali era ceva mai jos, pe Tenth Street. Mai exista și un alt pâlț de soldați care doreau să împrăștie mitingul, iar ăia deja ajunseseră acolo!

Dar Tenth Street părea să fie foarte departe și, la auzul răspunsului, se stârni un muget unanim, iar vreo douăzeci de membri ai grupului ieșiră din coloană. Printre ei erau Rose și Key, care încetiniră ritmul până la cel al unei plimbări lente, lăsându-se depășiți de cei mai entuziaști.

— Aș prefera ceva de băut, a zis Key când se opriră și-și croiră drum spre trotuar, în mijlocul strigătelor de „Căcănarilor!” și „Trădătorilor!”

— Fratele tău lucrează pe aici? se interesă Rose, dând impresia că trece de la chestiile superficiale la cele eterne.

— Așa ar trebui, îi răspunse Key. Nu l-am mai văzut de vreo doi ani. Am fost în Pennsylvania în tot timpul ăsta. Poa' că nu mai muncește în schimbul de noapte. Da' ia-o p-acilea. Sigur ne poate da ceva dacă nu-i plecat.

După ce patrulară câteva minute în sus și-n jos pe stradă, găsiră și birtul - un restaurant prăpădit, cu fețe de masă în carouri, plasat între Fifth Avenue și Broadway. Key intră să se intereseze de fratele său George, iar Rose îl așteptă în față, pe trotuar.

— Gata, nu-i mai aici, anunță Key când reapăru. Acuma-i chelner la Delmonico's.

Rose înclină ceremonios din cap, ca și cum s-ar fi așteptat la așa ceva. Nu trebuie să ne surprindă faptul că un individ capabil își schimbă din când în când locul de muncă. Cunoscuse odată un chelner... Aici urmă o lungă discuție, purtată în mers - dacă ospătarii câștigă mai mult din salarii sau din bacșișuri -, ce se încheie cu concluzia că depindea de priza socială a localului în care lucra omul. După ce schimbară între ei descrieri în culori vii ale milionarilor care cinau la Delmonico's și aruncau peste tot cu hârtii de cincizeci de dolari de cum depășeau un litru de șampanie, fiecare dintre cei doi își spuse în sinea lui că ar fi vrut să fie chelner. De fapt sub fruntea îngustă a

lui Key se năștea trudnic hotărârea de a-și ruga fratele să-i facă rost de un post.

— Chelnerul poate bea toată șampania lăsată de ăia prin sticle, afirmă Rose cu o oarecare încântare, adăugând după puțină reflecție : Mamă, Doamne !

Până să ajungă ei la Delmonico's, se făcuse zece și jumătate și cei doi văzură cu surprindere

cum un șir de taxiuri opreau în fața intrării unul după altul, descărcând tinere splendide, cu capul neacoperit, fiecare însoțită de către un tânăr gentleman rigid, în ținută de seară.

— Îi o sindrofie, presupuse cu uimire respectuoasă Rose. Poate că nu-i momentu' să intrăm. O fi ocupat.

— Ba nu, nu-i! N-are probleme.

După un moment de ezitare, intrară prin ușa care li se păru cel mai puțin somptuoasă și, cuprinși instantaneu de nehotărâre, se postară nervoși într-un ungher mai ferit al micii sufragerii în care pătrunseseră. Își scoaseră bonetele și le ținură în mână. Brusc peste ei căzu un nor de tristețe și tresăriră când o ușă din capătul celălalt al încăperii se deschise în viteză, lansând o cometă de chelner care-și descrie orbita de-a curmezișul sufrageriei și dispăru printr-o altă ușă, de la capătul opus.

Se produsură trei astfel de traversări fulgerătoare până când cei doi căutători își veniră în fire suficient de mult ca să-i facă semn unui chelner. Acesta se răsuci pe călcâie, le aruncă o privire circumspectă și se apropie de ei cu pași moi, de felină, parcă pregătit să facă stânga-mprejur și s-o ia imediat la goană.

— Auzi, începu Key, auzi, îl cunoști pe frati-miu? îi chelner p-aici.

— Numele lui îi Key, adnota Rose.

Da, chelnerul îl cunoștea pe Key. Din câte știa el, lucra la etaj. În sala mare de dans urma să se țină un bal somptuos. O să-1 anunțe el.

George Key își făcu apariția după zece minute și-și salută fratele cu maximum de suspiciune, primul și cel mai firesc gând al lui fiind acela că va fi tapat de bani.

George era și el înalt și avea bărbia moale, dar asemănarea cu fratele său se oprea aici. Ochii chelnerului nu erau opaci, ci ageri și scânteietori, iar comportamentul său era suav, civilizată și ușor distant. Schimbară câteva replici de circumstanță. George era însurat, cu trei copii. Îl interesă întrucâtva, fără să-1 impresioneze, vestea că fratele Carrol fusese în armată. Acest lucru îl dezamăgi pe Carrol.

— George, vorbi fratele mai mic după ce terminaseră cu amabilitățile, ne trebuie musai niște pileală și nime' nu vrea să ne vândă. Ne faci tu rost?

George chibzui.

— Sigur. Poate că da. Doar că s-ar putea să dureze o juma' de ceas.

— E-n ordine, acceptă Carrol. Așteptăm.

Acestea fiind zise, Rose dădu să se așeze pe un scaun aflat la îndemână, dar se văzu ridicat iar în picioare, cu indignare, de către George.

— Hei! Aveți grijă ce faceți! Nu puteți sta pe scaunele de-aici. Sufrageria e pregătită pentru banchetu' de la doișpe!

— Nu l-aș fi stricat! protestă jignit Rose. Sunt despăduchiat.

— Nu contează, zise aspru George. Dacă m-ar vedea șeful vorbind cu voi, praf m-ar face.

— Oho!

Invocarea oberchelnerului constituia pentru cei doi o explicație completă. Își pipăiră nervoși caschetele militare și așteptară o indicație.

— Știți ce? le zise George după o pauză. Am un loc unde puteți aștepta. Veniți după mine.

Îl urmară, ieșind prin ușa mai îndepărtată, trecură printr-o cămară pustie, apoi o luară în sus, pe două scări în spirală, neluminate, și intrară în cele din urmă într-o cămăruță mobilată mai ales cu vrafuri de bureți pentru frecat podelele și teancuri de găleți, luminată

de un bec electric stingher. George îi lăsă acolo după ce le ceru doi dolari și se învoi să

revină după o jumătate de oră cu un sfert de litru de whisky.

— Pariez că George face o groază de bani, zise Key morocănos după ce se așeză pe o găleată întoarsă cu fundul în sus. Pariez că-i intră cincizeci de dolari pe săptămână.

Rose încuviință din cap și scuipă.

— Și io pariez că-i intră.

— A' cui zice că-i balu'?

— Alu' niște studenți. De la Yale.

Amândoi au dat solemn din cap.

— Mă-ntreb pe unde-o fi ajuns gloata de soldăței ?

— Habar n-am. Dar știi că era prea mult de mers pentru mine.

— Și pentru mine. Nu mă prinzi mergând așa departe.

După numai zece minute se simțiră cuprinși de neliniște.

— Eu, unu', mă duc să văd ce se-ntâmplă dincolo, zise Rose, pășind precaut spre ușa mai îndepărtată.

Era o ușă batantă, căptușită cu pluș verde, pe care o crăpă cu băgare de seamă vreo doi centimetri.

— Vezi ceva ?

În loc de răspuns, Rose inspiră tare.

— Lua-m-ar dracu'! Așa pileală mai zic și eu!

— Pileală?

Key i se alătură lui Rose la ușă și privi atent dincolo de ea.

— Declar întregii lumi că aia-i pileală, proclamă el după un moment de scrutare concentrată.

Era o încăpere cam de două ori mai mare decât cea în care se găseau ei, iar acolo se pregătise o radioasă petrecere bahică. Pe sub pereții lungi se întindeau două mese așternute cu pânză albă, pe care alternau sticle cu diferite băuturi: whisky, gin, brandy, vermuturi franțuzești și italienești, suc de portocale, ca să nu mai pomenim de nenumăratele sticle de sifon și cele două boluri mari pentru *punch*, deocamdată goale. Sala nu era încă populată.

— Îi pregătită pentru balu' care începe acuș... Auzi cum cântă scripcarii? Crede-mă, frate, că nu mi-ar pica rău un dans.

Închiseră încetișor ușa și schimbară priviri pline de tâlc. Ei doi nu aveau nevoie de tatonări.

— Mie mi-e poftă să înhaț vreo două sticle din alea, rosti apăsător Rose.

— Și mie.

— Crezi că ne-ar vedea cineva?

Key căzu pe gânduri.

— Poate c-ar fi mai bine să așteptăm până încep să bea din ele. Acuma toate-s aranjate frumos și le-or fi numărât.

Dezbătură problema aceasta câteva minute. Rose dorea cu înverșunare să pună imediat

mâna pe o sticlă și s-o ascundă sub tunică până nu intra cineva în sală.

Key însă era

adeptul prudenței. Se temea să nu-și vâre fratele în bucluc. Dacă așteptau până se deschideau

sticlele, puteau șterpeli una. Toată lumea va crede că o subtilizase vreun student.

Încă mai erau adânciți în discuție când George Key străbătu în mare grabă camera și, bombănind slab ceva către ei, dispăru prin ușa batantă verde. După câteva minute auziră pocnetul dopurilor, clinchetul cuburilor de gheață și zgomotul lichidului turnat peste ele. George amesteca *punch*-ul.

Ostașii schimbară rânjete încântate.

— Mamă, Doamne ! șopti Rose.

George apăru iar.

— Să nu ieșiți la vedere, băieți! le ceru el repede. Peste cinci minute vin cu porția voastră.

Și dispăru prin ușa pe care intrase.

De cum îi auzi pașii îndepărtându-se pe scară, Rose aruncă o privire cercetătoare, apoi

țâșni în sala delicateselor și reapăru cu o sticlă în mână.

— Uite ce zic io, vorbi el în timp ce ședeau radioși, digerând prima sorbitură. Îl așteptăm

și-1 întrebăm dacă nu putem rămâne aici, uite-așa, să bem ce ne aduce... înțelegi? Că atunci ne putem strecura în sală când nu-i nici picior de om pe-acolo și mai ascundem o sticlă sub poală! Poate ne-ajunge pileala pe vreo două zile. Ce zici?

— Sigur! îl aprobă cu entuziasm Key. Mamă, Doamne! Iar dacă vrem, le putem vinde pileala soldaților oricând ni se năzare.

Tăcură o clipă, gândindu-se optimiști la măreața lor idee. Pe urmă Key ridică mâna și-și descheie gulerul tunicii.

— E al naibii de cald, nu?

Rose încuviință serios:

— Ca-n iad.

IV

Era încă destul de furioasă când ieși din camera de toaletă și traversă vestibulul – de fapt un salonaș de trecere care dădea în sală -, supărată nu atât din cauza întâmplării propriu-zise,

care, în fond, nu fusese decât un incident banal din existența ei socială, cât mai ales pentru că se petrecuse exact în noaptea aceea. Nu avea ce să-și reproșeze. Acționase cu amestecul acela corect de demnitate și reticență compătimitoare de care se folosea întotdeauna. Îl pusese la punct scurt și cu agilitate.

Se întâmplase în momentul în care taxiul lor pleca de la Biltmore. Nici nu ajunsese până la primul colț. El își ridicase stângaci brațul drept - căci ea ședea în dreapta lui – și încercase să-l pună duios pe mantoul ei de operă de culoare carmin, tivit cu blană. Gestul în sine fusese o eroare. Ar fi fost mult mai grațios din partea unui tânăr care vrea să îmbrățișeze o domnișoară de al cărei acord nu este prea sigur să încerce mai întâi s-o îmbrățișeze cu brațul cel mai îndepărtat de ea. Așa ar fi evitat mișcarea stângace de ridicare a brațului de lângă ea.

Al doilea *faux pas* al tânărului fusese neintenționat. Ea se dusese după-amiază la coafor, prin urmare îi repugna ideea că părul ei ar fi putut suferi vreun accident. Or, când Peter avusese nefericita inițiativă de a ridica brațul, cotul lui îi atinsese ușor eșafodajul coafurii. Acesta fusese cel de-al doilea *faux pas*. Doi erau deja prea mulți.

El se pusese pe murmurat. La prima șoaptă ea hotărâse că nu era nici acum decât un studentaș. Edith trecuse de douăzeci și doi de ani și, oricum, balul de acum, primul de acest fel de după război, cu ritmul accelerat al asociațiilor pe care i le deștepta, îi amintise de altceva – de o altă petrecere și de un alt bărbat, unul pentru care avusese sentimente ceva mai puternice decât melancolica visare adolescentină. Edith Bradin începea să se îndrăgostească de amintirea lui Gordon Sterrett.

Așadar, ieși din camera de toaletă de la Delmonico's și încremeni o clipă în prag, privind peste umerii înveliți într-o rochie neagră din fața ei la un grup de bărbați de la Yale, care se agitau ca niște solemni fluturi negri în jurul balustradei de la piciorul scării. Din încăperea abia părăsită ieșea mireasma grea emisă de trecerea încolo și înapoi a multor frumuseți parfumate cu parfumuri grele și pulberea fragilă, născătoare de amintiri, a pudrelor aromate. Mirosul ieșit de acolo se împletea cu unul mai pătrunzător, cel al fumului de țigară din vestibul, plutea senzual în josul scărilor și impregna sala de dans, unde urma să se țină balul confreriei Gamma Psi. Era o mireasmă bine cunoscută de ea, excitantă, stimulantă și mereu dulce – mirosul unei serate dansante mondene.

Se gândi la felul cum arăta. Umerii ei albi și brațele pudrate dobândiseră o culoare albă ca frișca. Era sigură că păreau foarte moi și că vor luci ca laptele pe fondul spinărilor negre pe care aveau să se profileze în seara aceea. Coafeza făcuse treabă bună: îi înălțase, îi turtise și îi încrețise masa de păr roșcat, transformând-o într-o minunăție trufașă de curbe instabile. Buzele îi erau accentuate fin cu un ruj carmin întunecat, iar irișii ochilor îi erau delicați, de un albastru fragil, ca niște ochi de porțelan. Era o operă de artă completă, de o delicatețe infinită, absolut perfectă, a cărei linie armonioasă curgea uniform de la coafura complexă până la piciorușele mici și înguste.

Se gândea ce să spună diseară la petrecere, deja ușor presată de răsunetul râsetelor tari sau înfundate, de zgomotul pantofilor de gală, de mișcările perechilor ce urcau sau coborau scările. Avea să folosească limba pe care o vorbise mulți ani, stilul ei personal, alcătuită din expresii colocviale împestrite cu jargonul gazetăresc și cu argoul studentesc, în așa fel încât să formeze un întreg uniform, nonșalant, vag provocator și de un sentimentalism delicat. Zâmbi abia vizibil auzind-o pe o fată ce stătea aproape de ea pe scări cum spune „Nu știi nici jumătate din toată tărașenia, draguțule!”

Acest surâs îi topi vremelnic supărarea și, închizând ochii, tânăra inspiră adânc și voluptuos. Își lăsă brațele să-i atârne pe lângă trup până când îi atinseră ușor lucioasa rochie

mulată care-i învelea și-i sublinia silueta. Niciodată nu-și simțise atât de acut propria moliciune, nici n-o încântase atât de tare albeața brațelor ei.

„Miros dulce”, își spuse ea simplu, după care îi veni un alt gând: „Sunt făcută pentru a fi iubită”.

Plăcându-i cum sunau aceste cuvinte, le mai pronunță o dată în gând, apoi, într-o succesiune inevitabilă, năvăliră și gândurile proaspete și agresive despre Gordon. Turnura bruscă a imaginației sale, care cu două ore în urmă îi dezvăluise că simțea dorința nebănuită de a-l revedea, i se părea acum că o îmboldise spre balul și spre momentul acesta.

În pofida eleganței sale frumuseți, Edith era o fată serioasă și gândea temeinic. Exista în ea o urmă din dorința de a cântări bine lucrurile și din idealismul adolescentin care făcuse din fratele ei un socialist și un pacifist. Henry Bradin plecase de la Universitatea Corneli, unde lucrase ca asistent la Științe Economice, și venise la New York ca să umple coloanele unui săptămânal radical cu cele mai recente remedii pentru tarele incurabile ale societății.

Mai puțin pretențioasă, Edith s-ar fi mulțumit să-l vindece pe Gordon Sterrett. Exista la Gordon o anumită slăbiciune de care ar fi vrut să se ocupe, o neajutorare pe care i-ar fi plăcut s-o apere. În plus, dorea să fie alături de o persoană care-i fusese apropiată multă vreme, care o iubise îndelung. Acum obosise puțin și se gândea la măritiș. Bazându-se pe un teanc de scrisori vechi, pe câteva fotografii și pe nenumărate amintiri, precum și pe această oboseală, luase hotărârea ca, atunci când se va întâlni cu Gordon, să aibă grijă ca relațiile dintre ei să ia altă formă. Îi va spune ea ceva ce le va schimba. Iată acum și seara aceasta. Era seara ei. Toate serile erau serile ei.

Dar firul gândurilor i-a fost rupt de un student solemn, cu un aer jignit și cu o înfățișare protocolară și tensionată, care se prezentă în fața ei cu o plecăciune neobișnuit de adâncă. Era tânărul care o adusese la bal, Peter Himmel, un flăcău înalt și cu simțul umorului, cu ochelari cu ramă de os și un aer de bizarerie atractivă. Brusc simți o ușoară aversiune față de el - probabil din cauză că nu reușise s-o sărute.

— Ei, începu ea, mai ești supărat pe mine ?

— Cătuși de puțin.

Făcând un pas înainte, tânăra îl prinse de braț.

— Iartă-mă! îl rugă duios. Nu știu de ce m-am răstit așa. Nu știu din ce motiv, dar în seara aceasta sunt prost dispusă. Îmi pare rău.

— Nu-i nimic, bâigui el. Las-o baltă.

Băiatul avea o senzație de stânjenală dezagreabilă. Oare ea îi răsucea cuțitul în rană fiindcă dăduse chix în taxi?

— A fost o greșală, continuă fata în aceeași cheie blândă și controlată. O s-o uităm amândoi. Aceste cuvinte îl făcură s-o urască.

După câteva minute lunecară și ei pe ringul de dans, în timp ce duzina de membri ai orchestrei de jazz, special angajată, informau sala de bal aglomerată, unduindu-se și oftând, că „dacă un saxofon și cu mine rămânem singuri, atunci în doi e bineee!”

Un bărbat cu mustață o ceru de la partener.

- Bună, începu el pe un ton muștrător. Nu mă mai recunoști.
- Nu-mi amintesc numele tău, îi răspunse ea dezgustată, dar te cunosc foarte bine.
- Ne-am întâlnit la...
- Vocea i se pierdu, neconsolată, când o ceru la dans un alt bărbat, unul foarte blond. Edith îi murmură acestui *inconnu* un convențional:
- Multe mulțumiri... și revino mai târziu.
- Băiatul exagerat de blond insistă să-i strângă viguros mâna. Îl identifică drept unul dintre numeroșii Jim cunoscuți de ea - numele de familie era un mister. Își aminti până și faptul că el avea un ritm de dans mai ciudat și, de la primii pași, primi confirmarea.
- Rămâi mai mult timp în oraș ? o întrebă el pe un ton confidențial.
- Ea își dădu capul pe spate și-l privi:
- Cam două săptămâni.
- Și unde stai ?
- La Biltmore. Dă-mi un telefon într-o zi.
- Asta și vreau, o asigură el. Să mergem undeva la ceai.
- Vreau să merg. Sună-mă.
- Un bărbat oacheș interveni, excesiv de protocolar.
- Așa-i că nu-ți aduci aminte de mine? o întrebă el grav.
- Ba cred că da. Te cheamă Harlan.
- Nuu... Barlow.
- Oricum, știam că ai un nume din două silabe. Ești băiatul care a cântat atât de bine din ukulele la petrecerea dată de Howard Marshall.
- E adevărat, am cântat, dar nu...
- Interveni în dans și un băiat cu dinții ieșiți în afară. Edith simți în nări o aromă slabă de whisky. Îi plăceau bărbații care dădeau ceva pe gât: deveneau mult mai veseli, mai recunoscători și mai curtenitori și te întrețineai mult mai ușor cu ei.
- Numele meu e Dean, Philip Dean, o anunță el voios. Știu că nu-ți amintești de mine, dar la New Haven ieșeau cu un băiat care mi-a fost coleg de cameră în ultimul an. Gordon Sterrett.
- Edith ridică repede ochii:
- Așa e, am ieșit cu el de vreo două ori la barul Pump and Slipper și la petrecerea din anul al treilea.
- Te-ai întâlnit cu el și în seara asta, firește, zise degajat Dean. E pe-aici pe undeva. L-am văzut acum un minut.
- Edith tresări. Totuși nu se îndoiește că Gordon va veni și el la bal.
- Păi, nu, nu l-am observat...
- Interveni un bărbat mai corpulent, cu părul roșu.
- Bună, Edith, începu el.
- Păi... Bună...
- Tânăra alunecă și se împiedică puțin.
- Scuză-mă, dragă, murmură ea mecanic.
- Îl zărise pe Gordon - un Gordon foarte palid și plin de neastâmpăr, sprijinit de un canat de ușă, fumând și contemplând sala. Edith observă că era tras la față și palid și că mâna cu care ducea țigara la buze îi tremura. Dansând, se apropiaseră destul de mult de el.
- Invită atât de mulți indivizi din afară, că nu... zicea bărbatul corpulent.
- Bună, Gordon! strigă Edith peste umărul partenerului.
- Inima se pornise să-i bată năvalnic.

Ochii lui mari și negri se ațintiră asupra fetei. Făcu un pas înspre ea. Dar tipul cu care

dansa o întoarse în direcția opusă. Edith îl auzi pălăvrăgind:

-...dar jumătate din tăurașii ăștia se pilesc și pleacă repede, așa că...

Pe urmă o voce joasă se făcu auzită lângă ea:

— Permiteți, vă rog?

Și iat-o dansând cu Gordon, care-și petrecuse un braț pe după talia ei. Simți cum brațul lui o strânge spasmodic, îi simți pe spinare mâna cu degetele rășchirate. Mănuța ei, în care își ținea batista de dantelă, era strivită în mâna lui.

— Dar, Gordon... începu ea cu răsuflarea tăiată.

— Bună, Edith!

Iarăși alunecă și mișcarea de redresare o proiectă în față, până când chipul ei atinse stofa neagră a smochingului lui. Îl iubea! Știuse că-l iubea! Preț de un minut păstrară amândoi tăcerea, timp în care o ușoară neliniște puse stăpânire pe ea. Ceva era în neregulă.

Dintr-odată simți cum i se strânge inima, înțelegând despre ce era vorba. El era amărât, într-o stare jalnică, ușor băut și grozav de obosit.

— O ! exclamă fără să vrea Edith.

Ochii lui Gordon se aplecară spre ea. Fata observă că erau brăzdați de firișoare de sânge și că i se roteau incontrolabil.

— Gordon, murmură fata, hai să ne așezăm. Vreau să stau jos.

Se aflau aproape în centrul ringului de dans, dar Edith văzu doi bărbați pornind spre ea din colțuri opuse ale sălii, așa că se opri din dans, apucă mâna inertă a lui Gordon și-l conduse prin mulțimea de care se tot izbeau, cu buzele strânse, cu fața palidă sub fondul de ten, cu ochii în care îi tremurau lacrimi.

Găsi un loc liber sus de tot, pe scările mochetate, și Gordon se așeză greoi alături.

— Știi, mă bucur mult că te-am reîntâlnit, Edith, începu el, privind-o nesigur.

Ea îi întoarse privirea fără să răspundă, întâlnirea avusese un efect incomensurabil asupra ei. Ani de zile văzuse bărbați în diferite stări de ebrietate, de la unchii ei până jos de tot, la șoferi, iar reacțiile sale variaseră de la amuzament la dezgust, dar acum, pentru prima oară, era stăpânită de un sentiment nou - de o groază inexprimabilă.

— Gordon, începu ea pe un ton acuzator și aproape plângând, arăți ca dracu'!

El încuviință din cap.

— Am necazuri, Edith.

— Necazuri ?

— Tot felul de neplăceri. Să nu le spui nimic alor mei, dar sunt distrus. Sunt absolut terminat, Edith.

Buza de jos îi atârna. Parcă nici n-o băga în seamă pe fată.

— Nu poți... nu poți... zise ea șovăitoare, nu poți să-mi spui mie totul, Gordon? Știi că m-a interesat întotdeauna ce faci.

Își mușcă buza. Intenționase să folosească niște cuvinte mai aspre, dar își dăduse brusc seama că nu le putea rosti.

Gordon clătină posomorât din cap:

— Nu pot. Ești o fată bună. Nu pot spune povestea mea unei fete cu suflet bun.

— Prostii! reacționa ea sfidătoare. Eu zic că-i o insultă să-i declari cuiva în felul ăsta că e o fată bună. O batjocură. Ai cam băut, Gordon.

— Mulțumesc, își înclină el grav capul. Mulțumesc pentru informație.

— De ce bei?

— Pentru că-s atât de al dracului de nefericit.

— Și crezi că dacă bei, te vei simți mai bine?

— Dar tu ce faci ? încerci să mă aduci pe calea cea bună?

— Nu. încerc să te ajut, Gordon. Nu vrei să-mi povestești totul?

— Mă aflu într-o situație disperată. Cel mai bun lucru pe care-l poți face este să te prefaci că nici nu mă cunoști.

— De ce, Gordon?

— Regret că te-am invitat la dans. Nu e cinstit față de tine. Ești o femeie neprihănită... și așa mai departe. Hai, pun pe altcineva să danseze cu tine!

Se ridică stângaci în picioare, dar ea întinse mâna și-l trase iar jos, lângă ea, pe treaptă.

— Haide, haide, Gordon! Nu fi ridicol! Mă și jignești! Te porți ca un... ca un smintit.

— Recunosc. Sunt smintit bine. Ceva nu-i în regulă cu mine, Edith. Îmi lipsește ceva ce am avut cândva. Dar nu contează.

— Ba contează ! Spune-mi!

— Asta e tot. Am fost întotdeauna mai ciudat, ușor diferit de ceilalți băieți. În studenție n-a contat, dar acum nu e bine. De câteva luni încoace înăuntrul meu se tot rup lucrurile, ca nasturii unei rochii, și dacă se mai rup vreo doi nasturi, rochia va cădea la podea, îmi pierd încetul cu încetul uzul rațiunii.

Gordon o privi direct și începu să râdă, iar ea se îndepărtă involuntar de el.

— Dar care-i problema ?

— Problema sunt eu, repetă Gordon. Îmi pierd mințile. Pentru mine, toată chestia asta e un vis... Delmonico's ăsta...

Pe măsură ce el vorbea, ea își dădea seama că bărbatul se schimbase radical. Nu mai era deloc vesel, nonșalant și nepăsător. Era cotropit de descurajare și de o imensă letargie. Simți că o cuprinde repulsia, urmată de o ușoară și surprinzătoare plictiseală. Vocea lui Gordon răzbătea până la ea dintr-un mare vid:

— Edith, cândva credeam că sunt un om deștept și talentat, un artist. Acum știu că sunt un nimic. Nu știu să desenez, Edith. Nu înțeleg de ce-ți spun ție toate astea.

Ea dădu din cap absentă.

— Nu pot desena. Nu sunt capabil de nimic. Sunt sărac lipit pământului.

Râse amar și cam prea răsunător.

— Am devenit un cerșetor mizerabil, o lipitoare pentru prietenii mei. Sunt un ratat. Și sărac ca Iov.

Neplăcerea ei sporea. De data asta abia dacă mai dădu din cap. Aștepta primul prilej ca să se ridice în picioare. Brusc ochii lui Gordon se umplură de lacrimi.

— Edith, zise el, întorcându-se spre ea cu ceea ce era în mod clar un efort de a se controla, nu pot să-ți spun ce mult înseamnă pentru mine să știu că mai e pe lumea asta o persoană căreia-i pasă de soarta mea!

Întinse mâna ca să o mângâie pe a ei, dar fata și-o retrase fără să vrea.

— E foarte frumos din partea ta, insistă el.

— Păi, zise ea răspicat, privindu-l drept în ochi, oricine e oricând bucuros să-și revadă un vechi prieten. Dar îmi pare rău că te găsesc în halul ăsta, Gordon.

Intervenii o pauză în timpul căreia se priviră lung și interesul de moment din ochii tânărului se stinse. Ea se sculă și rămase în picioare lângă el, privindu-l cu un chip inexpressiv.

— Dansăm? îi propuse ea rece.

Iubirea e fragilă, se gândi Edith, dar poate că niște cioburi tot pot fi salvate: lucrurile

care au tremurat pe buze, care ar fi putut fi spuse. Noile cuvinte de alint și tandrețea abia învățată pot fi puse deoparte pentru următorul iubit.

V

Peter Himmel, cavalerul drăgălașei Edith, nu era obișnuit să i se dea peste nas. Acum, că fusese pus la punct, se simțea jignit, stânjenit și rușinat. De două luni se afla în relații de comunicare privilegiată cu Edith Bradin și, cunoscând faptul că unica scuză și justificare a scrisorii cu recomandare este valoarea ei în contextul corespondenței sentimentale, se crezuse stăpân pe situație. Căuta în van să înțeleagă din ce motiv adoptase ea această atitudine din pricina unui simplu sărut.

De aceea, când bărbatul acela cu mustață îi ceru partenera de dans, se retrase în foaier și, construind o frază, o repetă de mai multe ori numai pentru sine. Considerabil prescurtată, ea suna astfel:

„Ei bine, dacă vreo fată 1-a înnebunit vreodată pe un bărbat și apoi 1-a lovit sub centură, aia e Edith. Dar nu-și va putea savura victoria dacă mă duc și mă-mbăt pe cinste”.

Așa că, trecând prin sufragerie, intră într-o încăpere alăturată, pe care o observase ceva mai devreme, o cameră în care se găseau câteva boluri mari de punch, flancate de sticle cu băutură. Se așeză pe un scaun, în dreptul mesei acoperite cu sticle.

După al doilea pahar de whisky cu sifon, lehamitea, dezgustul, trecerea monotona a timpului și tăvălugul evenimentelor se contopiră într-un fundal vag, în fața căruia se formă o lucitoare țesătură de pânze de păianjen. Lucrurile se armonizară, se așezară liniștite pe polițele lor, necazurile zilei se orânduiră într-o formație disciplinată și, când le ordonă răstit să dispară, se îndepărtară în marș. Odată îngrijorarea risipită, locul ei a fost luat de un simbolism strălucitor și pătrunzător. Edith deveni o fată flușturistică, nesemnificativă, de care nu merita să te lași îngrijorat, ci ar fi fost mai normal să râzi. Părea o siluetă zămislită de propriul lui vis, ce se încadra în lumea superficială înjghebată înjur. El însuși deveni într-o oarecare măsură simbolic - un fel de petrecăreț cumpătat, visătorul strălucit în acțiune.

Pe urmă dispoziția simbolică i se risipi și, pe când sorbea al treilea pahar, imaginația i se lăsă învinsă de căldura luminoasă, iar el se cufundă într-o stare similară cu cea pe care o ai când plutești pe spate pe o apă mângâioasă. În acel moment observă că o ușă de sub nasul lui, una capitonată cu pluș verde, era întredeschisă vreo cinci centimetri și că prin deschizătura ei îl privea fix o pereche de ochi.

— Hm, murmură calm Peter.

Ușa verde se închise, pe urmă se deschise iar, dar de data asta numai un centimetru.

— Cucu-bau! exclamă Peter.

Ușa rămase nemișcată, dar la ureche îi ajunseră niște șoapte intermitente:

— Numai un singur tip.

— Ce naiba face?

— Șade și se boldește.

— Ar fi cazul să-și ia tălpășița. Ne trebuie încă o sticlă.

Peter asculta, iar cuvintele îi pătrundeau în conștiință.

„Chestia asta e absolut remarcabilă”, își spuse el.

I se stârnise interesul. Jubila. Credea că dăduse din greșală peste o taină. Adoptând un aer de nepăsare afectată, se ridică și făcu înconjurul mesei, după care, răsucindu-se brusc, deschise ușa verde, făcându-1 pe soldatul Rose să se ascundă repede înăuntru.

Peter îl întâmpină cu o reverență:

— Ce mai faceți ?

Soldatul Rose puse delicat un picior în fața celuiilalt, pregătindu-se pentru bătaie, fugă sau compromis.

— Ce mai faceți? repetă politicoș Peter.

— Bine, mersi.

— Pot să vă ofer ceva de băut?

Soldatul Rose îi aruncă o privire prudentă, suspectându-l de sarcasm.

— Da, bine, răspunse el într-un final.

Peter îi arată un scaun.

— Stați jos.

— Am un prieten, zise Rose. Am un prieten acolo-năuntru.

Arată cu degetul ușa verde.

— Să vină și el neapărat.

Peter străbătu încăperea până la ușă, o deschise și-i ură bun venit soldatului Key, care avea un aer de vinovăție, nesiguranță și suspiciune. Cei trei își traseră niște scaune și se așezară în jurul bolului de punch. Peter le înmâna celor doi câte un highball și-i trată cu țigări din tabachera sa. Amândoi acceptară cu oarecare circumspecție.

— Acum, continuă destins Peter, aș dori să întreb de ce dumneavoastră, domnilor, preferați să vă petreceți orele libere într-o încăpere mobilată - din câte-mi dau eu seama - în principal cu perii de frecat podeaua. Și asta când rasa umană a progresat până la stagiul în care zilnic, cu excepția duminicilor, se fabrică șaptesprezece mii de scaune...

Aici se opri. Rose și Key îl priveau inexpresiv.

— Vreți să mă lămuriiți, continuă Peter, de ce ați preferat să vă odihniți fundurile pe niște articole destinate transportării apei dintr-un loc într-altul?

În acest punct Rose își aduse și el contribuția la conversație, mârâind.

— În fine, termină Peter, spuneți-mi, vă rog, de ce, când vă aflați într-o clădire în care peste tot spânzură candelabre enorme, preferați să vă petreceți respectivele ore la lumina unui singur bec electric anemic?

Rose îl privi pe Key. Key îl privi pe Rose. Râseră amândoi. Hohotiră de râs. Constatară că le era cu neputință să se uite unul la celălalt fără să-i pufnească râsul. Nu râdeau însă împreună cu al treilea om - râdeau de el. Pentru ei, unul care potrivea vorbele în felul acesta era ori beat criță, ori nebun de legat.

— Presupun că sunteți absolvenți de Yale ? întrebă Peter, terminându-și cocteilul și preparându-și unul nou.

Cei doi râseră iarăși:

— Nee!

— Atunci? Mă gândeam că poate sunteți membri ai secției plebee a universității, cunoscută sub numele de Școala de Științe Sheffield.

— Nee!

— Hm. Ei bine, asta-i păcat. Sunteți, fără îndoială, absolvenți de Harvard dornici să rămâneți incognito în... în paradisul ăsta albastru-violet, cum zic gazetele.

— Nee! răspunse cu dispreț Key. Numa' așteptam și noi pe cineva.

— Aha! exclamă Peter, ridicându-se și umplându-le paharele. Nemaipomenit de interesant! Aveați o întâlnire cu doamna care spală pe jos, nu?

Amândoi negară indignați.

— În regulă, îi potoli Peter. Nu vă cereți scuze. O doamnă care spală pe jos e tot atât de bună ca oricare altă doamnă. Kipling zice: „Orice doamnă și Judy O'Grady sub piele sunt...”

— Sigur, zise Key, făcându-i obraznic cu ochiul lui Rose.

— Să luăm, bunăoară, cazul meu, continuă Peter, golind paharul. Am acolo sus o fată răzgâiată. Cea mai al dracului de răzgâiată fată din câte-a văzut pământul. N-a vrut să mă sărute, așa, fără nici un motiv. M-a încurajat clar să cred „Da, sigur că vreau să te sărut!”

și apoi, buf!, mi-a dat un brânci. Ce se va alege din tânăra generație?
 — Io zic că-i un adevărat ghinion, comentă Key. Curat ghinion!
 — Mamă, Doamne ! zise și Rose.
 — Încă un păhărel ? întrebă Peter.
 — O vreme ne-am amestecat într-un caft, se destăinuie Key după o pauză. Da' era prea departe.
 — Un caft ? Asta e ceva, aprecie Peter, așezându-se nesigur. Caftiți-i pe toți! Am fost și eu în armată.
 — Caftul ăsta era cu bolșevicii.
 — Asta e ceva! țipă agitat Peter. Asta mai merge ! Omorâți-i pe bolșevici! Exterminați-i!
 — Suntem americani, răcni Rose cu un patriotism ferm și provocator.
 — Sigur, îl aprobă Peter. Cea mai grozavă nație din lume! Suntem cu toții americanoi!
 Mai beți un păhărel.
 Mai băură unul.

VI

La ora unu sosi la Delmonico's o orchestră specială - specială chiar și în zilele acelea pline de orchestre speciale -, iar membrii ei, grupându-se trufași în jurul pianului, își asumară răspunderea de a-i distra cu muzică pe cei din confreria Gamma Psi. Liderul formației respective era un clarinetist celebru, cunoscut în tot New York-ul pentru abilitatea lui de a sta în cap și de a-și mișca ritmic umerii în timp ce cânta la clarinet cele mai noi melodii de jazz. În timpul numărului său toate luminile au fost stinse, cu excepția unui proiector, care nu-l slăbea o clipă pe clarinetist, și a unei raze călătoare, ce isca umbre mișcătoare și culori caleidoscopice schimbătoare pe grupul de dansatori.

De atâta dans, Edith ajunsese în starea aceea de oboseală visătoare pe care o simt de obicei numai debutantele, o stare echivalentă cu căldura radiată de un suflet nobil după mai multe whisky-uri diluate cu sifon. Mîntea ei plutea vag pe undele muzicii. Partenerii se perindau cu irealitatea fantomelor sub amurgul în culori schimbătoare și, în starea aceasta de comă, fetei i se părea că trecuseră zile întregi de la începutul balului. Abordase fragmentar multe subiecte, cu mulți interlocutori de sex opus. Fusese sărutată o dată și dezmiardată de șase ori. Mai pe la începutul serii dansaseră cu ea și câțiva studenți, dar acum, ca în cazul multor alte fete, în jurul ei se formase un anturaj propriu, adică vreo cinci-șase cavaleri galanți care o aleseseră pe ea sau se bucurau cu schimbul de farmecele ei și ale încă unei frumuseți alese de ei. O schimbau între ei într-o succesiune regulată și inevitabilă.

De câteva ori îl zărise și pe Gordon – el rămăsese mult timp pe trepte, cu fruntea în palme și cu ochii stinși fixați asupra unui fir infinitezimal de praf de pe dușumea, părănd foarte deprimat și bine alcoolizat -, dar de fiecare dată Edith se ferise imediat să-i întâlnească privirea. Toate acestea însă parcă se petrecuseră cu mult timp în urmă. Acum mîntea ei era pasivă, simțurile îi amorțiseră și se găseau într-o stare de adormire asemănătoare cu o transă; numai picioarele îi dansau și vocea îi sporovăia sentimental și buimac.

Dar nu era nici pe departe atât de ostenită încât să n-o cuprindă indignarea morală când Peter Himmel, sublim de beat și de fericit, o ceru de la partener. Icnii și se uită mirată spre el.

— Ia te uită! Peter!
 — Sunt puțintel afumat, Edith.
 — Păi, Peter, ești o poamă, zău așa! Nu ți se pare că te porți cam grobian... când ai venit aici cu mine?

Pe urmă zâmbi fără să vrea, fiindcă el o privea cu o duioșie de cucuvea, întreruptă de un zâmbet spasmodic și nerod.

— Scumpă Edith, începu el grav, știi că te iubesc, nu-i așa?

— Mi-o spui pe șleau.

— Te iubesc și n-am vrut decât să mă săruți, continuă întristat Peter.

Îi dispăruseră și rușinea, și stânjeneala. Ea era cea mai faină fată din lume. Cu ai mai faini ochi, ca stelele de pe cer. Mai întâi dorea să-și ceară iertare fiindcă îndrăznise să-ncerce s-o pupe, p'ormă fiindcă se-mbătase, dar fusese tare descurajat, socotind că ea se supă'ase pe el...

Roșcatul cel corpolent o ceru de la Peter și, privind-o în față, îi zâmbi radios.

— Ai venit cu cineva? îl întrebă ea.

Nu. Roșcatul era un cerb singuratic.

— Atunci, te-ar deranja... ar fi un mare deranj pentru tine... să mă conduci acasă la noapte?

Această politețe extremă era un gest afectat și alintat de-al lui Edith - știa ea prea bine că roșcatul cel rotofei se va topi imediat, ajuns pe culmile încântării.

— Să mă deranjeze? O, Dumnezeule mare! Sunt nemaipomenit de bucuros! Știi și tu că aș fi al dracului de bucuros!

— Mii de mulțumiri! Ești tare dulce!

Edith își privi iute ceasul de la mână. Era unu și jumătate. Și, rostind în minte „Unu și jumătate”, îi veni, plutind, gândul că fratele ei îi spusese la dejun că lucra la redacția ziarului seară de seară, până după unu treizeci.

Edith se întoarse brusc spre partenerul ei de moment:

— În fond, pe ce stradă se găsește Delmonico's ?

— Stradă? O, pe Fifth Avenue, firește.

— Voiam să știu cu ce stradă se intersectează aici.

— Păi... să vedem... cu Forty-fourth Street.

Asta confirma ceea ce bănuise. Redacția lui Henry trebuia să fie pe cealaltă parte a străzii, imediat după colț, și lui Edith îi trecu prin cap că ar putea pleca pe furiș de la bal ca să-i facă o surpriză, dând buzna peste el, ca o minunăție strălucitoare în noul ei mantou de operă carmin, și „înveselindu-l”. Era exact tipul de acțiune pe care Edith adora s-o întreprindă – ceva neconvențional și provocator. Ideea se amplifică, punând stăpânire pe toată imaginația ei. După o singură clipă de șovăială, se decise.

— Coafura mea e pe punctul de a se desface, îi spuse ea cu o voce plăcută partenerului de dans. Te superi dacă mă duc să mi-o aranjez?

— Cătuși de puțin.

— Ești tare drăguț.

După câteva minute pluti pe scări în jos, învelită în mantoul ei carmin, cu obrazii

arzându-i de fiorul stârnit de mica aventură. Trecu în fugă pe lângă o pereche de la ușă -

un chelner cu bărbia teșită și o domnișoară mult prea fardată, care se certau aprins - și,

deschizând ușa de la intrare, păși afară, în noaptea caldă de mai.

VII

Domnișoara exagerat de fardată o urmări cu o privire scurtă și amară, după care se întoarse din nou spre chelnerul cu bărbia teșită și reluă sfada.

— Dacă nu te duci să-i spui că-s aici, zise ea amenințătoare, o să urc eu însămi!

— Ba nu! Nu te las! îi răspunse ferm George.

Fata zâmbi sardonice:

— Nu mă lași, zici ? Ei bine, dă-mi voie să-ți spun că eu cunosc mai mulți studenți de la colegii și că sunt cunoscută de și mai mulți decât ai văzut tu în toată viața ta și toți s-ar bucura să mă însoțească la petreceri.

— Poate că-i așa...

— Poate că da, îl întrerupse ea. O, e în regulă dacă unele fete - ca asta, care tocmai a ieșit și Dumnezeu știe unde! -, e în regulă pentru fetele invitate aici să vină și să plece după bunul lor plac, dar când eu vreau să-mi văd prietenul, trimit un chelner nenorocit, un mânuitor de șuncă bun de trimis după gogoși, să mi se pună în drum și să nu-mi dea voie să intru.

— Uite ce e! răspunse indignat Key cel bătrân. Doar nu vrei să-mi pierd slujba? Poate că tipul despre care vorbești nici n-are chef să te vadă.

— O, ba da, sigur că are!

— Totuși cum îți închipui că o să-1 găsesc în mulțimea aia?

— E acolo, zise fata, sigură pe ea. Întreabă pe oricine de Gordon Sterrett și ți-1 va arăta

cu degetul. Se cunosc toți între ei, absolvenții ăștia.

Scoase o poșetuță și extrase din ea o bancnotă de un dolar, pe care i-o întinse lui George.

— Poftim, zise ea, te mituiesc. Găsește-1 și transmite-i mesajul meu.

Spune-i că dacă nu se prezintă aici în cinci minute, mă duc eu sus după el.

George clătină sceptic din cap, chibzui o clipă asupra problemei, șovăi vizibil, dar apoi se retrase.

Gordon coborî de la etaj înainte ca timpul alocat să se fi scurs. Era mai abțiguit decât

fusese la începutul petrecerii - și în alt mod. Ai fi zis că alcoolul i se uscaseră pe față, formând

o crustă. Mergea cu greutate și limba i se împleticea în gură. Vorbea aproape incoerent.

— B'nă, Jewel, zise el greoi. Am venit numaidecât. Jewel, n-am putut să fac rost de bani. Și zău că m-am străduit.

— Bani nu contează! se răsti fata. Nu te-am mai văzut de zece zile! Ce s-a întâmplat ?

El clătină agale din cap:

— Mi-a mers foarte prost, Jewel. Am fost bolnav.

— Dacă ai fost bolnav, de ce nu m-ai anunțat? Nu țin chiar atât de mult la banii ăia.

Nici nu am început să te sâcâi în privința lor decât după ce am văzut că mă neglijezi.

El clătină iar din cap.

— Nu te-am neglijat. Nici vorbă de așa ceva.

— Cum să nu ? Nu te-ai apropiat de mine trei săptămâni decât atunci când erai așa de beat, că nu mai știai pe ce lume ești.

— Am fost bolnav, Jewel, repetă Gordon, întorcându-și ochii obosiți spre ea.

— Dar te simți suficient de în formă ca să vii aici și să te distrezi cu prietenii tăi din aceeași societate. Mi-ai dat întâlnire la cină și ai promis că o să ai ceva bani pentru mine. Când colo, tu nici nu te-ai obosit să-mi telefonezi!

— N-am putut să fac rost nici de-o lețcaie.

— Nu ți-am spus adineauri că nu asta contează? Pe *tine* am vrut să te văd, Gordon!

Dar se pare că tu o preferi pe alta.

El tăgădui cu amărăciune.
— Atunci ia-ți pălăria și hai să mergem, îi propuse fata.
Gordon șovăi, iar ea se apropie suficient de mult ca să-i încolăcească gâtul cu brațele.
— Hai cu mine, Gordon! îl rugă ea pe jumătate șoptit. Mergem să bem ceva la Devineries', iar după aia la cuibușorul meu.
— Nu pot, Jewel...
— Ba poți! zise ea aspru.
— Mi-e rău de mor!
— Păi, în cazul ăsta n-ai de ce să mai rămâi și să dansezi.
Privind în jur cu ușurare și disperare, Gordon ezită. Apoi o trase brusc pe fată la pieptul lui și ea îl sărută cu buze moi, cărnose.
— Bine, consimți el, gâfâind. Mă duc să-mi iau pălăria.

VIII

Ieșind în noaptea limpede și albastră de mai, Edith văzu că bulevardul era pustiu. Vitrinele marilor magazine erau întunecate, iar ușile erau mascate de rolete grele de metal, părănd doar niște morminte umbroase ale splendorii diurne. Privind spre Forty-second Street, observă ceața luminilor amalgamate ale restaurantelor de noapte. Dincolo, spre Sixth Avenue, trenul aerian urlă, traversând artera ca o cometă de foc printre pâlpâitoarele linii paralele de lumini de la gară, și dispăru în întunericul proaspăt. Dar pe Forty-fourth Street era o liniște profundă.

Strângându-și mantoul pe lângă trup, Edith se repezi să traverseze Fifth Avenue. Tresări speriată când un bărbat solitar trecu pe lângă ea și o întrebă cu glas răgușit „încotro, puștoaico?” Amănuntul îi aminti de o seară din copilărie, când se plimbase în jurul cvartalului numai în pijama și un câine o lătrase din spațiul misterios al unei curți dosnice mari.

După numai un minut ajunse la destinație: o clădire relativ veche, cu două etaje, de pe Forty-fourth. La ferestrele de sus ale acesteia detecta mulțumită o geană de lumină. Era suficientă lumină și afară ca să poată citi firma de sub fereastră: *The New York Trumpet*.

Intră într-un antreu întunecat, iar după o secundă zări scările într-un colț.

Pe urmă se pomeni într-o sală lungă și scundă, cu nenumărate birouri de scris, pe ai cărei pereți atârnavă ziare înrămate. Sala era ocupată de numai doi oameni. Ședeau în colțuri opuse, amândoi cu câte un cozoroc verde care le proteja ochii, și scriau la lumina unor lămpi de birou solitare.

Edith ezită o clipă în prag, nesigură, apoi ambii bărbați se întoarseră simultan spre ea și tânăra își recunoscă fratele.

— Ia te uită! Edith!

El se ridică iute de la birou și se apropie surprins de ea, scoțându-și cozorocul. Era înalt, slab și oacheș, cu ochi negri, pătrunzători, sub ochelari cu lentile foarte groase. Privirea lui distantă părea fixată mereu undeva deasupra capului persoanei cu care stătea de vorbă. Își puse mâinile pe brațele ei și o sărută pe obraz.

— Ce s-a întâmplat? o întrebă el, oarecum alarmat.

— Eram la dans peste drum, la Delmonico's, Henry, zise ea cu însuflețire, și n-am rezistat tentației de a da o fugă să te văd.

— Mă bucur.

Îngrijorarea din glasul lui cedă imediat locul obișnuitului ton neutru.

— Totuși n-ar trebui să umbli singură noaptea, nu?

Bărbatul de la celălalt capăt al încăperii urmărise curios scena, iar la gestul de invitație al lui Henry, se apropie. Era cam rotofei, cu ochi mici și lucitori, și, întrucât își scosese gulerul și cravata, semăna cu un fermier din Vestul Mijlociu într-o după-amiază de duminică.

— Ea e sora mea, explică Henry. A intrat să mă vadă.

— Ce mai faceți? zise grăsunul, zâmbind. Numele meu e Bartholomew, domnișoară

Bradin. Sunt conștient de faptul că fratele dumneavoastră mi l-a uitat de mult.

Edith râse politicoasă.

— Ei bine, continuă grăsanul, nu avem un sediu fenomenal de elegant, nu-i așa?

Edith cercetă încăperea cu privirea.

— Mie mi se pare simpatic, răspuse ea. Bombele unde le țineți?

— Bombele? repetă Bartholomew, râzând. Bună! Bombele! Ai auzit, Henry? Vrea să știe unde ținem bombele. Asta-i o poantă bună.

Edith se așeză dintr-o mișcare pe un birou gol și începu să-și bălăbănească picioarele pe margine. Fratele ei se așeză alături, pe un scaun.

— Ei, o întrebă el distrat, cum ți se pare New York-ul de data asta?

— Nu e rău. O să stau la Biltmore cu familia Hoyt până duminică. Nu poți veni mâine

să prânzim împreună?

El reflectă o clipă.

— Mâine sunt foarte ocupat, obiectă el, și nu pot să sufăr femeile adunate în grup.

— Bine, zise Edith, fără să-și piardă cumpătul. Atunci hai să luăm masa numai noi doi.

— Perfect.

— Vin să te iau la douăsprezece.

Bartholomew era evident nerăbdător să revină la masa de scris, dar părea să creadă

că ar fi fost nepolitic să plece fără a face o remarcă plăcută la despărțire.

— Știți... începu el stângaci.

Amândoi frații se răsuciră spre el.

— Știți, noi doi am trăit niște clipe foarte interesante ceva mai devreme.

Cei doi bărbați schimbară o privire.

— Era mai bine dacă ajungeați aici mai devreme, continuă Bartholomew, întrucâtva încurajat. A fost un adevărat vodevil.

— Nu zău?

— O serenadă, preciza Henry. O grămadă de ostași demobilizați s-au adunat jos, în stradă, și s-au pus pe răcnit la firma noastră.

— De ce? vru să știe Edith.

— Ia acolo, o gloată, zise detașat Henry. Toate gloatele trebuie să urle. Nu erau conduși de o persoană cu suficientă inițiativă, altminteri probabil că ar fi pătruns cu forța în clădire și ar fi nimic tot în cale.

— Da, repetă Bartholomew, întorcându-se spre Edith, ar fi trebuit să fiți de față.

Replica aceasta i se păru suficient de bună ca pretext pentru a se retrage, căci se răsuci brusc pe tocuri și plecă spre masa lui.

— Militarii sunt împotriva socialiștilor ? își întrebă Edith fratele. Adică vă atacă violent și așa mai departe?

Henry își așeză iar cozorocul pe frunte și căscă.

— Rasa umană a parcurs un drum lung, zise el cam într-o doară, dar noi, majoritatea, am rămas de căruță. Soldații nu știu ce vor, ce urăsc ori ce le place. Sunt obișnuiți să funcționeze în formațiuni mari și s-ar zice că se cred datori să facă manifestații. Acum s-a întâmplat să manifesteze împotriva noastră. În noaptea asta au fost răzmerițe în tot orașul. Știi, e întâi Mai.

— Și incidentele de aici au fost serioase ?

— Nu cine știe ce, răspuse el disprețuitor. Pe la ora nouă vreo douăzeci și cinci de indivizi s-au oprit pe stradă și s-au pus pe urlat la lună.

— Vai, schimbă ea subiectul, nu te bucuri că mă vezi, Henry?

— Bineînțeles că mă bucur.

— Nu s-ar zice.

— Mă bucur.

— Presupun că mă crezi o... risipitoare. Ceva de genul „Cel mai stricat fluturaș din lume”.

Henry pufni în râs:

— Nici pomeneală! Distrează-te cât poți, până ești tânără. De ce ? Ți se pare că sunt un moralist pedant?

— Nu...

Edith se întrerupse puțin.

— Dar, cumva, mă gândeam cât de diferită este petrecerea la care sunt eu de... de toate idealurile tale. Pare puțin cam... deplasat, nu-i așa, ca eu să particip la o petrecere ca aia în vreme ce tu muncești aici ca asemenea petreceri să devină imposibile... în caz că ideile tale triumfă.

— Eu nu gândesc așa. Ești tânără și te porți exact așa cum ai fost învățată. Dă-i mai departe! Distrează-te!

Picioarele ei, care până acum se legănaseră leneș, se opriră și vocea îi slăbi cu un ton:

— Aș vrea... aș vrea să te întorci la Harrisburg și să te simți și tu bine! Ești absolut sigur că urmezi calea cea bună?

— Ce frumoși ciorapi porți! schimbă el subiectul. Ce naiba sunt?

— Ciorapi brodați, răspuse ea, aplecându-și privirea. Așa-i că-s șmecheri?

Își sumese fusta, dezvelindu-și pulpele zvelte, îmbrăcate în mătase.

— Sau ai ceva împotriva ciorapilor de mătase?

El păru ușor exasperat și o fixă cu privirea lui pătrunzătoare.

— Încerci să dai neapărat impresia că te critic, Edith?

— Cătuși de puțin...

Se opri. Bartholomew mormăise ceva. Întorcându-se, Edith văzu că nu se mai afla la birou, ci în picioare, la fereastră.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă Henry.

— Oameni, răspuse Bartholomew, iar după o clipă preciza: O grămadă. Vin de pe Sixth

Avenue.

— Oameni.

Grăsanul își turti nasul pe sticlă.

— Doamne, sunt soldații! exclamă el. Mă gândeam eu că s-ar putea să se întoarcă!

Sărind în picioare, Edith fugi lângă Bartholomew, la fereastră.

— Sunt câtă frunză și iarbă! strigă ea însuflețită. Vino aici, Henry!

Henry își potrivi cozorocul, dar nu se clinti de pe scaun.

— N-ar fi mai bine să stingem luminile? propuse Bartholomew.

— Nu. Or să plece repede.

— Ba nu, îl contrazise Edith, privind afară pe geam. Nici prin gând nu le trece să plece.

Dimpotrivă, se adună tot mai mulți. Uitați-vă, o-ntreagă cohortă a dat colțul de ne Sixth Avenue.

În lucirea galbenă și umbrele albastre create de felinarul de pe strada tânăra văzu că trotuarele erau ticsite de bărbați. Majoritatea erau în uniformă - unii treji, alții beți și înflăcărați -, iar dinspre mulțime se înălța o zarvă incoerentă, punctată de strigăte.

Henry se ridică de pe scaun și, ducându-se la geam, se expuse vederii sub forma unei

siluete alungite pe fundalul luminos creat de lămpile din birou. Strigătele deveniră numaidecât

un urlat compact și o salvă de proiectile mărunte - resturi de tutun de mestecat, cutii de țigări, chiar și monede de un cent - răpăi pe sticla ferestrei. Larva mulțimii înfuriate începu să plutească pe scări, iar ușa rotativă se puse în mișcare.

— Vin sus! țipă Bartholomew.

Edith se întoarse speriată spre Henry.

— Henry, vin sus !

Strigătele se auzeau acum clar din holul de la parter:

— Socialiști afurisiți!

— Vânduți nemților! Iubitori de friți!

— La etajul întâi, în față! După mine!

— Le arătăm noi puilor de...!

Următoarele cinci minute trecură ca într-un vis. Edith era conștientă de faptul că tumultul

izbucnise brusc deasupra lor, ca un nor din care se revarsă ploaia, că se auzea bubuitul a

nenumerate picioare care urcau scările și că Henry, apucând-o de braț, o trăgea spre partea

cea mai ferită a sălii. Pe urmă ușa zbură în lături și o mulțime de oameni dădu buzna în încăpere, propulsată de forța gloatei. Nu erau liderii, ci pur și simplu cei care se nimeriseră

în primele rânduri.

— Bună, bolșevicilor!

— Lungă noapte, nu-i așa?

— Tu și gagică ta! Dracu' să vă ia!

Edith observă că doi soldați foarte beți fuseseră împinși în față, unde se clătinau prostește. Unul era scund și smead, celălalt înalt, cu bărbia moale.

Făcând un pas înainte, Henry ridică mâna.

— Prieteni! Începu el.

Zarva se potoli și pentru moment se înstăpâni liniștea, punctată însă de bombăneli.

— Prieteni! repetă Henry, cu ochii în zăre, peste capetele mulțimii. Intrând cu forța aici în noaptea asta nu vă faceți rău decât vouă înșivă. Avem noi mutre de bogătași? Avem noi mutre de nemți? Vă cer, în numele dreptății...

— Las-o mai moale!

— Și eu zic la fel!

— Cine-i prietenuța ta, amice ?

Un bărbat în civil, care scormonise până atunci pe un birou, ridică brusc în aer un ziar.
— Am găsit! țipă el. Uite dovada că voiau ca nemții să câștige războiul!

O nouă revărsare de pe scări se văzu împinsă înăuntru și încăperea se umplu dintr-odată de oameni care strângeau cercul în jurul grupului palid de la celălalt capăt. Edith observă că erau conduși în continuare de ostașul înalt, cu bărbia slab conturată. Cel scund și oacheș dispăruse.

Se dădu pe nesimțite înapoi și rămase lângă fereastra deschisă, prin care pătrundea aerul rece și proaspăt al nopții.

În clipa următoare camera explodează. Edith își dădu seama că soldații se repezeau în față, îl văzu pe grăsan învârtind un scaun deasupra capului, apoi luminile se stinseră instantaneu și simți contactul cu trupurile calde de sub stofele aspre, în timp ce urechile i se umplură de zbiețete, de zgomotul pașilor și cel al răsuflărilor greoaie.

O siluetă apărută de nicăieri zbură pe lângă ea, se împiedică, fu împinsă într-o parte și dispăru brusc, neputincioasă, prin fereastra deschisă, cu o frântură de țipăt înspăimântat înghițit treptat de larma generală. În lumina neclară venită de la clădirea aflată cu spatele spre geam, Edith avu impresia fugară că fusese silueta soldatului înalt, cu bărbia moale.

Fata se simți cuprinsă de o mânie uluitoare. Dând cât putea ea de tare din brațe, își croi drum orbește spre centrul învâlmășelii. Auzea icnete, sudalme, lovituri înfundate de pumn.

— Henry! strigă ea înnebunită. Henry!

Pe urmă, după câteva minute, își dădu seama că în sală mai erau și alte siluete. Auzi o voce profundă, amenințătoare, plină de autoritate, și văzu raze galbene de lumină măturând ici și colo scena scandalului. Țipetele se mai răriră. Foiala spori, iar apoi încetă cu desăvârșire.

Brusc se aprinseră luminile și văzu că încăperea era plină de polițiști care loveau cu bastoanele în dreapta și în stânga. Vocea profundă răsună asurzitoare:

— Ușurel! Potoliți-vă!

Și pe urmă:

— Încetați și ieșiți afară! Ușurel!

Camera se goli ca o copaie de rufe găurită. Un polițist care se luase la trântă într-un colț cu un militar slăbi strânsoarea și-și îmbrânci adversarul spre ușă. Vocea de bas continua să dea ordine. Edith își dădu seama că aparținea unui căpitan de poliție cu gâtul ca de taur, postat la intrare.

— Ușurel! Ce-i cu purtarea asta? Un camarad de-al vostru a fost aruncat pe fereastra din dos și și-a rupt gâtul!

— Henry! strigă Edith. Henry!

Bătu violent cu pumnișorii în spinarea bărbatului din fața ei, se strecură printre alți doi inși, zgârie, țipă și-și croi drum cu coatele spre o siluetă foarte palidă, așezată pe dușumea, lângă un birou.

— Henry! strigă ea cu patimă. Ce s-a întâmplat? Ce ți-au făcut? Te-au rănit?

Henry își ținea ochii închiși. Gemu și, ridicând privirea, zise dezgustat:

— Mi-au rupt piciorul! Dumnezeule, ce idioți...

— Ușurel! striga căpitanul de poliție. Ușurel! Potoliți-vă!

IX

Dimineața la ora opt „Childs', Fifty-ninth Street" nu se deosebește de suratele ei decât prin lățimea meselor de marmură sau prin gradul de curățenie a tigăilor. Poți vedea acolo o mulțime de oameni sărmani, cu ochii cârpiți încă de somn, încercând să privească drept în față, la farfuriile cu mâncare, ca să nu-i vadă pe ceilalți. Dar „Childs', Fifty-ninth" cu patru ore mai devreme e cu totul diferit de alte restaurante Childs' din Portland, statul Oregon, până în Portland, statul Maine. Între pereții lui albicioși, dar aseptici, poți întâlni o adunătură pestriță și zgomotoasă de dansatoare de varieteu, studenți, adolescente, desfrânați, *filles de*

joie – un amestec deloc nereprezentativ al celor mai veseli oameni de pe Broadway și chiar de pe Fifth Avenue.

Restaurantul era neobișnuit de plin în dimineața aceea timpurie a zilei de doi mai. Peste tăbliile de marmură ale meselor stăteau aplecate fețele excitate ale studentelor ai căror tați posedau câte un sat întreg. Mâncau cu poftă și plăcere turte din făină de grâu integrală cu jumări de ouă - o performanță pe care peste patru ore le-ar fi fost imposibil s-o repete în același local.

Aproape întreaga clientelă venise aici de la balul confreriei Gamma Psi de la Delmonico's, cu excepția câtorva dansatoare dintr-un spectacol de revistă ținut la miezul nopții, care ședea la o masă lăturalnică și regretau că nu se demachiaseră ceva mai temeinic imediat după spectacol. Ici și colo câte o figură posomorâtă, cu aspect de rozător, disperat de inadecvată la mediu, îi privea pe acești fluturi de noapte cu o curiozitate ostenită și nedumerită. Dar figura posomorâtă era o excepție. Era dimineața de după întâi Mai și în aer încă mai plutea ceva sărbătorec.

Gus Rose, acum treaz, dar cam năuc, trebuie trecut printre figurile posomorâte. Felul în care ajunsese de pe Forty-fourth Street pe Fifty-ninth Street după încăierare era pentru el o amintire foarte ștearsă. Văzuse cum trupul lui Carrol Key fusese pus într-o ambulanță și dus, după care o pornise spre nord cu încă doi sau trei soldați. Undeva între Forty-fourth Street și Fifty-ninth Street camarazii lui găsiseră niște femei și se volatilizaseră. Rose umblase fără țintă până la Columbus Circle, unde alesese vitrinele luminate de la Childs' ca să-și astâmpere pofta de cafea și gogoși. Intrase și luase loc la o masă.

Era bombardat din toate părțile de o flecăreală spumoasă, lipsită de substanță, și de râsete stridente. La început nu izbutise să priceapă nimic, dar după câțva timp își dădu seama că trebuia să fie epilogul vreunei petreceri vesele. Ici și colo tineri voioși și fără astâmpăr treceau de la o masă la alta, strângând mâini în mod democratic și oprindu-se uneori pentru un schimb de replici hazlii, în timp ce chelnerii agitați, ținând cât mai sus tăvile cu turte și ouă, îi înjurau în gând și se ciocneau de ei ca să-și facă loc. Pentru Rose, care era așezat la cea mai ferită și mai puțin aglomerată masă, toată scena era ca o panoramă de circ — plină de culoare, frumusețe și larmă plăcută.

După un timp deveni treptat conștient de faptul că perechea așezată drept în fața lui, cu spatele la mulțime, nu era cea mai neinteresantă din restaurant. Bărbatul era beat. Purta un smoching cu cravata desfăcută și o cămașă pătată cu apă și vin. Ochii lui, îngustați și plini de vinișoare roșii, se roteau nefiresc dintr-o parte în alta. Răsufla scurt printre buzele întredeschise.

„A făcut un tur al cârciumilor”, își spuse Rose.

Femeia era aproape trează, dar nu întru totul. Era drăguță, cu ochi negri și o îmbujorare febrilă în obraji, și-și ținea privirea iscoditoare fixată pe partenerul ei cu concentrarea unei păsări de pradă. Din când în când se apleca spre el și-i șoptea aspru ceva la ureche, iar el răspundea înclinându-și puternic capul sau trăgând cu ochiul într-un mod lipsit de vlagă și extrem de respingător.

Rose îi scrută în tăcere câteva minute, până când femeia îi aruncă o privire scurtă și plină de reproș. Din acel moment își fixă privirea asupra a doi dintre cei mai vizibili plimbăreți hazlii, angajați într-un circuit prelungit pe la mese. Spre surprinderea sa, îl recunoscă într-unul dintre ei pe tânărul cu care se întreținuse într-un mod atât de caraghios la Delmonico's. Asta îl făcu să se gândească iarăși la Key, cu un sentimentalism vag, dar nu lipsit de respect. Key o mierlise. Căzuse de la mai bine de zece metri și-și crăpase țeasta așa cum crapă o nucă de cocos.

„Ce băiat bun era !” își spuse amărât Rose. „Băiat bun, ascultă-mă pe mine! Mare ghinion mai avu, săracu!”

Apropiindu-se de el, cei doi plimbăreți începură să se strecoare printre masa lui Rose și

cea învecinată, adresându-se de-a valma prietenilor și necunoscuților, cu aceeași familiaritate jovială. Dintr-odată Rose văzu că tânărul blond și cu dinții proeminenți se oprește, se uită nesigur la bărbatul și fata de vizavi și începe să-și miște dezaprobat capul dintr-o parte în alta.

Tânărul cu ochii injectați ridică privirea.

— Gordy, rosti plimbărețul cu dinții ieșiți. Gordy.

— Salut! mormăi greoi cel cu piepții cămășii pătați.

Dinți-leșiți își agită pesimist arătătorul în direcția cuplului, condamnând-o pe femeie cu o privire plină de superioritate.

— Ce ți-am spus eu, Gordy?

Gordon se foi pe scaun.

— Du-te dracului! ripostă el.

Dar Dean nu se clinti din fața lui și continuă să-și agite degetul. Femeia începuse să se enerveze.

— Pleacă de aici! strigă ea furioasă. Ești beat, asta ești!

— Ca și el, sugeră Dean, oprindu-și arătătorul din pendulare ca să-1 ațintească asupra lui Gordon.

Peter Himmel li se alătură, înțelept ca o buhă și pus pe oratorie.

— Haide, haide! începu el, ca și cum ar fi fost chemat să pună capăt unei mici gâlceve dintre copii. Care-i problema?

— Ia-ți prietenul de-aicea, zise Jewel caustic. Ne enervează.

— Cum adică?

— Ai auzit ce-am spus! strigă ea ascuțit. Ți-am spus să dispari cu bețivul ăsta de prieten al tău cu tot!

Vocea ei răsunătoare vibra, acoperind tumultul din restaurant, și un chelner se apropie în grabă.

— Vă rog să nu faceți scandal!

— Tipu' ăsta-i beat! strigă ea. Ne insultă!

— Aha, Gordy! insistă cel acuzat. Ce ți-am spus eu?

Apoi se întoarse spre chelner:

— Gordy și cu mine suntem prieteni. Am încercat să-1 ajut. N-am dreptate, Gordy? Gordy ridică privirea:

— Să mă ajuți? Drace, nici vorbă!

Jewel se ridică brusc și, apucându-1 pe Gordon de braț, îl ajută să se ridice în picioare.

— Haide, Gordy, îi spuse ea, aplecându-se spre el și vorbindu-i aproape în șoaptă. Hai să plecăm de-aici. Tipul ăsta e rău la beție.

Gordon se lăsă tras în picioare și împins spre ieșire. Jewel se întoarse o secundă ca să se adreseze celui ce-i provocase.

— Știu totul despre tine, zise ea tăios. Halal prieten îi mai ești! Mi-a povestit el!

Pe urmă îl apucă din nou pe Gordon de braț și, unul lângă altul, își croiră drum prin

mulțimea curioasă, achitară nota și ieșiră din restaurant.

— Va trebui să stați jos, domnule, îi spuse chelnerul lui Peter după plecarea lor.

— Ce spui? Să stau jos?

— Da, sau să părăsiți localul.
Peter se întoarse spre Dean.

— Hai, îl îndemnă el. Hai să-1 batem pe chelnerul ăsta.

— De acord.
Înaintară spre chelner cu niște mutre devenite brusc serioase. Chelnerul bătu în retragere.

Pe neașteptate, Peter întinse mâna până la o farfurie de pe masa alăturată și, luând un pumn de tocătură, o aruncă în aer. Tocătura coborî cu o mișcare parabolică lentă, ca niște fulgi de zăpadă, poposind pe creștetele mesenilor din zonă.

— Hei! Mai domol!

— Scoateți-1 afară!

— Stai jos, Peter!

— Termină cu măgăriile!
Peter râse și schiță o plecăciune.

— Vă mulțumesc pentru amabilele aplauze, doamnelor și domnilor! Dacă îmi mai împrumută cineva niște carne tocată și un joben, continuăm scamatoriile!

Tipul însărcinat cu menținerea ordinii răsări ca din pământ.

— Trebuie să plecați, îi spuse el lui Peter.

— Plec pe dracu'!

— E prietenul meu! interveni indignat Dean.
În jur se strânse un grup de chelneri.

— Afară cu el!

— Peter, mai bine pleacă!
Urmă o luptă scurtă și cei doi se văzură împinși încet către ieșire.

— Dar nu mi-am luat pălăria și pardesiul! strigă Peter.

— Ei bine, duceți-vă după ele! Și să nu zăboviți prea mult.

Omul de ordine îl lăsă pe Peter din mâini, iar acesta, afișând un aer caraghios, de extremă șiretenie, se repezi numaidecât în spatele celeilalte mese, unde izbucni într-un râs batjocoritor și le dădu cu tifla chelnerilor exasperați.

— Cred că-i mai bine să mai stau un pic, anunță el.
Începu vânătoarea. Patru chelneri veniră pe o parte, patru pe cealaltă. Dean îi înhață pe doi dintre ei de guler și, înainte de a începe iar urmărirea lui Peter, urmă o altă luptă. În cele din urmă, după ce răsturnase o zaharniță și câteva cești de cafea, Peter se văzu imobilizat. O nouă ceartă se aprinse la casierie, unde Peter încercă să mai cumpere o farfurie cu tocătură, ca s-o ia cu el și s-o arunce asupra poliștilor.

Dar zarva creată de ieșirea lui finală a fost umbrită de un alt fenomen, care atrase priviri admirative și câte un „Oh” prelungit din partea fiecărei persoane din restaurant.

Marea vitrină de sticlă dinspre stradă deveni de un albastru înnourat, profund, culoarea clarului de lună pictat de Maxfield Parrish ¹, un albastru care parcă apăsa tare pe sticlă, dorind să pătrundă cu orice preț în restaurant, în Columbus Circle sosiseră zorile, zorile magice care-ți tăiau respirația, profilând pe cer marea statuie a nemuritorului Cristofor și contopindu-se în chip curios și straniu cu lumina electrică de un galben tot mai palid din interior.

Domnul Intrare și domnul Ieșire nu figurează pe listele recensământului. Îi veți căuta zadarnic în registrul social, în cel al nașterilor, căsătoriilor și deceselor sau pe lista de datornici a băcanului. I-a înghițit uitarea, iar mărturiile că ar fi existat cândva cu adevărat sunt vagi și superficiale, așa că n-ar putea fi acceptate de o instanță civilă. Totuși știu din surse credibile că domnul Intrare și domnul

1. Maxfield Parrish (1870-1966), pictor și ilustrator american.

Ieșire au trăit pentru o scurtă vreme, au respirat, au răspuns dacă erau strigați pe nume și au avut personalități proprii, care radiau de vitalitate.

În scurtul răstimp al existenței lor au umblat goi pușcă pe marea arteră centrală a unei mărețe națiuni. Au fost batjocoriți, ridiculizați, evitați și alungați. După ce au dispărut, nu s-a mai auzit nimic de ei.

Căpătaseră deja o formă neclară când un taxi cu capota ridicată coborî ca vântul pe Broadway în pâlpâirea discretă a zorilor de mai. În mașina aceea ședea sufletele domnului Intrare și domnului Ieșire, discutând uimite despre lumina albastră care colorase atât de grăbită cerul dincolo de statuia lui Cristofor Columb sau, la fel de uimite, despre fețele bătrânicioase și cenușii ale oamenilor treziți devreme, care se furișau abia vizibil pe lângă ziduri, ca niște bucățele de hârtie suflate de vânt pe luciul gri al unui lac. Erau de acord în cele mai multe privințe, de la absurditatea existenței unui om de ordine de la Childs' până la absurditatea întregii vieți. Erau amețiți de dulceaga fericire extremă pe care o deșteptaseră zorile în sufletele lor calde, într-adevăr, plăcerea de a fi vii era atât de proaspătă și de viguroasă, încât simțiră nevoia de a și-o exprima prin strigăte puternice.

— Iu-hu-huu! trâmbiță Peter, făcându-și palmele pâlnie, iar Dean i se alătură cu un zbieret care, deși la fel de semnificativ și de simbolic, își datora rezonanța tocmai faptului că era nearticulat:

— Io-ho! I-eee ! Io-ho ! Io-buba !

Fifty-third Street era un autobuz cu o frumusețe brunetă, cu părul tuns scurt, pe platforma superioară. Fifty-second era un măturător de stradă care se feri de mașină, scăpă neatins și urlă cu o voce îndurerată și indignată „Uitați-vă pe unde mergeți!” Pe Fiftieth Street un grup de oameni de pe un trotuar extrem de alb se întoarse să se holbeze la ei, strigând:

— Strașnică petrecere, băieți!

Pe Forty-ninth Street Peter se întoarse spre Dean și declară grav, clipind din ochii lui de bufniță:

— Splendidă dimineată.

— Probabil că da.

— Hai să luăm undeva micul dejun, nu?

Dean era de acord - cu o completare:

— Micul dejun și pileală.

— Micul dejun și pileală, repetă Peter și amândoi se priviră și dădură din cap:

— Logic.

Și izbucniră amândoi în hohote de râs.

— Micul dejun și pileală. O, Doamne!

— Nu există așa ceva, anunță Peter.

— Nu ne servesc? N-are a face. Îi silim noi să ne servească. Punem șaua pe ei.

— Punem logica pe ei.

Taxiul viră brusc de pe Broadway, pluti pe o stradă perpendiculară și se opri în fața unei clădiri greoaie, cu aspect de monument funerar, de pe Fifth Avenue.

— Care-i ideea ?

Șoferul îi informă că ajunseseră la Delmonico's.

Era un prilej de nedumerire pentru cei doi. Au fost constrânși să dedice câteva minute unei concentrări intense, pentru că dacă-i comandaseră taximetristului să-i aducă aici, o făcuseră cu un scop.

— Ziceați de o haină sau cam așa ceva, îi ajută șoferul.

Asta era! Pardesiul și pălăria lui Peter! Le uitase la Delmonico's. Hotărând că ăsta le era țelul, coborâră din mașină și porniră spre intrare în pas de plimbare, braț la braț.

— Hei! strigă taximetristul.

— Ce-i?

— Mai bine plățiți-mi acum.

Șocați, ei refuzară prin clătinări din cap:

— Mai târziu, nu acuma... Noi dăm ordine, tu aștepți...

Șoferul se împotrivi: voia plata pe loc. Cu disprețuitoarea superioritate a unor spirite capabile de un autocontrol enorm, cei doi îi achitară cursa.

Înăuntru, în hotel, Peter bâjbâi degeaba prin garderoba semiîntunecată, în căutarea pardesiului și a pălăriei sale tari.

— Cred că s-au dus, zise el. Le-o fi furat careva.

— Vreun student de la Sheff.

— Foarte probabil.

— Nu contează, zise mărinimos Dean. Le las aici și pe-ale mele. Cel puțin vom fi îmbrăcați

la fel. Își scoase pardesiul și pălăria și tocmai voia să le atârne în cuier, când privirea rătăcitoare i-a fost atrasă și ținută magnetic de două pătrate mari de carton prinse cu piuneze

pe cele două uși ale garderobei. Pe cel din stânga scria cu litere mari și negre „Intrare”, iar pe ușa din dreapta se lăfăia cuvântul „leșire”, scris la fel de apăsător.

— Ia te uită! exclamă el fericit.

Peter privi în direcția indicată de degetul lui Dean.

— Ce?

— Uită-te la semnele astea. Hai să le confiscăm!

— Bună idee!

— Probabil că-s o pereche de indicatoare rare și foarte prețioase. Poate că ne vor fi de folos.

Peter scoase cartonul de pe ușa din stânga, străduindu-se să-l ascundă undeva pe la el.

Indicatorul avea dimensiuni apreciabile și nu reuși imediat. Îi încolți în cap o idee și, cu un

aer misterios și demn, se întoarse cu spatele. După o clipă se răsuci teatral pe tocuri și, cu

brațele întinse, se prezentă unui Dean mut de admirație. Își vârâse cartonul sub vestă,

acoperind complet plastronul cămășii. Efectul era că inscripția „Intrare” părea scrisă cu litere

mari și negre direct pe cămașă.

— Iu-hu! ovaționa Dean. Domnul Intrare!

Și își insera în aceeași manieră indicatorul său.

— Domnul Ieșire! anunță el triumfător. Domnule Intrare, faceți cunoștință cu domnul Ieșire!

Se apropiară și-și strânsură mâinile. Pufniră din nou în răs și se îndoiră de șale, cuprinși de spasmele accesului de veselie.

— Iu-hu!

— Probabil că vom primi o grămadă de mâncare la micul dejun.

— Așa zic și eu... Să mergem la Commodore.

Ieșiră pe ușă braț la braț și, cârmind spre est, pe Forty-fourth Street, se îndreptară spre Commodore.

Când ieșiră, un soldat scund, oacheș, palid și ostenit, care se învârtea nestăvilit de colo-colo pe trotuar, întoarse capul să se uite la ei.

Porni spre cei doi, ca și cum ar fi vrut să li se adreseze, dar cum ei îl veștejiră imediat cu niște priviri goale, așteptă până se porniră împleticit pe stradă și îi urmă la vreo patruzeci de pași distanță, chicotind de unul singur și exclamând mereu „Mamă, Doamne!”, cu o voce slabă, dar cu un ton încântat, de anticipare.

Între timp domnul Intrare și domnul Ieșire schimbau gânduri plăcute privind planurile lor de viitor.

— Vrem pileală și mâncare. Nici una fără cealaltă! Una și indivizibilă!

— Le vrem p-amândouă!

— Amândouă!

De-acum se luminase de-a binelea și trecătorii începuseră să-și întoarcă privirile curioase către strania pereche. Cei doi erau în mod clar adânciți într-o discuție care-i încânta la culme, pentru că din când în când îi apuca un acces de răs atât de violent, că, fără să se desprindă unul de altul, se îndoiau din mijloc.

Ajunși la Commodore, schimbă câteva replici spirituale cu portarul somnoros, navigară cu oarecare dificultate prin ușa turnantă, apoi își continuară drumul printr-un hol cu lume puțină, dar surprinsă, până în sala de mese, unde un chelner uluit le indică o masă mai modestă, într-un colț. Studiară fără nici un rezultat meniul, repetându-și unul altuia, cu mormăieli nedumerite, felurile de mâncare.

— Nu văd pileală pe listă, constată cu reproș Peter.

Chelnerul își făcu auzită vocea, dar fără să poată fi înțeles.

— Repet, continuă Peter cu o răbdare îngăduitoare, meniul suferă de lipsa inexplicabilă și absolut dezgustătoare a alcoolului.

— Auzi, interveni plin de încredere Dean, las' să mă ocup eu.

Se răsuci spre chelner:

— Adu-ne... adu-ne...

Mai cercetă o dată meniul, intrigat.

— Adu-ne o sticlă de șampanie și... probabil câte un sandviș cu șuncă.

Chelnerul nu părea convins.

— Adu-le! răcniră la unison domnul Intrare și domnul Ieșire.

Chelnerul tuși și dispăru. Urmă o scurtă așteptare, în timpul căreia deveniră obiectul inconștient al unei examinări minuțioase întreprinse de oberchelner. Sosi în sfârșit șampania, iar domnul Intrare și domnul Ieșire jubilară văzând-o.

— Auzi acolo, aveau rezerve față de dorința noastră de a lua un mic dejun cu șampanie! Să nu-ți vină să crezi!

Se concentrară amândoi asupra acestei posibilități înfricoșătoare, dar nu reușiră să-și închipuie o asemenea grozăvie. Imaginațiile lor contopite nu izbuteau să zămislească un

univers în care cineva s-ar fi putut opune dorinței altcuiva de a bea șampanie la micul dejun. Chelnerul extrase dopul cu un pocnet puternic și paharele lor se umplură numaidecât cu spuma alb-gălbuie a dumnezeieștii băuturi.

— În sănătatea ta, dom'le Intrare !

— Și într-a dumitale, dom'le leșire!

Chelnerul se retrase. Trecură câteva minute. Nivelul șampaniei din butelcă scăzu.

— E... e degradantă, constată dintr-odată Dean.

— Ce e degradantă?

— Ideea că au ceva împotriva ca noi să bem șampanie la micul dejun.

— Degradantă? chibzui Peter. Da, da, chiar așa-i cuvântul: degradantă!

Iarăși se strică de râs, chiuind, bâțându-se, zvârcolindu-se pe scaune și repetând la nesfârșit vocabula „degradantă”, pe care fiecare nouă rostire o făcea să pară și mai strălucitor de absurdă.

După alte câteva minute splendide, hotărârea să mai comande o sticlă. Chelnerul cel

speriat se consultă cu superiorul său nemijlocit, iar acea persoană discretă emise instrucțiuni neechivoce cum că să nu mai fie serviți cu încă o sticlă. Li se prezintă nota de plată.

După alte cinci minute, cei doi pleacă în lăntuiți de la Commodore și-și făcură loc printr-o

mulțime curioasă, care se uita lung după ei, pe Forty-second Street, apoi o luară pe Vanderbilt Avenue și ajunseră la Biltmore. Acolo, cu o viclenie de moment, se ridicară la înălțimea ocaziei și traversară iute holul, cu spinarea nefiresc de dreaptă.

Ajunși în restaurant, repetară spectacolul de la Commodore. Erau sfâșiați între crize

intermitente de râs convulsiv și discuții spasmodice despre politică, viața studentescă și

predispoziția însorită de care se bucurau. Ceasurile le spuseră că se făcuse ora nouă, iar în

mințile lor încolți vag ideea că se aflau la o petrecere memorabilă, de care aveau să-și

amintească toată viața. Goliră cea de-a doua sticlă ceva mai lent. Era suficient ca unul

dintre ei să pronunțe cuvântul „degradantă”, ca amândoi să izbucnească în icnete vesele.

Acum sala de mese se legăna și se învârtea. O ciudată ușurătate îmbiba și rarefia aerul îmbâcsit.

Achitară nota și ieșiră în hol.

În momentul acela ușa de la intrare se învârte pentru a mia oară în dimineața respectivă

și lăasă să intre în hol o tânără frumoasă, foarte palidă, cu cearcăne negre sub ochi și înveșmântată într-o rochie de gală șifonată. Era însoțită de un bărbat scund și voinic, care, evident, nu era un cavaler pe măsura ei.

În capătul scărilor perechea proaspăt sosită se întâlnește cu domnul Intrare și cu domnul

leșire.

— Edith! Începu domnul Intrare, schițând un pas comic spre ea și făcând o reverență largă. Bună dimineața, dragă!

Bărbatul cel voinic îi adresă lui Edith o privire întrebătoare, de parcă i-ar fi cerut voie

să-1 înlătore cât ai clipi pe intrus din calea lor.

— Scuzați familiaritatea, adăugă Peter după o clipă de meditație. Bună dimineața, Edith!

Îl apucă de cot pe Dean și-1 propulsa în față:

— Edith, fă cunoștință cu domnu' Intrare, prietenu' meu ăl mai bun!

Inseparabili! Domnul

Intrare, domnul leșire.

Domnul leșire înainta și făcu o plecăciune. De fapt înaintase atât de mult și se frânsese

de șale atât de tare, încât reuși să-și restabilească echilibrul doar punând o mână pe umărul lui Edith.

— Sunt domnul leșire, Edith, anunță el mios. Domnu'Intrareieșire.

— Domnu'Intrareieșire, repetă mândru Peter.

Dar Edith privea drept înainte, printre ei, ațintindu-și ochii asupra unei pete infinitezimale

de pe galeria de sus. Îi făcu bărbatului cel voinic un semn cu capul, iar acesta înainta ca un taur și, cu o mișcare bruscă și puternică, îi împinse într-o parte și-n alta pe domnul Intrare și pe domnul leșire, creând o pârtie prin care el și cu Edith își continuară drumul.

Dar Edith se opri după numai zece pași. Se opri și arătă cu degetul un soldat scund și

negricios care contempla cu un fel de uimire fascinată și respectuoasă mulțimea în general

și tabloul format de domnul Intrare și domnul leșire în particular.

— Uite! strigă Edith. Uită-te acolo!

Vocea i se ridică, devenind oarecum stridentă. Arătătorul întins îi tremura ușor.

— Uite-1 pe soldatul care i-a rupt piciorul fratelui meu!

Se auziră nenumărate exclamații. Un bărbat în redingotă își părăsi locul din fața recepției

și înainta repede. Tânărul cel voinic se lansă într-un soi de salt fulgerător spre soldatul scund și oacheș, după care toți cei aflați în hol închiseră cercul în jurul micului grup, făcându-1 invizibil pentru domnul Intrare și domnul leșire.

Dar pentru domnul Intrare și domnul leșire incidentul acesta nu fusese decât o frântură viu colorată, iridiscentă, dintr-o lume în perpetuă rotație și învârtire.

Auziră glasuri vorbind tare, îl văzură pe tipul cel voinic sărind, apoi imaginea se încețoșă

brusc.

În clipa următoare erau într-un ascensor ce urca la ceruri.

— Ce etaj, vă rog? întrebă liftierul.

— Orice etaj, zise domnul Intrare.

— Cel mai de sus, zise domnul leșire.

— Țsta-i ultimul, zise liftierul.

- Mai adăugați un etaj, zise domnul leșire.
- Mai sus, zise domnul Intrare.
- În cer, zise domnul leșire.

XI

Într-un dormitor dintr-un mic hotel de lângă Sixth Avenue, Gordon Sterrett se trezi cu o durere la ceafă și o pulsație bolnăvicioasă a tuturor vaselor de sânge. Privi umbrele gri, învâlmășite, din ungherele odăii și un colț scămoșat al unui fotoliu încăpător din piele, care fusese mult prea folosit. Pe podea zări haine, haine boțite, aruncate în devălmășie. Mirosea a fum de țigară rece și a alcool răsuflat. Ferestrele erau închise ermetic. De afară soarele strălucitor proiecta o rază prăfuită peste pervaz, o rază întreruptă de capătul de lemn al patului lat în care se odihnise. Zăcea acolo nemișcat, leșinat, narcotizat, cu ochii larg deschiși și cu creierul ticăindu-i nebunește, ca o mașinărie neunsă.

Probabil că trecuseră vreo treizeci de secunde din momentul în care observase raza de soare plină de praf și rosătura de pe fotoliul mare de piele, când își dădu seama că alături de el palpâie viața. Alte treizeci de secunde trecură până să înțeleagă că era însurat irevocabil cu Jewel Hudson.

După o jumătate de oră ieși din hotel și își cumpără un revolver de la un magazin de articole sportive. Apoi luă un taxi până la camera închiriată de pe East Twenty-seventh Street, unde locuia, și, aplecat peste masa cu ustensilele de desen, își trase un glonte în cap, chiar lângă tâmplă.

(1920)

Un diamant cât Hotelul Ritz

John T. Unger era descendentul unei familii bine cunoscute de multe generații în Hades, un orașel de pe malul fluviului Mississippi. Tatăl său câștigase campionatul de golf la amatori după multe concursuri aprig disputate, iar doamna Unger era cunoscută „din sere până-n saloane”, cum se spunea prin partea locului, pentru discursurile ei politice. Cât despre tânărul John T. Unger, care abia împlinise șaisprezece ani, el se pricepea la cele mai proaspete stiluri de dans importate din New York încă înainte de îmbrăca primii lui pantaloni lungi. Iar acum avea să trăiască o vreme departe de casă. Respectul pentru educația din Noua Anglie - un adevărat blestem pentru localitățile provinciale, golite astfel an după an de tineretul cel mai promițător – pusese stăpânire și pe cugetul părinților săi. Țineau morțiș să-și trimită fiul la școala St. Midas', lângă Boston. Hades era prea nesemnificativ ca să-l rețină pe fiul lor cel iubit și talentat.

Problema e că în Hades - după cum știți, în caz că ați trecut pe acolo - numele celor mai râvnite școli gimnaziale și licee nu le spun mare lucru locuitorilor. Cei de aici au trăit despărțiți de lume o vreme atât de îndelungată, încât, deși se străduiesc să demonstreze că sunt la zi în domenii ca moda, manierele galante și literatura, depind în mare măsură de ceea ce află din auzite, iar o reuniune considerată rafinată în Hades fără îndoială că ar fi apreciată de o prințesă a cărnii de vită din Chicago drept „poate un pic cam demodată”.

Plecarea lui John T. Unger era planificată pentru a doua zi. Doamna Unger, cu exagerare maternă, îi îndesase în cutii costume de bumbac și ventilatoare electrice, iar domnul Unger îi dăruise fiului său un portofel de azbest burdușit de bani.

— Nu uita că ești oricând bine-venit acasă, îi spuse el. Poți să fii sigur, băiete, că vom ține aprinse focurile în căminul familiei.

— Știu, răspunse John cu un nod în gât.

— Nu uita cine ești și de unde vii, continuă mândru tatăl, și atunci nu vei putea face nimic care să-ți dăuneze. Ești un Unger din Hades.

Așadar, bătrânul și tânărul își strânseseră mâinile și John se despărți de părinți cu șiroaie de lacrimi în ochi. După numai zece minute trecu de fruntariile orașului și se opri să mai arunce o ultimă privire în urmă. Vetusta deviză victoriană înscrisă deasupra porților cetății i se păru de data asta ciudat de atractivă. Tatăl său încercase de mai multe ori s-o schimbe cu una mai bătaioasă și mai mobilizatoare, cum ar fi „Hades - orașul șansei”, sau măcar cu un salut ca „Bun venit!”, plasat deasupra unei inimoase strângeri de mână, totul reliefat prin becuri electrice. Vechea deviză era oarecum deprimantă, socotise domnul Unger, dar acum...

Prin urmare, John privi până ce se satură, după care se îndreptă cu hotărâre spre destinație. Când își întoarse privirile, luminile orașului Hades, profilate pe cer, păreau pline de căldură și de o frumusețe pasională.

De la Boston până la St. Midas' faci o jumătate de oră cu un automobil Rolls-Pierce. Distanța reală nu va fi cunoscută niciodată, fiindcă nimeni - cu excepția lui John T. Unger - nu ajunsese aici altfel decât într-un Rolls-Pierce și probabil că nici nu va ajunge nimeni vreodată. St. Midas' este cea mai scumpă și mai exclusivistă școală de băieți din lume.

Primii doi ani petrecuți de John acolo s-au scurs într-un mod plăcut. Părinții tuturor colegilor erau regi ai finanțelor, iar John și-a petrecut vacanțele de vară vizitând stațiunile mondene. Dacă la băieții pe care îi vizita ținea mult, tații acestora îi făcuseră impresia că erau croiți toți după același model și se mira des, în felul lui copilăresc, de asemănarea aceasta neobișnuită. Când le spunea de unde este de baștină, ei îl întrebau jovial „Căldură mare acolo la voi, nu?”, iar John se căznea să zâmbească slab și să răspundă „O, sigur că da”. Ar fi pus el mai mult suflet în răspunsuri dacă ei n-ar fi transformat toată situația într-o glumă, în cel mai bun caz folosind varianta „E suficient de cald acolo pentru tine?”, întrebare pe care o ura la fel de mult.

La mijlocul celui de-al doilea an în clasa lui John a fost repartizat un băiat tăcut, dar chipeș, pe nume Percy Washington. Nou-venitul era manierat și deosebit de bine îmbrăcat chiar și pentru St. Midas', dar, dintr-un motiv sau altul, era și foarte rezervat față de ceilalți băieți. Singura persoană cu care s-a împrietenit a fost John T. Unger, dar și față de acesta se dovedea extrem de necomunicativ când venea vorba despre casa și familia lui. Se înțelegea de la sine că era vlăstarul unei familii bogate, dar în afara câtorva deducții într-o astfel de direcție, John nu-și cunoștea mai deloc prietenul, așa că invitația pe care i-o făcu Percy - să vină și să-și petreacă vara acasă la el, „în Vest” - promitea să-i satisfacă din belșug curiozitatea. John acceptă fără să se codească prea mult.

Abia când se văzură amândoi în tren, Percy deveni - pentru întâia dată - mai comunicativ, într-o zi, în timp ce luau prânzul la vagonul-restaurant și comentau caracterele imperfecte ale unor colegi de școală, Percy schimbă brusc tonul și făcu o remarcă neașteptată:

— Tatăl meu e de departe cel mai avut om din lume.

— O! exclamă politico John.

Nu știa cum să răspundă la o astfel de confesiune. Cândări în minte replica „Ce plăcut!”, dar suna cam găunos, așa că a fost cât pe-aci să întrebe „Zău ?”, dar s-a abținut, fiindcă asta ar fi însemnat să pună la îndoială afirmația lui Percy. Iar un enunț atât de uluitor nu prea putea fi pus sub semnul întrebării.

— De departe cel mai avut, întări Percy.

— Am citit în World Almanac, începu John, că în America trăiește un om care are un venit anual de peste cinci milioane, precum și patru oameni cu venituri de peste trei milioane și...

— O, ăștia nici nu contează!

Gura lui Percy se transformă într-o semilună disprețuitoare.

— Capitaliști de trei pițule, plevușcă financiară, negustori de mărunțișuri și cămătari.

Tata i-ar putea cumpăra pe toți fără ca măcar să simtă că a făcut-o.

— Dar cum își face el...?

— Adică de ce n-au scris despre impozitele plătite de el ? Păi, pentru că nu plătește nici unul. Mai bine zis plătește ceva... dar nu plătește impozit pe venitul său real.

— E cu siguranță foarte bogat, spuse simplu John. Mă bucur. Îmi plac oamenii putred de bogați. Cu cât e mai bogat un tip, cu atât îmi place mai mult.

Pe fața lui oacheșă se întipări o expresie de sinceritate pătimașă.

— Anul trecut, de Paști, am fost invitat la familia Schnlitzer-Murphy. Vivian Schnlitzer-Murphy purta rubine cât oul de găină și niște safire ca niște globuri, cu luminițe în interior...

— Iubesc giuvaierurile, îl aprobă entuziasmat Percy. Sigur că nu vreau să aflu de la școală, dar eu însumi posed o colecție frumoasă. Le colecționez în loc de timbre.

— Și diamantele! continuă aprins John. Familia Schnlitzer-Murphy avea niște diamante cât nucile de mari...

— Țsta-i un fleac.

Percy se aplecă spre el, coborându-și vocea până la șoaptă.

— Asta nu înseamnă nimic. Tata are un diamant mai mare decât Hotelul Ritz-Carlton.

II

Amurgul de Montana zăcea între doi munți ca o vânătaie gigantică din care se ramificau artere negre, răspândite peste un cer otrăvit. La o distanță imensă, sub acel cer se ghemuia sătucul Fish, minuscul, amărât și uitat. Douăsprezece persoane - așa se spunea - trăiau în sătucul Fish, douăsprezece suflete sumbre și inexplicabile ce sugeau un lapte slab din rocile aproape golașe, unde fuseseră aduși pe lume de o misterioasă forță demografică. Acești doisprezece oameni din Fish deveniseră o rasă în sine, aidoma unei specii evolute din pricina unui capriciu timpuriu al naturii, care, răzgândindu-se, îi abandonase în ghearele luptei pentru existență și ale dispariției.

Din îndepărtata vânătaie neagră-vineție, prin ținutul dezolant se târa o linie lungă de lumini mișcătoare și cele douăsprezece persoane din Fish se adunară ca niște stafii la șandramaua de gară ca să privească trecerea trenului de la ora șapte, expresul Transcontinental de la Chicago. Cam de șase ori pe an, conform unui regulament ininteligibil, expresul Transcontinental oprea în gara Fish, iar când se întâmpla această minune, din el cobora o siluetă (poate două), se urca într-o trăsură apărută nesmintit din pâcla amurgului și pleca la trap spre asfințitul însângerat. Pentru locuitorii din Fish urmărirea fără comentarii a acestui fenomen lipsit de noimă și total absurd devenise un fel de ritual. Ei observau și atâta tot. Nu le rămânea în suflete nici o fărâmbă din vitalitatea iluziei, care să-i îndemne să se minuneze și să facă speculații. Altminteri misterioasele vizite ar fi putut deveni miezul unui cult religios. Dar oamenii din Fish erau mai

presus de orice religie - cele mai simple și mai primitive concepte ale creștinismului nu-și făcuseră un cap de pod pe stâncile aride -, așa că acolo nu existau altare, preoți sau sacrificii.

Doar că în fiecare seară, pe la șapte, pe peronul cufundat în tăcere al barăcii de la gară se strângea o adunare care îngâna o rugăciune izvorâtă dintr-o obscură și anemică uimire.

În seara aceasta de iunie Marele Frânar, pe care, dacă locuitorii ar fi sanctificat pe cineva, l-ar fi putut investi cu funcția de reprezentant al lor în ceruri, dispuse ca expresul de ora șapte să-și depună povara umană (sau inumană) la Fish. La șapte și două minute Percy Washington și John T. Unger debarcară, pășiră grăbiți prin fața celor douăsprezece persoane uluite din Fish, cu ochii plini de spaimă și cu gurile căscate, se urcară amândoi într-o trăsurică ivită, evident, de nicăieri și dispărură la trap.

După o jumătate de ceas, când asfințitul se coagulase, metamorfozându-se în întuneric,

negrul tăcut de pe capra trăsorii strigă ceva către o masă nedeslușită, aflată undeva în fața lor, în beznă. Răspunzând chemării, obiectul așinti asupra lor un disc luminos, care-i privea ca un ochi malefic din noaptea impenetrabilă. Apropiindu-se, John observă că erau luminile din spate ale unui automobil enorm, cel mai mare și mai magnific din câte văzuse el vreodată. Caroseria era făurită dintr-un metal lucios, mai scump decât nichelul și mai ușor decât argintul, iar butucii roților erau țintuiți cu figuri geometrice verzi și galbene, fluorescente. John nu îndrăzni să se întrebe dacă erau din sticlă sau din pietre prețioase.

Doi negri în livrele strălucitoare, așa cum se văd în fotografiile procesiunilor regale de la Londra, luaseră poziția de drepti lângă automobil, iar la coborârea din trăsură cei doi tineri au fost salutați într-o limbă de neînțeles pentru musafir, dar care părea a fi o variantă extremă a dialectului negrilor din Sud.

— Urcă-te, își îndemnă Percy prietenul în timp ce bagajele le erau aruncate pe acoperișul de abanos al limuzinei. Sunt dezolat că a trebuit să te aduc până aici cu trăsura, dar nu era cazul ca feroviarul sau oamenii uitați de Dumnezeu din Fish să vadă automobilul acesta.

— Mamă! Ce mai mașină!

Exclamația fusese provocată de aspectul interior al vehiculului. John constată că mașina era capitonată cu nenumărate tapițerii delicate și splendide de mătase, pe care erau cusute broderii și giuvaieruri pe un fond de material țesut cu aur. Cele două fotolii în care se tolăniseră cu voluptate băieții erau acoperite cu un material asemănător cu diftina, dar parcă împletit din diversele culori de la vârful penelor de struț.

— Ce mai mașină! mai strigă o dată John, uluit.

— Asta?

Percy râse.

— Păi, nu-i decât o rablă veche, pe care o folosim drept furgonetă.

Alunecau deja silențios prin întuneric, către creștătura dintre doi munți.

— Ajungem peste o oră și jumătate, îl anunță Percy, uitându-se la ceas. Trebuie să te previn că nu va semăna cu nimic din ce-ai văzut vreodată.

Dacă automobilul sugera cât de cât ceva despre ceea ce urma să vadă, John se simțea pregătit pentru un șoc și mai mare. Pietatea simplă care domnește la Hades are drept articol fundamental al credinței cultul și respectul neprefăcut pentru bogăție, iar dacă John s-ar fi simțit altfel decât umil, dar radios, în fața bogăției, părinții lui ar fi fost oripilați de o asemenea blasfemie.

Ajunseseră deja la trecătoarea dintre munți și drumul deveni imediat mai accidentat.

— Dacă lumina lunii ar pătrunde până aici, ai vedea că ne aflăm într-o râpă imensă, explică Percy, încercând să privească afară pe fereastră.

Spuse câteva cuvinte în portavoce și imediat valetul însoțitor aprinse un proiector, a cărui rază puternică mătură spinările dealurilor.

— Piatră peste tot, după cum vezi. O mașină obișnuită s-ar desface în bucăți într-o jumătate de ceas. De fapt pentru drumul ăsta ai avea nevoie de un tanc dacă nu-l cunoști. Observă că o luăm în sus.

Era evident că urcau, iar după câteva minute mașina trecu peste o coamă de deal, de unde văzură în depărtare luna palidă, abia răsărită. Automobilul frână brusc și câteva figuri prinseră contur în întunericul de afară. Erau tot negri. Cei doi tineri se văzură salutați din nou, în același dialect abia recognoscibil, după care negrii se apucară de treabă și patru cabluri imense, ce atârnavă de sus, fură atașate cu cârlige de butucii roților masive, împodobite cu pietre prețioase. La un răsunător „Hei-rup!”, John simți cum mașina se ridică încet de pe sol și se înalță tot mai sus, trecând de bolovanii cei mai înalți de pe ambele părți, apoi și mai sus, până când putu să vadă în fața lui o vale vălurită, scăldată în lumina lunii și contrastând

izbitor cu îngrămădirile de stâncă lăsate în urmă. Pe o singură parte se mai vedeau niște pietre, iar apoi, brusc, nu mai, văzu stânci nici în apropierea lor, nici altundeva prin preajmă.

Era limpede că escaladaseră un imens colț de stâncă, semănând cu o lamă de cuțit proiectată perpendicular în văzduh. În scurtă vreme începură să coboare și în cele din urmă, cu o bufnitură ușoară, limuzina ateriza pe un teren drept.

— Ce-a fost mai greu a trecut, îl anunță Percy, mijindu-și ochii ca să privească pe fereastră. Nu mai avem de parcurs decât opt kilometri și asta pe șoseaua noastră. Un adevărat covor de cărămidă până la noi acasă. Tot ce vezi ne aparține. Aici se termină Statele Unite, spune tata.

— Ne aflăm în Canada?

— Nici vorbă. În mijlocul Munților Stâncoși din Montana. Dar acum te afli pe singurii opt kilometri pătrați de teren din țară care n-au fost cartografiați.

— De ce n-au fost? Au uitat de ei?

— Nu, zise Percy, surâzând. De trei ori au vrut s-o facă. Prima oară bunicul a mituit un întreg departament al institutului topografic de stat. A doua oară a pus să se modifice hărțile oficiale ale Statelor Unite. Asta a amânat cartografierea cu încă cincisprezece ani. Cel mai dificil a fost ultima dată. Tata a aranjat lucrurile în așa fel încât busolele topografilor să se nimerescă în cel mai puternic câmp magnetic artificial creat vreodată. A pus să se confecționeze un întreg set de instrumente geodezice care comiteau toate o eroare infimezimală, dar suficientă pentru ca teritoriul acesta să nu apară, și le-a înlocuit pe cele care urmau să fie folosite. Pe urmă a pus oamenii să modifice albia unui râu și să construiască pe malurile lui ceva ce arăta ca un sat, în așa fel încât inginerii, văzându-l, să creadă că acolo e un oraș, la cincisprezece kilometri mai sus pe vale. Nu există decât un singur lucru de care se teme tata, încheie Percy. Un singur lucru din lume care poate să ne descopere.

— Care anume?

Percy își coborî vocea la nivelul unei șoapte.

— Aeroplanul, zise el repede. Avem o jumătate de duzină de tunuri antiaeriene și până azi am scăpat cu fața curată, dar au fost câteva decese, precum și mulți prizonieri. Nu că nouă ne-ar păsa - tatei și mie -, dar le tulbură pe mama și pe fete, știi, și există mereu riscul ca într-o bună zi să nu ne mai meargă.

În fâșii și zdrențe de șinșila, norii ce făceau temenele pe cer treceau peste luna verde ca niște prețioase stoffe orientale etalate pentru a fi cercetate de un han tătar. John avea senzația că e ziuă și că privește niște flăcăi înaripați ce planează prin văzduh pe deasupra capului său, aruncând prospecte și broșuri de reclamă pentru produse farmaceutice, cu mesaje încurajatoare pentru cătunele disperate pierdute printre stânci. I se păru că-i vede ițindu-se de după nori și uitându-se lung - uitându-se la ce-o fi fost vrednic de privit în locul spre care se îndrepta. Și pe urmă? Vor fi oare momiți să coboare pe pământ printr-un mijloc insidios, pentru a fi întemnițați, ținuți departe de prospecte și de produsele farmaceutice până în ziua Judecății de Apoi, sau, dacă reușeau să evite capcana, îi va face să se prăbușească un noruleț brusc de fum și explozia unui obuz ce le va neliniști pe mama și surorile lui Percy? John clătină din cap și urma incertă a unui zâmbet i se desenă tăcută pe buzele întredeschise. Ce tranzacție disperată se ascundea în spatele acestor lucruri? Ce manevră morală a unui Cresus bizar? Ce mister aurit și teribil...

De-acum norii din blană de șinșila se îndepărtaseră, iar noaptea din Montana strălucea

ca o zi frumoasă. Tapetul de cărămidă al șoselei curgea neted sub pneurile mari și silențioase

în timp ce rula în jurul unui lac liniștit, luminat de lună. Pentru un

moment plonjară în bezna unei păduri de pin, răcoroasă și înmiresmată,

ieșind din ea pe un bulevard lat de gazon, unde țipătul de încântare al lui John se contopi cu anunțul laconic al lui Percy: „Am ajuns”.

În lumina astrelor, pe malul lacului se înălța un castel somptuos ce-și înălța marmura radioasă până la jumătatea versantului muntelui învecinat și apoi se topea, grațios și perfect simetric, cu o langoare feminină translucidă, în întunericul compact al pădurii de pin. Nenumăratele sale turnuri, liniile zvelte ale parapetilor înclinați, minunăția dăltuită în piatră a miilor de ferestruici galbene, cu dreptunghiurile, hexagoanele și triunghiurile lor de lumină aurie, moliciunea spartă a planurilor intersectate de lumina stelelor și de umbre albastre, toate vibrau în sufletul lui John ca niște corzi muzicale. Pe unul dintre turnuri - cel mai înalt și cel mai întunecat la temelie - un aranjament de lumini exterioare încadra un fel de ținut plutitor al basmelor și, în vreme ce John privea în sus, cuprins de o vrajă caldă, un acord estompat de vioară pluti prin atmosferă într-o armonie rococo deosebită de tot ce auzise el vreodată. După un moment mașina opri în fața unor trepte late și înalte de marmură, în jurul cărora nenumărate flori parfumau aerul nopții. În capătul scării două uși mari se deschiseră silențios și bezna fu inundată de o lumină chihlimbarie, în care se desena silueta fără cusur a unei doamne cu părul negru, strâns în creștet într-un coc înalt, care întinse brațele spre ei.

— Mamă, spuse Percy, el e prietenul meu John Unger din Hades.

Mai târziu John avea să-și amintească de acea prima seară ca de un amestec vag de multe culori, impresii senzoriale rapide, o muzică dulce ca vocea unei fete îndrăgostite. Avea să-și amintească frumusețea lucrurilor, luminile și umbrele, mișcărilor și chipurile. Era acolo și un domn cu părul alb, care stătea în picioare și sorbea dintr-un lichid multicolor, aflat într-un pocal de cristal cu picior aurit. Era și o fată cu fața radioasă, ca o floare, costumată în Titania, cu safire împletite în păr. Era și o cameră în care aurul solid și moale al pereților ceda la apăsarea mâinii și încă o cameră ce aducea cu reprezentarea platonice a prisme ideale. Plafonul, pereții și toate celelalte erau împodobite cu o căptușeală neîntreruptă de diamante, diamante de toate dimensiunile și formele, care, luminate de lămpile înalte și violete din colțuri, te orbeau cu o incandescență imaculată, ce nu putea fi comparată decât cu ea însăși, fiind străină de dorința sau de visarea omenească.

Cei doi băieți rătăciră printr-un labirint de asemenea încăperi. Uneori pe podeaua de sub picioarele lor se aprindeau modele strălucitoare, produse de iluminatul subteran: modele în culori primare barbare, șocante, în culori pastel delicate, de o albeață pură, sau amintind de un subtil și complicat mozaic, modelat, desigur, după cel al vreunei moschei de la Marea Adriatică. Uneori în spatele straturilor de cristal gros John vedea tălăzuind o apă verde sau albastră, populată de pești vioi și de alge în toate culorile curcubeului. În clipa următoare călcau pe blănuri de toate texturile și de toate culorile ori pășeau pe coridoare cu suprafața netedă, alcătuite din fildeșul cel mai palid, de parcă fuseseră cioplite unitar din colții gigantici ai dinozaurilor dispăruți înainte de apariția omului...

După un interludiu din care John nu-și mai amintește mare lucru, iată-i la masă. Fiecare

farfurie era formată din două lamele aproape imperceptibile de diamant solid, având între ele un filigran de forma smaraldului, ca o pungă de aer verde lucrat într-un mod straniu. De pe coridoarele îndepărtate le ajungea la ureche o muzică melodiosă și discretă. Scaunul lui John, cu pernă de puf și spătar insidios mulat pe spinarea lui, parcă-l cuprindea din toate părțile, copleșindu-l, în timp ce sorbea din primul pahar cu vin de Porto. Se strădui, toropit, să răspundă la o întrebare, dar luxul melifer care-i îmbrățișa trupul îi intensifica senzația de somn. Odoarele, țesăturile, vinurile și metalele se contopeau sub privirile lui într-o ceață dulce... — Da, răspunse el cu un efort politicos, nu încapе îndoială că acolo e destul de cald pentru mine.

Izbuti să adauge un râset găunos, după care, fără să se miște și fără să opună rezistență, începu să plutească tot mai departe, lăsând neatins desertul - o înghețată trandafirică ca un vis... Adormi de-a binelea.

Când se trezi, își dădu seama că trecuseră câteva ore. Se afla într-o încăpere mare, cufundată în liniște, cu pereți de abanos și o lumină blândă, prea discretă și prea subtilă ca să fie numită lumină. Tânărul său amfitrion stătea aplecat deasupra patului.

— Ai adormit la masă, spuse Percy. Puțin a lipsit să adorm și eu. A fost atât de plăcut să mă simt iar confortabil după un an petrecut în internatul școlii! Servitorii te-au dezbrăcat și te-au îmbăiat în timp ce dormeai.

— Stau într-un pat sau pe un nor? suspină John. Percy, Percy, până mai ești aici, vreau să-mi cer scuze.

— Pentru ce ?

— Pentru că nu te-am crezut când mi-ai spus că aveți un diamant mare cât Hotelul Ritz-Carlton.

Percy zâmbi.

— Mă gândeam eu că n-o să mă crezi. Știi, e vorba de muntele ăla.

— Care munte?

— Muntele pe care se înalță castelul. Nu e unul prea mare. Dar în afară de un strat de țărână și de pietriș de vreo cincisprezece metri de la suprafață, tot restul e diamant solid. Un singur diamant. Cinci mii de metri cubi fără nici o impuritate. Mă auzi? Ascultă...

Dar John T. Unger adormise la loc.

III

Dimineață. Trezindu-se, percepu buimac că întreaga cameră era plină de soare. Panourile de abanos de pe unul dintre pereți lunecaseră în lături pe un fel de șină, expunând jumătate din dormitor la lumina zilei. Un negru mare, într-o uniformă albă, aștepta în picioare lângă pat.

— Bună seara, mormăi John, adunându-și gândurile de pe unde îi rătăceau.

— Bună dimineața, domnule. Doriți să faceți o baie? Nu, nu vă sculați din pat... vă pun eu în cadă, dacă binevoiti să vă desfaceți nasturii pijamalei. Așa. Vă mulțumesc, domnule.

John rămase întins în timp ce i se scotea pijamaua. Era amuzat și încântat. Se așteptase să fie ridicat și purtat ca un copilăș de acest Gargantua negru care se ocupa de el, dar nu se întâmplă nimic de felul acesta. În schimb, simți cum patul se înclină ușor într-o parte. Începu să alunece, la început surprins, înspre perete, dar când să atingă peretele, draperia care-l

acoperea cedă și, rostogolindu-se încă doi metri pe un plan înclinat și mățos, John se cufundă ușor într-o apă încălzită la temperatura corpului său.

Privi în jur. Pista sau jgheabul pe care se rostogolise glisase discret înapoi. El fusese proiectat într-o altă încăpere și ședea într-un bazin săpat în dușumea, deasupra căruia îi rămânea numai capul. Peste tot în jur, căptușind pereții camerei, laturile și fundul căzii de baie, era un imens acvariu albastru și, privind prin suprafața de cristal pe care ședea, John văzu pești înotând printre luminile oranj și chiar alunecând lipsiți de curiozitate prin fața picioarelor sale întinse, de care îi separa doar grosimea cristalului. Deasupra capului său, soarele pătrundea printr-un vitraliu verde ca marea.

— Presupun că în dimineața aceasta domnul dorește apă de trandafiri caldă și ușor spumoasă. Iar pentru clătit poate niște apă sărată rece.

Negrul se ivise iarăși lângă el.

— Da, surăse prostește John, dacă nu te superi.

Ideea de a comanda o baie potrivită cu standardul său modest de viață ar fi părut țâfnoasă și, nu în ultimul rând, deplasată.

Negrul apăsă pe un buton și o ploaie caldă începu să se cearnă - aparent de deasupra capului său, dar în realitate, cum descoperi după un moment John, dintr-o fântână arteziană din apropiere. Apa își schimbă culoarea în roz-bombon și din patru capete miniaturale de morsa montate la colțurile căzii jeturi de săpun lichid zburară spre ea. Într-o clipă, o duzină de palete fixate pe laturile căzii bătură amestecul până ce deveni o spumă trandafirică, irizată ca un curcubeu, care-1 învălui delicios cu moliciunea ei ușoară, în timp ce în jurul corpului său, ici și colo, sfârâiau bule scânteietoare și trandafirice.

— Să pornesc aparatul de proiecție, domnule? îl întrebă cu deferență negrul. Astăzi avem în aparat o comedie foarte reușită, de o singură bobină. Sau, dacă preferați, pot să pun cât ai clipi ceva mai serios.

— Nu, mulțumesc, îl refuză John politicos, dar ferm.

Savura mult prea tare baia ca să-și mai dorească și o altă distracție. Dar distracția veni oricum. După o clipă se pomeni ascultând o melodie îngânată afară de niște fluieri, o melodie picurată ca sunetul unei cascade, răcoritoare și verde ca încăperea unde se găsea, melodie care servea drept acompaniament unei piculine spumoase, cu un sunet mai fin decât dantela baloanelor de săpun care-i acopereau corpul și-1 fermecau.

După apa de mare rece și reconfortantă și o clătire cu apă dulce la sfârșit, ieși din cadă,

îmbracă un halat mișos și, punându-se pe un divan tapițat cu același material, se lasă masat

cu ulei, alcool și unguente aromate. Mai târziu se puse într-un fotoliu foarte confortabil ca să fie bărbierit și tuns.

— Domnul Percy vă așteaptă în salonul dumneavoastră, îl anunță negrul la încheierea acestor activități. Numele meu este Gygsun, domnule Unger. Am ordin să mă ocup de domnul Unger în fiecare dimineață.

John intră în camera sa de zi, scăldată de un soare înviorător, unde-1 așteptau micul

dejun și un Percy îmbrăcat splendid, cu pantaloni de golf albi din piele de ied, întins într-un

fotoliu și trăgând din țigară.

Iată istoria familiei Washington, așa cum i-a schițat-o Percy lui John la micul dejun. Tatăl actualului domn Washington fusese virginian și era descendent direct al lui George Washington și al lordului Baltimore. La sfârșitul Războiului Civil era colonel, avea douăzeci și cinci de ani, o plantație care nu mai valora nimic și circa o mie de dolari în aur.

Fitz-Norman Culpepper Washington - căci acesta era numele întreg al tânărului colonel - se hotărâse să renunțe la moșia din Virginia în favoarea fratelui său mai mic și să ia drumul Vestului. Alesese două duzini dintre negrii lui cei mai credincioși - care, firește, îl adorau - și cumpăraseră douăzeci și cinci de bilete de tren spre Vest, unde intenționa să preia terenuri pe numele lor și să pună pe picioare o fermă pentru creșterea vitelor și a oilor.

La mai puțin de un an de la sosirea în Montana, când lucrurile îi mergeau destul de prost, făcuse întâmplător marea sa descoperire, într-o zi, pe când călărea pe coline, se rătăcise și, după douăzeci și patru de ore fără mâncare, începuse să simtă crampele foamei. Neavând la el carabina, fusese silit să fugărească o veveriță și, în timp ce o urmărea, băgă de seamă că micul animal ținea în gură un obiect strălucitor. Chiar înainte de a dispărea în vizuina sa - fiindcă Providența nu dorise ca respectiva veveriță să-i astâmpere foamea -, vietatea își lepădase povara. Fitz-Norman, care se așezase pe pământ și reflecta la situația în care se găsea, observă dintr-odată o sclipire în iarbă. După doar zece secunde uitase complet de foame și se îmbogățise cu o sută de mii de dolari. Veverița care refuzase cu enervantă încăpățănare să îi devină hrană îi făcuse cadou un diamant mare și pur.

Mai târziu, în aceeași seară, regăsise drumul spre bivuac și după încă douăsprezece ore toți servitorii săi negri de sex masculin săpau cu mare avânt pe coasta muntelui, în jurul vizuinei veveriței. El le spusese că găsise acolo o floare de stâncă și, întrucât doar unul sau doi dintre ei văzuseră cândva diamante - și acelea foarte mici -, negrii îl crezuseră pe cuvânt. Când devenise conștient de amplitudinea descoperirii sale, Fitz-Norman se simțise oarecum rușinat. Muntele însuși era un diamant - nimic altceva decât un diamant masiv. Umpluse patru saci de oblânc cu mostre scânteietoare și pornise călare spre St. Paul. Aici reușise să vândă o jumătate de duzină dintre pietrele mai mici, dar când oferise la vânzare una ceva mai mare, neguțătorul leșinase, iar Fitz-Norman fusese arestat pentru tulburarea liniștii publice. Evadase din închisoare și luase un tren spre New York, unde vânduse câteva diamante de mărime mijlocie, încasând pe ele circa două sute de mii de dolari în aur. Totuși nu îndrăznise să scoată la lumină nici o piatră excepțională. De fapt plecase din New York chiar la țanc. În lumea bijutierilor se stârnise o mare vâlvă, nu atât din cauza dimensiunii diamantelor vândute de el, ci mai mult din pricina faptului că ele apăruseră pe piață dintr-o sursă necunoscută, începură să circule zvonuri dintre cele mai nebunești: cum că în munții Catskill¹ sau pe coasta din Jersey sau în Long Island, imediat sub Washington Square, s-ar fi descoperit o mină de diamante. Convoaie de prospectori echipați cu târnăcoape și hârlețe începură să plece ceas după ceas din New York spre diferite El Dorado-uri învecinate. Numai că între timp tânărul Fitz-Norman făcea deja cale îtoarsă spre Montana.

După două săptămâni, calculase că muntele de diamant era aproximativ egal cantitativ cu totalitatea diamantelor cunoscute a exista în lume. Totuși valoarea lui nu putea fi stabilită prin metodele clasice, pentru că era un singur diamant masiv, iar dacă ar fi fost scos la vânzare, nu numai că piața s-ar fi prăbușit, dar în același timp, dacă valoarea îi era direct

proporțională cu dimensiunile, în strictă progresie aritmetică, pe glob nu exista suficient aur ca să cumpere fie și doar a zecea parte din el. În plus, ce puteai să faci cu un diamant de atâtea carate?

Era o aporie care te lăsa perplex. Într-un sens, colonelul devenise cel mai bogat om din istorie; dar nu era totuși ca și cum ar fi fost sărac lipit? Dacă secretul lui devenea cunoscut, nu se știa la ce măsuri ar fi recurs guvernul pentru a preveni panica, atât pe piața aurului, cât și pe cea a pietrelor prețioase.

1. Munți din statul New York, parte din lanțul Munților Apalași.

Statul și-ar fi putut însuși întreg muntele, instituind imediat un monopol.

Nu avea nici o alternativă: trebuia să-și vândă muntele în cea mai mare taină. Trimise după fratele său mai mic din Sud și-l puse șef peste trupa de servitori de culoare, negri ce nu auziseră de abolirea sclaviei. Ca să se asigure de ignoranța lor, le citi o proclamație compusă de el însuși, prin care anunța că generalul Forrest¹ reorganizase armatele zdrobite ale Confederației și învinsese Nordul într-o bătălie crâncenă. Negrii îl crezură pe cuvânt. Se consultară între ei și, declarând că era un lucru bun, cinstiră evenimentul prin câteva slujbe religioase.

Cât despre Fitz-Norman, acesta plecă în străinătate cu o sută de mii de dolari și două cufere cu diamante brute de toate mărimile. Traversă oceanul cu o joncă chineză, ajungând în Rusia, și, la șase luni de la plecarea sa din Montana, se găsea la St. Petersburg. Acolo își făcu rost de o locuință modestă și luă imediat legătura cu giuvaiergiul Curții, anunțându-l că are un diamant pentru țar. Rămase două săptămâni la St. Petersburg, unde era permanent în pericol să fie asasinat, își schimbă sistematic adresa și nu îndrăzni să verifice conținutul cuferele sale decât de trei sau patru ori pe timpul întregii sale șederi.

În schimbul promisiunii că va reveni după un an, cu diamante mai mari și mai pure în tolbă, obținu autorizația de a călători în India. Înainte de plecare însă trezoreria Curții

1. Nathan Bedford Forrest (1821-1877), general confederat de cavalerie.

depușe în băncile americane, în contul său, dar sub patru pseudonime diferite, suma de cincisprezece milioane de dolari.

În 1868, după mai bine de doi ani de absență, se întoarse în America. Vizitase capitalele a douăzeci și două de state, se întreținuse cu cinci împărați, unsprezece regi, trei prinți, un șahișah, un han și un sultan. Pe vremea aceea Fitz-Norman își estimase singur averea la un miliard de dolari. Există și un factor care împiedica sistematic descoperirea secretului său. Nici unul dintre diamantele cele mari nu putea rămâne în atenția publicului mai mult de o săptămână fără să i se atribuie o istorie bogată în dezastre, amoruri, revoluții și războaie, care-1 plasa ca origine în zilele primului imperiu al Babilonului.

Din 1870 până la moartea lui, survenită în 1900, biografia lui Fitz-Norman Washington n-a fost decât o lungă epopee poleită cu aur. Existaseră, firește, și multe aspecte secundare. El fentase cadastrul, se căsătorise cu o doamnă din Virginia care-i dăruise un singur fiu și fusese constrâns de o serie de complicații nefericite să-și asasineze fratele, din cauza năravului nenorocit al acestuia de a bea până nu mai știa de el și de a comite în asemenea momente indiscreții care periclitaseră de câteva ori securitatea muntelui de diamant. Dar foarte puține alte crime au pătat anii aceia fericiți, de propășire și expansiune.

Chiar înaintea morții, Fitz-Norman își schimbase politica financiară și, cu excepția câtorva milioane de dolari, își investise averea publică în cumpărarea angro de minerale rare, pe care le depusese în seifurile a numeroase bănci din lumea întreagă, declarându-le „obiecte diverse”. Fiul său, Braddock Tarleton Washington, continuase politica aceasta la o scară și

mai mare. El convertise mineralele în cel mai rar element chimic - radiul -, astfel încât echivalentul unui miliard de dolari în aur să poată fi păstrat într-un recipient de dimensiunea unei cutii de havane.

La trei ani după moartea lui Fitz-Norman, fiul său, Braddock, a hotărât că sosise momentul să se retragă din afaceri. Avera extrasă de părintele său și de el însuși din muntele de diamant depășea orice posibilitate de evaluare exactă. Avea un carnețel în care își notase, într-un cod secret, cantitatea aproximativă de radiu depusă la fiecare din cele o mie de bănci folosite de el, precum și pseudonimele sub care era înregistrată. Pe urmă efectuase o operațiune extrem de simplă: închisese mina.

Închisese mina. Diamantele extrase până atunci aveau să le permită tuturor Washingtonilor viitori să trăiască generații după generații într-un nemaipomenit huzur. De-acum unica lui preocupare devenise protejarea secretului, ca nu cumva, prin descoperirea acestuia, să se stârneasă o panică atât de mare, încât și el, și toți deținătorii de averi din lume să fie azvârliți în cea mai cruntă mizerie.

Aceasta era familia la care venise ca oaspete John T. Unger. Și aceasta este istorisirea auzită de el în dimineața de după sosirea sa în camera de zi cu pereții argințați.

V

După micul dejun, John ieși pe masiva poartă de marmură de la intrare și contemplă curios peisajul ce se deschidea în fața lui. Toată valea, de la muntele de diamant până la abrupta faleză de granit aflată la opt kilometri depărtare, era încă acoperită de aburul unei ceți aurii, suspendat leneș deasupra întinderilor generoase ale peluzelor, ochiurilor de apă și grădinilor. Ici și colo pâlcuri de ulmi formau oaze delicate de umbră, contrastând puternic cu masa densă a pădurii de pin, care ținea dealurile în strânsoarea ei de un verde-albăstrui sumbru. Cum se uita așa, John văzu și trei ciute, care ieșiră una după alta dintr-un boschet aflat la câteva sute de metri depărtare și dispărură, cu o grabă cam stângace, în semiobscuritatea vârstată cu negru a altui tufiș. Pe John nu l-ar fi surprins să vadă un faun furișându-se printre copaci și cântând din flaut sau să întrezărească o porțiune de piele rozalie și cosițele blonde ale unei nimfe printre cele mai verzi dintre frunzele verzi.

Cu vagi speranțe de această natură, coborî treptele de marmură, deranjând somnul a doi câini-lupi rusești cu blană mățasoasă, adormiți sub trepte, și o porni pe o alee pavată cu dale albe și negre, care nu părea să ducă nicăieri.

Se bucura cât putea de ceea ce vedea. Este privilegiul - dar și slăbiciunea - tinereții să nu poată trăi în prezent, fiind silită să compare mereu ziua de azi cu un imaginar viitor radios. Flori și aur, fetele și stele - toate sunt doar prefigurarea și profetația aceluia incomparabil și irealizabil vis al tinereții.

John ocoli un colț frumos, unde tufele dese de trandafiri umpleau văzduhul cu un miros greu, și traversă un parc, ajungând într-o zonă acoperită cu mușchi de sub niște copaci. Nu stătuse niciodată întins pe un pat de mușchi și dorea să vadă dacă era într-adevăr atât de moale încât să-și justifice numele. În momentul acela văzu o fată apropiindu-se prin iarbă. Era cea mai frumoasă fată întâlnită vreodată de el.

Era îmbrăcată cu o rochie scurtă și albă, terminată imediat sub genunchi, și o cunună din flori de rezeda, prinse în clame de safir, îi susținea părul. Piciorușele ei goale și trandafirii împroșcau roua în timp ce călca iarba. Era mai tânără decât John - nu avea mai mult de șaisprezece ani.

— Bună, zise ea dulce. Sunt Kismine.

Pentru John era deja mult mai mult decât atât. Înainta spre ea, dar nu îndrăzni să se apropie prea tare, de teamă să nu o calce pe degețelele goale.

— Încă n-am făcut cunoștință, continuă vocea dulce a fetei, iar ochii ei albaștri adăugară

„Nici nu știi ce mult ai pierdut”. Ai cunoscut-o aseară pe sora mea, Jasmine. Eu eram la pat, intoxicată cu lăptucă, continuă vocea ei blândă, iar ochii adăugară : „Când sunt bolnavă, sunt dulce - dar și când sunt sănătoasă”.

„Ai făcut asupra mea o impresie enormă”, grăiră ochii lui John, „și nici eu nu sunt greu de cap”.

— Ce mai faci? continuă vocea lui. Sper că în dimineața asta te simți mai bine.

„Draga de tine”, completară timid ochii lui.

John observă că înaintau cot la cot pe cărare. La sugestia fetei, se așezară unul lângă celălalt pe pătura de mușchi, a cărei moliciune John nu reuși s-o determine.

El era foarte năzuros în ceea ce privește femeile. Un singur defect - o gleznă prea groasă, o voce aspră, o privire în gol – era suficient ca să-l facă să devină total indiferent. Or, iată că, pentru prima dată în viață, ședea lângă o fată care i se părea întruparea perfecțiunii fizice.

— Ești din Est? îl întrebă Kismine cu o curiozitate încântătoare.

— Nu, răspuse simplu John. Sunt din Hades.

Fie că nu auzise niciodată de Hades, fie că nu-i venea în minte nici un comentariu plăcut în legătură cu acel loc, oricum fata abandona subiectul.

— La toamnă plec la colegiu în Est, îl anunță ea. Crezi că o să-mi placă ? Merg la New York, la Miss Bulge's. E un loc foarte sever, dar, știi, îmi voi putea petrece weekendurile în familie, în casa noastră de la New York, fiindcă tata a auzit că fetele trebuie să se plimbe întotdeauna două câte două.

— Tatăl tău vrea să fii mândră, remarcă John.

— Cu toții suntem mândri, răspuse ea, cu ochii strălucindu-i de demnitate. Nici unul dintre noi n-a fost pedepsit vreodată. Tata spune că nici nu trebuie să fim pedepsiți. Odată, când sora mea Jasmine era micuță, l-a împins pe tata de pe scări, dar el s-a sculat pur și simplu și a mers mai departe, șchiopătând. Mama a fost, știi, puțin uimită – continuă Kismine - când a aflat că ești din... de acolo de unde ești, știi tu. Zicea că în copilăria ei... dar, vezi, ea e spanioloaică și e de modă veche.

— Îți petreci mult timp aici ? întrebă John, dorind să mascheze faptul că ultima ei remarcă îl contrariase puțin.

I se păruse o aluzie nedelicată la propriul său provincialism.

— Percy, Jasmine și cu mine venim aici în fiecare vară, dar vara viitoare Jasmine se duce la Newport. Își va face debutul în societate la Londra, în toamna anului viitor. Va fi prezentată la curtea regală.

— Știi, începu nesigur John, ești mult mai rafinată decât am crezut eu la început.

— Ba nu, exclamă ea grăbită, nu sunt! Nici nu vreau să mă gândesc că aș putea fi. Eu cred că tinerii rafinați sunt *teribil* de banali, nu? Zău că nu-s rafinată! Dacă susții că sunt, am să plâng.

Se supăruse atât de tare, că-i tremura buza. John se simți obligat să protesteze:

— Nu vorbeam serios! Am spus-o numai ca să te tachinez.

— Nu m-ar deranja dacă ar fi adevărat, insistă fata. Dar nu e. Sunt tare inocentă. Ca o fetiță. Nu fumez, nu beau, nu citesc decât poezie. Am foarte puține cunoștințe de matematică și de chimie. Mă îmbrac foarte simplu - de fapt aproape că nu mă îmbrac deloc. Socot că „rafinat” e ultimul lucru pe care l-ai putea spune despre mine. Cred că fetele trebuie să profite de tinerețe într-un mod cât se poate de sănătos.

— Așa cred și eu, o aprobă cu însuflețire John.

Kismine își recapătă voioșia. Îi zâmbi, iar o lacrimă solitară i se prelinse din colțul unui ochi albastru.

— Îmi placi mult, îi șopti ea cald. O să-ți petreci tot timpul cât stai la noi cu Percy sau vrei să fii drăguț și cu mine? Gândește-te puțin: sunt un teren complet neexplorat. Nici un băiat nu s-a îndrăgostit încă de mine. În viața mea! Nici măcar nu mi s-a permis vreodată să stau singură cu vreun băiat, în afară de Percy. Am venit anume atât de departe, până în crângul ăsta, sperând să te întâlnesc într-un loc unde să nu fie nimeni din familie.

Extrem de măgulit, John se înclină din mijloc, așa cum învățase la cursul de dans de la Hades.

— Acum ar fi mai bine să plecăm, propuse tandru Kismine. Trebuie să mă întâlnesc cu mama la unsprezece. Nu m-ai rugat nici măcar o dată să te sărut. Credeam că în zilele noastre asta vor toți băieții.

John se ridică mândru.

— Unii vor, răspunse el. Dar nu eu. Fetele nu se poartă așa - nu la Hades. Se întoarseră la castel unul lângă altul.

VI

În plin soare, John stătea în fața domnului Braddock Washington. Acesta din urmă, un om în vârstă de vreo patruzeci de ani, avea chipul mândru și impasibil, ochi inteligenți și o alură sportivă. Dimineața - ca acum - mirosea a cai, a cai de rasă pură. Ducea în mână un baston simplu, din lemn de mesteacăn, cu un singur opal mare pe post de măciulie. El și Percy îi arătau lui John domeniul.

— Locuințele sclavilor sunt în partea aceea.

Bastonul indică niște chilii de marmură în stil gotic, cuibărite elegant sub munte.

— În tinerețe am fost abătut o vreme de la treburile esențiale ale vieții de un fel de idealism absurd. În perioada aceea sclavii au trăit în lux adevărat. De exemplu, am pus să se instaleze în fiecare locuință câte o baie pardosită cu gresie.

— Presupun, se aventură John cu un râs îndatoritor, că au umplut căzile de baie cu cărbuni. Domnul Schnlitzer-Murphy mi-a spus că, odată, el...

Braddock Washington i-o reteză sec:

— Nu cred că opiniile domnului Schnlitzer - Murphy au vreo importanță. Sclavii mei nu și-au ținut cărbunii în baie. Au primit ordin să se scalde zilnic, ceea ce au și făcut. Altminteri, poate că le-aș fi poruncit să folosească acid sulfuric în loc de șampon. Am pus capăt îmbăierii lor dintr-un cu totul alt motiv. Câțiva dintre ei au răcit și au murit. Pentru unele rase apa nu e bună decât de băut.

John râse, apoi se decise să încline ușor capul, în semn de aprobare discretă. Braddock Washington îl făcea să se simtă stingherit.

— Toți negrii ăștia sunt urmașii celor aduși în Nord de tatăl meu. Acum avem aproximativ două sute cincizeci. Observă că au trăit atât de mult timp izolați de lume, încât dialectul lor original s-a transformat într-un patois aproape ininteligibil. Pe câțiva i-am învățat să vorbească englezește: pe secretarul meu și doi sau trei servitori care lucrează în casă.

— Țasta-i terenul de golf, continuă el în timp ce mergeau la pas de-a lungul peluzei cu iarba verde și moale precum catifeaua. E tot numai verde, după cum vezi. Fără fairway¹, fără rough², fără obstacolele obișnuite.

Îi adresă lui John un zâmbet cald.

— Sunt mulți oameni în cușcă, papa? întrebă pe neașteptate Percy.

Braddock Washington se poticni și scăpă o înjurătură.

— Cu unul în minus față de câți ar fi trebuit să fie! exclamă el aspru. Am avut probleme...

— Mama zicea, strigă Percy, că profesorul de italiană...

— O eroare funestă! explică furios Braddock Washington. Dar, firește, există șanse considerabile să-l prindem. Poate s-a rătăcit prin pădure sau a căzut de pe o stâncă. Și chiar dacă a reușit să fugă, mai există și posibilitatea ca povestea lui să nu fie crezută de nimeni. Cu toate acestea, avem două duzini de oameni care scotocesc orășelele apropiate în căutarea lui.

— Fără rezultat deocamdată?

— Cu unele rezultate. Paisprezece dintre aceștia i-au raportat omului meu de legătură că au omorât fiecare câte un individ cu semnalmente profesorului, dar, bineînțeles, probabil că au făcut-o doar ca să încaseze recompensa...

1. La jocul de golf fairway desemnează porțiunea de teren foarte neted dintre un tee și green.

2. Rough - porțiune de teren accidentat, de pe care iarba n-a fost tunsă.

Aici se întrerupse. Ajunseseră la o cavitate enormă excavată în sol, cam de mărimea unui manej de călușei, acoperită cu gratii solide de fier. Braddock Washington îi făcu un semn lui John și, cu vârful bastonului, îi indică să se uite în jos, prin ochiurile zăbrelelor. John se apropie de margine și privi. Îl asurzi imediat larva sălbatică ce urca din groapă:

— Hai și tu jos, în iad!

— Salut, puștiule, e frumos afară?

— Hei, aruncă-ne o funie!

— Nu cumva ți-a rămas vreo gogoasă, amice, sau niște resturi de sandviș?

— Ascultă, bătrâne, dacă-l îmbrâncești în groapă pe tipul de lângă tine, îți arătăm cum pot dispărea oamenii imediat, prin prestidigitație !

— Trage-i, te rog, una peste cap din partea mea!

Era prea întuneric pentru ca John să înțeleagă cu adevărat ce se petrece în groapă, dar după optimismul primitiv și vitalitatea brută a interpelărilor și a glasurilor, putea să deducă ușor că inșii care vorbeau erau niște americani din clasa mijlocie dintre cei mai energici. Apoi domnul Washington apăsă cu vârful bastonului pe un buton ascuns în iarbă și scena de dedesubt se luminează imediat ca ziua.

— Aștia sunt navigatorii aventuroși care au avut neșansa să descopere El Dorado, explică el.

Sub picioarele lor apăruse o gaură enormă în formă de lighean. Marginile sale abrupte păreau turnate din sticlă netedă, iar pe fundul ușor concav stăteau în picioare vreo două duzini de bărbați îmbrăcați ca aviatorii, pe jumătate în uniformă, pe jumătate în civil. Fețele lor, înălțate spre cer, exprimau mânia, ura, disperarea și cinismul, fiind acoperite toate de niște bărbi hirsute, dar, cu excepția câtorva inși în mod clar sleiți de puteri, păreau să fie un grup de oameni bine hrăniți și într-o formă fizică excelentă.

Braddock Washington trase un scaun de grădină până la marginea gropii și se așeză.

— Ei, cum vă merge, băieți ? se interesă el.

Îl blesteară toți în cor, cu excepția celor prea slăbiți ca să-și alătore vocile strigătelor furioase ce se ridicau în aerul înșorit, dar Braddock Washington îi ascultă netulburat, fără să clipească. Când ultimele ecouri se risipiră, el vorbi din nou:

— V-ați gândit cum să ieșiți din impas ?

De ici, de colo se auziră câteva exclamații:

— Ne-am hotărât să rămânem aici! Din iubire!

— Scoate-ne afară și găsim noi o cale!

Braddock Washington așteptă să se potolească furtuna de glasuri, după care grăi:

— V-am explicat cum stau lucrurile. Nu a fost dorința mea să veniți aici. Aș da orice să nu vă fi văzut niciodată. Curiozitatea v-a împins încoace și voi lua bucuros în considerare orice soluție veți găsi, cu condiția să nu-mi periclitaze interesele și securitatea. Dar atâta timp cât vă limitați eforturile la săpatul tunelelor — da, am aflat că tocmai ați început unul nou -, nu veți ajunge prea departe. Situația voastră nu e chiar atât de insuportabilă cum lăsați să se creadă când plângeți de grija familiilor iubite pe care le-ați lăsat acasă. Dacă ați face parte din categoria celor pe care-i interesează soarta celor dragi de-acasă, n-ați fi îmbrățișat cariera de aviator.

Din grup se desprinsese un bărbat înalt, care ridică mâna pentru a atrage atenția temnicerului lor.

— Dați-mi voie să vă pun câteva întrebări! strigă el. Pretindeți că sunteți imparțial.

— Ce absurditate! Cum ar putea cineva în situația mea să fie imparțial cu unii ca voi? E ca și cum ai spune că un spaniol este imparțial față de o halcă de carne!

La remarcă aceasta dură, fețele celor douăzeci și vreo patru de halci de carne se întunecară,

dar bărbatul înalt își continuă tirada:

— Foarte bine. Am discutat despre asta și altădată. Nu sunteți nici filantrop, nici imparțial, dar sunteți și dumneavoastră om - sau cel puțin așa pretindeți - și trebuie să fiți capabil să vă transpuneți în situația noastră pentru a vă da seama cât de... cât de...

— Cât de ce ? întrebă rece Washington.

— Cât de inutil...

— Nu și pentru mine.

— Atunci cât de crud...

— Am abordat deja subiectul acesta. Nu se pune problema cruzimii când intră în joc

instinctul de conservare. Ați fost militari și sunt sigur că știți măcar atâta lucru. Încercați altceva.

— Bine, atunci cât de idiot...

— Așa da, se arată de acord Washington. Acum vă dau dreptate. Dar încercați să concepeți o alternativă. V-am propus să fiți executați fără chinuri — toți sau numai cei care o doresc. V-am sugerat să vă răpesc soțiile, iubitele, odraslele și mamele și să le aduc aici. Aș mări considerabil spațiul disponibil acolo jos și v-aș hrăni și îmbrăca pe toți câte zile mai aveți de trăit. Dacă ar exista o metodă de a vă provoca o amnezie totală și permanentă, v-aș opera și v-aș da drumul imediat undeva, cât mai departe de pământurile mele. Dar aici mie mi se termină ideile.

— De ce să nu aveți încredere în jurămintele noastre că nu vă vom trăda? strigă un altul.

— Cred că nu vorbiți serios! zise Washington cu un aer dezgustat. L-am scos din groapă pe unul dintre voi ca s-o învețe italiana pe fiică-mea. Săptămâna trecută a evadat.

Un urlat sălbatic de jubilație se ridică din cele două duzini de gătlejuri, urmat de o orgie de bucurie. Prizonierii dansară step, ovaționară, emisera vocalize și se luară la trântă, într-o

explozie bruscă de exaltare animalică. Ajunseră chiar să se repeadă la pereții de sticlă ai bolului în care erau, urcând cât mai sus posibil și lăsându-se să alunece înapoi pe pernele naturale ale propriilor trupuri. Bărbatul cel înalt intona un cântec, pe care apoi îl intonară cu toții:

Oh, îl spânzurăm pe Kaiser
sus, în mărul putrezit...

Braddock Washington păstră o tăcere impasibilă până când ei terminară de cântat.

— Vedeți, comentă el de cum i se acordă puțină atenție, eu nu vă vreau deloc răul. Îmi place să vă văd veseli. Din acest motiv nu v-am spus toată povestea dintr-odată. Omul vostru - oare cum îl chema ? Critchtichiello ? - a fost împușcat de agenții mei în paisprezece locuri diferite.

Cum prizonierii nu știau că toate cele paisprezece locuri la care se referea Braddock erau coordonate geografice, se așternu o tăcere mormântală.

— În orice caz, strigă Washington cu o urmă de mânie în voce, omul acela a încercat să fugă! Credeți cumva că după o astfel de experiență sunt gata să mai risc și cu voi?

Se auzi o nouă ploaie de vociferări:

— Sigur!

— N-ar vrea fiică-ta să învețe chinezește?

— Hei! Eu știu italiana! Mama era macaronară!

— Poa' că i-ar cădea bine să voubească ca la Nu-Yoook!

— Dacă-i vorba de-aia mică, cu ochii mari, albaștri, pot s-o-nvăț lucruri mult mai bune decât italiana!

— Știi niște cântece irlandeze și cândva mă pricepeam să bat arama cu ciocanul!

Pe nepusă masă, domnul Washington întinse bastonul și apăsă pe butonul din iarbă, făcând să dispară instantaneu scena din subterană, astfel încât nu se mai văzu decât gaura mare și sumbră peste care se închiseră sinistru colții negri ai grilajului.

— Hei! se mai auzi o voce rătăcită din adâncuri. Doar n-o să pleci fără să ne dai binecuvântarea?

Dar domnul Washington, urmat de cei doi tineri, pășea deja agale spre cea de-a noua gaură a parcursului de golf, ca și cum puțul acela și conținutul lui uman n-ar fi fost decât un obstacol depășit cu iscusință, cu ajutorul crosei cu vârful de fier.

VII

În iulie, la adăpostul muntelui de diamant nopțile erau liniștite, iar zilele calde și însorite. John și Kismine se iubeau. El nu știa că micuța minge de aur pe care i-o dăruise (cu inscripția gravată *Pro deo et patria et St. Mida*¹), aninată pe un lăntșor de platină, se odihnea între sânii fetei. Dar așa stăteau lucrurile. Cât despre Kismine, și ea ignora faptul că un safir mare, căzut într-o zi din cofura ei simplă, era pus la păstrare cu tandrețe în cutia cu giuvaieruri a lui John.

Într-o după-amiază târzie, când sala de muzică ornamentată cu rubine și hermină era liberă, au petrecut acolo o oră împreună. John a ținut-o de mână, iar Kismine l-a privit atât de dulce, că el i-a murmurat numele. Ea s-a aplecat spre el, dar apoi a șovăit.

— Ai spus cumva „Kismine” ? l-a întrebat ea în șoaptă. Sau...

Voia să fie sigură. ² Se gândea că poate nu auzise bine.

Nici unul dintre ei nu avea experiența sărutatului, dar după vreo oră s-ar fi zis că acest detaliu nu prea mai avea importanță.

După-amiaza s-a scurs încet. În noaptea aceea, în timp ce o ultimă boare de muzică adia din cel mai înalt turn, amândoi visară cu ochii deschiși, fiecare în patul lui, minutele de fericire din ziua abia încheiată. Luaseră hotărârea să se căsătorească de îndată ce se va putea.

1. „Pentru Dumnezeu, patrie și Sf. Mida.”

2. Kismine sună aproape ca și „Kiss me” („Sărută-mă”).

VIII

În fiecare zi domnul Washington și cei doi tineri mergeau la pescuit sau la vânătoare în codrul des, jucau golf pe terenul somnolent - partide pe care John, diplomat, își lăsa partenerul să le câștige — sau se scăldau în apa proaspătă și rece a lacului alpin. John socotea că personalitatea domnului Washington era întrucâtva tiranică. Bărbatul nu acorda absolut nici o atenție altor idei sau opinii diferite de ale sale. Doamna Washington era tot timpul distantă și rezervată. Părea că cele două fiice îi sunt indiferente femeii și doar fiul ei, Percy, cu care purta la masă conversații rapide și interminabile, era cel care îi absorbea întreaga afecțiune.

Jasmine, fiica cea mare, semăna cu Kismine din punct de vedere fizic, numai că avea picioarele ușor arcuite și membrele i se terminau cu mâini și labe mari. Avea însă un temperament complet diferit. Lecturile ei favorite erau povestirile despre fete sărace care făceau gospodărie pentru tații lor văduvi. John află de la Kismine că Jasmine nu-și revenise niciodată din șocul și decepția provocate de faptul că războiul mondial se terminase pe neașteptate tocmai în momentul în care fusese și ea pe punctul de a pleca în Europa ca vivandieră. Chiar tânjise o vreme, iar Braddock Washington începuse să uneltească pentru a declanșa un nou război în Balcani, dar, văzând fotografia unui soldat sârb rănit în bătălie, Jasmine își pierduse interesul pentru acel proiect. Cât despre Percy și Kismine, s-ar fi zis că ei moșteniseră aroganța tatălui în toată splendoarea ei. În toate ideile lor se regăsea, ca un fir conducător, un egoism cast și consistent.

John era fermecat de minunile castelului și ale văii. Percy îi mărturisise că Braddock Washington poruncise să fie răpiți un grădinar- peisagist, un arhitect, un pictor scenograf și un poet decadent francez rămas din secolul al nouăsprezecelea. Le pusese la dispoziție

întregul său detașament de negri, garantase că le va furniza toate materialele existente pe lume și le îngăduise să-și transpună în practică ideile proprii. Dar ei demonstraseră, unul după altul, cât de inutili erau. Poetul decadent începuse imediat să plângă după bulevardele scaldate de soarele primăverii. Făcuse câteva observații vagi legate de mirodenii, maimuțe și fildeș, dar nu elaborase nici o idee cu valoare practică. Scenograful, la rândul său, voise să presare toată valea cu artificii și mașinării care să creeze efecte speciale, o stare de lucruri care i-ar fi plictisit repede pe cei din familia Washington. Cât despre arhitect și grădinarul-peisagist, aceștia erau incapabili să gândească altfel decât în termeni convenționali. Totul trebuia să fie ori așa, ori invers.

Dar cel puțin acești oameni rezolvaseră singuri problema cea mai dificilă: ce era de făcut cu ei? Înnebuniseră cu toții într-o frumoasă dimineață, după ce-și petrecuseră noaptea împreună în aceeași cameră, certându-se în legătură cu amplasamentul unei fântâni arteziene. Acuma erau pacienții unui confortabil azil de nebuni din Westport, Connecticut. — În cazul ăsta, întrebă curios John, cine a proiectat splendidele săli de bal, foaierele, coridoarele și băile?

— Mi-e rușine să recunosc, i-a răspuns Percy, dar a făcut-o un tip din cinematografie. A fost unicul om obișnuit să lucreze cu fonduri nelimitate pe care l-am găsit, cu toate că-și vâra șervetul în guler și nu știa să scrie și să citească.

La sfârșitul lunii august John fu cuprins de regrete, fiindcă în curând trebuia să se întoarcă la școală. El și Kismine se hotărâseră să fugă în lume în luna iunie, anul viitor. — Ar fi mai drăguț să ne căsătorim aici, mărturisii Kismine, dar, firește, tata nu mi-ar îngădui niciodată să mă mărit cu tine. În plus, prefer să fug în lume. În America de azi căsătoria a devenit ceva abominabil pentru cei bogați. Trebuie să trimită presei buletine în care să declare că la cununie vor purta toaletele moștenite în familie, când de fapt e vorba de o grămadă de perle vechi, de mâna a doua, și de niște dantelă roasă, purtată odinioară de împărăteasa Eugenia ¹.

— Așa e! o aprobă avântat John. Când eram în vizită la Schnlitzer-Murphy, fata lor cea mare, Gwendolyn, s-a măritat cu un tip al cărui tată e proprietarul a jumătate din West Virginia. Ea le scria părinților ca să le spună ce prost trăiau din salariul de simplu funcționar de bancă al soțului și termina spunând: „Slavă Domnului că măcar am patru slujnice bune, ceea ce mă ajută puțin”.

1. Spaniolă de origine, împărăteasa Eugenia a fost soția lui Napoleon al III-lea.

— E absurd, comentă Kismine. Gândește-te la milioanele de oameni din lume - muncitori și alții asemenea - care se descurcă cu numai două slujnice.

Într-o după-amiază de la sfârșitul lunii august o remarcă accidentală de-a lui Kismine schimbă complet situația și-l aruncă pe John într-o stare de spaimă teribilă.

Se aflau în crângul lor preferat și, printre sărutări, John se deda la unele previziuni romantice care, socotea el, dădeau un gust mai picant legăturii dintre ei.

— Uneori cred că n-o să ne căsătorim niciodată, zise el întristat. Tu ești prea bogată și prea superbă. O fată atât de bogată ca tine nu poate trăi ca alte fete. Ar trebui să mă însor cu fiica vreunui angrosist înstărit de articole de fierărie din Omaha sau Sioux City și să mă mulțumesc cu jumătatea ei de milion.

— Am cunoscut cândva o fiică de angrosist de articole de fierărie, își aminti Kismine. Mă îndoiesc că ai fi fost fericit cu ea. Era prietena surorii mele. Ne-a făcut o vizită aici.

— A, deci ați mai avut și alți invitați? exclamă surprins John.

Jasmine dădu impresia că-și regretă spusele.

— Da, da! zise ea grăbită. Câțiva.

— Dar nu vă era... nu-i era teamă tatălui tău că or să povestească prin lume ce-au văzut aici?

— O, într-o oarecare măsură, într-o oarecare măsură... răspuse Kismine. Hai să vorbim despre ceva mai plăcut.

Dar lui John i se stârnise curiozitatea.

— Despre ceva mai plăcut? Dar ce e neplăcut la subiectul despre care vorbeam? Nu erau fete drăguțe ?

Spre surprinderea lui, pe Kismine o podidi plânsul.

— Ba da... tocmai asta-i... ăsta-i necazul... Mă obișnuisem cu unele dintre ele. La fel și Jasmine, dar ea a continuat totuși să le in... invite. N-am înțeles de ce.

O bănuială neagră îi strânse inima lui John.

— Vrei să zici că ele și-au dat drumul la gură și că tatăl tău le-a... le-a îndepărtat?

— Mai mult decât atât, murmură fata cu o voce frântă. Tata nu și-a asumat nici un risc... Dar Jasmine a continuat să le scrie altor fete și să le invite aici. Și se distrau atât de bine !

Apoi o copleși o durere insuportabilă.

John, șocat de oribilitatea revelației, rămase cu gura căscată, simțind cum îi zvâcnesc nervii, ca și cum nenumărate vrăbii l-ar fi lovit cu ciocul în coloana vertebrală.

— Uite că ți-am povestit ceea ce n-ar fi trebuit să știi! spuse Kismine, calmându-se dintr-odată și ștergându-și lacrimile din ochii ei albaștri.

— Vrei să spui că în momentul în care au vrut să plece, tatăl tău a pus să fie *omorâte* ?

Fata încuviință din cap:

— De obicei în august... sau la începutul lui septembrie. Era normal ca mai întâi să obținem de la ele cât mai multă plăcere.

— Dar e înfiorător! Dar... Vai, cred că înnebunesc! Chiar ai acceptat ca...?

— Am acceptat, îl întrerupse Kismine, ridicând din umeri. Nu puteam să le ținem în captivitate, ca pe aviatorii ăia, ca să constituie un reproș permanent pentru noi. Iar tata se ocupa de asta mai devreme decât era de așteptat, în așa fel încât Jasmine și cu mine să suferim cât mai puțin. În felul ăsta evitam scenele patetice de despărțire...

— Așadar, le-ați ucis ! Oh! strigă John.

— Procedul era nedureros. Otrava li se inocula în somn, iar familiile erau anunțate că fetele muriseră de scarlatină la Butte ¹.

— Dar nu reușesc să înțeleg de ce ați continuat să invitați și alte persoane.

— Nu eu am făcut-o! izbucni Kismine. Eu, personal, n-am invitat pe nimeni. Jasmine le-a invitat. Iar fetele s-au simțit întotdeauna foarte bine. Spre sfârșit sora mea le făcea cadouri splendide. Într-o bună zi voi avea și eu musafiri, dar mai întâi trebuie să devin mai dură. Nu putem permite ca un lucru inevitabil, cum e moartea, să ne împiedice să ne bucurăm de viață - atâta cât ne este hărăzită. Gândește-te cât de singuri am fi aici, în pustietate, dacă n-am avea musafiri! Ca și noi, mama și tata și-au sacrificat câțiva dintre prietenii cei mai apropiați.

— Prin urmare, strigă John pe un ton acuzator, prin urmare m-ai lăsat să-ți fac curte, te-ai prefăcut că ești și tu îndrăgostită de mine și că vrei să ne căsătorim, știind tot timpul foarte bine că nu voi mai ieși viu de aici!

— Nu ! protestă vehement fata. Acuma nu. La început da. Erai aici - și nu din vina mea -, așa că am crezut că-ți pot îndulci ultimele zile într-un mod plăcut pentru amândoi. Dar ulterior m-

am îndrăgostit de tine și... și-mi pare sincer rău că o să... că o să dispari, deși prefer să nu mai trăiești decât să săruți vreodată o altă fată.

1. Oraș important din Montana.

— Nu zău, chiar vrei asta? strigă feroce John.

— E mult mai bine. Pe de altă parte, mereu am auzit spunându-se că o fată se simte mai în largul ei în compania unui băiat cu care știe că nu se poate mărita. Dar, vai, de ce oare ți-am spus toate astea? Cred că de-acum ți-am stricat toată plăcerea! Și amândoi eram atât de fericiți înainte, când nu știai nimic! Bănuiam eu că secretul ăsta va face ca lucrurile să fie mult prea triste pentru tine.

— Nu mai spune !

Lui John îi tremura vocea de enervare.

— Acuma am auzit destul! Dacă n-ai suficientă decență și mândrie ca să nu te mai joci de-a dragostea cu un individ despre care știi că nu înseamnă cu mult mai mult decât un cadavru, nici nu vreau să te mai văd!

— Dar tu nu ești un cadavru! protestă oripilată Kismine. Nu ești un cadavru! Nu-ți permit să afirmi că am sărutat un cadavru!

— N-am spus așa ceva!

— Ba da! Ai spus că am sărutat un cadavru!

— N-am spus!

Amândoi ridicaseră vocea, dar se văzură întrerupți și tăcură brusc. Auziră zgomot de pași venind înspre ei pe potecă și aproape imediat o mână dădu în lături tufele de trandafiri, dezvăluind fața chipeșă a lui Braddock Washington, ai cărui ochi inteligenți îi fixară cu intensitate.

— Cine a sărutat un cadavru? se interesă el pe un ton dezaprobat.

— Nimeni, se grăbi să răspundă Kismine. Glumeam și noi.

— Dar de fapt ce căutați voi doi aici? întrebă brutal Washington. Easmine, tu la ora asta ar trebui... ar trebui să citești sau să joci golf cu surioara ta. Du-te la lectură! Du-te să joci golf! Să nu te mai prind pe-aici când mă întorc! După care se înclină înspre John și-și continuă drumul pe cărare.

— Ai văzut? îl întrebă supărată Kismine când tatăl ei n-o mai putea auzi. Ai stricat totul. De acum înainte nu ne mai putem întâlni. N-o să mă mai lase să mă văd cu tine. Dacă-și dă seama că ne iubim, o să te otrăvească!

— Gata, nu ne mai iubim! strigă violent John. În privința asta poate fi liniștit. Și te rog să nu te amăgești cu ideea că am să mai zăbovesc mult pe aici. Peste șase ore voi fi dincolo de munți, chiar dacă va trebui să-mi sap drumul cu ghearele și cu dinții, și o voi lua înspre est.

Se ridicaseră amândoi în picioare și, auzindu-i declarația, Kismine se apropie și-l luă de braț.

— Vin și eu cu tine!

— Ai înnebunit dacă...

— Vin, orice s-ar întâmpla! îl întrerupse nerăbdătoare fata.

— Nici nu poate fi vorba! Tu...

— Foarte bine, zise încet Kismine. Atunci să-l ajungem din urmă pe tata și să discutăm problema cu el.

Învins, John izbuti să zâmbească slab.

— Prea bine, scumpa mea, se învoi el cu o afecțiune prefăcută și cam neconvingătoare. Plecăm împreună.

Iubirea pentru ea i se instala iar, placidă, în suflet. Kismine era a lui. Va veni cu el. Va împărți riscurile cu el. O luă în brațe și o sărută pătimaș. La urma urmei, fata îl iubea, ba chiar îl salvase de la moarte.

Se întoarseră agale la castel, tot croind planuri de evadare. Deoarece Braddock Washington îi văzuse împreună, se gândiră că ar fi fost mai bine să fugă chiar la noapte, însă la cină, cum buzele lui John erau teribil de uscate, o lingură mare de supă de păun, golită cu nervozitate, o apucă pe calea greșită, spre plămânul lui stâng. Un valet trebui să-1 transporte în sala de jocuri cu pereți turcoaz și negri și să-1 bată pe spate, spre amuzamentul lui Percy, care găsi incidentul foarte caraghios.

IX

Mult după miezul nopții, corpul lui John tresaltă spasmodic și tânărul se ridică în capul oaselor în pat, încercând să străpungă voalurile de somnolență ce înveleau camera. Prin pătratele de o opacitate albăstruie ale ferestrelor deschise percepușe un zvon îndepărtat, ce dispăruse pe patul vântului înainte ca memoria sa, năclăită de visuri urâte, să-1 fi putut identifica. Dar zgomotul mai puternic de care a fost el urmat era mult mai apropiat - de fapt chiar la intrarea în dormitorul său: un declic metalic al clanței apăsate, un pas, o șoaptă... Nu era chiar sigur. I se puse un nod tare în gât și în momentul în care se încorda agonizant ca să asculte, corpul îi fu străbătut de o durere violentă. Apoi unul dintre voaluri păru că se destramă și zări în ușă o siluetă slab conturată, o figură desenată vag, contopită cu întunericul, care se confunda în așa măsură cu pliurile draperiilor, încât părea deformată, ca o reflexie într-un ochi de sticlă murdar.

Cu un gest brusc, izvorât din teamă sau din hotărâre, John apăsă pe butonul de lângă pat și în clipa următoare se pomeni că șade în cada de baie verde din camera alăturată, trezit definitiv de șocul apei reci, ce umplea pe jumătate cada scufundată.

Sări afară și, cu pijamaua și roindu-i de apă, fugi spre ușa de culoare acvamarin, despre care știa că dă spre palierul de fildeș de la etaj. Ușa se deschise în tăcere. Din plafonul înaltului dom, o singură lampă roșie lumina curba magnifică a scărilor sculptate, conferindu-le o frumusețe agresivă. John ezită o clipă, impresionat de splendoarea tăcută ce îl înconjură și care parcă învăluia în faldurile și în contururile ei gigantice minuscula siluetă udă, dârdâind solitară pe palierul de fildeș. Apoi două lucruri se petrecură simultan. Ușa propriului său apartament sări brusc în lături și trei negri goi se repeziră prin ea în hol, iar apoi, în timp ce John se furișă, înnebunit de groază, spre scări, o altă ușă lunecă într-o parte în peretele din partea opusă a coridorului și John îl văzu pe Braddock Washington încadrat în lumina ascensorului, îmbrăcat cu o haină de blană și o pereche de cizme de călărie ce-i ajungeau până la genunchi, lăsând să se vadă deasupra carâmbilor luciul pijamalei sale trandafirii.

În momentul acela cei trei negri - pe care John nu-i mai văzuse niciodată și de aceea socotea că trebuia să fie călăi profesioniști - se opriră din năvala spre el și-și întoarseră privirile întrebătoare către omul din lift, care le ordonă imperativ: — Veniți înapoi ! Toți trei! Pas alergător!

Cât ai clipi, cele trei namile negre țâsniră în cușca liftului, dreptunghiul de lumină dispăru la închiderea ușii, iar John rămase iarăși singur în hol. Se lăsă să cadă, epuizat, pe o treaptă de fildeș.

Era evident că se întâmplase ceva extrem de important, ceva care, cel puțin pentru moment, amânase mica lui catastrofă personală. Oare despre ce era vorba? Se revoltaseră sclavii negri? Forțaseră aviatorii grilajul de fier de deasupra gropii? Sau locuitorii din Fish se aventuraseră orbește dincoace de munți și contemplau cu ochii stinși și triști mirabila vale? John nu știa răspunsul. Percepu vibrația ușoară a ascensorului care urca, iar apoi, după un minut, o simți iar, acum la coborâre. Era probabil Percy, care venise în grabă să-i dea o mână de ajutor tatălui său, și lui John îi fulgeră prin cap că acesta era momentul potrivit să o ia pe Kismine și să-și pună în aplicare planul de evadare. Mai așteptă câteva minute după oprirea liftului, apoi, tremurând puțin din cauza curentului ce pătrundea tăios prin pijamaua lui udă, se întoarse în camera sa, unde se îmbrăcă rapid. Pe urmă urcă un șir lung de scări și o coti pe coridorul acoperit cu un tapet de zibelină rusească, luând-o înspre apartamentul lui Kismine.

Poarta salonașului acesteia era deschisă și lămpile dinăuntru erau aprinse. Kismine,

îmbrăcată într-un chimono de angora, stătea în dreptul ferestrei cu urechile ciulite și când

John intră fără zgomot, se întoarse către el.

— O, tu ești, murmură ea, apropiindu-se. Le-ai auzit?

— I-am auzit pe sclavii tatălui tău în...

— Nu! îl întrerupse ea agitată. Aeroplanelor!

— Aeroplanelor? Poate că asta a fost zgomotul care m-a trezit.

— Sunt cel puțin o duzină. Am văzut unul cu câteva clipe în urmă, profilat perfect pe discul lunii. Santinela de sus, de pe vârful muntelui, a tras cu pușca și asta l-a trezit pe tata. O să deschidem numaidecât focul asupra lor.

— Au venit anume aici?

— Da. Din pricina italianului care-a evadat... în momentul când pronunța ultimele cuvinte,

prin fereastra deschisă se auzi o rafală de focuri de armă. Kismine slobozi un țipăt slab, luă cu degete tremurânde o monedă de un penny dintr-o cutiuță de pe masa de toaletă și dădu fuga spre unul dintre becurile electrice, într-o clipă întreg castelul se cufundă în întuneric: tânăra făcuse să sară siguranța.

— Haide! îi strigă ea lui John. Mergem în grădina de pe acoperiș, să vedem de acolo ce se întâmplă!

Înfășurându-se într-o capă, fata îl prinse de mână și dibuiră împreună ieșirea. Până la ascensorul ce urca în turn nu era decât un pas și când Kismine apăsă pe butonul care-i

propulsa în sus, John o îmbrățișa în întuneric și o sărută pe buze. În sfârșit lui John Unger

îi ieșise în cale amorul romantic. După încă un minut, se găseau pe platforma înălbită de

lumina stelelor. Deasupra lor, ieșind și intrând în zdrențele de nori

învălmășite sub luna brumată, pluteau o duzină de mașinării cu aripi

negre, ce descriau cercuri nesfârșite. De ici și colo, din vale, țâșneau spre cer limbi de foc, urmate de detunături seci. Kismine bătea din palme de plăcere, dar după un minut plăcerea i se transformă în groază, căci aeroplanele, la un semnal prestabilit, începură să-și descarce bombele și întreaga vale deveni scena unor lumini atroce și a unor bubuituri asurzitoare. Nu peste multă vreme atacul aeroplanelor se concentra asupra amplasamentelor gurilor de foc antiaeriene, iar una dintre mașinăriile zburătoare fu imediat transformată într-un tăciune gigantic, care fumega într-un strat de trandafiri.

— Kismine, o imploră John, să fii bucuroasă când îți spun că atacul acesta a survenit cu câteva minute înainte de asasinarea mea. Dacă n-aș fi auzit focul de armă tras de plantonul din trecătoare, acum aș fi fost mort și rece ca piatra!

— Nu te aud! strigă Kismine, absorbită de scena ce se derula sub ochii ei. Vorbește mai tare!

— N-am spus, urlă John, decât că ar fi bine să fugim din castel până nu încep să-1 bombardeze!

Brusc, întreg porticul locuinței negrilor zbură în țândări. Un gheizer de foc erupse de sub coloane și blocuri colțuroase de marmură au zburat până pe malurile lacului.

— S-au dus pe apa sâmbetei sclavi în valoare de cincizeci de mii de dolari! strigă Kismine.

Și asta la prețul de dinainte de război¹. N-au mai rămas mulți americani care să respecte proprietatea!

1. Probabil de dinaintea Războiului Civil.

John își reînnoi eforturile de a o îndupleca să plece. Minut după minut, bombele lansate din aeroplane ajungeau tot mai aproape de țintă și în curând nu mai funcționau decât două tunuri antiaeriene care să le dea replica. Era limpede că garnizoana, prinsă în brâul de foc, nu va mai rezista mult.

— Haide! strigă John, trăgând-o de braț pe Kismine. Trebuie să fugim! Îți dai seama că dacă te găsesc, aviatorii ăia te vor omorî fără prea multe fasoane?

Ea îl urmă șovăitoare.

— Trebuie s-o luăm cu noi și pe Jasmine, zise Kismine în timp ce fugeau spre lift.

Pe urmă adăugă, cu un soi de încântare copilărească:

— O să fim săraci, nu-i așa? Ca personajele din romane. Voi fi orfană și absolut liberă. Săracă și liberă! Ce interesant! Se opri și-și oferă buzele pentru un sărut delicios.

— E imposibil să fii și una, și alta în același timp, îi răspunse posac John. Lumea știe asta demult. Dintre cele două, eu aș prefera libertatea. Ca măsură de siguranță suplimentară, n-ar strica să-ți golești în buzunare conținutul casetei cu bijuterii.

După zece minute, cele două fete se întâlniră cu John pe culoarul întunecat și coborâră cu toții la parter. Traversară pentru ultima oară somptuoasele săli ale castelului și se opriră un moment pe terasă ca să vadă cum ard locuințele negrilor și să admire, dincolo de lac, carcasele în flăcări ale celor două avioane doborâte. Un singur tun mai scotea bubuituri îndârjite și se părea că asediatorilor le era frică să coboare mai jos, dar încercuiau arma antiaeriană cu focuri de lumini asurzitoare, sperând că o lovitură norocoasă îi va aneantiza pe servanții etiopieni.

John și cele două surori coborâră pe scara de marmură, o cotiră imediat la stânga și începură să urce o potecă îngustă, care încingea muntele de diamant ca o jartieră. Kismine știa o ascunzătoare la jumătatea urcușului, sub un pâlc des de copaci, unde puteau să stea ascunși și să privească totuși ce se petrecea în vale în noaptea asta sălbatică, iar dacă se dovedea necesar, puteau până la urmă să fugă printr-o trecătoare secretă dintre stânci.

X

Era ora trei dimineața când ajunseră la destinație. Ascultătoarea și placida Jasmine adormi numaidecât, rezemându-se de trunchiul unui copac gigantic, în vreme ce John o luase pe după umeri pe Kismine și amândoi urmăreau fluxul și refluxul disperatei bătălii, ce se apropia de sfârșit între ruinele unui peisaj care, nu mai departe decât în dimineața precedentă, fusese o mirabilă grădină. Imediat după ora patru ultimul tun activ emise un clănțănit mecanic și încetă să mai lupte, scoțând o ultimă pală scurtă de fum roșu. Deși luna coborâse la orizont, cei trei observară că mașinile zburătoare descriau cercuri tot mai apropiate de sol. Când aviatorii se vor fi asigurat că asediații nu se mai puteau apăra, aveau să aterizeze, iar domnia cruntă, dar sclipitoare, a Washingtonilor avea să se sfârșească.

Odată cu încetarea focului, în vale se înstăpâni liniștea. Rămășițele carbonizate ale celor două avioane doborâte pâlpâiau ca ochii unui monstru tupilat în iarbă. Castelul era tăcut și întunecat, la fel de splendid noaptea pe cât fusese la lumina soarelui, în timp ce trosnetul lemnos al răpăiturilor ce o vesteau pe Nemesis¹ umplea văzduhul cu o tânguire care crescuse în intensitate și apoi se stinse. În momentul acela John își dădu seama că și Kismine adormise, urmând exemplul surorii ei.

Trecuse demult de ora patru, când John auzi pași pe cărarea pe care veniseră până aici. Își ținu răsuflarea, așteptând ca persoanele cărora le aparțineau pașii să treacă de locul unde se afla. Unduirea ușoară din aer

nu părea provocată de ființe omenești, iar roua se răcise. John își spuse că în curând se va lumina de ziuă. Așteptă până când pașii se îndepărtară pe munte în sus suficient de mult ca să nu se mai audă. Abia atunci o porni pe urmele lor. Cam la jumătatea drumului spre culmea abruptă copacii se răriră, cedând locul unei șei de piatră așezate pe spinarea diamantului dinlăuntru. Înainte de a ajunge în vârf, John încetini pasul, avertizat de un simț animalic că drept înainte se găseau ființe omenești. Ajuns la un bolovan înalt, își scoase prudent capul de după marginea lui. Curiozitatea îi fu satisfăcută. Iată ce văzu:

Braddock Washington stătea în picioare, nemișcat, profilat pe cerul gri, fără să scoată nici un sunet și fără să dea vreun alt semn

1. Zeița care reprezintă justiția și pedeapsa divină în mitologia greacă.

cum că ar fi viu. Răsăritul ce se amplifică, scaldând pământul într-o lumină verde și rece, făcea ca silueta lui solitară să pară ne semnificativă în fața noii zile care tocmai se năștea.

În timp ce John își privea amfitrionul, acesta rămase câteva minute cufundat într-o stare de contemplație impenetrabilă. Apoi le făcu semn celor doi negri ghemuiți la picioarele sale să ridice povara dintre ei. Când negrii se sculară anevoie în picioare, primele raze de soare loviră fațetele nenumărate ale unui diamant imens, impecabil șlefuit, care emitea o radiație albă, strălucind în văzduh ca luceafărul de ziuă. Cei care îl cărau se clătinară o clipă sub greutatea diamantului, dar apoi mușchii lor șerpuitori se încordară și se întăriră sub pielea ce le strălucea de sudoare, iar cele trei siluete încremeniră din nou, sfidând neputincioase cerurile.

După o vreme, bărbatul alb își ridică fruntea și, încet, își întinse brațele în sus pentru a cere să fie ascultat, ca un om care dorea să se adreseze unei mulțimi. Dar acolo nu era nici o mulțime, ci numai tăcerea necuprinsă a muntelui și a bolții cerești, punctată de ciripitul stins al păsărilor ascunse prin ramuri. Omul ce stătea în picioare pe șaua de piatră începu să vorbească răspicat și solemn, cu un orgoliu neîmblânzit.

— Hei, tu, cel de colo! începu el cu un tremur în glas. Tu, cel care mă ascuți!

Aici se opri, cu brațele încă ridicate și cu capul împins în față, ca și cum ar fi așteptat

un răspuns. John își încorda privirea, încercând să vadă dacă de pe munte coborau oameni,

dar nu zări nici urmă de viață umană. Acolo nu erau decât cerul și șuieratul batjocoritor al vântului printre vârfurile copacilor. Era oare posibil ca Washington să se roage? O clipă John crezu că da. Pe urmă își dădu seama că era o iluzie: întreaga atitudine a bărbatului semăna cu ceva complet opus rugăciunii.

— Hei, tu, cel care ești acolo sus!

Vocea-i era acum sigură și puternică. Nu citeai în ea o implorare disperată, ci mai curând

un fel de dispreț monstruos.

— Tu, cel de colo...

Cuvintele, rostite prea iute pentru a fi înțelese, se contopeau unul în altul... John asculta fără să respire, înțelegând pe ici, pe colo câte o sintagmă, în timp ce vocea se oprea, începea din nou, apoi se oprea iarăși, când viguroasă și convingătoare, când îndulcită de mirare și de o nerăbdare greu stăpânită. Apoi unicul ascultător începu să-și formeze treptat o convingere care făcu să-i zvâcnească sângele în vene: Braddock Washington încerca să-l mituiască pe Dumnezeu!

Asta era! Nu încăpea nici o îndoială ! Diamantul din brațele sclavilor nu era decât un avans, o promisiune că vor urma și altele!

Acesta era, înțelese în sfârșit John, firul conducător al discursului lui Washington. Prometeu îmbogățit ¹ recurgea la amintirea jertfelor uitate, a ritualurilor abandonate, a rugăciunilor vetuste de dinainte de Hristos. O vreme el se mărgini să-l amintească Domnului în discursul său de darul acesta și de toate darurile pe care Dumnezeirea binevoise

1. Aluzie ironică la *Prometeu înlăntuit* de Eschil.

să le accepte de la muritori: catedrale semețe dacă își dădea osteneala să ferească orașele de ciumă, ofrande de mirt și de aur, vieți omenești, femei neasemuit de frumoase și armate captive, copii și regine, fiare ale pădurilor și ale câmpiei, oi și capre, recolte și orașe întregi, vaste ținuturi ocupate prin forța armelor și scăldate în sânge — toate oferite Lui pe tavă pentru a-L împăca, un fel de tribut de pofte și sânge menit a îndulci mânia divină. Iar acum el, Braddock Washington, împăratul Diamantelor, regele și preotul Epocii de Aur, arbitru al splendorii și al luxului, îi oferea o comoară cum prinții de odinioară nici nu visaseră să aibă, l-o oferea nu cu umilință, ci cu trufie.

Detaliindu-și oferta, promise că-l va dăruia lui Dumnezeu cel mai mare diamant din lume. Acesta va fi tăiat în mai multe mii de fațete decât frunzele dintr-un arbore și totuși diamantul, în întregul său, va avea perfecțiunea unei pietre nu mai mari decât o muscă. Mulți oameni vor trudi la el nenumărați ani. Va fi montat într-un dom uriaș din aur, bătut cu ciocanul, splendid sculptat și echipat cu porți din opal încrustat cu safire. În mijlocul acestei construcții va pune să se cioplească o capelă dominată de un altar din raziu irizat, descompus, mereu schimbător, care va arde ochii oricărui adorator dacă va îndrăzni să-și ridice privirile în timpul rugăciunii. Iar pe acest altar, pentru plăcerea Binefăcătorului Divin, va putea fi sacrificată orice victimă. Să aleagă El, chiar dacă ar fi vorba de cel mai puternic și mai important om din lume.

În schimb, nu-i cerea decât un singur lucru, ceva ce pentru Dumnezeu era absurd de ușor:

ca totul să devină iar așa cum fusese ieri la această oră și să rămână așa pentru veșnicie. Cât era de simplu! Să se deschidă cerurile și să-i înghită pe nevrednicii ăia, cu avioanele lor cu tot, iar apoi să se închidă la loc! Să-i readucă sclavii la viață și să-i înapoieze vii și sănătoși.

Dumnezeu era unica instanță cu care Braddock se văzuse nevoit să trateze sau să se târguiască vreodată.

De un singur lucru se îndoia: dacă mita era sau nu suficient de generoasă. Dumnezeu avea, desigur, prețul Lui. De vreme ce se spunea că Dumnezeu fusese făcut după chipul și asemănarea omului, trebuia să aibă și El prețul Lui. Iar acest preț nu putea fi decât unul extraordinar: nici o catedrală a cărei înălțare durase nenumărați ani și nici o piramidă ridicată de zece mii de truditori nu se va putea măsura cu piramida oferită de el, cu catedrala înălțată de el.

Aici Braddock se opri. Aceasta era oferta sa. Avea să-și respecte întocmai promisiunile și nu jignea pe nimeni dacă afirma că nu cerea prea mult în schimb. Lăsa să se înțeleagă că Providența era cea care trebuia să accepte sau să refuze.

Spre sfârșitul discursului frazele îi deveniră tot mai scurte și mai trunchiate, iar trupul lui încordat păru că vrea să perceapă cel mai mic semn sau suflu de viață din spațiul înconjurător, în timp ce vorbea, părul îi încărungi și el își ridică semeț capul spre cer, ca un profet din Antichitate, cuprins de o nebunie gigantică.

Pe urmă, în timp ce-1 privea, năuc de fascinație, lui John i se păru că undeva, aproape, se petrece un fenomen straniu. Era ca și cum cerul s-ar fi întunecat un moment, ca și cum în rafala de vânt s-ar fi deslușit un murmur incert, un zvon de trâmbițe îndepărtate, un suspin ca foșnetul unei lungi rochii de mătase. Pentru o clipă întreaga natură înconjurătoare participă la această întunecare: ciripitul păsărelelor se curmă, arborii încremeniră, și de departe, de dincolo de munte, se auzi mugetul prelung și amenințător al tunetului.

Asta a fost tot. Vântul se cuibări și pieri în iarba înaltă din vale. Zorile și ziua își reluară în scurt timp locul și soarele înălțat pe cer emise valuri fierbinți de ceață galbenă, care-i luminară calea. Frunzișul râdea în soare și râsul lui scutură copacii până când fiecare rămurică deveni de o frumusețe sărbătorească, precum la o școală de fete din împărăția zânelor. Dumnezeu refuzase mita.

John mai rămase o clipă neclintit pentru a asista la triumful luminii. Pe urmă, întorcându-se, zări ceva maroniu fluturând jos, lângă lac, apoi încă o fluturare și încă una, ca un dans de îngeri auriți aterizând din nori. Avioanele coborâseră pe pământ.

Lăsându-se să alunece de pe bolovan, John fugi la vale până la pâlcul de arbori sub care, acum treze, îl așteptau fetele. Kismine sări în picioare, giuvaierurile din buzunar îi zornăiră,

o întrebare se formă pe buzele ei întredeschise, dar instinctul îi spuse lui John că nu era momentul să stea la discuții. Trebuia să treacă dincolo de munte fără să mai piardă nici o clipă. Le prinse de mână pe cele două surori și se strecurară în tăcere printre coloanele arborilor, inundate de lumină și de ceața ce se ridica. Din spatele lor, din vale, nu se mai auzea absolut nici un zgomot, cu excepția plânsetului îndepărtat al păunilor și a sunetelor nedeslușite ale dimineții.

După câteva sute de metri ocoliră terenurile parcului și o apucară pe o potecă îngustă, care trecea peste următoarea culme. Ajunși în punctul cel mai înalt al acesteia, se întoarseră ca să privească în urmă. Nu-și puteau dezlipi ochii de pe muntele pe care abia îl părăsiseră și se simțiră apăsați de un presentiment întunecat: că urma să se întâmple ceva tragic și inevitabil.

Profilat limpede pe bolta cerească, un bărbat distrus, cu părul alb, cobora încet povârnișul abrupt, urmat de doi negri uriași și impasibili, care cărau o povară ce încă strălucea și scânteia în soare. Pe la jumătatea coborâșului li se alăturară încă două siluete omenești, iar John își dădu seama că erau doamna Washington și fiul acesteia, pe al cărui braț se sprijinea femeia. Aviatorii coborâseră din carlingi pe peluza imensă din fața castelului și, cu puștile pregătite, înaintau în formațiune de asalt spre muntele de diamant.

Dar micul grup de cinci persoane adunat ceva mai sus pe munte, grup care monopolizase atenția tinerilor, se oprise pe o platformă de stâncă. Negrii se aplecară și traseră de ceea ce părea a fi un soi de trapă ascunsă în coasta muntelui. Dispărură cu toții prin ea - mai întâi bărbatul cu păr alb, urmat de soția și de fiul său, iar la urmă cei doi africani, a căror tunsoare, împodobită în creștet cu pietre prețioase, sticli un moment în lumina soarelui înainte ca trapa să coboare și ei să dispară definitiv.

Kismine îl apucă de braț pe John.

— O! strigă ea agitată. Unde se duc? Ce vor să facă?

— Trebuie să fie vorba de o ieșire secretă, subterană...

Un mic țipăt emis de cele două fete îi întrerupse fraza.

— Dar nu vezi? hohoti isteric Kismine. Muntele e minat!

Nici nu terminase ea bine de vorbit, că John își duse mâna la ochi pentru a și-i proteja.

Toată suprafața muntelui din fața ochilor lui își schimbă aspectul, devenind de un galben

incandescent, ce se vedea de sub haina de iarbă așa cum se vede lumina printre degetele

unei mâini. Strălucirea aceasta insuportabilă dură un minut, după care se stinse ca filamentul

unui bec, lăsând locul unei vaste întinderi negre, calcinate, din care se

ridicau alene fuioare albastre de fum ce duceau cu ele ce mai rămăsese

din vegetație și din carnea de om. Nici din aviatori nu se zărea vreo urmă

de oase sau de sânge: fuseseră incinerați și ei tot atât de complet ca și cele cinci suflete care intraseră în munte.

În același moment, cu o bubuitură copleșitoare, castelul însuși explodă, înălțându-se în aer, împrăștiindu-se în bucăți aprinse și apoi prăbușindu-se la loc, într-un morman fumegând, ce alunecă pe jumătate în apele lacului. Nu izbucni nici un incendiu. Fumul produs se risipi, contopindu-se cu lumina soarelui, dar minute în șir pulberea fină de marmură pluti pe deasupra ruinelor informe a ceea ce fusese până nu demult casa pietrelor prețioase. Nu se mai auzi nici un zgomot, iar cei trei tineri rămaseră singuri în vale.

XI

La asfințit John și cele două tovarășe de drum ale sale ajunseră la tancul ascuțit care marca fruntariile domeniului Washington și, aruncând o privire în urmă, văzură că valea era pașnică și frumoasă în amurg. Se așezară să termine merindele cărate de Jasmine într-un coș.

— Uitați, zise fata, întinzând o față de masă curată și aranjând sandvișurile în teancuri ordonate. Nu-i așa că-s ispititoare? Întotdeauna am fost de părere că mâncarea e mai gustoasă în aer liber.

— Cu această remarcă, observă Kismine, Jasmine își face intrarea în clasa de mijloc.

— Acum, îi ordonă nerăbdător John, întoarce-ți buzunarele pe dos ca să vedem ce giuvaiericale ai adus. Dacă ai ales bine, noi trei ar trebui să trăim fără griji tot restul vieții.

Ascultătoare, Kismine își cufundă mâna în buzunar și aruncă în fața lui John doi pumni de pietricele scânteietoare.

— Nu e rău! strigă entuziasmat John. Nu-s "prea mari, dar... Stai puțin!

Expresia de pe chipul lui se schimbă în clipa în care ridică o piatră ca s-o studieze în lumina amurgului.

— Păi, astea nu-s diamante! Ceva nu e-n regulă!

— Dumnezeule ! strigă Kismine cu un aer zăpăcit. Ce idioată sunt!

— Sunt diamante false! strigă John.

— Știu!

Kismine izbucni în râs.

— Le-am luat din sertarul greșit. Împodobeau rochia unei fete venite în vizită la

Jasmine. Am convins-o să mi le dea mie în schimbul unor diamante veritabile. Înțelegi,

până atunci nu văzusem decât diamante adevărate.

— Și asta-i tot ce ai adus ?

— Mă tem că da.

Fata pipăi melancolică o imitație de diamant.

— Cred că-mi plac mai mult astea. M-am cam săturat de diamante.

— Foarte bine, replică John mohorât, înseamnă că va trebui să trăim în Hades. Și

vei îmbătrâni povestindu-le femeilor neîncredătoare că ai deschis sertarul greșit. Din nefericire, conturile bancare ale tatălui tău s-au prefăcut în scrum odată cu el.

— Ei, și de ce nu-i bine în Hades ?

— Dacă mă prezint acasă cu o mireasă la vârsta mea, e foarte probabil că tata nu-mi va lăsa drept moștenire decât cenușă, cum se spune pe la noi.

Jasmine luă și ea cuvântul.

— Mie-mi place să spăl rufe, zise ea încet, întotdeauna mi-am spălat singură batistele.

O să mă fac spălătoreasă și o să vă întrețin pe amândoi.

— Există spălătorese la Hades ? Întrebă cu nevinovăție Kismine.

— Firește, răspunse John. Ca peste tot.

— Credeam... că poate-i prea cald ca să te îmbraci cu ceva.

John pufni în râs.

— Încearcă să umbli goală, îi sugeră el. Te vor alunga înainte de a începe.

— Și tata va fi acolo ? se interesă ea.

John se întoarse uimit spre Kismine.

— Tatăl tău a murit, îi spuse sumbru. De ce să fie la Hades? Nu cumva îl confunzi cu un alt loc, unul la care s-a renunțat cu mult timp în urmă? ¹

După cină împăturiră la loc fața de masă și întinseră păturile pe care urmau să doarmă la noapte.

— Ce mai vis am trăit! oftă Kismine, uitându-se la stele. Ce ciudat mi se pare că mă aflu aici, cu o singură rochie și un logodnic lefter. Aici, sub stele, sublinie ea. Înainte nici nu observam stelele. Am crezut întotdeauna că sunt niște diamante mari și frumoase, care îi aparțin altcuiva. Acum mă înspăimântă. Mă fac să cred că totul a fost un vis. Toată tinerețea mea.

— Chiar a fost un vis, îi spuse blând John. Pentru toți oamenii tinerețea nu e decât un vis, o formă de nebunie chimică.

— Atunci e foarte plăcut să fii nebun!

— Așa știam și eu, zise trist John. Dar acum nu mai știu dacă e adevărat. N-are importanță. Numai să ne iubim, tu și cu mine, un an sau doi. E o formă de beție divină pe care o putem încerca toți. În toată lumea asta

1. în mitologia greacă Hades era numele Infernului.

largă nu există decât diamante - diamante și, poate, darul jerpelit al dezamăgirii. Ei bine,

pe acesta din urmă îl am și eu și, ca de obicei, nu voi realiza nimic cu el.

John simți cum îl cuprinde un fior și zise:

— Ridică-ți gulerul hainei, fetițo! Noaptea e rece și riști să te-mbolnăvești de pneumonie.

Mare păcătos a fost cel care a inventat starea de trezie! Haideți să ne-o pierdem pentru câteva ore!

Și, înfășurându-se în pătură, adormi.

(1922)

Vise de iarnă

Dintre băieții de mingi, câțiva erau săraci lipiți pământului și locuiau în case cu o singură cameră și o vacă neurastenică în ogradă, dar tatăl lui Dexter Green era proprietarul celei de a doua băcănii ca importanță din Black Bear - cea mai bună era The Hub, favorita clienților bogați din Sherry Island -, așa că Dexter lucra ca băiat de mingi numai ca să-și facă bani de buzunar.

Toamna, când zilele devin mai reci și mai cenușii, iar lunga iarnă din Minnesota amenință să se lase peste lume aidoma capacului alb al unei cutii de carton, schiurile lui Dexter alunecau pe zăpada ce ascundea porțiunile de gazon ale terenului de golf. În momentele acelea terenul îi inspira un sentiment de profundă melancolie. Îl deranja faptul că verigile parcurului erau lăsate cu bună știință în paragină, fiind bântuite pe toată durata anotimpului rece de vrăbii jumulite. Era trist și că în punctele unde se așeza mingea, unde vara fluturau fanioane vesel colorate, acum nu se mai vedeau decât cutiile de nisip goale, cu o crustă de gheață ce-ți ajungea până la genunchi. Când schia pe dealuri, șfichiuirea vântului era tăioasă ca nefericirea, iar dacă era cumva soare, pășea cu ochii mijiți, ca să se apere de strălucirea lui tare, lipsită de dimensiuni.

În aprilie iarna se sfârși brusc. Zăpada se topi și se scurse în lacul Black Bear, neîmpiedicându-i aproape deloc pe jucătorii de golf mai grăbiți să forțeze deschiderea sezonului cu bile roșii și negre. Fără vreun avânt, fără vreun interval de umezeală glorioasă, frigul dispăruse pur și simplu.

Dexter știa că primăvara asta nordică avea în ea ceva deprimant, așa cum știa și că toamna avea în ea ceva minunat. Toamna îl făcea să-și încleșteze mâinile, să tremure, să repete în sinea lui propoziții idioate și să facă brusc gesturi iuți, de comandă, adresate unor armate și mulțimi imaginare. Octombrie îi umplea sufletul de o speranță pe care noiembrie o ridica până la nivelul unui soi de triumf extatic și când se afla într-o asemenea dispoziție, impresiile fugare și strălucitoare ale verii din Sherry Island îi alimentau minunat moara viselor. Devenea campion de golf, învingându-l pe domnul T.A. Hedrick într-un meci colosal, rejucat de o sută de ori pe terenurile imaginației, un meci ale cărui detalii le schimba neobosit: uneori câștiga cu o ușurință aproape derizorie, alteori recupera magnific o diferență incredibilă de puncte. Câteodată, coborând dintr-un automobil Pierce-Arrow, ca domnul

Mortimer Jones, intra flegmatic și cu pas lejer în holul de la Sherry Island Golf Club ori, poate, înconjurat de o gașcă de admiratori, făcea o demonstrație de sărituri artistice de pe trambulina clubului. Printre cei care-l priveau cu gura căscată de admirație se număra și domnul Mortimer Jones...

Iar într-o zi se întâmplă ca domnul Jones - în carne și oase, nu fantoma lui - să vină la

Dexter cu lacrimi în ochi ca să-i spună că el, Dexter, era... cel mai bun *caddy*¹ din întregul

club și să-l întrebe dacă, în caz că domnul Jones l-ar răsplăti copios, n-ar vrea să se...

răzgândească în privința plecării, fiindcă toți ceilalți băieți de mingi ai clubului îl făceau să

piardă sistematic câte o minge la fiecare gaură...

— Nu, domnule! i-a răspuns hotărât Dexter. Nu mai vreau să fiu *caddy*...

După o pauză, a continuat:

— Sunt prea bătrân.

— N-ai nici paisprezece ani. De ce naiba ai ales chiar dimineața asta ca să te lași de meserie? Mi-ai promis că săptămâna viitoare mă însoțești la campionatul statului.

— M-am hotărât că sunt prea bătrân.

Dexter își predă insigna „Clasa A”, încasă de la șeful băieților de mingi banii ce i se

cuveneau și se întoarse pe jos acasă, în Black Bear Village.

— Cel mai bun *caddy* pe care l-am văzut vreodată! strigă în după-amiaza aceea domnul

Mortimer Jones la un pahar de cocteil. Nu pierdea niciodată vreo minge! Zelos! Inteligent! Tăcut! Onest! Recunoscător!

Fetița răspunzătoare de dezertarea lui avea unsprezece ani și era splendid de urâtă, așa

cum pot fi copilele cărora le este predestinat

1. Purtător de crose și băiat de mingi la jocul de golf.

să devină după câțiva ani nespuse de frumoase și să nefericească decisiv un mare număr de

bărbați. Scânteia însă era vizibilă încă de pe acum. Există o anumită nerușinare generală în felul cum i se curbau colțurile buzelor când surâdea, precum și - Dumnezeu să ne ajute! -

în privirile aproape pătimase din ochii ei. Femeile de felul său au o vitalitate înnăscută.

Vitalitatea i se evidențiază puternic de pe acum, răzbătând din trupul ei fragil ca o lumină interioară.

Se înființase sprintară pe terenul de golf la ora nouă dimineața, cu o bonă îmbrăcată în uniformă de pânză albă, care-i ducea într-un săculeț de pânză albă cele cinci crose noi. Când Dexter a dat prima oară cu ochii de ea, fata stătea

cam stingheră lângă cabina băieților de mingi, dar încerca să ascundă acest lucru printr-o conversație - evident nefirească - în care o angajase pe bonă, conversație presărată cu strâmbături neașteptate și nejustificate din partea ei.

— Păi, Hilda, nu se poate spune că nu-i o zi frumoasă! o auzi Dexter spunând.

Fata își lăsă colțurile gurii în jos, zâmbi și privi pe furiș în jur, iar ochii ei, în călătoria lor, căzură timp de o secundă și asupra lui Dexter.

Apoi, către bonă:

— Ei, văd că nu-i prea multă lume pe-aici în dimineața asta, nu-i așa? Iarăși zâmbetul acela - radios, izbitor de artificial și convingător.

— Nu știu ce ar trebui să facem acum, zise bona, nereușind să-și focalizeze privirea.

— O, nu-i nimic! Mă descurc eu.

Dexter rămăsese complet nemișcat, cu gura ușor întredeschisă. Știa că dacă va face un pas în față, privirea lui fixă va intra în câmpul vizual al fetei, iar dacă pășea înapoi, n-avea să-i mai poată vedea întreg chipul. În primul moment nu-și dădu seama cât era de copilă. Pe urmă își aminti că o văzuse de câteva ori în anul precedent - cu șorțuleț.

Deodată el răsă involuntar, cu un răs scurt și sec, după care, mirat de izbucnirea lui, se răsuci pe călcâie și dădu să se îndepărteze repede.

— Băiete!

Dexter încremeni.

— Băiete!

Nu încăpea îndoială că el era cel interpelat. Mai mult decât atât, era și tratat cu zâmbetul acela absurd, cu zâmbetul acela imposibil, a cărui amintire avea să dăinuiască în memoria a cel puțin o duzină de bărbați până la o vârstă înaintată.

— Băiete, nu știi cumva pe unde-i instructorul de golf?

— Are o lecție.

— Bine, atunci nu știi unde-i șeful băieților de mingi?

— N-a sosit încă.

— Oh!

Preț de o clipă fata rămase blocată. Își tot muta greutatea de pe un picior pe celălalt.

— Am avea nevoie de un caddy, explică bona. Doamna Mortimer Jones ne-a trimis aici să jucăm golf, dar nu știm cum dacă nu ni se dă un caddy.

În acest punct bona a fost întreruptă de o privire amenințătoare venită de la domnișoara

Jones, urmată imediat de zâmbetul ei tipic.

— Nu-i nici un caddy pe-aici în afară de mine, îi spuse Dexter bonei, iar eu trebuie să stau aici și să am grijă de toate până vine șeful.

— Oh!

Domnișoara Jones și însoțitoarea ei se retraseră și, ajungând la o distanță cuviincioasă de Dexter, începură un dialog însuflețit, curmat în clipa când domnișoara Jones puse mâna pe o crosă și lovi violent cu ea în pământ. Ca să-și sublinieze și mai tare nemulțumirea, ridică din nou crosa în aer și era gata s-o abată peste pieptul bonei, dacă femeia n-ar fi prins-o și nu i-ar fi smuls-o, răsucindu-i mâna.

— Cotoroanță rea și afurisită! țipă nervoasă domnișoara Jones.

Se iscă o nouă ceartă. Sesizând elementele de comedie implicate în scenă, Dexter pufni de câteva ori în răs, dar de fiecare dată se stăpâni înainte ca hohotul să-i poată fi auzit. Nu-și putea reprimă monstruoasa convingere că fetița avea dreptate când dorea să-și bată bona.

Situația a fost rezolvată de apariția providențială a șefului băieților de mingi, care se văzu numaidecât interpelat de bonă:

— Domnișoara Jones are nevoie de un caddy, iar ăsta de-aici pretinde că n-o poate servi.

— Domnul McKenna mi-a ordonat să aștept aici până veniți dumneavoastră, explică repede Dexter.

— Bun, dar acum a venit.

Domnișoara Jones îi adresă șefului băieților de mingi un zâmbet luminos. Lăsă din mână sacul cu crose și porni semeață spre prima poziție.

— Ei? se întoarse șeful spre Dexter. Ce stai ca o paparudă? Ridică repede crosele domnișoarei.

— Nu cred că am chef de lucru astăzi, i-o întoarse Dexter.

— N-ai chef... ?

— Cred că o să-mi dau demisia...

Enormitatea deciziei sale îl înspăimântă. Era favoritul tuturor, iar cei treizeci de dolari pe lună câștigați peste vară nu puteau fi făcuți nicăieri altundeva în zona din jurul lacului. Dar suferise un șoc emoțional puternic și trebuia să se elibereze rapid și violent de tulburarea din suflet.

Lucrurile nu erau totuși chiar atât de simple. Așa cum avea să se mai întâmple de multe ori în viitor, acțiunile lui Dexter erau determinate inconștient de visele sale de iarnă.

II

Firește, calitatea și compoziția acestor vise variau, dar materialul din care erau croite rămânea același. Câțiva ani mai târziu ele aveau să-1 convingă să renunțe la un curs de administrarea afacerilor la o universitate de stat - unde tatăl său, acum om avut, i-ar fi plătit școlarizarea - în schimbul fragilului avantaj de a studia la o universitate mai veche și mai prestigioasă din Est, unde finanțele sale precare i-au provocat multe neazuri. Dar să nu aveți impresia greșită - numai fiindcă la început visele sale de iarnă se concentrau, întâmplător, asupra celor bogați - că băiatul era doar un snob și-atâta tot. El nu dorea numai să se afle în preajma lucrurilor strălucitoare și a persoanelor strălucitoare. Dorea lucrurile acelea strălucitoare pentru el însuși. Deseori, fără să știe de ce, întindea mâna după ceea ce era mai bun și uneori se lovea de misterioasele refuzuri și interdicții pe care le încurajează viața. Povestirea noastră se ocupă de unul dintre aceste refuzuri, nu de întreaga istorie a vieții lui Dexter.

A făcut avere, ceea ce era oarecum uimitor. După studenție s-a stabilit în orașul de unde lacul Black Bear își recrutează turiștii cu dare de mână.

La numai douăzeci și trei de ani, când nu locuia acolo nici de doi ani încheiați, erau deja oameni cărora le plăcea să zică „Da, da, iată un băiat de treabă...” Pretutindeni în jur mișunau fii de bogătași care făceau speculații riscante cu acțiuni, investeau aiurea averi întregi și răsfoiau cele două duzini de volume ale „Cursului comercial George Washington”, dar Dexter împrumută o mie de dolari, garantând cu diploma de la colegiu, și deveni asociat la o spălătorie automată.

Când a început să se ocupe de ea, spălătoria era mică, dar Dexter s-a specializat în tehnica prin care englezii spală ciorapii fini de lână folosiți la golf fără ca ei să intre la apă și, după nici un an, primea toate comenzile celor ce se echipau cu pantaloni bufanți până la genunchi. Bărbații cereau cu insistență ca sveteretele și pantalonii lor din lână de Shetland să fie duși la spălătoria lui, așa cum insistaseră cândva să aibă un *caddy* priceput la găsierea mingilor de golf. Ceva mai târziu începu să spele și lenjerie de damă și ajunse să aibă cinci sucursale în diferite părți ale orașului. Înainte de a fi împlinit douăzeci și șapte de ani, devenise proprietarul celui mai mare lanț de spălătorii mecanice din acea parte de țară. Atunci își vându afacerea și se mută la New York. Dar partea din viața lui care ne interesează acoperă zilele în care a cunoscut primul mare succes.

La împlinirea vârstei de douăzeci și trei de ani, domnul Hart, unul dintre oamenii în vârstă

care ziceau „Iată un băiat de treabă”, l-a invitat să petreacă un weekend la Sherry Island Golf Club. Așa că într-o zi s-a iscălit în registru și după-amiaza a jucat golf în patru, cu domnul Hart, domnul Sandwood și domnul T.A. Hedrick. N-a considerat necesar să menționeze faptul că în trecut cărase pe același traseu tolba cu crose a domnului Hart, deci cunoștea pe dinafară toate făgașele și capcanele, dar se surprinse aruncând câte o privire celor patru băieți de mingi care veneau în urma lor, încercând să le surprindă vreun gest sau vreo scăpărare a ochilor care să-i amintească de el însuși, ceva care ar fi redus golul dintre trecut și prezent.

A fost o zi ciudată, crestată nemilos de impresii fugare și familiare. La un moment dat avea senzația că e un intrus, iar în clipa următoare era impresionat de covârșitoarea superioritate pe care o simțea față de domnul T.A. Hedrick, un ins nesărat, care nici măcar nu mai juca golf la fel de bine ca odinioară.

Pe urmă, din cauza unei mingi pierdute de domnul Hart lângă a cincisprezecea gaură, s-a întâmplat ceva nemaipomenit. În timp ce o căutau prin ierburile țepene de pe marginea parcurului, de după o colină din spate se auzi un strigăt clar de „Înainte!” și când se

întoarseră brusc cu fața într-acolo, o minge nouă și strălucitoare veni în zbor dinspre colină,

lovindu-l pe domnul T.A. Hedrick în abdomen.

— Dumnezeule! strigă domnul T.A. Hedrick. Ar trebui să le scoată de pe parcurs pe femeile astea nebune. Situația devine insuportabilă!

De după colină se iviră deodată un cap și o voce:

— Nu vă supărați dacă trecem ?

— M-ați lovit în stomac, declară enervat domnul Hedrick.

— Chiar?

Tânăra se apropie de grupul de bărbați.

— Îmi pare rău. Am strigat „înainte! ”

Privirea ei îi inventariează cu degajare pe cei patru, după care caută mingea pe *fairway* ¹.

— A sărit în iarba netunsă?

Era imposibil de spus dacă întrebarea era inocentă sau malițioasă.

Totuși după un

moment nu le mai lăsa nici o urmă de îndoială, fiindcă-și strigă veselă partenerul ivit de după

colină:

— Sunt aici! Aș fi înaintat mai mult, dar am lovit ceva!

Când se poziționa pentru o lovitură scurtă, Dexter o examina mai îndeaproape. Purta o

rochie albastră din bumbac reiat, tivită la guler și la brațe cu dantele albe, care-i subliniau bronzul pielii. Acea calitate a exagerării, a subțiririi, care-i făcuse ochii pătimași și gura cu colțurile îndoite în jos să pară absurde la

1. Porțiune neaccidentată, cu iarbă scurtă, a parcursului de golf.

unsprezece ani, acum dispăruse. Era copleșitor de frumoasă. Culoarea din obraji îi era răspândită uniform, ca vopsea pe un portret. Nu era o culoare „pusă”, ci un fel de roșeață febrilă, fluctuantă și atât de discretă, încât ți se părea că în orice clipă se va diminua și va dispărea. Culoarea aceea, laolaltă cu mobilitatea gurii fetei, produceau impresia continuă de flux, de viață intensă, de vitalitate pasională, echilibrată doar parțial de farmecul trist din ochii ei.

Tânăra izbi nerăbdătoare mingea cu crosa și, nepăsătoare, o aruncă într-o gaură umplută

cu nisip de pe cealaltă parte a porțiunii cu iarbă. Cu un zâmbet nervos și nesincer și un

„Mulțumesc” neglijent, porni apoi după minge.

— Judy Jones asta! exclamă domnul Hedrick pe următorul *tee* ¹ în timp ce așteptau ca ea să

mai câștige puțin avans cu jocul. Ce i-ar trebui ei este s-o întindă cineva pe genunchi și s-o bată la poponeț șase luni încheiate, iar după aia să dispară, căsătorindu-se cu un căpitan de cavalerie de școală veche.

— Doamne, da' ce bine arată! zise domnul Sandwood, care abia trecuse de treizeci de ani.

— Bine! strigă disprețuitor domnul Hedrick. Arată mereu de parcă ți-ar cere să o săruți!

Își pune ochii ei mari de vacă pe toți vițeeii din sat!

Era îndoielnic că domnul Hedrick se referise la instinctul matern.

— Ar fi bună la golf dacă și-ar da silința, observă domnul Sandwood.

1. Parcursul de golf este împărțit în mai multe *tees*, de la începutul cărora este lovită mingea.

— N-are clasă, îl contrazise solemn domnul Hedrick.

— Are o siluetă plăcută, plusa domnul Sandwood.

— Mai bine să-i mulțumim lui Dumnezeu că nu lovește mingea mai cu forță, zise domnul

Hart, făcându-i cu ochiul lui Dexter.

În după-amiaza aceea, puțin mai târziu, soarele coborî la asfințit într-un vârtej auriu aprins, cu nuanțe de albastru și stacojiu, cedând locul nopții de vară din Vest, uscată și foșnitoare.

De pe terasa clubului de golf, Dexter privi suprapunerea regulată a undelor stârnite de adierea vântului, aducând cu niște valuri de melasă argintie sub luna plină. Pe urmă luna duse un deget la buze și lacul deveni o oglindă limpede, palidă și tăcută. Dexter își trase pe el costumul de baie și înotă până la pluta cea mai îndepărtată, unde se întinse, șiroind de apă, pe pânza udă a trambulinei.

Un pește sări din apă, o stea străluci și luminile de pe maluri pâlpâiră. Ceva mai departe, pe un promontoriu cufundat în beznă, un pian cânta melodiile verii trecute și ale verii de dinainte - arii din „Chin-Chin”, „Contele de Luxemburg” și „Soldatul de ciocolată” - și, fiindcă sunetul pianului peste o întindere de apă i se păruse întotdeauna splendid lui Dexter, el rămase absolut imobil și ascultă.

Cu cinci ani în urmă, când Dexter era în al doilea an de studenție, melodia interpretată acum la pian fusese nouă și plină de viață. O cântaseră unii o dată la o reuniune, într-o vreme când el nu-și permitea luxul reuniunilor, așa că rămăsese afară, sub fereastra sălii de gimnastică, și o ascultase. Acum, la auzul melodiei, se precipită în el un soi de extaz și, grație aceluia extaz, recapitula în minte ce i se întâmplă acum. Trăia o stare de mulțumire intensă, senzația că de data asta era și el conectat complet la viață și că totul în jur radia o strălucire și o frumusețe de care poate că nu va mai avea parte niciodată.

Dintr-odată un dreptunghi plat și palid se desprinse din masivul întuneric al insulei și scuipe spre el reverberația zgomotoasă a unui motor de șalupă de curse. Două dăre albe de apă înspumată se desfăcură în urma bărcii, care ajunse lângă el cât ai clipi din ochi, înecând

curgerea fierbinte a notelor de pian în hârâitul elicei ce împrășca apa. Ridicându-se pe brațe, Dexter văzu o formă în picioare, la cârmă, o pereche de ochi negri care-1 fixau pe deasupra întinderii de apă ce se tot mărea... apoi barca trecu deja de el și descrie neîncetat un imens și inutil cerc de spumă în mijlocul lacului. În aceeași manieră excentrică, ultimul cerc se transformă într-o linie dreaptă și se îndreaptă spre plută.

— E cineva acolo? strigă fata, oprind motorul.

Acum era atât de aproape, că Dexter îi deslușea costumul de baie, constând, pare-se, dintr-un combinezon trandafiriu.

Prora bărcii se ciocni de plută și, cum aceasta din urmă se înclină periculos, Dexter se văzu proiectat înspre față. Se recunoscură, însă cu grade diferite de interes.

— Nu cumva ești unul dintre bărbații printre care am trecut după-masă? îl întrebă ea.

Ba da, era.

— Ia zi, știi cum se conduce o barcă cu motor? Dacă da, te-aș ruga s-o manevrezi pe asta, ca să pot schia pe apă. Numele meu e Judy Jones - fata

Îl onoră cu un rictus absurd sau mai degrabă cu ceva ce încerca să fie un rictus, fiindcă oricât i se strâmba, gura tot nu reușea să-i devină grotescă, ci rămânea frumoasă - și locuiesc în casa de colo, de pe insulă, iar în casa aia mă așteaptă un bărbat. Când a oprit mașina în fața intrării, eu am pornit cu barca de la debarcader, fiindcă el zice că sunt idealul lui.

Un pește sări din apă, o stea străluci și luminile de pe maluri pâlpâiră. Dexter s-a așezat lângă Judy Jones, care i-a explicat cum să conducă barca. În clipa următoare fata era în apă și înota, cu un crawl sinuos, spre planșeta de schi nautic. Ochiul nu făcea nici un efort când o priveai. Era ca și cum te-ai fi uitat la o ramură mișcată de vânt sau la un pescăruș în zbor. Brațele fetei, atât de arse de soare, că ajunseseră să aibă culoarea untului de arahide, șerpuiau printre undele de platină rece: mai întâi ieșea la iveală cotul, cu cadența apei în cascadă, aruncând antebrațul înapoi, apoi proiectându-l în față și în adânc, ca să-și croiască drum.

S-au pornit spre mijlocul lacului. întorcându-se, Dexter văzu că ea stătea în genunchi pe partea de dinapoi a planșetei, aflată acum în poziție verticală.

— Mai repede ! îi strigă fata. Cât de repede se poate!

Ascultător, Dexter împinse maneta în față și spuma albă de la prora se îndesi. Când tânărul se uită iarăși în urmă, văzu că fata stătea în picioare planșeta care tăia cu viteză valurile, cu brațele îndepărtate și cu ochii ridicați spre lună.

— E groaznic de frig ! îi strigă ea. Cum te cheamă?

El îi spuse.

— Bun. Ce-ar fi să vii la cină mâine seară?

Inima lui descrie o rotație completă, ca volantul bărcii, și, pentru a doua oară, un capriciu al fetei avea să-i imprime o direcție nouă în viață.

III

În seara următoare, așteptând-o să coboare, Dexter populă camera de zi plină de lumina moale a soarelui de vară și veranda ce se deschidea din ea cu bărbații care se îndrăgostiseră deja de Judy Jones. Știa ce fel de bărbați fuseseră: din categoria celor care, când s-a dus el la colegiu, veniseră de la marile licee cu haine elegante și cu bronzul puternic al verilor sănătoase. Constatase că, într-un sens, era mai bun decât acea categorie de oameni. Făcea parte dintr-o rasă mai nouă și mai robustă. Totuși, recunoscând în sinea lui că și-ar fi dorit ca fiii săi să semene cu ceilalți, își spuse că el nu era decât materialul brut și neprelucrat din care răsăreau neconținut acești oameni.

Când venise timpul să se îmbrace și el cu haine bune, știuse unde să-i găsească pe croitorii cei mai pricepuți ai Americii, iar croitorii cei mai pricepuți ai Americii îi cususeră costumul ce-l purta în seara aceasta. Își însușise și aerul rezervat tipic pentru universitatea lui, care făcea ca acea universitate să se deosebească de altele. Recunoștea valoarea pe care o avea pentru el o asemenea afectare, așa că o adoptase, și își dădea seama că-ți trebuia mai multă

încredere în tine ca să fii neglijent în îmbrăcăminte și maniere decât ca să fii îngrijit. Dar neglijența avea să fie apanajul copiilor săi. Numele mamei sale fusese Krimplich. Ea provenea din Boemia, din rândurile țărănimii, și vorbea până la sfârșitul zilelor o engleză stricată. Fiul ei trebuia să respecte modelele prestabilite.

Puțin după șapte Judy Jones coborî la parter. Purta o rochie de după-amiază din mătase albastră și la început Dexter se simți dezamăgit că fata nu îmbrăcase ceva mai rafinat.

Dezamăgirea îi spori când ea, după ce-l salută grăbită, se îndreptă spre ușa bucătăriei, o deschise brutal și porunci: „Poți servi masa, Martha!” El se așteptase ca măcar cina să fie anunțată de un majordom și să bea mai întâi un cocteil. Dar își alungă aceste gânduri din minte când, așezați unul lângă altul pe o canapea, ei doi se priviră în ochi. — Tata și mama nu vor lua cina cu noi, îl anunță gânditoare Judy.

Dexter își aminti de ultima întâlnire cu tatăl fetei și se bucură că părinții ei lipseau în seara aceea de acasă. Altminteri poate că s-ar fi întrebat cine e el. Se născuse la Keeble, un sat din Minnesota situat la vreo optzeci de kilometri spre nord, și întotdeauna spunea că locul lui de naștere era Keeble, nu Black Bear. Târgușoarele erau locuri de baștină suficient de bune dacă nu se aflau inconvenabil de aproape și nu serveau drept puncte de plecare spre stațiunile mondene de pe lacuri.

Vorbiră despre universitatea lui, vizitată frecvent de Judy în ultimii doi ani, despre orașul învecinat, care aproviziona Sherry Island cu turiști, despre oportunitatea întoarcerii lui Dexter a doua zi la spălătoriile lui prospere.

În timpul cinei fata alunecă într-o stare de depresie care-i induse lui Dexter un sentiment de neliniște. Îl îngrijora fiecare observație arțăgoasă rostită de ea cu o voce aspră. Indiferent cui îi zâmbea Judy - lui însuși, ficatului de pui sau nimănuși anume -, pe el îl tulbura faptul că acel zâmbet nu se zămislise din veselie și nici măcar din amuzament. Când colțurile rubinii ale buzelor fetei se curbau în jos, era vorba mai puțin de un zâmbet, cât de o invitație la sărutat.

Apoi, după masă, ea-l conduse afară, pe veranda întunecată, și modifică intenționat atmosfera.

— Te superi dacă plâng puțin ? îl întrebă.

— Tare mă tem că te plictisesc, îi răspunse el repede.

— Nu mă plictisești. Îmi place de tine. Dar am avut o după-amiază groaznică. Există un tip la care țineam, dar care azi după-masă mi-a mărturisit din senin că e sărac ca lov. Până acum n-a făcut nici o referire la asta. Nu ți se pare ceva oribil de terestru?

— Poate că i-a fost frică să-ți spună.

— Presupun că da, răspunse ea. N-a început cum trebuie. Vezi, dacă aș fi știut că e sărac... Ei bine, m-am îndrăgostit nebunește de o mulțime de băieți săraci și am intenționat sincer să mă mărit cu toți. Dar în cazul acesta nu m-am gândit deloc la el într-un asemenea fel și nici el nu m-a

interesat suficient ca să pot trece peste șoc. A fost ca și cum o femeie și-ar informa calmă logodnicul că e văduvă. Se prea poate ca el să n-aibă nimic împotriva văduvelor, dar...

Apoi Judy schimbă pe neașteptate vorba:

— Hai să pornim cu dreptul! Mai întâi, cine ești tu?

Dexter șovăi o clipă. Apoi anunță:

— Un nimeni. Cariera mea este în mare parte o problemă de viitor.

— Ești sărac ?

— Nu, tăgădui el sincer. Probabil că fac mai mulți bani decât orice alt tip de vârstă mea din Nord-Vest. Îmi dau seama că e o afirmație înfumurată, dar tu însăși spuneai că trebuie să pornim cu dreptul.

Se lăsă tăcerea. Pe urmă ea zâmbi. Colțurile gurii ei coborâră și o aplecare imperceptibilă

o apropie de el în timp ce fata îl privea în ochi. Lui Dexter i se puse un nod în gât. Așteptă fără suflare experiența, gata să reziste la compusul imprevizibil ce se va forma misterios din elementele de pe buzele lor. Pe urmă văzu: ea îi comunică excitarea profund și fără rezerve, cu sărutări care nu erau promisiuni, ci împliniri. Sărutările nu trezeau în el o foame care să ceară repetarea lor, ci o saturație care pretindea o saturație și mai mare. Erau sărutări care semănau cu un act de caritate, fiindcă-i stârneau dorința fără să-1 lipsească de absolut nimic.

Nu i-a luat prea multă vreme ca să decidă că o dorea pe Judy Jones încă de când fusese un băiețuș mândru și pofticios.

IV

Așa a început. Și a continuat, cu diferite grade de intensitate, pe același ton până la

deznodământ. Dexter și-a abandonat o parte din ființă celei mai directe și mai neprincipiale

personalități cu care intrase până atunci în contact. Când dorea un lucru, Judy se folosea din plin de presiunea farmecului ei ca să-1 obțină. Nu exista nici o abatere de la această metodă, nici o încercare de a obține pe căi ipocrite o poziție privilegiată, nici un efect premeditat. Dimensiunea mentală a acțiunilor ei era extrem de redusă. Pur și simplu îi făcea pe bărbați să devină conștienți în cel mai înalt grad de drăgălășenia ei fizică. Dexter nu avea nici un chef s-o reformeze. Defectele fetei se împloteau cu energia pătimașă care le transcendea și le justifica.

În prima seară, când Judy, cu capul pe umărul lui, îi șoptise „Nu știu ce-i cu mine. Aseară credeam că sunt îndrăgostită de alt bărbat, iar acum cred că-s îndrăgostită de tine...”, declarația ei i se păruse lui Dexter frumoasă și romantică. Era excitabilitatea aceea delicioasă pe care deocamdată o posedea și o controla. Dar după o săptămână se văzu obligat să evalueze aceeași calitate dintr-o altă perspectivă. Ea îl luase cu mașina la un picnic pe înserat, iar după cină dispăruse tot cu mașina ei, dar cu un alt bărbat. Dexter se supăraseră teribil și abia reușise să se poarte civilizată cu celelalte persoane prezente. Când Judy îl asigurase că nu-1 sărutase pe celălalt, știuse că minte. Fusese totuși bucuros că-și dăduse osteneala să mintă de dragul lui.

El era - după cum avea să afle înaintea de sfârșitul verii - doar unul dintr-o duzină variabilă de băieți care se învâртеau în jurul lui Judy. Fiecare avusese momentul lui de glorie, când fusese preferat celorlalți, iar vreo jumătate dintre ei se mai bucurau ocazional de mângâierea reînvierii ocazionale a amorului ei. Ori de câte ori dădea vreunul semne că, din cauza neglijării prelungite, intenționa să renunțe, Judy catadicsea să-i acorde o oră scurtă, dulce ca mierea, care-l încuraja s-o mai urmeze ca un cățel încă un an sau chiar mai mult. Judy declanșa aceste atacuri fulger asupra celor slabi și neajutorați fără răutate, fiind de fapt doar pe jumătate conștientă că în ceea ce făcea era și ceva ticălos.

Ori de câte ori în urbe apărea vreun bărbat necunoscut, ceilalți erau lăsați baltă și toate întâlnirile programate se anulau automat.

Dacă-ți propuneai să schimbi starea de lucruri, constatai că erai neputincios, fiindcă Judy opera de una singură. Nu era o fată care să poată fi „cucerită” în sensul cinetic al verbului.

Era blindată împotriva istețimii, era blindată împotriva farmecului și dacă vreun bărbat o asalta prea insistent, ea relua imediat relația pe o bază fizică și, înrobiți de magia splendorii trupului ei, atât băieții plini de voință, cât și cei inteligenți jucau după cum le cânta ea. Singurele lucruri care o mulțumeau pe Judy erau satisfacerea propriilor dorințe și exercitarea nemijlocită a puterii farmecelor ei. S-ar putea ca, din prea multă iubire adolescentină, din cauza nenumăraților adolescenți îndrăgostiți de ea, Judy să fi ajuns să se hrănească exclusiv cu focul ei lăuntric, ca măsură de autoapărare.

Primele clipe de entuziasm ale lui Dexter au fost urmate de o stare de neliniște și insatisfacție. Extazul neputincios de a se pierde în ființa fetei nu era un tonifiant, ci un narcotic. Din fericire pentru munca pe care o avea de făcut peste iarnă, accesele de extaz erau destul de rare. O vreme, la începutul legăturii lor, i se păruse că între ei se stabilise o atracție reciprocă spontană și profundă, bunăoară în acea primă lună de august: trei seri lungi pe terasa ei umbroasă, sărutări stranii și palide după-amiaza târziu, în alcovuri cufundate în penumbră sau sub protecția crengilor împletite ale arborilor din grădină, dimineți când ea avea o prospețime de vis și era aproape timidă la întâlnirea cu el din limpezimea noii zile. Legătura lor avea calitatea extatică a unei logodne și era mai puternică datorită faptului că între ei nu exista un astfel de legământ. În răstimpul celor trei zile el îi ceruse pentru prima oară mâna. Ea spusese „Poate, cândva”, spusese „Sărută-mă”, spusese „Mi-ar plăcea să mă mărit cu tine”, spusese „te iubesc”, spusese... nimic.

Celor trei zile fericite le pusese capăt sosirea unui individ din New York, care a rămas ca musafir în casa ei jumătate din luna septembrie. Spre disperarea lui Dexter, se zvoni că cei doi s-ar fi logodit. Bărbatul era fiul președintelui unui trust important. Dar după o lună se află că Judy căsca de plictiseală. Odată, la un bal, a stat toată seara în ambarcațiunea ei cu motor cu un iubit de-al locului, în timp ce newyorkezul o căuta înnebunit prin sala clubului. Judy i-a spus iubitului din oraș că musafirul ei o scoate din răbdări, iar după două zile respectivul a și plecat. Judy a fost văzută

conducându-1 la gară și se spunea că tânărul avea o mină cu adevărat jalnică.

Vara se sfârși pe acest ton. Dexter împlini douăzeci și patru de ani și constată din ce în ce mai des că putea să facă orice dorește. Deveni membru în două cluburi din oraș, locuind la sediul unuia dintre ele. Deși nu era câtuși de puțin o parte componentă a grupurilor de bărbați care se duceau să danseze la club, reușea să participe la balurile unde existau șanse să apară și Judy Jones. Putea ieși în societate ori de câte ori avea chef, constituia de-acum o partidă și devenise popular printre părinții din centrul orașului. Devoțiunea mărturisită față de Judy Jones îi consolidase această poziție. Dar nu nutrea nici o aspirație socială, ba chiar îi disprețuia pe bărbații-dansatori mereu disponibili pentru petrecerile de joia și sâmbăta, care jucau rolul de umplutură la cină, alături de perechile proaspăt căsătorite. Cocheta deja cu ideea de a pleca în Est, la New York. Intenționa s-o ia cu el și pe Judy Jones. Nici un fel de dezamăgire privind lumea în care crescuse fata nu-1 putea vindeca de iluzia că numai pe ea o dorea.

Să țineti minte acest amănunt, fiindcă numai așa se poate înțelege ceea ce a făcut Dexter pentru ea.

La optsprezece luni după ce a cunoscut-o pe Judy Jones, s-a logodit cu o altă fată. Se numea Irene Scheerer, iar tatăl ei era unul dintre cei care crezuseră nesmintit în Dexter.

Irene era o blondină dulce și cuminte, deși puțin cam durdulie, și avea doi pretendenți, pe care i-a expediat cu plăcere când Dexter a cerut-o oficial în căsătorie.

Vara, toamna, iarna, primăvara, apoi încă o vară și încă o toamnă — iată ce halcă zdravănă din viața sa activă fusese jertfită de dragul buzelor incorigibile ale lui Judy Jones. Ea îl tratase cu interes, cu încurajări, cu maliție, cu indiferență, cu dispreț. Îl rănise cu nenumăratele ei jigniri și umilințe posibile în astfel de situații, parcă răzbunându-se pentru faptul că ținuse cândva la el. Îl chemase cu un semn din deget și-i căscase în nas și apoi îl chemase iarăși și el răspunsese la chemările ei, deși adesea cu amărăciune și cu ochii îngustați, îi dăruise o fericire extatică și-i provocase o insuportabilă agonie sufletească. Îi crease neplăceri inexprimabile și nu puține necazuri. Îl insultase, îi călcase în picioare mândria și asmuțise interesul lui față de ea contra interesului lui față de muncă - și toate doar ca să se amuze. Făcuse ce voise cu el, în afară de un singur lucru: nu-1 criticase. Și nu-1 criticase, își spunea el, numai de frică să nu știrbească indiferența totală pe care o manifesta și o simțea sincer față de el.

După ce toamna veni și trecu, lui Dexter îi trecu prin cap că Judy Jones nu va fi niciodată a lui. A trebuit să-și bată ideea asta în minte ca pe un cui, dar în cele din urmă a reușit să se convingă. Noaptea stătea treaz și căuta argumente pro și contra. Recapitula în gând toate neplăcerile și suferințele provocate de ea ori făcea liste cu defectele ei bătătoare la ochi ca nevastă. Pe urmă își spunea că o iubește și după o vreme adormea. O săptămână întregă munci pe brânci până noaptea târziu, ca nu cumva să-și imagineze că

aude la telefon vocea ei răgușită sau că-i simte privirea în partea cealaltă a mesei la prânz. Noaptea se ducea la birou și făcea planuri pentru viitorii ani.

La sfârșitul săptămânii se duse la o serată și o ceru o dată de la partenerul ei. Poate pentru prima oară de când se cunoșteau, nu i-a cerut fetei să stea pe margine și să vorbească cu el, nici nu i-a spus cât este de drăgălașă. Îl durea faptul că ea nu părea să simtă lipsa acestor lucruri. Dar asta era tot. Nu a fost gelos când a văzut că în seara aceea ea avea un alt cavaler. Își călise de mult sufletul ca să mai simtă gelozia.

A rămas la serata aceea până târziu. A petrecut o oră discutând cu Irene Scheerer despre cărți și muzică. Nu știa el prea multe despre nici unul din cele două subiecte, dar începuse să se simtă stăpânul propriului său timp și avea senzația orgolioasă că el, tânărul și deja fabulos de favorizat de soartă Dexter Green, cunoștea astfel de lucruri mai bine decât oricare altul.

Asta se întâmpla în octombrie, când Dexter împlinise douăzeci și cinci de ani. În ianuarie Dexter și Irene s-au logodit. Logodna avea să fie anunțată în iunie și după încă trei luni urmau să se căsătorească.

Iarna din Minnesota dură neobișnuit de mult. Abia în mai vânturile se mai înmuiară și zăpada topită se scurse în sfârșit în lacul Black Bear. Pentru prima dată după mai bine de un an, Dexter avea parte de un pic de liniște sufletească. Judy Jones fusese în Florida, după aceea la Hot Springs, undeva pe acest traseu se logodise, iar altundeva rupsese logodna. La început, după ce renunțase definitiv la ea, Dexter se întrista văzând că lumea continua să-i considere împreună și-i cerea vești despre ea, dar după ce începu să apară la mese în stânga Irenei Scheerer, oamenii încetară să-l mai întrebe de Judy, ba chiar dimpotrivă: acum ei îi furnizau noutățile privitoare la ea. Dexter nu mai era sursa centrală de informații despre Judy.

În fine, luna mai Dexter hoinărea pe străzi noaptea, când întunericul era ca ploaia de umed, întrebându-se cum se făcea că-și pierduse atât de repede așa de mult din entuziasm după atât de puține realizări. Luna mai a anului trecut fusese marcată de agitația furtunoasă, de neiertat și totuși iertată, produsă de Judy. Fusese una din rarele perioade când își imaginase că ea începe să țină la el. Cheltuse fericirea aceea de doi bani ca să-și cumpere o baniță de mulțumire. Știa el bine că Irene nu va fi decât perdeaua de fundal din spatele lui, o mână ce se va mișca printre ceștile de ceai sclipind de curățenie, o voce care-i va striga pe copii... Duse erau focul din inimă și frumusețea, magia nopților și minunea orelor și anotimpurilor în perpetuă mișcare, buzele subțiri, cu colțurile întoarse în jos, coborând ca să le atingă pe ale sale și să-l ridice la cerurile ochilor ei... Era ceva adânc înrădăcinat în el. Era prea tânăr și prea plin de vitalitate pentru ca așa ceva să poată pieri ușor.

În mijlocul lunii mai, când vremea stătu câteva zile în echilibru pe puntea îngustă ce duce la vara profundă, Dexter apăru într-o seară acasă la Irene. Logodna urma să fie anunțată oficial peste o săptămână, dar nu avea să surprindă pe nimeni. Iar în seara aceea vor șede unul lângă celălalt pe canapelele de la University Club și se vor uita timp de o oră la dansatori. Faptul că o însoțea pe Irene îi dădea o senzație de stabilitate:

ea se bucura de o popularitate atât de solidă, atât de neșarmurit de „grozavă”...

Urcă treptele casei din piatră cenușie și intră.

— Irene ! strigă el.

Doamna Scheerer ieși din living ca să-1 întâmpine.

— Dexter, îl anunță ea, Irene s-a dus sus. Are o migrenă înfiorătoare. Insista să iasă cu tine, dar eu am trimis-o la culcare.

— Sper că nu-i nimic grav...

— Nu, nu! Mâine dimineață o să jucați golf împreună. Supraviețuiești tu și fără ea o noapte, nu-i așa, Dexter?

Doamna zâmbea binevoitor. Ea și Dexter se simpatizau reciproc. Mai vorbi cu el puțin în living, apoi îi ură noapte bună.

Întorcându-se la University Club, unde era și apartamentul în care locuia, Dexter zăbovi

o clipă la intrare ca să se uite la dansatori. Se sprijini de canatul ușii, dădu din cap către un cunoscut sau doi, căscă...

— Bună, dragule!

Vocea familiară ce se auzi lângă el îl făcu să tresară. Judy Jones își părăsise partenerul de dans și străbătea sala spre el. Judy Jones, o păpușică zveltă și lăcuită, într-o tunică de aur: aur în bentița din jurul capului, aur și pe vârfulurile celor doi conduri ce se iveau de sub tivul rochiei. Luciul fragil al feței sale parcă înflori când fata îi zâmbi. O adiere de căldură și lumină străbătu sala. Mâinile lui Dexter se încleștară spasmodic în buzunarele smochingului. O stare de agitație puse brusc stăpânire pe el.

— Când te-ai întors ? o întrebă el, prefăcându- se nepăsător.

— Hai cu mine și-ți povestesc.

Se răsuci pe tocuri, iar Dexter o urmă. Fusese departe, iar minunea întoarcerii ei mai că făcea să-i dea lacrimile. Fata asta străbătuse străzi vrăjite, făcuse lucruri ce aduceau cu o muzică provocatoare. De-acum toate întâmplările misterioase și toate speranțele proaspete și întetețite care plecaseră odată cu ea se întorseseră.

La ieșire, ea se răsuci spre el:

— Ești cu mașina ? Dacă nu, a mea e aici.

— Am un coupe.

Ea se urcă în mașină, foșnindu-și rochia aurită. El trânti portiera. În câte automobile

se urcase ea așa, stătuse așa... cu spatele sprijinit de spătarul de piele! Așa... cu cotul rezemat de portieră, așteptând... Ar fi fost de mult pângărită dacă ar fi putut s-o pângărească ceva - în afară de ea însăși -, dar aceasta nu era decât revărsarea preaplinului personalității ei.

Cu un efort, Dexter se căzni să pornească motorul și să iasă în marșarier pe stradă, întâlnirea lor nu însemna nimic. Să nu uite asta. Judy mai procedase astfel și altădată și el reușise s-o dea uitării, așa cum uiți de un deficit bancar, ștergându-1 din registru. Conduse încet spre centru și, prefăcându-se distrat, traversă străzile pustii din zona comercială, populate numai ici și colo, unde ieșea lumea de la film sau unde tineretul alcoolic și

scandalagiu se aținea în fața tripourilor. Din cârciumile împodobite cu ghirlande din ciucuri de sticlă și cu lumini de un galben murdar răzbăteau clinchetul paharelor ciocnite și plesniturele palmelor pe tejghele.

Ea nu-1 slăbea din ochi și tăcerea era stânjenitoare, dar în criza în care se afla, Dexter nu izbutea să găsească nici o replică banală cu care să profaneze momentul. Ajungând într-un loc în care putea să întoarcă, Dexter porni în zigzag înapoi, spre University Club.

— Ți-a fost dor de mine ? îl întrebă ea dintr-odată.

— Tuturor ne-a fost.

Oare Judy o cunoștea pe Irene Scheerer? Se întorsese abia de o zi, iar absența ei coincisese aproape perfect cu logodna lui.

— Ce mai răspuns! râse Judy trist, deși fără tristețe.

Apoi îl privi cercetător. El deveni brusc preocupat de bordul mașinii.

— Ești mai chipeș decât înainte, spuse ea gânditoare. Dexter, ochii tăi sunt de neuitat!

Ar fi putut să râdă la această declarație, însă el nu râse. Era genul de compliment adresat țâncilor din anul al doilea. Dar îl înțepase în inimă.

— Sunt grozav de plictisită de toate, dragul meu.

Ea se adresa tuturor cu „dragul meu”, făcând ca formula de alint să pară un semn firesc de camaraderie.

— Aș vrea să mă iei de nevastă, adăugă apoi.

Felul direct în care i-o spusese îl zăpăci. Acum era momentul să-i dezvăluie că urma să se însoare cu alta, dar nu izbuti s-o facă. Ar fi fost ca și cum ar fi jurat că n-o iubise niciodată.

— Cred că ne-am înțelege, continuă Judy pe același ton. Asta dacă nu cumva m-ai uitat și te-ai îndrăgostit de altă fată.

Evident că era enorm de sigură pe sentimentele lui. Ceea ce spunea în subtext era că nu putea crede într-o asemenea eventualitate, că și dacă ea se adeverea, pesemne că el comisese doar o imprudență copilărească, așa, ca să se grozăvească. Îl va ierta, fiindcă nu era o problemă de mare însemnătate, ci un fleac ce putea fi înlăturat ușor.

— Se înțelege de la sine că n-ai putea iubi pe altcineva, continuă ea. Și-mi place cum mă

iubești. O, Dexter, ai uitat de anul trecut?

— Nu, n-am uitat.

— Eu nici atât.

Oare era sincer mișcată sau se lăsa în voia histrionismului ei specific?

— Aș vrea să ne simțim la fel ca atunci, mai zise ea și Dexter se sili să-i răspundă:

— Nu cred că mai e posibil.

— Presupun că nu... Am auzit că ai dat năvală repede la Irene Scheerer.

Judy nu sublinie câtuși de puțin numele fetei și totuși Dexter se simți dintr-odată rușinat.

— Uf, du-mă acasă! strigă Judy pe nepusă masă. Nu țin să mă întorc la serata aia idioată...
la puștimea de-acolo!

Pe urmă, când el coti pe strada ce ducea la zona rezidențială, Judy se porni pe un plâns liniștit. Dexter n-o mai văzuse niciodată plângând.

Strada întunecată se luminează și casele oamenilor bogați se iviră impresionante în jur. Dexter opri *coupe*-ul în fața masivei clădiri albe a reședinței Mortimer Jones, somnolentă, superbă și scaldată în splendoarea umedă a luminii selenare. Soliditatea clădirii îl lăsă fără grai. Zidurile groase, oțelul traverselor, lățimea, semeția și demnitatea ei existau numai ca să contrasteze cu frumusețea tinerei fete de lângă Dexter. Casa era atât de robustă doar ca să-i sublinieze ei subțirimea, de parcă ar fi vrut să arate ce pală de vânt putea fi stârnită de o aripă de fluture.

Stătea perfect nemișcat, deși nervii i se agitau sălbatic, temându-se că orice mișcare va face, se va trezi inevitabil cu ea în brațe. Două lacrimi se rostogoliseră pe fața umedă a fetei și-i tremurau acum pe buza de sus.

— Eu sunt mai frumoasă decât oricare altă fată, zise Judy cu glasul frânt. De ce nu pot fi fericită?

Ochii ei înlăcrimați îi nimiciră încremenirea, iar colțurile gurii i se întoarseră în jos, cu o tristețe dulce.

— Aș vrea să mă mărit cu tine dacă mă vrei. O, Dexter, probabil crezi că nu te merit, dar aș fi atât de frumoasă pentru tine, Dexter!

Nenumărate exclamații - de furie, mândrie, patimă, ură și tandrețe - se îmbulziră pe buzele tânărului. Pe urmă îl străbătu un val de emoție perfectă, purificându-l de sedimentele înțelepciunii, ale convenționalului, ale îndoielii, ale onoarei. Cea care-i vorbea era fata lui și numai a lui, frumoasa lui, mândria lui.

— Nu vrei să intri ?

O auzi inspirând iute.

Așteptare.

— Bine, acceptă el cu o voce tremurată. Intru.

V

Poate părea ciudat, dar Dexter n-a regretat seara aceea nici imediat după ce s-a terminat, nici mult mai târziu. Examinând-o din perspectiva a zece ani scurși de atunci, faptul că iubirea lui Judy pentru el durase o singură lună i se păru lipsit de importanță. Nu conta nici conștiința faptului că, cedând, se supusese până la urmă pe sine însuși unei agonii profunde și îi rănisese și pe Irene Scheerer, și pe părinții ei, care-i dăruiseră prietenia lor. Suferința lui Irene nu avea nimic suficient de spectaculos ca să-și pună pecetea pe gândurile lui.

În adâncurile ființei sale, Dexter era un om îndârjit. Atitudinea orașului față de trădarea sa nu avea nici o importanță pentru el - nu fiindcă oricum intenționa să plece din acel loc, ci pentru că orice atitudine ce nu avea tangență cu situația i se părea irelevantă. Opinia publică îi era complet indiferentă. Nici nu-i purta pică lui Judy Jones, înțelegând că n-ar fi avut

nici un rost și că tot nu poseda forța de a o impresiona profund și definitiv și de a o păstra numai pentru sine. O iubea și avea s-o iubească până în ziua când va fi prea bătrân pentru iubire. Dar n-o putea avea. Așa că degustă durerea profundă rezervată numai celor puternici, la fel cum, cu puțin timp în urmă, se înfruptase din fericirea celestă.

Nu-1 revoltă nici măcar falsitatea fundamentală a motivelor pentru care Judy pusese capăt logodnei, anume că nu voia să-1 „smulgă” de lângă Irene - tocmai ea, Judy, care voise cel mai tare despărțirea lor. Era deasupra oricărei forme de repulsie sau de amuzament.

În februarie a făcut o călătorie în Est, intenționând să-și vândă lanțul de spălătorii și să se stabilească la New York, dar în martie America a intrat în război și planurile i-au fost date peste cap. S-a întors în Vest, și-a însărcinat partenerul cu administrarea afacerii și la sfârșitul lui aprilie s-a prezentat la tabăra de instruire a ofițerilor. Era unul dintre miile de tineri care salutau războiul cu o doză de ușurare, bucuroși că acesta îi va elibera din păienjenitul emoțiilor lor învălmășite.

VI

Să nu uităm că povestirea aceasta nu este biografia lui Dexter, chiar dacă în ea se strecoară

amănunte ce nu au nici o legătură cu visele lui din tinerețe. Acum suntem pe cale să isprăvim cu ele și, de asemenea, cu el. Mai ne rămâne de relatat un singur incident, care s-a întâmplat după încă șapte ani.

Incidentul a avut loc la New York, unde Dexter se descurcase de minune - de fapt atât de bine, că nici o ștachetă nu mai era prea ridicată pentru el. Acum avea treizeci și doi de ani și, cu excepția unei călătorii cu avionul întreprinse imediat după război, nu mai fusese de șapte ani în Vest. Un tip din Detroit pe nume Devlin veni odată la el la birou să discute niște afaceri și incidentul se produse atunci și acolo, închizând, ca să spunem așa, capitolul acesta aparte al vieții lui.

— Deci ești din Vestul Mijlociu, zise omul numit Devlin, cu o curiozitate nedisimulată. Ce ciudat! Aveam impresia că oamenii ca dumneata se nasc și cresc pe Wall Street. Dar știi că soția unuia dintre cei mai buni prieteni ai mei din Detroit își are rădăcinile în orașul dumitale? Eu le-am fost cavalier de onoare la nuntă.

Dexter așteptă, nebănuind ce o să urmeze.

— Judy Simms, zise Devlin, fără să pară prea interesat. Pe numele de fată Judy Jones.

— Da, am cunoscut-o.

O nerăbdare posacă puse stăpânire pe el. Auzise, desigur, de căsătoria ei și poate că se străduise să nu afle și altceva.

— O tipă foarte drăguță, continuă fără nici un rost Devlin. Într-un fel, mi-e milă de ea.

— Cum adică?

O părticică din Dexter deveni imediat atentă și receptivă.

— Oh, Lud Simms a luat-o cumva razna. Nu vreau să spun că se poartă urât cu ea, dar bea și calcă pe alături...

— Dar ea, ea nu calcă pe alături?
— Nu. Ea stă acasă cu ăia mici.
— Oh!
— E puțin cam prea în vârstă pentru el, adăugă Devlin.
— Prea în vârstă! strigă Dexter. Cum, omule ? Doar n-are decât douăzeci și șapte de ani!

Îl fulgeră ideea nebună să fugă afară, în stradă, și să ia imediat un tren spre Detroit. Se ridică în picioare nervos.

— Pesemne că ești foarte ocupat, își ceru iute scuze Devlin. Nu mi-am dat seama că...

— Nu, nu-s ocupat! protestă Dexter, căznindu-se să vorbească pe un ton calm. Nu-s deloc ocupat. Spuneai că ea are douăzeci și șapte de ani? Nu, eu am fost cel care a spus-o.

— Da, dumneata, îl aprobă sec Devlin.

— Atunci continuă. Continuă!

— Cum adică?

— Vorbește-mi despre Judy Jones.

Devlin îl privi neputincios.

— Păi, asta-i tot... Ți-am spus tot ce știu. El se poartă cu ea ca un diavol. O, nu vor divorța, nici vorbă! Când sare peste cal, ea îl iartă. De fapt înclin să cred că-1 iubește. Era o fată tare drăguță când și-a făcut apariția în Detroit.

O fată drăguță! Expresia i se păru caraghioasă lui Dexter.

— Dar acum nu mai e drăguță?

— O, ba da, este !

— Ascultă-mă! zise Dexter, așezându-se brusc. Nu înțeleg. Întâi spui că „era o fată tare drăguță” și după aia că „este”. Nu înțeleg încotro bați. Judy Jones n-a fost nicicând o fată drăguță. A fost o frumusețe excepțională. Eu am cunoscut-o, am cunoscut-o... Era...

Devlin râse înțelegător:

— Nu vreau să ne certăm. Cred că Judy e o scumpă și-mi place de ea. Nu înțeleg cum un bărbat ca Lud Simms a putut să-și piardă capul după ea, dar așa a fost.

Apoi adăugă:

— Majoritatea femeilor o plac.

Dexter se uită urât la Devlin, gândindu-se înnebunit că trebuia să existe o explicație: o

lipsă de sensibilitate a interlocutorului său sau vreo râcă personală.

— Multe femei se ofilesc uite-așa! Pocni Devlin din degete. Cred c-ai constatat și dumneata

asta. Poate c-am uitat cât de frumoasă era la cununie. De atunci n-am întâlnit-o prea des, înțelegi. Dar are ochi frumoși.

Dexter se simți învăluit într-un soi de moleșală. Pentru întâia oară în viață, simțea că are chef să se îmbete zdravăn. Își dădea seama că râde tare de ceva ce-i spusese Devlin, dar nu știa ce-i spusese și de ce i se păruse așa de caraghios. După câteva minute, când Devlin își luă rămas-bun, se întinse pe canapeaua din birou și privi pe fereastră linia orizontului din New York, dincolo de care apunea soarele în adorabile nuanțe pastel, trandafirii și aurii.

De vreme ce nu mai avea nimic de pierdut, se crezuse în sfârșit invulnerabil. Dar acum știa că mai pierduse ceva, la fel de clar ca și în cazul în care s-ar fi însurat cu Judy Jones și ar fi văzut-o veștejindu-se sub ochii săi.

Pierduse visul. I se luase ceva. Cuprins de un soi de panică, își apăsă ochii cu podul palmelor și încercă să evoce imaginea apelor clipocind pe țărmul de la Sherry Island și a terasei luminate de lună, a borangicului de rouă de pe terenul de golf, a soarelui arid și a culorii aurii din puful moale de pe ceafa fetei. A gurii ei, umede când o săruta, și a ochilor ei, în care plângea melancolia. A prospețimii ei, ca aceea a cearșafurilor fine, proaspăt apretate, în zori. Dar asemenea lucruri nu mai țineau de lumea asta. Ele existaseră și încetaseră să mai existe.

Pentru întâia oară după mulți ani, lacrimile îi șiroiau pe obraz. Dar acum își plângea de milă lui însuși. Nu-i mai păsa de gură, de ochi, de mâinile neastâmpărate. Ar fi dorit să-i pese, dar nu reușea. Pentru că plecase și nu mai exista cale de întoarcere. Porțile se încinseseră, soarele asfințise și nu mai exista altă frumusețe în afară de frumusețea gri a oțelului care înfruntă vremea. Până și durerea pe care ar fi putut-o simți rămăsese acolo, departe, în țara iluziilor, a tinereții, a bogăției vieții, țara în care înfloriseră visele lui de iarnă.

„Demult”, își spuse el, „demult de tot a existat în mine ceva, dar acum lucrul acela s-a dus. Acum lucrul acela s-a dus, lucrul acela s-a dus. Nu pot să plâng. Nu pot să regret. Lucrul acela nu se va mai întoarce niciodată”.

(1922)

Iertarea de păcate

A fost odată un preot cu ochii umezi și reci, care vărsa lacrimi înghețate în liniștea nopții. Plângea din cauză că după-amiezile erau lungi și calde, iar el nu reușea să ajungă la o uniune mistică desăvârșită cu Dumnezeu. Uneori, când se apropia ora patru, pe podeaua de sub geamul său se auzea foșnetul produs de niște tinere suedeze, iar în râsetele lor stridente preotului i se părea că distinge o disonanță teribilă, care-l făcea să se roage cu voce tare să vină mai repede amurgul. În amurg râsetele și vocile erau mai potolite, dar când soarele asfinți, el trecuse deja de câteva ori pe lângă farmacia Romberg's și înăuntru ardeau lămpi galbene, robinetele nichelate ale containerelor cu băuturi răcoritoare scilipeau, iar preotul constata că mirosul săpunului de toaletă ieftin ce plutea în aer era disperat de dulce. Trecea pe acolo sâmbăta seara, la întoarcerea de la spovedanie, și se obișnuise să traverseze precaut strada, în așa fel încât mirosul de săpun să se ridice în înalt înainte de a ajunge la nările sale, plutind aidoma tămâii spre luna nopților de vară.

Însă de nebunia fierbinte a orei patru după-amiază nu putea scăpa. De la fereastra sa până hăt departe, grâul din Dakota umplea valea lui Red River cât vedea cu ochii. Arșița era teribilă numai când o priveai, iar modelul din covor către care își apleca el chinuit ochii agonici îi îndemna gândurile să rătăcească prin labirinturi grotești, mereu deschise pentru soarele atotpătrunzător.

Într-o după-amiază, când tocmai ajunsese în punctul în care mintea se oprește ca un orologiu vechi, menajera îi introduse în cabinet un băiețel frumos și plin de energie, pe

nume Rudolph Miller. Băiatul se așează într-un petic de lumină solară, în timp ce preotul, la biroul său din lemn de nuc, se prefăcu foarte ocupat, asta pentru a-și ascunde ușurarea produsă de faptul că în camera sa bătută de spirite intrase o ființă omenească.

Dar apoi preotul se întoarse brusc și se pomeni privind în adâncul a doi ochi enormi și vioi, presărați cu luminițe mici, de culoarea cobaltului. Preț de o clipă expresia acelor ochi îl făcu să tresară, iar după aceea își dădu seama că pe musafirul său îl stăpânea o spaimă mizerabilă.

— Îți tremură gura, remarcă părintele Schwartz cu o voce dogită.

Băiețușul își acoperi cu mâna buzele tremurânde.

— Ai vreun necaz ? întrebă aspru părintele Schwartz. Ia mâna de la gură și spune-mi ce-ai pățit.

Băiatul - pe care părintele Schwartz îl identifică între timp ca fiind fiul unui enoriaș, domnul Miller, agentul local de expediții - își îndepărtă fără entuziasm mâna de la gură

și începu să vorbească articulat, într-o șoaptă plină de disperare:

— Părinte Schwartz... am comis un păcat foarte grav.

— Ai păcătuit împotriva neprihănirii?

— Nu, părinte, mai rău...

Trupul preotului tresări spasmodic.

— Ai omorât pe cineva?

— Nu, dar mă tem că...

Tonul vocii i se înălță, devenind un vaiet ascuțit.

— Vrei să mergem la confesional?

Băiețușul scutură amărât din cap. Părintele Schwartz își dresă glasul, ca să poată vorbi cu blândețe și să spună cuvinte de încurajare și de alint. În astfel de momente trebuia să facă abstracție de propria-i suferință și să încerce să i se substituie lui Dumnezeu. Repetă în minte un jurământ evlavios, sperând că, în schimb, Dumnezeu îl va ajuta să facă tot ceea ce trebuia.

— Povestește cum ai păcătuit, zise blând vocea lui cea nouă.

Băiețușul se uită la el prin păienjenişul lacrimilor și se simți îmbărbătat de impresia de tărie morală pe care reușise s-o creeze preotul cu mintea confuză. Lăsând în mâinile acestui om cât putea de mult din ființa sa, Rudolph Miller începu să povestească:

— Acum trei zile, sâmbătă, tata mi-a zis să mă duc să mă spovedesc, fiindcă n-am făcut-o de-o lună și cei din familia mea merg în fiecare săptămână, dar eu nu. Dar eu dădeam să plec, că nu mi-a păsat. Așa c-am amânat până după cină, că mă jucam cu o gașcă de copii, și tata m-a-ntrebat dac-am fost și-am zis „Nu” și el m-a apucat de ceafă și mi-a zis „Te duci chiar acum” și eu zic „Bine, bine” și plec la biserică. Și el strigă după mine „Să nu te-ntorci până n-ai fost...”

II

„Acum trei zile, sâmbătă...”

Perdeaua de catifea a confesionalului își rearanjă faldurile soioase, nemaiăsând să se vadă decât pingeaua pantofului vechi al bătrânului. Dincolo de perdea, un suflet nemuritor se afla singur cu Dumnezeu și cu reverendul Adolphus Schwartz, preotul paroh. Începură să se audă sunete, o șoaptă trudită, șuierătoare și discretă, întreruptă din când în când de întrebările clare rostite de vocea parohului.

Rudolph Miller îngenunche în strana de lângă confesional și așteaptă, încercând agitat să tragă cu urechea la ceea ce se vorbea în confesional și totuși să nu audă. Îl alarma faptul că vocea preotului se distingea atât de bine. Era următorul la rând și cei trei sau patru care stăteau la coadă puteau să asculte fără jenă cum recunoștea el că încălcase a șasea și a noua poruncă.

Rudolph nu comisese niciodată un adulter, nici nu râvnise la femeia altuia, dar îi venea greu să se împace cu ideea că trebuia să recunoască aceste păcate îngemănate. Prin contrast, îl încântau rătăcirile mai puțin rușinoase. Ele formau un fundal gri și difuz, care mai ușura stigmatul de abanos aplicat pe sufletul său de păcatele lui sexuale.

Își acoperise urechile cu palmele, sperând că refuzul lui de a auzi va fi observat și că, la rândul său, va beneficia de puțină politețe, când o mișcare bruscă a penitentului din confesional îl făcu să-și ascundă iute fața în îndoitura cotului. Spaima i se solidifică și i se cuibări între inimă și plămâni, asfixiindu-l. Acum trebuia să se străduiască din răspuțeri să-și regrete păcatele - nu din cauza fricii, ci fiindcă-L supăraseră pe Dumnezeu. Trebuia să-L convingă pe Dumnezeu de părerea lui de rău, iar pentru asta trebuia să se convingă mai întâi pe el însuși. După o scurtă — dar încordată - luptă cu emoțiile, ajunse la o milă de sine speriată și hotărî că de-acum era pregătit. Dacă nu-i dădea voie nici unui alt gând să-i umble prin minte și reușea să-și păstreze neștirbită starea asta mentală până ce intra în coșciugul ăla mare, pus pe verticală, va supraviețui încă unei crize din viața lui religioasă.

De o vreme însă îl ispitea o idee diavolească. Se putea întoarce acasă imediat, până nu-i venea rândul, și putea să-i spună maică-sii că ajunsese prea târziu la biserică și preotul plecase. Din nefericire, exista riscul de a fi prins cu minciuna. Alternativa era să mintă că fusese la spovedanie, dar asta însemna că trebuia să evite cuminecarea de a doua zi, fiindcă a te cumineca fără a-ți fi purificat sufletul însemna să iei otravă în gură și atunci avea să se prăbușească, damnat și fără viață, lângă altar.

Vocea părintelui Schwartz se auzi din nou:
— Iar pentru...

Vorbele i se contopiră într-o bolboroseală înăbușită, iar Rudolph se ridică nervos în picioare. Simțea că în după-amiaza aceea nu se putea spovedi nici în ruptul capului. Șovăi, tremurând de încordare. În cele din urmă din confesional se auzi o lovitură ușoară, un scârțâit, un foșnet stins. Ferestruica se deschise și perdeaua tremură. Ispita apăruse prea târziu...

— Binecuvântează-mă, părinte, căci am păcătuit... Mărturisesc în fața
Dumnezeului

Atotputernic și a dumitale, părinte, că am păcătuit... Au trecut o lună și
trei zile de la

ultima mea spovedanie... Sunt vinovat că... am luat numele Domnului în
deșert...

— Asta era un păcat ușor. Blestemele lui nu fuseseră decât o fanfaronadă,
iar mărturisirea

lor era ceva mai puțin decât o lăudăroșenie.

— ...și că m-am purtat urât cu o bătrânică...

— Umbra ștearsă se deplasă puțin pe zăbrelele ferestruicii.

— Cum așa, copile ?

— Cu bătrâna doamnă Swenson.

— Murmurul lui Rudolph prinse, exaltat, aripi:

— A-nhățat mingea noastră de baseball, cu care i-am lovit geamul, și n-a
mai vrut să ne-o dea înapoi, așa că toată după-amiaza am urlat la ea

„Douăș'trei, ce naiba vrei?" și pe la ora cinci a lovit-o apoplexia și a trebuit
să trimită după doctor.

— Zi mai departe, copile.

— Că... n-am crezut că sunt fiul părinților mei.

— Ce-ai spus ?

— Întrebarea arăta clar surprinderea preotului.

— N-am crezut că sunt fiul părinților mei.

— Cum așa ?

— Păi, din pură trufie, răspunse în doi peri păcătosul.

— Vrei să spui că te-ai crezut prea bun pentru a fi copilul părinților tăi?

— Da, părinte.

— O spuse pe un ton mai puțin triumfător.

— Continuă.

— ...Că am fost neascultător și am vorbit urât cu mama. Că i-am bârfit pe
oameni pe la

spate. Că am fumat...

— Rudolph epuizase păcatele mărunte și se apropia de cele a căror
mărturisire însemna

suferință. Își pusese degetele rășchirate pe față ca pe niște bare de fier cu
care își apăsa

rușinea din suflet, silind-o să iasă.

— Vinovat de vorbe murdare și de gânduri și dorințe nerușinate, șopti el
foarte încet.

— Cât de des ?

— Nu știu.

— O dată pe săptămână? De două ori?

— De două ori pe săptămână.

— Ai cedat acestor dorințe?

— Nu, părinte.

— Erai singur când le-ai avut?

— Nu, părinte. Eram cu doi băieți și o fată.

— Nu știi oare, copilul meu, că trebuie să ocolești ocaziile de a păcătui cu
tot atâta grijă cum ocolești păcatul însuși ? Însoțitorii răi te duc la dorințe

rele și dorințele rele la fapte rele. Unde te aflai când ai comis aceste păcate ?

— Într-un hambar din spatele...

— Nu vreau să aud nici un nume! îl întrerupse tăios preotul.

— Păi, eram în podul hambarului și fata asta și... un băiat... spuneau măscări și eu... am stat să-i ascult.

— Ar fi trebuit să pleci! Și să-i spui și fetei să plece!

Ar fi trebuit să plece! Nu-i putea povesti părintelui Schwartz cât de tare îi bătuse pulsul

la încheietură, ce stare de excitație stranie și romantică pusese stăpânire pe el când fuseseră

rostite lucrurile acelea ciudate. Poate că în casele de pierzanie, printre incorigibilele fete cu priviri dure și pierdute, pot fi găsite și acelea pentru care focul a ars cu cea mai albă flacăra.

— Mai ai și altceva de mărturisit?

— Cred că nu, părinte.

Rudolf simțea o imensă ușurare. Transpirația îi ieșise prin pori între degetele strânse

mănunchi.

— Ai spus cumva vreo minciună?

Întrebarea îl surprinse. Ca toți cei care mint din obișnuință și din instinct, respecta enorm și prețuia temător adevărul. Ceva din afara ființei lui îi dictă răspunsul scurt și supărat:

— O, nu, părinte! Nu mint niciodată.

Un moment degustă mândria situației în care se afla, ca un supus de rând așezat pe tronul regal. Pe urmă, când preotul începu să însire penitențele convenționale, își dădu seama că prin tăgăduirea sa eroică recusesese la minciună, comițând cel mai teribil păcat: mințise la spovedanie.

Ca un răspuns automat la îndemnul părintelui Schwartz, „Dă o dovadă de căință!”, începu

să repete cu voce tare și fără noimă:

— Doamne Dumnezeu, regret din suflet că Te-am supărat...

Trebuie să rezolve asta imediat... A fost o mare greșeală... Dar când dinții i se închiseră

peste ultimele cuvinte ale rugăciunii, se auzi un zgomot sec și ferestruica dintre el și preot

se închise.

După un minut, când pași afară, în umbrele amurgului, ușurarea de a fi părăsit biserica

înăbușitoare și de a fi din nou în spațiul liber al lanurilor de grâu și al cerurilor imense amână înțelegerea deplină a consecințelor faptei sale. În loc să se îngrijoreze, inspiră adânc aerul proaspăt și începu să-și repete întruna cuvintele „Blatchford Sarnemington! Blatchford Sarnemington!”

Blatchford Sarnemington era el însuși și cele două nume constituiau de fapt o incantație

poetică. Când devenea Blatchford Sarnemington, ființa lui degaja o noblețe suavă. Blatchford Sarnemington trăia din triumf uriaș în triumf uriaș. Dacă Rudolph își mijeia ochii, însemna că Blatchford își începea dominația asupra lui și, în timp ce pășea pe stradă, auzea murmurele

invidioase din aer: „Blatchford Sarnemington! Iată-1 pe Blatchford Sarnemington!”

Acum, cum o pornise țanțoș spre casă pe drumul accidentat, redevenise pentru o vreme Blatchford, dar când drumul se rearanjă sub macadam, devenind ulița principală din Ludwig, exaltarea lui Rudolph se topi și creierul i se răcori, făcându-1 să înțeleagă abjecția minciunii sale. Dumnezeu, firește, luase deja cunoștință de ea, dar Rudolph își păstrase un ungher al minții unde Dumnezeu nu pătrundea și unde ticluia subterfugii cu care să-L păcălească. Acum, ascunzându-se în acel cotlon, chibzui la cea mai bună cale pentru a evita repercusiunile minciunii.

Trebuia să evite cu orice preț cuminecarea de a doua zi. Riscul de a-L mânia și mai tare pe Dumnezeu era prea mare. Va trebui să bea apă dis-de-dimineată, „din greșeală”, și astfel, în conformitate cu legea bisericii, să devină nedemn de a primi cuminecarea în acea zi. În ciuda fragilității lui, acest subterfugiu i se păru cel mai bun din câte-i veniră în minte. Acceptându-i riscurile, se concentra asupra celei mai bune metode de a-1 pune în practică în momentul când luă colțul pe lângă farmacia Romberg's și văzu în față casa tatălui său.

III

Tatăl lui Rudolph, agentul local de expediții, venise în regiunea Minnesota-Dakota purtat de al doilea val de imigranți germani și irlandezi. La acea oră și în acel loc existau, teoretic vorbind, mari oportunități pentru un tânăr clocotind de energie, dar Cari Miller nu izbutise să-și impună nici față de superiori și nici față de subordonați o reputație de intransigență, fie și relativă, dar esențială dacă voia să aibă succes într-o ramură a afacerilor bazată pe un sistem ierarhic. Deși era un pic cam grosolan, nu era totuși suficient de încăpățânat și nici nu izbutea să creadă nesmintit în relațiile fundamentale dintre semeni, iar această neîncredere îl făcea bănuitor, plin de neastâmpăr și mereu nemulțumit.

Cele două lucruri care-1 legau de viața asta pestriță erau credința în Biserica Romano-Catolică și admirația mistică pentru constructorul de imperii James J. Hill ¹. Hill reprezenta apoteoza acelei însușiri de care era lipsit Miller: percepția corectă a realității, simțul lucrurilor, capacitatea de a prevedea ploaia după bătaia vântului pe obraji. Minte lui Miller lucra cu întârziere, urmând decizii vechi luate de alții și niciodată în viață nu simțise că un obiect s-ar potrivi de minune cu scopul pentru care îl luase în mână. Trupul său nervos, vioi și subdimensionat îmbătrânea în umbra gigantică a lui Hill. Timp de douăzeci de ani trăise numai cu numele lui Hill și cu cel al lui Dumnezeu.

Duminică dimineața Cari Miller se trezi în liniștea fără praf a orei șase. Îngenunchind lângă

pat, își îndoi trupul, își înfundă în pernă părul lui de un blond încărunțit și fuioarele pline ale mustății și se rugă timp de câteva minute. Își trase peste cap cămașa de noapte - căci, ca și ceilalți din generația sa, nu putuse suferi niciodată pijamalele — și-și îmbracă trupul subțire, albicios și lipsit de păr în lenjeria de lână.

Se bărbieri. În cealaltă încăpere, unde nevastă-sa era cufundată într-un somn nervos, domnea liniștea. Era liniște și în colțul de coridor despărțit de un paravan, unde se afla patul îngust al fiului său, fiu care dormea înconjurat de colecția sa de cărți de Alger ², de colecția de banderole de trabucuri, de colecția

1. James Jerome Hill (1838-1916), om de afaceri și constructor de căi ferate în Statele Unite.

2. Horatio Alger (1833-1899), autor american de cărți moralizatoare pentru băieți. A scris peste o sută de romane, toate fiind variațiuni pe tema reușitei în viața prin muncă, onestitate și iubire față de aproape.

de fanioane prăfuite - „Corneli”, „Hamlin” și „Salutări din Pueblo, New Mexico” - și de alte

posesiuni acumulate în viața lui pământească. Miller auzea de afară fluieratul aspru al păsărilor, agitația zgomotoasă a orătâniilor și, ca un fel de ritm subtil, crescendoul slab al roților trenului direct spre Montana și coasta verde a Pacificului de la ora șase și un sfert. Pe urmă, cu apa rece picurându-i de pe cârpa pentru spălat pe care o ținea în mână, își ridică brusc capul: auzise un zgomot discret în bucătăria de sub el.

Își șterse repede briciul, își ridică pe umeri bretelele ce-i atârnavă și ciuli urechile. Cineva

umbla prin bucătărie și Miller știu, după pasul mult prea ușor, că nu era nevastă-sa. Cu gura

întredeschisă, coborî repede scările și deschise ușa bucătăriei.

Lângă chiuvetă, cu o mână pe robinetul care mai picura încă și cu cealaltă strângând un pahar cu apă, stătea fiul său. Ochii băiatului, încă îngreunați de somn, îi întâlneau pe ai

tatălui cu un fel de frumusețe înspăimântată și muștrătoare. Era desculț și cu pijamaua

suflecată la glezne și la încheieturile mâinilor.

Amândoi înlemniră un moment. Cari Miller își înclină fruntea, iar fiul său și-o ridică, de

parcă ar fi încercat să echilibreze emoțiile extreme ce le umpleau sufletele. Pe urmă barele

mustății părintești se lăsară amenințătoare în jos până îi acoperiră gura bărbatului, care privi scurt în jur, ca să se asigure că toate erau la locul lor.

Bucătăria strălucea în lumina soarelui, care cădea pe tigăi și făcea ca scândurile lustruite ale dușumelei și ale mesei să pară galbene și curate ca boabele de grâu. Odaia aceea era inima gospodăriei, locul unde ardea

focul și blidele de cositor stăteau ca niște jucării în alte blide de cositor în care intrau perfect, iar aburul șuiera ziua întreagă pe un ton subțire, pastelat. Nimic nu fusese mișcat, nimic nu fusese atins, cu excepția robinetului, pe care se formau în continuare picuri de apă ce cădeau în chiuvetă cu o fulgerare albicioasă.

— Ce faci aici ?

— Mi-era nemaipomenit de sete, așa că m-am gândit să cobor și să...

— Credeam că te duci la cuminecare.

O expresie de uimire violentă se ivi pe fața fiului.

— Am uitat cu desăvârșire!

— Ai apucat să bei apă?

— Nu...

În clipa când cuvântul i se desprinsese de pe buze, Rudolph își dădu seama că rostise răspunsul greșit, dar ochii șterși și indignați care-l priveau semnalară adevărul înainte ca voința băiatului să poată reacționa. Își dădu seama și de faptul că n-ar fi trebuit să coboare. O neclară nevoie de veridicitate îi dăduse ghes să lase, ca dovadă, un pahar ud lângă chiuvetă.

Onestitatea imaginației sale îl trădase.

— Varsă apa aia! îi porunci tatăl.

Disperat, Rudolph întoarse paharul cu fundul în sus.

— Ce te frământă de fapt ? întrebă enervat Miller.

— Nimic.

— Te-ai spovedit ieri?

— Da.

— Atunci de ce-ai vrut să bei apă?

— Nu știu. Am uitat.

— Poate că pentru tine setea e mai importantă decât religia.

— Am uitat!

Rudolph simțea lacrimile adunându-i-se în colțurile ochilor.

— Asta nu-i un răspuns !

— Păi, am uitat!

— Te rog să fii atent!

Tatăl păstra un ton aspru, insistent și inchizitorial.

— Dacă ești atât de uituc, că nu poți ține minte ce-ți cere credința, va trebui să luăm măsuri.

Rudolph umplu intervalul de tăcere stânjenitoare care urmă:

— Ba pot să țin minte.

— Mai întâi îți neglijezi credința, strigă tatăl, alimentându-și propria furie, după care o să începi să minți și să furi, iar următoarea etapă va fi *școala de corecție!*

Nici măcar această amenințare familiară nu putea adânci prăpastia pe care Rudolph o vedea deschizându-se în fața lui. Trebuia fie să mărturisească totul acum, jertfindu-și trupul pentru ceea ce știa că va fi o bătaie nemiloasă, fie să atragă asupra sa fulgerele și tunetele cerului, primind trupul și sângele Domnului când ascundea în suflet un sacrilegiu. Dar prima alternativă părea mai înspăimântătoare. Se temea nu

atât de bătaia propriu-zisă, cât de ferocitatea sălbatică cu care i-ar fi fost administrată, ca supapă de refulare pentru ineficientul său tată.

— Pune paharul jos, du-te sus și te îmbracă! îi ordonă tatăl său. Iar când ajungem la biserică, înainte de cuminecare, să faci bine să îngenunchezi și să-L rogi pe Dumnezeu să-ți ierte nepăsarea.

Un accent întâmplător din formularea poruncii acționa ca un catalizator asupra zăpăcelii și spaimei din sufletul lui Rudolph. O furie sălbatică și mândră se ridică în el și băiatul aruncă îndârjit paharul în chiuvetă.

Tatăl scoase un icnet aspru și răgușit, după care se aruncă asupra lui Rudolph. Băiatul îl evită cu o eschivă laterală, apoi se împiedică de un scaun și încercă să se refugieze dincolo de masa de bucătărie. Scoase un țipăt ascuțit când o mână îl înșfacă de umărul pijamalei, pe urmă simți izbitura tare a pumnului în tâmplă și încă niște lovituri rapide în partea de sus a bustului. În timp ce scăpa din când în când din strânsoarea tatălui, se trăgea în lături sau se ridica pe vârfuri, agățându-se instinctiv de brațul ce voia să-l lovească și conștient de durerile și usturaturile puternice, Rudolph nu scotea nici un sunet, în afara câtorva râsete isterice. Pe urmă, după mai puțin de un minut, ploaia de lovituri conteni brusc. După un interval în care Rudolph a fost ținut strâns în brațe, răstimp în care cei doi tremurară violent și articulară vorbe stranii și trunchiate, Cari Miller își apucă fiul și pe jumătate îl târî, pe jumătate îl împinse în sus pe scări, amenințându-l.

— Imbracă-te! zise el.

Rudolph era acum isterizat și înfrigurat. Îl durea capul, se alesese cu o zgârietură lungă și superficială pe gât de la unghia tatălui său și, în timp ce se îmbrăca, suspină și tremură. Era conștient că mama sa, numai în capot, îl privea din prag, că fața ei se comprima, se destindea și se strâmba, formând noi serii deriduri ce vălureau de la bărbie până la frunte. Disprețuind ineficacitatea ei nervoasă și dând-o brutal la o parte când ea încercă să-l unghieze cu o alifie de alune americane, se duse la toaletă și vomită repede, înecându-se. Pe urmă ieși din casă pe urmele tatălui său și merse în spatele lui până la biserică catolică.

IV

Mergeau fără să-și spună nimic, cu excepția momentelor când Cari Miller dădea un semn mecanic că e conștient de existența trecătorilor. Doar respirația neregulată a lui Rudolph tulbura fierbinte liniște duminicală.

Tatăl său se opri ferm în fața bisericii.
— Am hotărât că e mai bine să te mai spovedești o dată. Intră, spune-i părintelui Schwartz

ce-ai făcut și cere-i iertare lui Dumnezeu.

— Și tu ți-ai pierdut cumpătul, zise repede Rudolph.

Cari Miller făcu un pas către fiul său, care se retrase precaut.

— Bine. Mă duc.

— Ai de gând să mă ascuți ? întrebă Miller cel bătrân pe un ton răstit și răgușit.

— Bine, bine.

Rudolph intră în biserică și, pentru a doua oară în decurs de două zile, intră în confesional

și se așeză. Ferestruica se deschise aproape instantaneu.

— Am păcătuit nespunându-mi rugăciunile de dimineață.

— Asta e tot?

— Asta e tot.

Un sentiment de jubilară tristă puse stăpânire pe el. De acum încolo n-avea să mai fie

capabil să pună o abstracțiune mai presus de necesitățile izvorâte din mândrie și ușurătate.

Traversase un hotar invizibil și devenise conștient de izolarea sa, de faptul că era izolat nu

numai în momentele când devenea Blatchford Sarnemington, ci în întreaga sa viață interioară.

Până acum fenomene de genul ambițiilor „nebunești” sau rușinile și temerile sale meschine nu fuseseră decât străngeri de inimă secrete, nerecunoscute nici în fața tronului oficial al sufletului său. Acum înțelegea în subconștient că străngerile lui de inimă îl reprezentau pe el însuși și tot restul nu era decât un paravan împodobit și un drapel convențional. Presiunea mediului îi dăduse brânci pe drumul secret și însingurat al adolescenței.

Îngenunche în strană lângă tatăl său. Începu liturghia. Rudolph se înălță pe genunchi -

când era singur, avea tendința de a-și sprijini spatele de bancă - și savura conștiința unei

răzbunări subtile și tăioase. Alături, tatăl lui se ruga la Dumnezeu să-l ierte pe Rudolph,

implorându-l ca propria-i răbufnire de furie să-i fie scuzată. Își privi fiul dintr-o parte și

se simți ușurat văzând că expresia de încordare sălbatică îi dispăruse de pe chip și că nu mai

suspina. Mila lui Dumnezeu, parte integrantă a împărtășaniei, avea să rezolve restul și poate

că după slujbă totul va fi mai bine. În adâncul inimii era mândru de Rudolph și începea să-i

pară rău sincer, dar și formal, de ceea ce făcuse.

De obicei trecerea din mână în mână a cutiei milei era pentru Rudolph un moment

semnificativ al serviciului religios. Dacă, așa cum se întâmpla adesea, nu avea nici un bănuț

de introdus în ea, se rușina, se înfuria pe rușinea lui, își pleca fruntea și se prefăcea că nu vede cutia pentru colectă, ca nu cumva Jeanne Brady, din strana din spate, să observe și să-i suspecteze familia de sărăcie acută.

Dar astăzi se uită rece în cutia care-i trecea pe sub nas, remarcând cu un interes calm ce multe monede de un penny conținea.

Când însă sună clopoțelul pentru cuminecare, începu să tremure. Dumnezeu nu avea nici un motiv să nu-i oprească inima să bată. În ultimele douăsprezece ore comisese o serie de păcate mortale de o gravitate tot mai mare, pe care urma să le încununeze acum cu sacrilegiul blasfemiei.

„Domine, non sum dignus; ut intres sub tectum meum; sed tantum dic verbo, et sanabitur anima mea...”

În strane începu foiala. Cei ce urmau să se împărtășească ieșiră pe interval cu ochii plecați și se prinseră de mână. Cei mai evlavioși își uniră vârful degetelor în rugăciune. Cari Miller se număra printre ei. Rudolph merse în spatele lui până la altar și îngenunche, potrivindu-și mecanic șervetul sub bărbie. Clopoțelul sună ascuțit și preotul se întoarse de la altar, ținând ostia albă deasupra potirului.

„Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam tuam in vitam aeternam.”

Când începu cuminecarea, o sudoare rece broboni fruntea lui Rudolph. Părintele Schwartz înainta de-a lungul șirului de oameni și, cuprins tot mai tare de greață, Rudolph simți cum i se înmoaie băierile inimii la voința Domnului. I se părea că biserica se întunecase și că peste ea se lăsase o liniște profundă, spartă numai de bolboroseala nearticulată care anunța apropierea Făcătorului Cerului și al Pământului. Rudolf își înfundă capul între umeri, așteptând lovitura.

Deodată simți o împunsătură în coaste. Tatăl său îl înghiontea să stea drept, să nu se aplece în față peste balustradă. Preotul era la numai două scaune de ei.

„Corpus Domini nostri Jesu Christi custodiat animam tuam in vitam aeternam.”

Rudolf deschise gura. Simți pe limbă gustul lipicios, de ceară, al ostiei. Rămase neclintit o perioadă care lui i se păru interminabilă, cu capul încă ridicat și cu ostia nedizolvată în gură. Pe urmă mai tresări o dată la apăsarea cotului părintesc și văzu că oamenii se desprindeau de altar ca niște frunze moarte, întorcându-se în strane cu ochii plecați și orbi, fiecare din ei singur cu Dumnezeu.

Rudolph era singur cu el însuși, learcă de sudoare și cotropit de păcatul mortal. Pe când se întoarse în strană, auzi tropotul ascuțit al copitelor sale despicate pe pardoseală și știu că în inima lui se ascundea veninul cel mai negru.

„Sagitta volante in Dei”

Puștiul adorabil, cu ochii ca două pietricele albastre și cu genele răsfirate deasupra lor ca niște petale de floare, își terminase de înșirat păcatele în fața părintelui Schwartz, iar balta de lumină solară în care ședea pătrundea de o jumătate de oră tot mai adânc în interiorul încăperii. De-acum Rudolph nu mai era chiar așa de înspăimântat. Odată ce-și luase povestea de pe suflet, se produsese o reacție contrarie. Știa că atâta vreme cât rămânea în încăperea asta cu preotul, Dumnezeu nu-i va opri inima, așa că oftă și rămase tăcut, așteptând să vorbească părintele.

Ochii reci și apoși ai părintelui Schwartz erau ațintiți asupra modelului din covor, pe care soarele reliefa svasticile, butașii de vie simpli, neînfloriți, și părelnicele contururi florale. Ceasornicul din hol ticăia insistent, înghițind timpul rămas până la asfințit, iar din cabinetul acela urât și din după-amiaza de afară se degaja o monotonie țeapănă, spartă din când în când de niște lovituri de ciocan ce reverberau puternic în aerul uscat. Nervii preotului erau întinși la maximum, iar bobیțele rozariului se zvârcoleau și se târau ca niște șerpi pe învelitoarea de pluș verde a mesei. Preotul nu-și mai amintea ce anume trebuia să spună acum.

Dintre toate lucrurile existente în această mică localitate de suedezi, atenția îi era atrasă cel mai mult de ochii acestui băiețuș: ochi splendizi, cu gene care se îndepărtau cu regret de ei și se curbau în sus, ca și cum ar fi vrut să se întoarcă și să-i reîntâlnească.

Tăcerea a mai persistat un moment. În timp ce Rudolph aștepta, preotul se străduia să-și amintească un lucru ce se îndepărta tot mai mult de memoria sa, iar ceasornicul ticăia în casa veche și șubredă. Pe urmă părintele Schwartz îl privi aspru pe băiat și remarcă pe un ton ciudat: — Când se strâng o mulțime de oameni în cele mai frumoase locuri, lucrurile încep să degaje lumină.

Rudolph, surprins, își ridică iute ochii spre fața părintelui Schwartz. — Am zis... începu preotul, dar se opri, încordându-și auzul. Auzi ciocanul, ticăitul ceasornicului și albinele? Nu-i un semn bun. Important este să avem cât mai multă lume în centrul lumii, oriunde ar fi acesta. Atunci... ochii lui apoși i se dilatară a înțelegere...

lucrurile încep să strălucească.

— Da, părinte, îl aprobă Rudolph, cam înfricoșat.

— Ce-ai să te faci când o să crești mare?

— Păi, o vreme m-am gândit să mă fac jucător de baseball, răspunse nervos Rudolph. Dar nu mi se pare o ambiție suficient de bună, deci cred că voi fi actor sau ofițer de marină.

Preotul se uită iarăși lung la el.

— Înțeleg *exact* ce spui, zise el cu un aer furios.

Rudolph nu intenționase să facă vreo afirmație deosebită, iar ideea că ar fi spus ceva îi spori neliniștea.

„Omul acesta e nebun”, își spuse el, „și mă sperie. Vrea să-1 ajut cumva, dar eu nu vreau”.

— Arăți de parcă lucrurile ar fi început să strălucească! strigă ca scos din minți părintele

Schwartz. Ai fost vreodată la o petrecere?

— Da, părinte.

— Și ai observat că toată lumea era frumos îmbrăcată? Tocmai asta vreau să spun. Exact

când ai ajuns la petrecere, a existat un moment când toată lumea era frumos îmbrăcată. Poate

că două fete stăteau lângă ușă și niște băieți se aplecau peste balustrade și peste tot erau vase cu flori.

— Am participat la o mulțime de petreceri, afirmă Rudolph, oarecum ușurat că discuția luase o asemenea turnură.

— Desigur! continuă triumfător părintele Schwartz. Știam eu că vei fi de acord cu mine.

Dar teoria mea este că atunci când o mulțime de oameni se adună în cele mai frumoase

locuri, strălucesc mereu.

Rudolph se surprinse gândindu-se la Blatchford Sarnemington.

— Te rog să mă ascuți! îi porunci agitat preotul. Nu mai fi îngrijorat în legătură cu duminica trecută. Apostazia implică o damnare absolută numai dacă pornim de la premisa existenței prealabile a unei credințe perfecte. Te-am liniștit?

Rudolph, care habar n-avea despre ce vorbea părintele Schwartz, aprobă cu o mișcare

din cap, iar preotul făcu același gest și reveni la misterioasa lui obsesie.

— Păi uită-te! strigă el. Acum au lămpi puternice ca stelele. Îți dai seama de asta? Am auzit de o lampă de prin Paris sau de undeva, cât un astru de mare. Au avut-o o grămadă de oameni... o grămadă de oameni veseli. Au acum tot felul de lucruri la care nici cu gândul nu te gândeai.

Urmă un moment de tăcere.

— Fii atent! reluă preotul și se apropie mai tare de Rudolph, dar băiatul se trase mai departe, așa că părintele Schwartz se întoarse la scaunul său și se așeză, cu ochii roșii și uscați. Ai fost vreodată la un parc de distracții ?

— Nu, părinte.

— Ei bine, du-te să vezi un parc de distracții.

Preotul își flutură indecis mâna.

— E ceva cam ca o expoziție, dar cu mai mult sclipici. Du-te noaptea la unul, dar stai la o oarecare depărtare de el, într-un loc întunecat, sub niște pomi cu coroana deasă. Vei vedea o roată enormă, alcătuită din lumini, rostogolindu-se prin aer și un jgheab lung de pe care bărcile sunt împroșcate ca gloanțele în apa de dedesubt. Undeva cântă o orchestră și miroase a alune și parcă totul clipește. Numai că nu-ți va stârni nici o

amintire, înțelegi? Va sta acolo, în mijlocul nopții, ca un balon. Ca un felinar mare și galben într-un par.

Părintele Schwartz se încruntă, semn că-i venise o idee.

— Dar să nu te apropii prea tare, îl avertiză el pe Rudolph, pentru că dacă o faci, ai să simți căldura, transpirația și viața.

Toată pălăvrăgeala asta i se părea lui Rudolph cât se poate de stranie și de groaznică, în primul rând fiindcă cel care vorbea era preot. Ședea acolo înnebunit de frică și, cu ochii lui frumoși larg deschiși, se uita fix la părintele Schwartz. Dar dincolo de groaza de care era stăpânit, simțea că-i fuseseră confirmate propriile convingeri intime. Undeva exista ceva de o splendoare inefabilă, ceva care n-avea nimic de-a face cu Dumnezeu. Nu mai credea că Dumnezeu era supărat pe el pentru minciuna lui inițială, pentru că și El trebuie să fi înțeles că Rudolph mințise ca să dea puțină finețe discuției din confesional, animându-și confesiunile banale cu lucrurile trufașe și luminoase pe care le spusese. În momentul când își afirmase onoarea imaculată, un prapur de argint pocnise undeva în vânt, se auzise scârțâitul pieii tăbăcite și sclipiseră pintenii de argint, căci o trupă de călăreți aștepta zorile pe un colnic verde. Soarele pusese stele de lumină pe platoșele lor ca tabloul lor de acasă, care înfățișa cuirasierii prusaci în bătălia de la Sedan ¹.

Acum însă preotul bâigui cuvinte incomplete și sfâșietoare și băiatului i se făcu tare frică. Groaza intră brusc prin fereastra deschisă și atmosfera din cabinet se schimbă. Părintele

Schwartz se aruncă repezit în genunchi și-și sprijini trupul de un scaun.

— O, Dumnezeule ! strigă el cu o voce stranie și se prăbuși pe podea.

Atunci din uzatele sale haine preoțești se ridică un iz de obidă umană, amestecându-se cu mirosul vag de mâncare ce persista prin colțuri. Cu un țipăt ascuțit, Rudolph alergă îngrozit afară, în timp ce bărbatul prăbușit zăcea nemișcat, umplând camera, umplând-o cu voci și cu fețe, până ce se zgudui de bâiguieli nearticulate și răsună de un râset isteric, ascuțit și neconținut.

Dincolo de geam, *sirocco*-ul albastru făcea să tremure grâul și fetele cu păr galben se plimbau senzual pe drumurile dintre lanuri, șoptindu-le cuvinte inocente și provocatoare

tinerilor ce munceau printre șirurile de spice. Contururile picioarelor li se reliefa sub pânza

de bumbac neapretat, iar tivurile de la decolteurile rochiilor le erau umede și calde. Timp de

cinci ore, viața fierbinte și fertilă arsese cu flacăra vie în toată acea după-amiază. Peste încă

trei ore se va înnopta și în tot ținutul blondele nordice și flăcăii înalți de la ferme vor sta

întinși lângă lanurile de grâu, la lumina lunii.

(1924)

1. In urma bătăliei de la Sedan, împăratul Napoleon al III-lea a capitulat, ulterior fiind proclamată a Treia Republică Franceză.

Băiatul cel bogat

Începe cu un individ și, până să te dezmeticești, îți vei da seama că ai creat un tip; începe cu un tip și vei ajunge la concluzia că n-ai creat nimic.

Asta fiindcă suntem cu toții niște animale stranii, mai bizare în spatele chipurilor și vocilor noastre decât am dori să se știe sau decât ne știm noi înșine. Când îl aud pe câte unul proclamându-se un băiat obișnuit, onest și deschis", sunt absolut convins că suferă de o anormalitate clară și teribilă, pe care și-a propus s-o ascundă, iar afirmația că e obișnuit, onest și deschis este metoda lui de a-și reaminti taina adevăratei sale firi.

Nu există tipuri. Nu există plurale. Există un băiat bogat, iar aceasta este povestea lui, nu a fraților săi. Am trăit toată viața printre frații săi, dar el a fost prietenul meu. În afară de asta, dacă aș scrie despre frați, ar trebui să încep prin a denunța toate minciunile pe care cei săraci le-au spus despre cei bogați și pe care bogătașii le-au scornit despre ei înșiși. Oamenii ăștia au înălțat un eșafodaj atât de improbabil, încât dacă ne hotărâm să citim o carte despre bogați, un anumit instinct ne pune în gardă că ne vom întâlni cu irealul. Până și reporterii inteligenți și nepărtinitori ai realității au făcut ca țara celor avuți să pară la fel de ireală ca un tărâm de basm.

Haideți să vă povestesc despre cei foarte bogați. Ei sunt deosebiți de tine și de mine. Din fragedă copilărie au posesiuni și se bucură de ele, ceea ce are un anumit efect asupra lor: îi face slabi atunci când noi suntem tari și cinici când noi suntem încrezători, într-un fel pe care ți-e foarte greu să-1 înțelegi dacă nu te-ai născut bogat. În străfundul inimii, ei se cred mai grozavi decât noi, pentru că noi a trebuit să descoperim singuri compensațiile și refugiile vieții. Chiar și atunci când pătrund adânc în lumea noastră sau alunecă mai jos decât noi, tot se cred mai buni decât noi. Sunt diferiți. Singura modalitate prin care-1 pot descrie pe tânărul Anson Hunter este să-1 abordez ca pe un străin și să rămân credincios - cu încăpățănare - acestui punct de vedere. Dacă accept, fie și numai pentru o clipă, punctul său de vedere, sunt pierdut. Nu pot arăta decât un scenariu de film jalnic.

II

Anson era cel mai mare dintre cei șase frați care într-o bună zi aveau să împartă între ei o moștenire de cincisprezece milioane de dolari și a ajuns la vârsta gândirii raționale - adică la șapte ani ? - la începutul secolului, când femeile tinere și îndrăznețe patinau deja pe Fifth Avenue în „mobilele" lor electrice. Pe atunci el și fratele lui aveau o guvernantă englezoaică, pe buzele căreia limba engleză suna foarte clar, răspicat și corect, așa încât cei doi băieți au ajuns s-o vorbească aidoma ei: toate cuvintele și propozițiile lor erau distincte și răspicate, nu vârâte unele în altele, ca ale noastre. Nu vorbeau exact ca odraslele englezilor, dar dobândiseră un accent caracteristic pentru lumea mondenă din metropola numită New York.

Vara cei șase copii erau mutați din casa de pe Seventy-first Street pe o moșie mare din nordul statului Connecticut. Moșia nu era situată într-o localitate mondenă, căci tatăl lui Anson dorea să amâne cât mai mult momentul când copiii lui vor deveni conștienți de această latură a vieții. El era un bărbat întrucâtva superior clasei sale, din care se compunea societatea newyorkeză, și perioadei în care trăia, adică cea a vulgarității snoabe și ipocrite a Epocii Aurite ¹. Dorea ca fiii săi să-și însușească

obiceiul de a se concentra cu seriozitate asupra lucrurilor, să aibă o constituție sănătoasă, iar când creșteau, să se bucure de succes și să ducă o viață onestă. El și soția sa i-au ținut sub observație - în măsura în care o puteau face - până în momentul când cei doi băieți mai mari au plecat la liceu, dar pe domeniile uriașe un asemenea lucru se realizează mai anevoios. Era mult mai ușor s-o faci în șirul de case de dimensiuni mici și mijlocii unde mi-am petrecut eu tinerețea și unde nu ieșeam niciodată din raza de emisie

1. „The Gilded Age” - aproximativ perioada 1870-1898 din istoria SUA, caracterizată prin expansiune economică, formarea unei oligarhii financiare și imitarea stilului de viață victorian.

a vocii mamei mele și nu scăpăm nici o clipă de sentimentul proximității ei și al judecății ei aprobatoare sau dezaprobatore.

Anson a avut întâia oară un sentiment de superioritate când și-a dat seama de deferența tipic americană, combinată cu invidie, cu care era tratat în așezarea aceea din Connecticut. Părinții tovarășilor săi de joacă se interesau nesmintit de tatăl și de mama lui și se emoționau penibil dacă odraslele lor erau invitate în casa Hunter. El acceptă un astfel de comportament ca pe ceva firesc și o anumită lipsă de răbdare față de grupurile de oameni al căror centru nu era - fie că era vorba de bani, de poziție socială sau de autoritate - l-a însoțit toată viața. Considera sub demnitatea lui să concureze cu alți băieți pentru întâietate. Aștepta ca aceasta să-i fie conferită fără luptă, iar când nu i se acorda, se retrăgea în familie. Anturajul familial îi era suficient, pentru că în Est banii mai sunt încă un lucru oarecum feudal, care formează clanuri. În Vestul snob banii separă familiile ca să formeze „grupe”.

La șaisprezece ani, când a plecat la New Haven, Anson era înalt și bine făcut, cu tenul curat și cu o culoare sănătoasă în obraji, ca urmare a vieții ordonate din timpul școlii. Părul său blond creștea în toate direcțiile și Anson avea nasul coroiat - două trăsături care îl împiedicau să fie chipeș -, dar posedea o siguranță de sine fermecătoare și un comportament oarecum smucit, iar oamenii din clasa de sus care-l vedeau pe stradă știau fără să li se spună că este un băiat bogat și că frecventase cele mai bune școli. Totuși chiar superioritatea aceasta l-a împiedicat să aibă succes printre colegii de la universitate. Independența sa era luată drept egoism, iar refuzul de a se conforma, cu respectul cuvenit, standardelor de la Yale dădea impresia că micșorează statura celor care le acceptaseră. Ca o consecință, cu mult înainte de absolvire începu să-și deplaseze centrul vieții sale spre New York.

La New York se simțea în largul său. Își avea acolo casa, cu „servitori cum nu mai poți găsi”, și familia, al cărei centru a devenit rapid, datorită unui oarecare umor și a abilității de a pune lucrurile pe roate. Mai erau și balurile debutantelor, lumea virilă și corectă a cluburilor pentru gentlemen, ocazionalele nebunii galante cu dame de companie, pe care

Hew Haven-ul le vedea doar de la distanță. Aspirațiile lui erau destul de convenționale – printre ele fiind și o umbră feminină ireproșabilă, cu care să se însoare într-o bună zi -, dar diferite de aspirațiile tinerilor prin faptul că nu erau nebuloase și nu sufereau de ceea ce este îndeobște cunoscut sub numele de „idealism” sau „iluzie”. Anson acceptă fără rezerve lumea marii finanțe și a marii extravagante, a divorțului și risipirii, a snobismului și privilegiilor. Majoritatea vieților noastre se sfârșesc printr-un compromis ; viața lui a început cu unul.

L-am cunoscut în vara târzie a lui 1917, când abia absolvise la Yale și, ca noi toți, fusese prins de valul isteriei sistematizate a războiului. În uniforma albastru-verzuie a aviației marine, sosi într-o zi la Pensacola, unde orchestrele hotelurilor intonau „Îmi pare rău, dragă” și noi, tinerii ofițeri, dansam cu fetele. Toată lumea îl simpatiza și chiar dacă s-a înhăitat cu băutorii și nu era un pilot prea priceput, până și instructorii îl tratau cu un anumit respect. Purta mereu discuții lungi cu ei, cu vocea lui fermă și logică, iar aceste convorbiri se soldau de obicei cu faptul că el însuși - dar cel mai adesea un alt ofițer - scăpa de vreun pericol iminent. Era un tip jovial, deocheat la vorbă, cu o dorință robustă de a-și satisface plăcerile, și ne-a surprins pe toți când s-a îndrăgostit de o tipă conservatoare și destul de cuminte.

Numele fetei era Paula Legendre - o brunetă frumoasă și serioasă de undeva din California. Familia ei deținea o reședință de iarnă chiar la marginea orașului și, în pofida aerului ei afectat, domnișoara era teribil de populară. Există o categorie foarte numeroasă de bărbați care, din pricina mândriei exacerbate, nu pot să sufere umorul la femei. Dar Anson nu aparținea acestei categorii și nu reușeam să înțeleg atracția exercitată de „sinceritatea” fetei — acesta fiind unicul lucru ce se putea spune despre ea - asupra minții lui agere și sardonice.

Cu toate acestea, cei doi s-au îndrăgostit - și în condițiile puse de față. El nu mai venea la petrecerile din amurg de la barul De Soto și ori de câte ori erau văzuți împreună, erau cufundați într-un dialog lung și serios, care ai fi zis că dura deja de câteva săptămâni. Mult mai târziu el mi-a mărturisit că nu discutau despre un anumit subiect și că discuțiile lor constau, de ambele părți, din enunțuri imature, poate chiar lipsite de sens, iar conținutul emoțional care acapara treptat convorbirile nu se năștea din cuvinte, ci mai mult din seriozitatea enormă a situației. Era un fel de hipnoză. Transa era adesea întreruptă, cedând locul aceluia umor emasculat ce se numește amuzament, dar când erau numai ei doi, reintrau din nou în transă, la început într-o cheie joasă, solemnă, apoi urcând încet-încet, astfel ca amândoi să aibă sentimentul unificării simțurilor și gândurilor. Ajunseseră să urască orice întrerupere a hipnozei, să nu mai reacționeze la farsele vieții, ba nici măcar la cinismul temperat al contemporanilor. Erau fericiți numai dacă dialogul dintre ei curgea ca uns, iar seriozitatea lui îi ilumina ca lucirea chihlimbarie a unui foc în aer liber.

Spre sfârșit avea să intervină o întrerupere căreia nu-i purtară pică: începuseră să fie întrerupți de pasiune.

Destul de surprinzător, Anson era la fel de absorbit de dialog ca și fata și la fel de afectat de el, fiind în același timp conștient că multe dintre cele spuse de el erau nesincere, iar contribuțiile ei erau uneori pur și simplu naive. La început disprețuise și el simplitatea trăirilor fetei, dar când se îndrăgosti de ea, firea fetei deveni mai profundă și înflori, astfel că n-o mai putu disprețui. Avea sentimentul că dacă reușea să pătrundă în viața sigură și confortabilă a Paulei, va fi fericit. Îndelunga pregătire a terenului prin dialogurile lor îndepărtase orice constrângere. El o învățase unele lucruri pe care le aflase de la fetele cu un simț al aventurii mai dezvoltat, iar ea răspunsese cu o intensitate sacră și vrăjită. Într-o seară, după un dans, căzură de acord să se căsătorească, iar el îi scrisese mamei lui o scrisoare detaliată. A doua zi Paula i-a mărturisit că este o fată bogată și că averea ei personală se ridică la aproape un milion de dolari.

III

Era exact ca și când ar fi afirmat „Nici unul dintre noi nu are nimic. O să fim săraci împreună”. Faptul că, în loc de asta, aveau să fie bogați le producea tot atâta încântare. Îi făcea să trăiască împreună același sentiment al aventurii. Totuși în aprilie, când Anson își primi concediul, iar Paula și mama ei îl însoțiră în Nord, pe fată o impresiona poziția familiei lui din New York și nivelul la care trăia aceasta. Rămasă pentru prima oară singură cu Anson în camerele în care acesta se jucase ca băiat, Paula își simți sufletul plin de o emoție plăcută, știind că de-acum încolo va fi mereu în siguranță și mereu îngrijită. Fotografiiile lui Anson cu șapcă din prima lui zi de școală, cu Anson călare, împreună cu o iubită dintr-o misterioasă vară uitată, cu Anson într-un grup vesel de cavaleri și domnișoare de onoare la o nuntă o făcură geloasă pe viața lui din trecut, separată de a ei, iar personalitatea lui autoritară părea că însumează și întruchipează atât de bine posesiunile sale, încât fetei îi veni ideea să se mărite imediat și să se întoarcă la Pensacola ca soție.

Dar o căsătorie în grabă nici nu intra în discuție. Chiar și logodna lor trebuia să rămână secretă până după război. Când și-a dat seama că lui Anson nu-i mai rămâneau decât două zile din concediu, nemulțumirea Paulei s-a cristalizat în intenția de a-1 face la fel de puțin dispus să mai aștepte cum era și ea. Mergeau cu mașina la țară, la un banchet, iar ea s-a hotărât să forțeze lucrurile chiar în seara aceea.

O verișoară de-a Paulei stătea cu ei la Ritz. Era o fată severă și morocănoasă, care o iubea mult pe Paula, dar era cam invidioasă din cauza impresionantului logodnă a acesteia și, cum Paula întârziase cu îmbrăcatul, verișoara ei, care nu mergea la banchet, îl primi pe Anson în salonașul apartamentului fetelor.

La ora cinci Anson se întâlnește cu niște prieteni cu care băuse, dezinhibat și indiscret, o oră întreagă. Plecase la timp de la clubul Yale și șoferul mamei sale îl condusese la Ritz, dar de data asta rezistența sa obișnuită la băutură nu se mai manifestă și torpoarea din salonașul încălzit cu aburi îl făcu să amețească brusc. Își dădea seama de starea sa, iar asta îl amuză, dar îl și întrista.

Deși avea douăzeci și cinci de ani, verișoara Paulei era excepțional de naivă și la început nu-și dădu seama de situație. Îl vedea pentru prima dată pe Anson și a fost surprinsă să-1 vadă că murmură cuvinte ininteligibile și că e în pericol să cadă de pe scaun, dar până la venirea Paulei nu-i trecu prin cap că izul pe care ea îl luase drept miros de uniformă curățată chimic era de fapt izul de whisky. Dar Paula înțelese de cum pătrunse în încăpere. Unica ei grijă a fost să-1 scoată afară pe Anson până nu-1 vedea mama ei, iar verișoară înțelese și ea situația după expresia din ochii Paulei.

Coborând la limuzină, Anson și Paula găsiră doi bărbați așezați deja în ea, amândoi adormiți. Erau tovarășii de pahar ai lui Anson de la clubul Yale, invitați și ei la banchet. Anson uitase cu desăvârșire de prezența lor în automobil. În drum spre Hempstead, cei doi se treziră și se puseră pe cântat. Unele cântece erau porcoase și Paula, deși încercă să se împace cu gândul că Anson avea prea puține inhibiții verbale, strânse din buze de rușine și dezgust.

Verișoara rămasă la hotel, zăpăcită și agitată, chibzui la cele întâmplătoare, după care intră în dormitorul doamnei Legendre, spunând:

— Nu-i așa că-i caraghios ?

— Cine-i caraghios?

— Păi, domnul Hunter. Mi s-a părut tare caraghios.

Doamna Legendre îi aruncă o privire tăioasă.

— Cum adică e caraghios ?

— Păi, zicea că e franțuz. N-am știut că e franțuz.

— Ce prostie! Cred c-ai înțeles greșit. A glumit, adăugă doamna cu un zâmbet.

Verișoara scutură cu îndărătnicie din cap:

— Ba nu! Spunea că a fost crescut în Franța. Zicea că nu știe o boabă de engleză și de aceea nu poate vorbi cu mine. Și chiar că nu putea!

Impacientată, doamna Legendre se uită în altă parte tocmai când verișoara adăugă, pe un ton meditativ:

— Poate fiindcă era atât de beat.

Și ieși din cameră.

Strania relatare era adevărată. Constatând că nu-și putea controla vocea înclieată, Anson

recurse la neobișnuită măsură de apărare de a declara că nu știe englește. Mulți ani mai târziu, se obișnuie să povestească această parte a întâmplării ca pe o anecdotă și, invariabil, îi contamina și pe alții cu râsul nestăvilat declanșat în el de o asemenea amintire.

În următoarea oră doamna Legendre făcu cinci încercări de a telefona la Hempstead.

Când în cele din urmă reuși, trebui să mai aștepte zece minute până să vină Paula la telefon.

- Verișoara Jo mi-a spus că Anson era cherchelit.
- O, nu!...
- O, da! Verișoara Jo susține că era făcut. Cică zicea că e francez, a căzut de pe scaun și, în general, s-a purtat ca un om mort de beat. Să nu-1 lași să te însoțească la întoarcerea acasă.
- N-are nimic, mamă! Te rog, nu-ți face griji pentru...
- Ba îmi fac griji! Mi se pare oribil! Vreau să-mi promiți că n-o să te întorci acasă cu el!
- Am eu grijă, mamă...
- Nu vreau să vii acasă cu el!
- Bine, mamă. Noapte bună.
- Să faci cum îți spun, Paula! Roagă pe altcineva să te aducă acasă.

Cu mișcări grijulii, Paula își desprinsese receptorul de la ureche și-1 puse în furcă. Se îmbujorase din cauza enervării neputincioase. Anson dormea, lungit pe patul din dormitorul de la etaj, iar banchetul de la parter se apropia, șontâc-șontâc, de final.

Drumul de o oră cu mașina îl mai dezmeticise - sosirea lui nu fusese decât hilară - și Paula sperase că totuși seara nu e compromisă în întregime, dar două cocteiluri imprudente, băute înainte de masă, desăvârșiseră catastrofa. Anson li se adresase timp de cincisprezece minute tuturor comensalilor, cu o voce răsunătoare și cam agresivă după care alunecase tăcut sub masă, ca într-o caricatură veche. Dar, spre deosebire de o caricatură veche, situația era oribilă fără a fi câtuși de puțin amuzantă. Nici una dintre fetele tinere prezente nu comentaseră incidentul. Pesemne că nici nu merita altceva decât tăcerea. Anson fusese cărat la etaj de unchiul lui și de alți doi bărbați. Abia după aceea o chemaseră pe Paula la telefon.

După o oră, Anson se trezi în ceața unei agonii nervoase, prin care de la o vreme desluși

figura unchiului Robert stând în picioare lângă ușă.

- ...Te întrebam dacă ti-ai mai revenit.
- Ce?
- Te simți mai bine, bătrâne ?
- Groaznic! se tângui Anson.
- Hai, mai ia o aspirină. Dacă n-o verși, ar fi bine să dormi.

Cu un efort, Anson își coborî picioarele din pat și rămase în poziție verticală.

- N-am nimic, zise el moale.
- Ia-o încet.
- Cred că dacă-mi dai un pahar de brandy, mă pot duce jos...
- O, nu...
- Ba da. E singuhu' luchu bun. Acu' nu mai am nimic... Cre' că am hămas datoh acolo jos...
- Ei știi că ești puțin mahmur, îi explică dezaprobator unchiul. Nu te îngrijora din cauza asta. Schuyler nici măcar n-a ajuns. Și-a pierdut cunoștința în vestiarele de pe terenul de golf.

Opac față de orice păreri - cu excepția părerilor Paulei -, Anson era totuși hotărât să salveze ce mai putea salva din seara aceea, dar când își

făcu apariția jos, după o baie rece, majoritatea oaspeților plecaseră acasă. Paula s-a sculat imediat, gata să plece și ea.

În limuzină își reluară vechiul lor dialog serios. Știuse că el bea, recunoscuse ea, dar nu se așteptase la o orgie de asemenea proporții. Poate că totuși nu erau făcuți unul pentru celălalt. Aveau idei prea deosebite despre viață și așa mai departe. Când ea termină, Anson vorbi la rândul său, foarte sobru. Apoi Paula declară că trebuie să se mai gândească. Nu va lua o hotărâre pe loc și nu era supărată, ci doar teribil de mâhnită. Nu-i permise lui Anson să intre cu ea în hotel, dar la coborârea din mașină se aplecă spre el și-l sărută nefericită pe obraz.

În după-amiaza următoare Anson avu o discuție lungă cu doamna Legendre, în timp ce Paula stătea și asculta tăcută. Ajunseră la concluzia că Paula o să mai chibzuiască o vreme la cele întâmplătoare, după care, dacă mama și fiica socoteau că e bine, or să plece la Pensacola, pe urmele lui Anson. Cât despre el, își ceru iertare cu demnitate și sinceritate și asta a fost tot. Deși deținea toate atuurile, doamna Legendre n-a fost capabilă să obțină vreun avantaj în fața lui Anson. El n-a promis nimic, nu s-a umilit, ci s-a mulțumit să emită câteva comentarii pline de bun-simț despre viață, comentarii care la final îi conferiră o oarecare superioritate morală. După trei săptămâni, când doamnele veniră în Sud, nici Anson, cu toată satisfacția lui, nici Paula, cu toată ușurarea produsă de reîntâlnirea lor, nu-și dădură seama că momentul psihologic trecuse și n-avea să mai revină niciodată.

IV

El o domina și o fascina, dar, în același timp, îi umplea sufletul de neliniște. Năucită de amestecul de respectabilitate și delăsare, de sentimentalism și cinism din comportarea logodnicului ei - incongruențe pe care mintea ei blajină nu era în stare să le rezolve -, Paula începu să creadă că în el coexistau două personalități diferite. Când îl vedea singur, la vreo reuniune oficială, ori în fața subalternilor, se simțea grozav de mândră de prezența lui puternică și captivantă, de capacitatea de înțelegere aproape paternă a minții sale. În tovărășia altora însă devenea neliniștită, văzând cum ceea ce fusese o fină impermeabilitate față de lumea rafinată își arăta cealaltă față. Cealaltă față era una necizelată, glumeață, indiferentă la tot ce nu însemna plăcere. Această fațetă a lui o făcu să se îndepărteze temporar de el, deși cu o strângere de inimă, ba chiar să accepte pe ascuns o scurtă relație de încercare cu un iubit mai vechi, care nu i-a folosit la nimic: după patru luni de obișnuință cu vitalitatea învăluitoare a lui Anson, toți ceilalți bărbați i se păreau de o paloare cadaverică.

În iulie Anson primi ordin să plece în străinătate, iar tandrețea și dorințele lor atinseră

punctul culminant. Paula se gândi să se cunune în ultima clipă și decise să n-o facă numai fiindcă acum răsuflarea lui Anson mirosea mereu a cocteiluri. Însă despărțirea o îmbolnăvi fizic de supărare. După plecarea lui, îi trimise lungi scrisori de regret pentru zilele de iubire pierdute cu amânările. În august avionul pilotat de Anson se prăbuși în Marea Nordului. După o noapte petrecută în valuri, tânărul a fost salvat de un distrugător și expediat la spital, cu pneumonie. Armistițiul s-a semnat înainte ca el să fie lăsat la vatră.

Dar atunci, după ce toate posibilitățile le fuseseră înapoiate și nu mai exista nici un obstacol concret, urzeala ascunsă a temperamentelor lor se interpușe între ei, uscându-le sărutările și zvântându-le lacrimile, făcându-i să audă tot mai slab vocea celuilalt și înăbușind sporovăială intimă a inimilor lor, până când vechea comunicare dintre ei n-a mai fost posibilă decât prin scrisori, de la distanță, într-o după-amiază un reporter de la o publicație mondenă a așteptat două ore în vestibulul casei Hunter ca să i se confirme vestea logodnei. Anson o negă. Totuși o ediție matinală a ziarului trecu știrea cu litere mari pe prima pagină: erau „văzuți împreună mereu, la Southampton, Hot Springs și Tuxedo Park”. Dar între timp dialogul serios făcuse o cotitură, devenind o perpetuă ceartă, iar legătura lor sentimentală aproape că murise. Anson se îmbăta ostentativ și nu se prezentă la o întâlnire cu Paula, astfel că fata formulă câteva pretenții legate de comportamentul lui. Disperarea tânărului se dovedi neputincioasă în fața mândriei și a încrederii lui în sine. Logodna a fost ruptă definitiv.

„Dragostea mea”, spuneau acum epistolele lor. „Dragostea mea, când mă trezesc în toiul nopții și-mi dau seama că până la urmă n-a fost să fie, simt că vreau să mor. Nu mai pot trăi așa. Poate în vara asta, când o să ne întâlnim, mai putem discuta și poate o să luăm o altfel de hotărâre. Eram atât de agitați și de triști în ziua aceea și simt că nu-mi pot petrece restul vieții fără tine. Vorbești de alții. Oare nu știi că pentru mine nu există alți oameni, ci numai tu...”

Dar Paula, care hoinărea de colo colo prin Est, îi scria uneori despre întâmplările mai vesele la care fusese părtașă - asta ca să-1 pună pe gânduri. Anson avea un simț prea ascuțit al realității ca să se minuneze. Ori de câte ori dădea peste un nume de bărbat în scrisorile fetei, devenea și mai sigur de fidelitatea ei și chiar ușor disprețuitor. Se simțea mai presus de asemenea șicane. Însă continua și el să sperie că într-o bună zi se vor căsători.

Între timp se aruncă viguros în vârtejul agitației și strălucirii New York-ului postbelic, lucrând pentru o firmă de brokeri, devenind membru într-o jumătate de duzină de cluburi, dansând până noaptea târziu și mișcându-se în trei lumi: propria sa lume, cea a tinerilor absolvenți de la Yale și acea secțiune a jumătății de lume care are un capăt pe Broadway.

Exista însă mereu segmentul de opt ore de muncă serioasă și neîntreruptă de pe Wall

Street, unde combinația dintre influențele sale legături de familie, inteligența lui ascuțită

și energia sa fizică inepuizabilă îl făcu să promoveze aproape imediat.

Poseda una dintre

mințile acelea inestimabile, care au compartimente. Uneori venea la birou după mai puțin

de o oră de somn, dar astfel de întâmplări erau rare. În scurt timp, adică în 1920, venitul

lui din salarii și comisioane depășea douăsprezece mii de dolari.

Pe măsură ce tradițiile de la Yale deveneau o părticică a trecutului,

Anson câștiga tot mai

multă popularitate printre membrii păturii sale sociale din New York. Aici era mai apreciat

decât fusese vreodată la universitate. Locuia într-o casă mare și avea la îndemână mijloacele necesare pentru a-și introduce tinerii prieteni în alte case importante. Mai mult, viața lui părea deja lipsită de griji materiale, în timp ce ale lor ajunseseră în cele mai multe cazuri la un nou început de la zero. Începeau să vină la el ca să găsească distracții și un loc de refugiu, iar Anson le răspundea prompt, fiindcă-i făcea plăcere să ajute oamenii și să le aranjeze afacerile.

Scrisorile Paulei nu mai menționau nume de bărbați și se distingeau printr-o notă de tandrețe pe care nu o avuseseră înainte. Anson aflase din câteva surse că ea avusese un curtezan „greu”, pe Lowell Thayer, un bostonian cu avere și poziție bună în societate, și, oricât de sigur era de dragostea Paulei, îl neliniștea gândul că până la urmă ar putea s-o piardă. Cu excepția unei singure zile dezamăgitoare, ea nu mai fusese la New York de aproape cinci luni și pe măsură ce zvonurile se înmulțeau, el dorea tot mai tare s-o revadă. În februarie își luă un concediu și se duse în Florida.

Palm Beach se lăfăia grasă și opulentă între safirul scânteietor al lacului Worth, viciat pe ici, pe colo de ambarcațiunile pe post de locuințe ancorate pe mal, și marea întindere

turcoaz a Oceanului Atlantic. Masivele clădiri Breakers și Royal Poinciana se înălțau ca două

burți mari de la nivelul șofraniiu al plajelor, iar în jurul lor se înghesuiau Dancing Glade,

Bradley's House of Chance și o duzină de prăvălii de galanterie și croitorie, cu articole de trei ori mai scumpe decât la New York. Pe veranda cu pereți din nuiele împletite a Hotelului

Breakers două sute de femei făceau un pas la dreapta, unul la stânga, se învârteau și executau faimosul exercițiu de gimnastică din acea epocă, numit *double-shuffle*, în timp ce două mii de brățări alunecau cu clinchete, în ritmul muzicii, în sus și în jos, pe două sute de brațe.

După lăsarea nopții, la clubul Everglades, Paula, Lowell Thayer și Anson, precum și un al patrulea ins, ales la întâmplare, jucau bridge cu miză mare. Anson avea impresia că fața cuminte și serioasă a fetei era trasă și palidă. Paula avea în spate o viață socială de patru sau cinci ani. El o cunoștea de trei.

— Două pici.

- Țigară? O, pardon! Pas.
- Pas.
- Dublez cu trei pici.

În sala care se umplea încet de fum erau o duzină de mese de joc. Ochii lui Anson îi întâlneau pe ai Paulei și le susținură cu încăpățănare privirea chiar și atunci când interveni uitătura mirată a lui Thayer.

- Ce s-a cerut ? întrebă acesta distrat.

Rose of Washington Square,

cântau tinerii din colț,

*I'm withering there
In basement air... ¹*

Fumul alcătuiuse o perdea ca de ceață, iar deschiderea unei uși umplu sala cu vârtejuri de ectoplasmă. Micuța cu Ochi Strălucitori trecea pe lângă mese, căutându-1 pe domnul Conan Doyle printre englezii care pozau drept englezi în hol.

- Ai putea s-o tai cu cuțitul.
- ...s-o tai cu cuțitul.
- ...cu cuțitul.

La sfârșitul partidei Paula s-a sculat brusc de pe scaun și i-a vorbit lui Anson cu o voce

scăzută și încordată. Abia aruncându-i o privire lui Lowell Thayer, cei doi ieșiră pe ușă și

coborâră un șir lung de trepte de piatră, iar peste încă o clipă se plimbau, ținându-se de mână, pe plaja scaldată în lumina lunii.

- Dragă, dragă...

Se îmbrățișară fără pudoare, cu pasiune, în umbră... Pe urmă Paula își îndepărtă fața de a lui, ca să permită buzelor lui Anson să articuleze cuvintele pe care voia să le audă. Simți cum se încheagă vorbele când se sărutară

1. „Trandafir de Washington Square,/ Mă ofilesc aici,/ în aerul de subsol...”
(engl.)

din nou. Ea se desprinse iarăși ca să-1 asculte, dar cum el o trase înapoi la pieptul lui, își

dădu seama că el nu spunea nimic, în afară de cuvintele „Dragă, dragă”, cu șoapta aceea

profundă și tristă care făcuse întotdeauna să-i dea lacrimile. Umile și supuse, emoțiile ei se

lăsară cucerite de ale lui și lacrimile începură să i se prelingă pe obraji, dar inima continua

să-i strige: „Cere-mă, Anson, o, dragul meu, cere-mă!”

- Paula... Paula!

Cuvintele îi strânseseră inima ca niște mâini, iar Anson, simțind-o cum tremură, își spuse

că era destul. Nu trebuia să spună nimic. Nu trebuia să transforme destinele lor într-o enigmă irezolvabilă. De ce ar face-o când putea s-o țină așa, în brațe, calculând momentul oportun, încă un an, o veșnicie ? Anson se gândea la amândoi - la ea mai mult decât la el însuși. Când Paula anunță brusc că trebuie să se întoarcă la hotel, el ezită o secundă, spunându-și mai întâi „Totuși acesta e momentul” și apoi „Nu, mai așteptăm. Ea oricum îmi aparține...”

Uitase că și Paula era consumată pe dinăuntru de tensiunea celor trei ani de așteptare.

În timpul nopții dispoziția ei se schimbă pentru totdeauna.

În dimineața următoare Anson se întoarce la New York cu sufletul plin de o insatisfacție

îngrijorată. Pe la sfârșitul lui aprilie primi pe nepusă masă o scrisoare de la Bar Harbor, prin care Paula îl anunța că se logodise cu Lowell Thayer și că se vor căsători foarte curând la Boston. Până la urmă ceea ce nu crezuse niciodată că s-ar putea întâmpla se întâmplase.

În dimineața aceea Anson se anestezie bine cu whisky și, ajuns la birou, munci fără întreruperi - mai bine zis, temându-se de ceea ce se putea întâmpla dacă se oprește. Seara ieși ca de obicei, fără să sufle o vorbă despre cele aflate. A fost prietenos, spiritual, atent cu ceilalți. De un lucru însă n-a reușit să se apere: timp de trei zile, indiferent de loc și indiferent de companie, își lăsa brusc capul în mâini și plângea ca un copil.

V

În 1922, când Anson făcu o călătorie în străinătate împreună cu directorul-adjunct, ca să analizeze niște credite londoneze, excursia indica posibilitatea de a fi acceptat ca partener în firmă. Avea acum douăzeci și șapte de ani, era ușor supraponderal, dar nu neapărat corpulent, iar felul lui de a se purta părea să-i aparțină unui om mai în vârstă decât era de fapt. Și bătrânii, și tinerii îl apreciau și aveau încredere în el, iar mamele își socoteau fetele în siguranță dacă i le încredințau, fiindcă atunci când intra într-o cameră, avea un stil de a se pune pe picior de egalitate cu cele mai vârstnice persoane. Parcă le spunea: „Dumneata și cu mine suntem oameni serioși. Noi înțelegem”.

Dovedea o cunoaștere instinctivă și destul de caritabilă a slăbiciunilor bărbaților și femeilor, care-l stimula, ca pe un preot, să acorde mai multă atenție respectării formelor exterioare. Un lucru caracteristic pentru stilul lui ra acela că în fiecare săptămână preda la școala de duminică a mondeniei Biserici Episcopale, deși numai un duș rapid și îmbrăcarea unei redingote îl despărteau de seara bahică din ajun.

După moartea tatălui său, devenise practic capul familiei și călăuzea cu adevărat destinele

tinerei generații. Din cauza unei chichițe juridice, autoritatea nu i se extindea și asupra averii lăsate de tatăl său, pe care o administra unchiul Robert, o rudă ce se ocupa de creșterea cailor și, totodată, un om bun la suflet, băutor temeinic și membru de vază al grupului de la Wheatley Hills.

Unchiul Robert și soția sa, Edna, fuseseră prieteni buni cu Anson în copilăria acestuia și cel dintâi fusese dezamăgit când superioritatea nepotului său nu îmbrăcase forma interesului față de cai. Îi sprijinise candidatura la un club citadin, cel mai inexpugnabil club din America — puteai deveni membru al lui numai dacă familia ta „contribuise la construirea New York-ului" sau, cu alte cuvinte, dacă fusese deja bogată înainte de 1880 -, iar când Anson, după ce fusese acceptat, îl neglijase în favoarea clubului Yale, unchiul Robert îi ținu o predică pe acest subiect. Dar când, punând capac la toate, Anson refuză oferta de a deveni partener la firma de brokeraj a unchiului Robert, o firmă conservatoare și oarecum neglijată, atitudinea acestuia față de el se răci considerabil. Ca un învățător de țară care-și învățase elevii tot ce știa, dispăru din viața lui Anson.

Existau și foarte mulți prieteni în viața lui Anson - aproape nici unul față de care să nu fi făcut un gest neobișnuit de bunăvoință și aproape nici unul pe care să nu-1 fi pus măcar o dată într-o situație penibilă prin răbufnirile lui de vorbe fără perdea sau prin obiceiul de a se îmbăta oricând și oriunde-i venea. Se supăra dacă un altul comitea asemenea gafe, dar greșelile sale le trata întotdeauna cu umor. I se întâmplau lucruri neobișnuite și ulterior le povestea, însoțindu-le cu un râs molipsitor.

În primăvara respectivă lucram și eu la New York și mi s-a întâmplat să iau masa cu Anson la clubul Yale, la care universitatea mea avea acces până și-1 termina de construit pe al ei. Citisem în ziare despre căsătoria Paulei și într-o după-amiază, când l-am întrebat de ea, ceva l-a îndemnat să-mi relateze întreaga poveste. De atunci m-a invitat frecvent la dineurile de familie de la el de-acasă, purtându-se ca și cum între noi ar fi existat o legătură specială, ca și cum, odată cu încrederea lui, îmi încredințase și o părticică din amintirile care-1 chinuiau.

Mi-am dat seama că, deși mamele aveau încredere în el, atitudinea lui Anson față de domnișoare nu era inevitabil protectoare. Depindea de fată. Dacă ea avea o înclinație pentru frivolitate, trebuia să se păzească singură - chiar și față de el.

— Viața, explica Anson când i se oferea prilejul, a făcut din mine un cinic.

Când spunea „viața", înțelegea Paula. Adesea - și mai ales dacă băuse - lucrurile i se

încâlceau în minte și credea sincer că Paula îl abandonase cu cruzime.

Acest „cinism" sau, mai bine zis, conștiința că fetele destrăbălate de la natură nu sunt vrednice de cruțare, l-a dus la aventura cu Dolly Karger. N-a fost singura lui relație de amor din acei ani, dar l-a afectat destul de mult și a avut un efect profund asupra atitudinii sale față de viață.

Dolly era fiica unui „publicist" notoriu care pătrunsese prin căsătorie în societatea selectă.

Crescuse în cadrul Junior League ¹, își făcuse debutul în societate la Piaza și frecventa Adunarea ². Numai câteva familii vechi, cum era și familia Hunter, puteau să se întrebe dacă

ea „aparținea" sau nu cu adevărat, fiindcă ziarele îi publicau frecvent fotografia și se bucura de mai multă atenție creatoare de invidie decât multe alte fete care „aparțineau" fără discuție acelei lumi. Era brunetă, cu buze carmin și un ten drăgălaș și îmbujorat, pe care în primul ei an în societate și-1 ascunsese sub un strat de pudră gri-rozalie, pentru că pe

atunci culoarea din obraji nu era la modă. Se prefera paloarea victoriană. Purta taioare negre, cu o croială austeră, iar poziția ei favorită era cu mâinile în buzunare, ușor aplecată în față și cu o umbră de reținere veselă pe chip. Dansa splendid și iubea dansul mai mult decât orice, cu excepția amorului. Fusese îndrăgostită fără răgaz de la zece ani, de obicei de câte un băiat care n-o iubea la fel de pasionat. Cei care o iubeau - și erau

1. Orice ramură locală a organizației „The Association of the Junior Leagues of America”, ale cărei membre prestează muncă voluntară în serviciul societății.
2. Referire la grupul exclusivist al conetabililor care puteau lua hotărâri cu privire la viața cetății.

mulți - o plectiseau după primul rendez-vous scurt, dar pentru eșecurile proprii păstra întotdeauna un locșor cald în suflet. Când îi reîntâlnea pe cei ce fuseseră reci cu ea, întotdeauna mai făcea o încercare - uneori încununată de succes, de cele mai multe ori fără rezultat.

Niciodată nu i-a trecut prin cap acestei țigănci a inaccesibilului că tinerii ce refuzau s-o iubească semănau întrucâtva unul cu altul aveau în comun o intuiție puternică și cu ajutorul ei citeau în ea ca într-o carte deschisă, depistându-i slăbiciunea - nu o slăbiciune a emoției, ci una a orientării. Anson a perceput-o din prima zi când a cunoscut-o, la mai puțin de o lună de la nunta Paulei. Era în toiul unei perioade de beții strașnice și se prefăcu timp de o săptămână că e îndrăgostit de Dolly. Pe urmă o abandona brusc și o dădu uitării și cu asta își câștigă un loc privilegiat în inima ei.

Ca multe fete din zilele acelea, Dolly era zvăpăiată într-un mod zăpăcit și indiscret. Lipsa de convenționalism a generației puțin mai vârstnice nu fusese decât una dintre fațetele unei mișcări postbelice menite să discrediteze moravurile vetuste, dar lipsa de convenționalism a lui Dolly nu era doar mai veche, ci și mai meschină, iar în Anson vedea cele două extreme căutate de o femeie instabilă din punct de vedere emoțional: capitularea în fața delăsării, alternând cu o duritate protectoare. Simțea că în caracterul său se îngemănau sibaritul cu stânca solidă, două elemente care satisfăceau toate necesitățile temperamentului ei.

Dolly intuise că-i va fi greu să-1 cucerească, neînțelegând însă adevărata cauză. Ea își închipuia că Anson și familia lui și-ar fi dorit o partidă mai strălucită. Totuși înțelese imediat că era avantajată de aplecarea lui Anson spre băutură.

Se întâlneau la marile petreceri dansante pentru debutante și, pe măsură ce pasiunea fetei sporea, ajunseră să se vadă din ce în ce mai des. Ca majoritatea mamelor, doamna Karger era convinsă că Anson era un om de cuvânt, așa că-i permitea lui Dolly să meargă cu el la cluburi îndepărtate de la țară și în case din suburbii, fără să se informeze în detaliu despre ce făceau ei acolo și fără să se îndoiască de explicațiile furnizate de ei când întârziau. E posibil ca la început explicațiile acestea să

fi fost conforme cu realitatea, dar ideile pământești ale lui Dolly privind subjugarea lui Anson se înecară curând în fluxul emoțiilor. Nu se mai mulțumea cu sărutările din taxiuri și de pe banchetele din spate ale automobilelor. Experimentară un lucru mult mai ciudat:

Își părăseau lumea pentru un timp, construindu-și un alt univers, unul subteran, unde trasul la măsă al lui Anson și programul dezordonat al lui Dolly erau mai greu de observat și de comentat. Universul acesta era compus din elemente variate: câțiva dintre prietenii lui Anson de la Yale și soțiile lor, doi-trei tineri brokeri și comisionari, plus o mână de flăcăi fără obligații, proaspeți absolvenți de universitate, cu bani și înclinație spre risipă. Îngustimea acestui univers la scară mică era compensată de faptul că le acorda celor doi un grad de libertate pe care nu și-l revendica pentru sine. Mai mult, ei erau centrul lumii lor, ceea ce-i asigura lui Dolly plăcerea unei vagi superiorități îngăduitoare - o plăcere pe care Anson, a cărui viață însemna condescendență față de certitudinile copilăriei, nu putea s-o împărtășească.

Nu era îndrăgostit de Dolly și în iarna lungă și febrilă cât dură legătura lor sentimentală o asigură frecvent de lucrul acesta, în primăvară deja obosise. Dorea să-și învioreze viața folosind alte izvoare. Mai mult, înțeleșese că ori o rupea cu ea acum, ori trebuia să accepte statutul de bărbat definitiv sedus. Atitudinea de încurajare a familiei fetei 1-a determinat să se grăbească să ia o decizie, într-o seară, când domnul Karger bătu discret la ușa bibliotecii ca să-1 anunțe că uitase o sticlă de brandy în sufragerie, Anson simți că viața strângea lațul în jurul lui. În seara aceea îi scrisese fetei un bilețel, anunțând-o că pleacă în concediu și că, date fiind împrejurările excepționale, era mai bine dacă nu se mai întâlneau o vreme.

Era în iunie. Reședința familială fusese închisă și ai lui plecaseră la țară, iar el locuia temporar la clubul Yale. Auzisem despre idila lui cu Dolly, pe măsură ce ea evoluase, relatări aseasonate cu umor, fiindcă el disprețuia femeile flușturatice și nu le acorda nici un loc în edificiul social în care credea, așa că în seara aceea, când mi-a destăinuit că o va rupe definitiv cu Dolly, m-am bucurat. O văzusem pe Dolly ici și colo și de fiecare dată fusesem cuprins de milă la ideea lipsei de perspective a luptei ei, dar și de rușine, fiindcă știam despre ea mai multe lucruri decât s-ar fi convenit să știu. Era ceea ce pe atunci se numea „o chestie drăgălașă”, dar exista în caracterul ei și o anumită nesăbuiță, care pentru mine era fascinantă. Faptul că era vestala zeiței risipei ar fi fost mai puțin evident dacă nu s-ar fi arătat atât de zeloasă. Era în mod cert gata de sacrificiu, dar m-am bucurat aflând că nu va fi jertfită în prezența mea.

Anson intenționa să-i lase bilețelul de adio acasă în dimineața următoare. Locuia într-una dintre puținele case disponibile din zona Fifth Avenue și el știa că, luându-se după o informație eronată primită de la Dolly, Kargerii renunțaseră la un voiaj în străinătate ca să-i

ofere fiicei lor o șansă. Când ieși din clădirea clubului Yale pe Madison Avenue, poștașul intră pe lângă el, iar Anson reveni în clădire, pe urmele lui. Prima scrisoare care-i căzu sub ochi purta scrisul lui Dolly.

Știa ce conținea: un lung monolog tragic, invocând amintiri, plin de toate reproșurile la care se aștepta, dar și de „mă întreb dacă...” și de toate imemorialele intimități pe care i le adresase el Paulei Legendre în ceea ce părea a fi o altă viață. Îndepărtând câteva plicuri cu facturi, scoase la lumină epistola fetei și o deschise. Spre surprinderea lui, era o notă scurtă și oarecum protocolară, care-l informa că Dolly nu-l va putea însoți la țară în weekend, deoarece Perry Huli din Chicago sosise pe nepusă masă în oraș. Mai scria că Anson și-o făcuse cu mâna lui: „...Dacă aș ști că mă iubești așa cum te iubesc eu pe tine, aș merge cu tine oriunde, oricând, dar Perry e atât de drăguț și dorește atât de mult să mă mărit cu el...”

Anson schiță un zâmbet disprețuitor: avusese de-a face cu epistole nesincere de nenumărate ori. Mai mult, își închipuia ce multă muncă investise Dolly în stratagema asta. Desigur că ea trimisese după credinciosul Perry și calculase momentul sosirii lui, ba chiar chibzuisese îndelung ce să scrie în bilet ca să-i stârnească gelozia. Fără a-l alunga. Ca majoritatea compromisurilor, nu se distingea nici prin forță, nici prin vitalitate, ci numai printr-o sfioasă disperare.

Anson se supără dintr-odată. Se așeză în holul clubului și reciti biletul. Apoi se duse la telefon, o sună pe Dolly și-i spuse cu vocea lui clară și răspicată că-i primise scrisorica și că va trece pe la ea la ora cinci, așa cum se înțeleseseră. Nu ascultă decât începutul voit nesigur al răspunsului ei, „Poate c-o să reușesc să-mi rup o oră...”, după care puse receptorul jos și coborî la birou. Pe drum rupse propria epistolă în bucăți și o aruncă pe stradă.

Nu era gelos - Dolly nu însemna nimic pentru el -, dar tertipul ei vrednic de milă scosese la suprafață tot ce era încăpățânare și siguranță de sine în el. O ființă inferioară din punct de vedere intelectual comisese o impertinență imposibil de trecut cu vederea. Dacă fata voia să știe neapărat cui îi aparținea, avea s-o afle.

La cinci fără un sfert Anson era la ușa lui Dolly. Ea purta deja haine de oraș, iar Anson ascultă impasibil previzibilul paragraf „Pot să-mi rup pentru tine numai o oră”, pe care ea dăduse să-l spună la telefon.

— Pune-ți pălăria, Dolly! o invită el. Mergem la plimbare.

Merșeră în pas lejer pe Madison Avenue și mai departe, pe Fifth, în timp ce cămașa lui

Anson se umezea pe trupul lui gras în căldura înăbușitoare. El vorbi puțin, o dojeni, n-o alintă deloc, dar înainte de a fi parcurs distanța dintre șase colțuri de stradă, fata îi aparținea din nou, își cerea iertare pentru biletul trimis, se oferea - drept ispășire - să nu se mai întâlnească deloc cu Perry și, în general, era gata să facă orice. Credea că Anson venise la ea fiindcă începuse să-i fie dragă. — Mi-e cald, o anunță el pe când ajunseră pe Seventy-first Street. Port un costum de iarnă. Dacă trec pe acasă să mă schimb, mă aștepți jos ? Nu durează mai mult de un minut.

Dolly era fericită: intimitatea faptului că lui îi era cald, ca și a oricărui amănunt fizic legat de el, o înfiora. Când ajunseră în fața ușii cu gratii de fier și Anson scoase la iveală cheia, ea simți un fel de extaz.

La parter era penumbră și după ce Anson dispăru în lift, Dolly ridică o draperie și privi prin dantela opacă a perdelei casele de pe cealaltă parte a străzii. Auzi cum se oprește motorul liftului și, cu gândul de a-1 tachina pe Anson, apăsă pe butonul care comanda ascensorul să coboare. Apoi, dând curs la ceea ce era mai mult decât un impuls, intră în lift și urcă la etajul pe care-1 credea al lui.

— Anson! îl chemă ea cu un râs ușor.

— O clipă, îi răspunse el din dormitor și, după o scurtă pauză, adăugă: Acuma poți intra.

Se schimbase și-și încheia nasturii vestei.

— Asta-i camera mea, zise el nepăsător. Cum ți se pare?

Dolly văzu pe perete portretul Paulei și îl fixă fascinată, tot așa cum Paula, cu cinci ani

în urmă, se uitase transfigurată la pozele iubitelor lui Anson din adolescență. Aflase câte ceva despre Paula și uneori se autoflagela cu fragmente din povestea lor de amor.

Dintr-odată Dolly se apropie de Anson, ridicând brațele. Se îmbrățișară. Dincolo de fereastră, un amurg artificial și blând se încumetă să apară, deși soarele era încă luminos pe un acoperiș de vizavi. Peste o jumătate de oră camera avea să fie complet întunecată. Prilejul nescontat îi copleși, le tăie amândurora răsuflarea și ei se lipiră mai strâns unul de celălalt. Era iminent, inevitabil. Continuând să stea strâns îmbrățișați, își ridicară capetele, iar ochii lor se îndreptară concomitent înspre portretul Paulei, care-i fixa cu privirea de pe perete.

Deodată Anson lăsă brațele să-i atârne și, așezându-se la biroul său, încercă broasca unui sertar cu o legătură de chei.

— Vrei ceva de băut? întrebă el cu o voce supărată.

— Nu, Anson.

El își turnă o jumătate de pahar de whisky, îl bău și apoi deschise ușa dinspre hol.

— Să mergem.

Dolly șovăi:

— Anson... De fapt diseară vin cu tine la țară. Ai înțeles deja, nu?

— Bineînțeles, răspunse el scurt.

Se duseră cu mașina lui Dolly până în Long Island, mai legați prin emoții decât fuseseră

vredată. Știaș ce se va întâmpla - nu fiindcă imaginea Paulei le amintise că legăturii lor îi lipsea ceva, ci pentru că, fiind singuri în noaptea fierbinte și tăcută din Long Island, nu le mai păsa.

Proprietatea din Port Washington unde urmaș să-și petreacă weekendul îi aparținea unei verișoare de-a lui Anson, măritată cu un extractor de cupru din Montana. O alee interminabilă începea de la poartă și șerpuia printre pâlcuri de plopi de import până la o enormă casă trandafirică, în stil spaniol, în care Anson fusese oaspete de multe ori.

După cină au dansat la Links Club. Către miezul nopții Anson se asigură că verișoara sa și soțul ei nu vor pleca acasă înainte de ora două, după care le spuse că Dolly era extenuată, că o duce el acasă și că se va întoarce la dans mai târziu. Tremurând puțin de excitare, cei doi urcară într-o mașină împrumutată și o porniră spre Port Washington. Ajunși în dreptul gheretei portarului, se opriră ca să vorbească cu paznicul de noapte.

— Când îți faci rondul, Cari?

— Imediat.

— Înseamnă că rămâi în post până se întoarce toată lumea acasă?

— Exact.

— Perfect. Ascultă, dacă vreo mașină, indiferent a cui, intră pe poarta asta, te rog să-mi telefonezi imediat în casă.

Puse o bancnotă de cinci dolari în mâna lui Cari.

— E clar?

— Da, domnule Anson.

Fiind un reprezentant al Lumii Vechi, Cari nici nu zâmbi, nici nu trase cu ochiul. Totuși

Dolly își întoarse puțin fața.

Anson avea cheia de la intrare. Odată intrați, turnă băutură în pahare pentru amândoi

- Dolly nu se atinse de al său -, după care verifică locul unde era amplasat telefonul și se asigură că soneria lui putea fi auzită ușor din camerele lor de la primul etaj.

După cinci minute ciocăni ușor la ușa lui Dolly.

— Anson?

El intră și închise ușa. Fata era în pat, ridicată într-o poziție de așteptare, cu coatele

pe perne. Așezându-se lângă ea, tânărul o strânse în brațe.

— Anson, dragul meu!

El nu-i răspunse.

— Anson... Anson! Te iubesc! Spune-mi că mă iubești și tu. Spune-mi-o acum... Nu poți

să mi-o spui acum? Chiar și dacă nu ești sincer... ?

El n-o asculta. Pe deasupra capului ei, vedea că portretul Paulei era aninat și aici, pe peretele din față.

Se sculă de pe pat și se duse lângă tablou. Rama lucea stins în lumină selenară reflectată

de trei ori, iar în ramă se vedea umbra estompată a unui chip pe care își dădu seama că nu-l cunoaște. Aproape suspinând, se răsuci pe călcâie și privi oripilat micuța siluetă de pe pat.

— Facem o prostie, zise el, pronunțând anevoie cuvintele. Nu știu ce mi-a venit. Nu te

iubesc și e mai bine să te dai unuia care ține la tine. Nu te iubesc nici un pic, înțelegi?

Vocea i se frânse și Anson părăsi camera în grabă. Revenit în salon, tocmai își turna de

băut cu degete tremurânde, când ușa de la intrare se deschise pe neașteptate și verișoara sa își făcu apariția.

— Anson, am auzit că Dolly nu se simte bine, începu ea îngrijorată. Am auzit că e bolnavă...

— N-a fost cine știe ce, răspunse Anson, ridicând vocea ca să-l audă și Dolly din cameră. Era puțin obosită. S-a dus să se culce.

Mult timp după acea întâmplare, Anson avea să fie convins că un Dumnezeu protector își vâra uneori nasul în treburile lumesti. Dar Dolly Karger, care zăcea tolănită pe pat, trează și cu ochii ațintiți în tavan, n-avea să mai creadă niciodată în nimic.

VI

Toamna, când s-a măritat Dolly, Anson era la Londra într-o călătorie de afaceri. Căsătoria

ei avusese loc pe nepusă masă, ca și a Paulei, dar îl afectase pe Anson într-un alt chip. La început i se păruse ceva caraghios și răsese ori de câte ori își amintise de ea. Mai târziu îl deprimase. Îl făcea să se simtă bătrân.

Parcă toate lucrurile se repetau - deși Paula și Dolly aparținuseră unor generații diferite.

Anson gusta cu anticipație sentimentul pe care îl are un bărbat de patruzeci de ani când află că fiica unei iubite de pe vremuri tocmai s-a căsătorit. Își telegrafie felicitările, care - spre deosebire de cazul Paulei - erau sincere. Nu dorise niciodată cu adevărat ca Paula să fie fericită.

La întoarcerea în New York, Anson a devenit partener în firmă și, întrucât responsabilitățile

îi sporiseră, n-a mai avut prea mult timp liber. Refuzul companiei de asigurări de a-i încheia o poliță pe viață îl afectă atât de tare, că se lăsă de băut vreme de un an și pretinse că se simte mai bine din punct de vedere fizic, deși cred că ducea lipsa povestirii la petreceri a acelor aventuri celliniene ¹ care pe la douăzeci de ani jucaseră un rol atât de important în viața sa. Dar nu abandonă clubul Yale. Acolo devenise o figură, o personalitate, iar tendința celor din promoția sa - ieșiți de șapte ani din amfiteatre - de a se îndepărta spre locșoare tot mai serioase era temperată de prezența lui.

Programul zilnic nu-i era niciodată prea încărcat și nici mintea nu-i obosise prea tare pentru a nu da o mână de ajutor oricărui solicitant. Ceea ce făcuse la început din mândrie și dintr-un sentiment de superioritate devenise acum un obicei și o pasiune. Și întotdeauna apărea ceva: un

frate mai mic din New Haven, care dăduse de necaz, un conflict de aplanat între un prieten și soția lui, o slujbă de căutat pentru unul, o investiție pentru altul. Dar specialitatea lui era rezolvarea problemelor tinerilor căsătoriți. Era fascinat de tinerii însurăței și apartamentele în care locuiau erau aproape sacre pentru el. Le cunoștea istoria premaritală, îi povățuia unde să locuiască și cum să trăiască, ținea minte numele bebelușilor. Avea o atitudine circumspectă față de femeile proaspăt căsătorite și nu abuza niciodată de încrederea pe care soții acestora o

1. Referire la artistul italian Benvenuto Cellini (1500-1571), cunoscut pentru viața sa aventuroasă.

aveau în el, lucru destul de bizar, date fiind numeroasele sale încălcări ale regulilor, pe care Anson nu le ascundea.

Începuse să-și procure o plăcere mediată din căsniciile fericite, în timp ce mariajele ce se destrămau îi creau o stare de melancolie aproape la fel de plăcută. Nu trecea nici un sezon în care să nu fie martorul prăbușirii unei legături amoroase pe care poate că el însuși o moșise. Mi-a vorbit o după-amiază întregă despre Paula, care divorțase recent și se recăsătorise aproape imediat cu un alt bostonian. N-avea să iubească pe nimeni așa cum o iubise pe Paula, dar afirma insistent că devenise insensibil.

— Nu mă voi însura niciodată ! ajunsese el să susțină. Am văzut prea multe căsătorii și știu că una fericită e un lucru foarte rar. În plus, sunt deja prea bătrân.

Cu toate acestea, credea în căsnicie. Ca toți bărbații care sunt rodul unui mariaj fericit, credea în ea cu pasiune. Nimic din ceea ce văzuse nu-i putea clinti convingerea, iar cinismul lui se împrăștia ca aerul când era vorba despre familie. Însă credea sincer că depășise vârsta. La douăzeci și opt de ani începuse să accepte resemnat perspectiva de a se însura în lipsa iubirii romantice. Cu o hotărâre remarcabilă, își alege o fată din aceeași categorie socială cu el, o newyorkeză drăguță, inteligentă, înrudită cu el în spirit și cu o conduită ireproșabilă, și depuse eforturi să se îndrăgostească de ea. Lucrurile pe care i le spusese Paulei franc, iar altor fete cu un anumit farmec, nu le mai putea rosti acum decât cu un zâmbet sau cu impetuoșitatea necesară pentru a convinge.

— La patruzeci de ani, le declară el prietenilor, voi fi copt pentru căsătorie. Atunci, ca toți holteii bătrâni, o să mă îndrăgostesc de o dansatoare.

În ciuda glumelor de acest fel, nu renunța la strădaniile sale. Mama lui dorea să-1 vadă însurat, iar acum Anson își putea permite lejer o căsătorie: avea un post la bursă și venitul lui din muncă se ridica la douăzeci și cinci de mii de dolari pe an. Ideea însăși era atractivă: când prietenii lui - căci își petrecea timpul mai ales în tovărășia celor din vremea lui Dolly - se închideau seara în spatele ușilor conjugale, nu mai avea cum să-și folosească libertatea. Se întreba chiar dacă nu cumva ar fi trebuit s-o ia de nevastă pe Dolly. Nici măcar Paula nu-1 iubise cu atâta patimă și Anson învățase cât de rare sunt într-o singură viață întâlnirile cu emoția adevărată.

Tocmai când această dispoziție funestă începuse să-i dea târcoale, îi ajunse la ureche o veste neliniștitoare. Mătușa Edna, acum o femeie ce se apropia de patruzeci de ani, intrase într-o combinație deloc tăinuită cu un terchea-berchea tânăr și bețiv pe nume Cary Sloane. Toată lumea aflase de idila ei, cu excepția unchiului Robert, care de cincisprezece ani încoace își irosise timpul în lungi discuții pe la cluburi, neîndoindu-se nici o clipă de loialitatea soției sale.

Anson auzi bârfa de repetate ori, cu tot mai multă neplăcere. Vechiul sentiment față de unchiul său se trezi parțial la viață, dar într-o formă mai mult decât personală: renașterea acelei solidarități familiale pe care-și bazase mândria. Intuiția îi permise să ajungă ușor la aspectul esențial al poveștii: important era că unchiul lui să nu aibă de suferit. Pentru prima oară intervenea nesolicitat într-o situație, dar, cunoscând caracterul mătușii Edna, presimțea că putea să se ocupe de problemă cu mai mult tact decât un judecător districtual sau decât unchiul Robert.

Unchiul Robert era la Hot Springs. Anson verifică sursele din care aflase despre scandal, ca să elimine orice posibilitate de eroare, după care îi telefona Ednei, invitând-o să ia prânzul cu el a doua zi, la Piaza. Pesemne că a fost ceva în tonul lui care a alarmat-o, fiindcă femeia nu se arată dornică să accepte, dar Anson insistă, schimbând ora întâlnirii până când ea nu mai găsi nici un pretext ca să-1 refuze.

La ora stabilită ea se prezentă în holul hotelului. Era o blondă frumoasă, deși cam trecută, cu ochi cenușii și îmbrăcată într-un mantou de samur rusesc. Cinci inele enorme, cu diamante și smaralde reci, scânteiau pe mâinile ei înguste. Lui Anson îi trecu prin minte ideea că blana și giuvaierurile, strălucirea opulentă care-i fortifica frumusețea trecătoare, fuseseră câștigate prin inteligența tatălui său, nu prin cea a unchiului Robert.

Deși adulmecase ostilitatea lui Anson, Edna nu se așteptase să fie abordată atât de direct.

— Edna, mă uimește comportarea ta! îi spuse el pe un ton aspru și sincer. La început nu mi-a venit să cred.

— Ce să crezi? întrebă ea tăios.

— Nu e cazul să recurgi la prefăcătorii față de mine, Edna. E vorba de Cary Sloane. Lăsând

la o parte orice alt aspect, nu credeam că-1 poți trata așa pe unchiul Robert...

— Ascultă, Anson... începu ea furioasă, dar vocea lui imperioasă interveni și o întrerupse:

— ...și nici pe copiii voștri. Sunteți căsătoriți de peste optsprezece ani și ești destul de matură ca să-ți dai seama că nu se face.

— N-ai dreptul să-mi vorbești astfel! Tu...

— Ba da, am. Unchiul Robert a fost întotdeauna prietenul meu cel mai bun.

Era extrem de mișcat. Îl afecta cu adevărat situația unchiului Robert și a celor trei copii ai săi.

Edna se ridică de la masă, lăsând neatins cocteilul din fulgi de crab.

— Asta-i cea mai tâmpită chestie...

— Prea bine! Dacă nu vrei să mă asculți, mă duc la unchiul Robert și-i spun toată tărășenia.

Tot va afla odată și-odată. După care mă duc și la bătrânul Moses Sloane.

Edna se așează înapoi pe scaun, împleticindu-se.

— Vorbește mai încet, îl rugă ea.

Ochii îi erau încețoșați de lacrimi.

— N-ai idee ce tare îți se aude vocea. Ai fi putut alege un loc mai puțin public pentru acuzațiile tale infame.

El nu zise nimic.

— Știi că nu îți-am fost niciodată simpatică, spuse în continuare Edna. Te folosești de niște bârfe dezgustătoare ca să încerci să rupi unica prietenie interesantă pe care am legat-o vreodată. Ce îți-am făcut de mă urăști atât de mult?

Anson continuă să aștepte. Urma ca ea să apeleze la simțul lui de cavaler, apoi la compasiunea lui și în cele din urmă la rafinamentul lui superior. După ce Anson va fi înfruntat cu bine toate aceste atacuri, ea va începe în sfârșit să recunoască și abia atunci va putea aborda problema direct. Păstrând tăcerea, rămânând impasibil și revenind constant la arma lui principală - propria-i emoție autentică -, spre sfârșitul prânzului o aduse pe mătușa sa în pragul unei disperări frenetice. La ora două Edna pescui din poșetă o oglinjoară și o batistă, își șterse lacrimile și-și pudră ridurile care le găzduiseră. Acceptase să-1 revadă la ea acasă, la ora cinci.

La sosire, Anson o găsi pe un chaise-longue acoperit cu creton pe perioada verii, iar lacrimile provocate de el la prânz parcă nu-i părăsiseră ochii. În momentul următor deveni conștient de prezența întunecată și neliniștitoare a lui Cary Sloane, care stătea așezat pe colțul șemineului rece.

— Ce îți-a venit? izbucni imediat Sloane. Din câte am înțeles, ai invitat-o pe Edna la masă și ai amenințat-o, pornind de la o calomnie ieftină.

Anson se așează.

— Nu am motive să cred că-i vorba doar despre o calomnie.

— Aud că intenționezi să le expui problema lui Robert Hunter și tatei.

Anson încuviință din cap.

— Ori rupeți relația, ori vă spun, amenință el.

— Dar ce dracu' te privește pe tine, Hunter?

— Nu te pierde cu firea, Cary, interveni nervoasă Edna. Nu trebuie decât să-i dovedim ce absurde...

— În primul rând, o întrerupse Anson, e vorba de numele meu, care-i împroșcat cu noroi. La asta trebuia să te gândești și tu, Cary.

— Edna nu face parte din familia ta.

— Ba fără îndoială că face !

Anson se înfuria tot mai tare.

— Păi, ea datorează casa asta și inelele de pe degete perspicacității în afaceri a tatălui meu! N-avea nici o lețcaie când a luat-o de nevastă unchiul Robert.

Cu toții priviră spre inele, ca și când, în situația dată, acestea ar fi fost încărcate de

semnificație. Edna schiță gestul de a și le scoate de pe degete.

— Presupun că nu-s singurele inele de pe lume, zise Sloane.

— Uf, ce absurd! strigă Edna. Anson, nu vrei să mă ascuți și pe mine? Am aflat de unde a pornit bârfa asta prostească. De la o cameristă concediată de mine, care s-a angajat imediat la familia Chilicheff! Toți rușii își descos servitorii și apoi atribuie un înțeles fals lucrurilor aflate.

Femeia lovi supărată cu pumnul în masă.

— Și asta după ce Robert i-a lăsat să folosească automobilul nostru timp de o lună iarna

trecută, când eram în Sud...

— Acum vezi? îl întrebă imediat Sloane. Camerista a înțeles totul greșit. Știa că Edna și cu mine suntem prieteni și ne-a pârât Chilicheffilor. În Rusia se presupune că dacă un bărbat și o femeie...

Lărgi subiectul, dizertând despre relațiile sociale din Caucaz.

— Dacă așa stau lucrurile, ar fi bine să i se explice unchiului Robert, zise sec Anson, ca atunci când îi ajung zvonurile la ureche, să știe că sunt mincinoase.

Adoptând metoda folosită cu Edna la prânz, le dădu răgaz să lămurească totul. Știa că sunt vinovați și că în curând vor traversa linia despărțitoare dintre explicație și justificare, blamându-se mai tare decât ar fi putut-o face el. La ora șapte făcuseră deja pasul acela disperat, recunoscând adevărul - vorbind despre dezinteresul de care se făcuse vinovat Robert Hunter, despre viața goală a Ednei, despre flirtul lor nevinovat, ce degenerase în pasiune înfocată -, dar povestea lor, ca atâtea alte istorii adevărate, avea dezavantajul că era prea vetustă, iar trupul ei secătuit lovea anemic în armura hotărârii lui Anson. Amenințarea că va vorbi cu tatăl lui Sloane le pecetlui neputința, fiindcă acesta din urmă, un negustor de bumbac pensionat din Alabama, era un fundamentalist bine-cunoscut, care-și controla foarte strict fiul, acordându-i doar o alocație minusculă și amenințându-l că la prima abatere o va sista definitiv și pe asta.

Cinara împreună la un bistrou franțuzesc și-și continuară discuția. La un moment dat

Sloane recurse la amenințări cu bătaia, dar ceva mai târziu amândoi amanții îl implorară

pe Anson să le mai acorde un răgaz. Anson însă era neînduplecat. Vedeă că Edna era pe

cale să cedeze și știa că nu trebuie lăsată să-și recapete curajul prin revigorarea pasiunii lor.

La ora două, într-un mic bar de noapte de pe Fifty-third Street, nervii Ednei cedară brusc

și ea strigă că vrea acasă. Sloane băuse vârtos toată seara și se cam îmbătase, iar acum stătea

aplecat deasupra mesei și plângea, cu capul îngropat între mâini. Anson le prezentă repede condițiile lui. Sloane trebuia să plece din oraș și să nu se întoarcă timp de șase luni – dar s-o șteargă în patruzeci și opt de ore. Când se va întoarce, să nu reînnoade sub nici o formă legătura cu Edna, dar la sfârșitul anului Edna putea – dacă dorea – să-1 anunțe pe Robert Hunter că vrea să divorțeze, după care legătura dintre cei doi putea lua un curs firesc.

Aici Anson se întrerupse, găsind pe chipurile lor încrederea necesară pentru a încheia.

— Sau puteți face altceva, continuă Anson rar. Dacă Edna e de acord să-și abandoneze copiii, nimic nu vă împiedică să fugiți împreună.

— Vreau să mă duc acasă! strigă iarăși Edna. Uf! Nu ne-ai făcut destul sânge rău pe ziua de azi?

Afară era întuneric. Nu se vedea decât o licărire slabă în josul străzii, spre Sixth Avenue.

În lumina aceea cei doi foști amanți se priviră pentru ultima dată în ochii îndurerați, dându-și

seama că nu aveau suficientă tinerețe și tărie pentru a evita despărțirea definitivă. Sloane porni brusc în josul străzii, iar Anson îl bătu pe umăr pe un taximetrist ce moțăia în mașină.

Se făcuse aproape ora patru. Apa care curățase carosabilul curgea lin pe lângă trotuarul

fantomatic de pe Fifth Avenue și umbrele a două dame de consumație trecură peste fațada

întunecată a bisericii St. Thomas. Urmară apoi tufișurile pustii din Central Park, unde Anson se jucase în copilărie, și numerele crescătoare – la fel de semnificative ca niște nume – ale străzilor ce fugeau înapoi pe lângă mașină. Anson își spuse că acesta era orașul său, unde numele familiei lui înflorise vreme de cinci generații. Nici o schimbare nu putea influența permanența prezenței ei aici, pentru că schimbarea însăși era substratul esențial prin care el și cei cu numele său se identificau cu spiritul New York-ului. Energia și o voință puternică – pentru că în mâini mai slabe amenințările sale n-ar fi însemnat nimic – curățaseră de murdărie renumele unchiului Robert, renumele familiei, ba chiar și renumele acestei ființe tremurânde, ghemuită lângă el în taxi.

Trupul neînsuflețit al lui Cary Sloane a fost găsit a doua zi dimineața pe platforma

inferioară a unui pilon al podului Queensboro. În întuneric și agitat cum era, pesemne crezuse

că vede dedesubt luciul întunecat al apei și, în mai puțin de o secundă, eroarea sa nu mai avusese nici o importanță – în afară de cazul în care ar fi dorit să se mai gândească o dată la Edna și să-i mai murmure o dată numele când s-ar fi zbătut neputincios în unde.

VII

Anson n-a avut niciodată remușcări din cauza rolului jucat în întâmplarea aceea. Situația

care o declanșase nu fusese creată de el. Dar nevinovații suferă împreună cu păcătoșii, iar el constată că prietenia lui cea mai veche și, poate, cea mai sinceră se sfârșise. N-a aflat niciodată ce variantă deformată a povestirii îi redase Edna soțului ei, dar a încetat să mai fie bine-venit în casa unchiului Robert.

Chiar înainte de Crăciun doamna Hunter se înalță la selectele ceruri episcopale, iar Anson deveni capul împovărat de răspunderi al familiei. O mătușă nemăritată, care locuia la ei de ani de zile, vedea de gospodărie și se străduia, cu o ineficiență totală, să le supravegheze strict pe fetele mai tinere. Toți ceilalți copii erau mai puțin descurcăreți și mai mediocri decât Anson, atât în ceea ce privește calitățile, cât și defectele. Decesul doamnei Hunter amânase debutul în societate al uneia dintre fete și nunta alteia. De asemenea, îi lipsise pe toți de ceva foarte concret, pentru că, odată cu stingerea ei, superioritatea calmă și abundentă a Hunterilor se stinsese și ea.

În primul rând, moștenirea, considerabil diminuată de două taxe de succesiune și urmând să fie divizată între cei șase copii, nu mai constituia o avere neobișnuit de mare. Anson observă că surorile sale mai mici aveau tendința să vorbească respectuos despre familii care „nici nu existaseră” cu douăzeci de ani în urmă. Sentimentul vechimii, pe care el îl pricepea intens, nu-și găsea nici un ecou în ele. Uneori erau snoabe în mod convențional și nimic mai mult. Apoi aceasta era ultima vară pe care aveau s-o petreacă pe domeniul din Connecticut. Protestele împotriva vieții la țară erau prea puternice. „Cine vrea să-și petreacă lunile cele mai frumoase ale anului închis în orașul ăsta mort?” Deși ezită, se lăsă convins: casa urma să fie scoasă la vânzare în toamnă, iar vara viitoare vor închiria o casă mai mică în comitatul Westchester.

Schimbarea aceasta îi cobora cu o treaptă față de nivelul simplității costisitoare a ideii tatălui

său și, deși simpatiza cu răzmerița fraților lui, ea îl și supăra, fiindcă atâta timp cât trăise maică-sa, ea se refugiase acolo, la țară, de cel puțin două ori pe lună chiar și în verile cele mai vesele.

Dar el însuși era o părțică din această schimbare. Puternicul său instinct vital îl făcuse să se îndepărteze de la vârsta de douăzeci de ani de servitutele superficiale ale unei clase de trântori ineficienți. Acest lucru nu-1 înțelesese foarte clar. Încă mai simțea, instinctiv, că exista o normă, un standard social. Numai că o asemenea normă nu exista și era greu de crezut că la New York existase vreodată o normă veritabilă. Puținii care-și mai cumpărau cu bani intrarea într-un anumit cerc (sau luptau s-o obțină) reușeau să vadă ulterior că respectivul cerc nu funcționa ca un grup social sau — lucru și mai alarmant - că boema de care fugiseră ocupa la praznic locuri mai bune decât ale lor.

La douăzeci și nouă de ani, principala grijă a lui Anson era propria și tot mai acuta lui singurătate. Acum era sigur că nu se va mai căsători niciodată. Pierduse socoteala numărului de cununii la care participase ca naș sau cavalier de onoare, iar acasă avea un sertar ce dădea pe dinafară de cravate oficiale de la ceremonii nuptiale, cravate reprezentând idile ce nu duraseră decât un an ori cupluri care dispăruseră complet din viața lui. Ace de fular, creioane de aur, butoni de manșetă, diverse alte cadouri din partea unei întregi generații

de miri trecuseră prin caseta lui de bijuterii și apoi dispăruseră și, cu fiecare nuntă ce trecea, îi venea tot mai greu să se imagineze în rolul mirelui. Îndărățul tuturor urărilor de bine rostite din inimă la aceste cununii se ascundea disperarea provocată de ideea propriei căsătorii.

Când se apropie de treizeci de ani, începu să-1 deprime serios felul în care căsătoriile îi răriseră prietenii, mai ales în ultimul timp. Grupuri întregi de amici aveau derutanta tendință

să se împrăștie și să dispară. Colegii de studenție, pe care risipise cel mai mult timp și cea mai multă afecțiune, erau și cei mai nestatornici.

Majoritatea fuseseră absorbiți de viața domestică, doi muriseră, unul se stabilise în străinătate, iar altul era la Hollywood, unde scria scenariu pentru filme pe care Anson, fidel, mergea să le vadă.

Majoritatea însă făceau permanent naveta și aveau o viață de familie complicată, orbitând în jurul vreunui club din suburbii. Față de acești foști colegi se simțea cel mai înstrăinat.

Toți avuseseră nevoie de el în primele zile de căsnicie: le dădea sfaturi legate de pușinii lor bani, le alunga dubiile legate de oportunitatea creșterii unui bebeluș într-un apartament de două camere plus baie și, mai ales, era simbolul lumii celei necuprinse de afară. Acum însă necazurile financiare erau de domeniul trecutului, iar teama cu care fusese așteptat moștenitorul se preschimbase într-un sentiment acaparator al apartenenței la familie. Erau întotdeauna bucuroși de întâlnirea cu bătrânul Anson, dar se îmbrăcau la patru ace pentru ea, se trudeau să-1 impresioneze cu importanța lor actuală și-și păstrau necazurile doar pentru ei. Nu mai aveau nevoie de el.

Cu câteva săptămâni înainte de a treizecea aniversare a lui Anson, ultimul dintre vechii

și bunii lui prieteni se însura. Anson jucă rolul obișnuit de cavalier de onoare, dăruie, ca

întotdeauna, un serviciu de ceai din argint și participă la ultimul chef „homerice” de rămas-bun. Era o după-amiază fierbinte de vineri, în mai, și, îndepărtându-se de chei, Anson își dădu seama că începuse weekendul și că era liber până luni dimineața.

„Și unde să mă duc?” se întrebă.

La clubul Yale, firește: bridge până la dineu, apoi patru-cinci cocteiluri în camera cuiva și

o seară plăcută și buimacă. Regreta că nu-1 putea lua cu el și pe mirele din după-amiaza aceea. Întotdeauna reușiseră să facă atât de multe lucruri într-o astfel de noapte ! Se pricepeau

să agațe femeii și să se descotorosească de ele și mai știau și de câtă considerație merita să se bucure fiecare față din partea hedonismului lor inteligent. O petrecere era o problemă de ajustare: duceai anumite fete în anumite locuri și cheltuiai o anumită sumă pentru distracția lor, trăgeai puțin la măsă, dar nu mai mult decât se cuvenea, iar în zori, la o anumită oră, te ridicai și declarai că te duci acasă. Te fereai de studenții din anii mici, de oamenii-lipitori, de viitoare logodne, de încăierări, de sentimente și indiscreții. Așa trebuia făcute lucrurile. Orice altceva însemna destrăbălare.

Dimineața nu aveai niciodată muștrări de conștiință, nu luai hotărâri eroice, dar dacă săriseși peste cal și aveai palpitații la inimă, te abțineai de la băutura câteva zile, fără să te lauzi cu asta, și așteptai până când plictiseala acumulată te proiecta drept în mijlocul altui chef.

Foaierul clubului Yale era aproape pustiu. La bar, trei absolvenți foarte tineri întoarseră

capetele spre el pentru scurt timp și lipsiți de curiozitate.

— Bună, Oscar! Îl salută el pe barman. Domnul Cahill a trecut pe-aici azi după-amiază?

— Domnul Cahill a plecat la New Haven.

— O, zău?

— La meciul de baseball. Multă lume s-a dus.

Anson își mai roti o dată privirea prin foaier, stătu o clipă pe gânduri, după care ieși și o porni spre Fifth Avenue. De la fereastra largă a unuia dintre cluburile sale - unul pe care abia dacă-l vizitase în ultimii cinci ani -, un domn cărunt, cu ochii apoși, privi în jos, spre el. Anson își întoarse iute privirea. Figura aceea care ședea cu o resemnare inexpresivă într-o singurătate disprețuitoare îl deprimă. Se opri și, făcând cale-ntoarsă, o porni pe Forty-seventh Street, spre apartamentul lui Teak Warden. Teak și nevasta lui îi fuseseră pe vremuri prietenii cei mai buni. Mergea frecvent la ei acasă în perioada când fusese cu Dolly Karger. Dar Teak devenise robul băuturii și soția sa făcuse, în prezența altora, observația că Anson avea o influență nefastă asupra lui. Remarca ajunsese la Anson într-o formă hiperbolizată și, deși neînțelegera fusese clarificată, farmecul delicat al intimității lor se risipise și nu mai putuse fi reconstituit.

— Domnul Warden e acasă? se interesă Anson.

— Sunt plecați la țară.

Această informație îl duru surprinzător de mult. Plecaseră la țară fără știrea lui. Acum doi

ani ar fi cunoscut cu exactitate data și ora plecării lor, ar fi sosit la ei în ultima clipă ca să bea un păhărel la despărțire și s-ar fi înțeles asupra datei primei lui vizite la reședința lor de la țară. Acum plecaseră fără să sufle o vorbă.

Anson se uită la ceas și se gândi la un weekend în familie, dar singurul tren existent era o cursă locală care l-ar fi zgâlțâit trei ore în zăpușeala aceea agresivă. Și să petreacă ziua de mâine la țară! Și duminica! N-avea chef de o partidă de bridge cu niște studenți politicoși, jucată pe terasă, și nici să danseze după cină la un han de la șosea, o parodie de distracție pe care tatăl său o prețuisese exact cât merita.

— O, nu! mormăi în sinea lui. O, nu!

Era un tânăr cu înfățișare demnă, impresionantă, cam corpulent, dar altminteri deloc marcat de destrăbălare. Putea fi distribuit în rolul de stâlp al... cui? Uneori erai sigur că nu al societății, alteori îți ziceai că numai al ei - al legii, al bisericii. Rămase câteva minute nemișcat în fața unui bloc de apartamente de pe Forty-seventh Street și, aproape pentru prima oară în viață, nu găsi absolut nimic de făcut.

Apoi o porni repede în sus pe Fifth Avenue, de parcă tocmai și-ar fi adus aminte că are o

întâlnire importantă. Nevoia disimulării este una dintre puținele trăsături pe care le avem în comun cu câinii și mă gândesc la Anson, așa cum era în ziua aceea, ca la un specimen cu pedigree rămas mofluz la o intrare cunoscută. Acum se ducea să-1 vadă pe Nick, cândva un barman apreciat, invitat la toate petrecerile cu dans, dar care lucra de câțva timp în pivnițele labirintice ale Hotelului Plaza, cu misiunea de a ține la rece șampania fără alcool.

— Nick, îl întrebă el, ce s-a întâmplat aici?

— Totul e mort, zise Nick.

— Prepară-mi un *whisky sour* ¹.

Anson îi întinse peste tejghea o sticlă de o jumătate de litru.

— Nick, continuă el, fetele sunt altfel decât noi. Am avut o iubită în Brooklyn și săptămâna

trecută s-a măritat fără să-mi dea de veste.

— Chiar așa? Ha-ha-ha! răspunse diplomatic Nick. V-a dat plasă.

— Absolut! căzu de acord Anson. Și ieșisem cu ea chiar în seara dinainte.

— Ha-ha-ha, făcu Nick. Ha-ha-ha!

— Îți mai aduci aminte, Nick, de nunta de la Hot Springs, unde i-am pus pe chelneri și pe muzicanți să cânte *God Save the King* ²?

— Așa... unde-a fost asta, domnule Hunter? se încruntă nesigur Nick. Cred că era...

— Și rândul următor mi-au cerut același lucru, așa că am început să mă întreb cu cât i-am plătit, continuă Anson.

— ...cred că era la nunta domnului Trenholm, reluă Nick.

— Nu-1 cunosc, zise hotărât Anson.

Îl supăra faptul că în amintirile lui fusese amestecat un nume necunoscut. Nick își dădu seama.

— Ba nu... se corectă el. Trebuia să știu. A fost la un prieten de-al dumneavoastră... Brakins... Baker...

— Bicker Baker, întări cu căldură Anson. După nuntă m-au suit într-un dric, m-au acoperit cu flori și m-au dus de acolo.

1. Whisky cu lămâie și zahăr.

2. Imnul Marii Britanii.

— Ha-ha-ha, zise Nick. Ha-ha-ha!

Nick se plictisi curând să mai joace rolul vechiului servitor al familiei și Anson urcă în

holul hotelului. Privi în jur. Ochii lui îi întâlneau pe ai unei recepționere necunoscute, apoi

se opriră asupra unei garoafe rămase de la cununia de dimineață, ce stătea în echilibru pe buza unei scuișoare de alamă. Ieși în stradă și merse fără grabă în direcția soarelui de un roșu sângerieu de deasupra lui Columbus Circle. Brusc făcu stânga-mprejur și se întoarse la Plaza, unde se încuie într-o cabină telefonică.

Mai târziu a susținut că în după-amiaza aceea a încercat de trei ori să mă sune, că a format numărul tuturor celor care ar fi putut fi în New York -

bărbați și femei pe care nu-i mai văzuse de ani de zile, chiar și un manechin din zilele studenției, al cărei număr pălit de vreme era încă în agenda lui, dar acolo i s-a răspuns că nici măcar centrala nu mai exista. În cele din urmă căutările lui febrile s-au extins și în afara orașului și a avut câteva discuții scurte și dezamăgitoare cu niște cameriste și majordomi plini de morgă. Cutare și cutare nu era acasă, plecase la călărie, la înot, la golf, se îmbarcase săptămâna trecută pe un transatlantic. Cine să anunț că a telefonat ?

Ideea de a-și petrece seara de unul singur era insuportabilă. Socolile personale pe care și le face omul pentru momentele de respiro își pierd tot farmecul dacă singurătatea este impusă. Existau, firește, femeile de un anumit soi, dar cele pe care Anson le cunoștea dispăruseră pentru moment și nici nu-i trecea prin cap să petreacă o seară la New York în compania unei străine plătite. Considera că așa ceva ar fi rușinos și obscur, ca distracția unui comis-voiajor aflat într-un oraș străin.

Anson plăti convorbirile telefonice - recepționera încercă fără succes să glumească pe

seama mărimii sumei - și dădu să plece de la Plaza a doua oară în după-amiaza aceea, ca să meargă nu se știe unde. Lângă ușa rotativă, silueta unei femei evident însărcinate stătea pieziș față de sursa de lumină. Când ușa se învârtea, pe umeri îi flutura o capă subțire, bej, și de fiecare dată ea se uita nerăbdătoare spre ușă, ca și cum s-ar fi plictisit așteptând. Când o zări prima dată, îl străbătu un fior puternic, fiindcă-i păru cunoscută, dar abia când ajunsese la numai cinci pași de ea, își dădu seama că era Paula.

— la te uită, Anson Hunter!

Inima lui rată o bătaie.

— la te uită, Paula...

— Vai, ce minunat! Nu-mi vine să cred! Anson!

Îl prinse de ambele mâini și el înțelese din naturalețea destinsă a gestului femeii că amintirea lui își pierduse puterea de a o emoționa. Nu era și cazul lui. Simți cum vechea senzație, cea pe care i-o deștepta altădată vederea ei, îi invadează iar sufletul, acea blândețe cu care el întâmpinase întotdeauna optimismul ei, parcă speriat să nu-i tulbure suprafața.

— Ne petrecem vara la Rye. Peter a trebuit să vină în Est cu treburi - știi, desigur, că acum sunt doamna Peter Hagerty -, așa că am adus și copiii cu noi și am închiriat o casă. Trebuie să ne faci o vizită.

— Se poate? o întrebă el direct. Când?

— Când vrei tu. Uite-1 pe Peter.

Ușa rotativă se puse în mișcare și pe ea ieși un bărbat elegant, înalt, la vreo treizeci de ani, cu fața bronzată și mustața tunsă. Forma lui sportivă perfectă contrasta puternic cu masivitatea lui Anson, ușor de remarcat sub redingota prea strâmtă.

— Nu e bine să stai în picioare, își dojeni Hagerty soția. Hai să ne așezăm acolo.

Arătă spre fotoliile din hol, dar Paula ezită.

— Trebuie să plec imediat acasă, spuse ea. Anson, de ce nu... de ce nu vii să cinezi cu noi chiar în seara asta? încă nu ne-am instalat definitiv, dar dacă nu te deranjează...

Hagerty confirmă cordial invitația:

— Da, vino să-ți petreci seara la noi!

Mașina îi aștepta în fața hotelului și Paula, cu un gest obosit, se tolăni pe pernele de mătase din colț.

— Doamne, câte lucruri avem de discutat! oftă Paula. Atât de multe, că nici nu mai are rost.

— Mă interesează ce-ai mai făcut tu.

— Ei, da - Paula îi zâmbi lui Hagerty -, dar și asta ar lua o groază de timp. Am trei copii din prima căsătorie. Cel mai mare are cinci ani, următorul patru, următorul trei.

Iarăși zâmbi.

— N-am pierdut vremea până să-i fac, nu?

— Băieți?

— Un băiat și două fetițe. Apoi... Oh, s-au întâmplat o grămadă de lucruri! Am divorțat anul trecut la Paris și m-am măritat cu Pete. Asta-i tot! Ba nu! Sunt foarte fericită!

Ajunși la Rye, au condus până la o casă mare de lângă Beach Club, din care țâșniră imediat trei copilași mici și negricioși, care se rupseră de bună și veniră spre ei cu țipete nepământene. Cu gândurile în altă parte și cu destulă greutate, Paula îi luă pe rând în

brațe, o dezmierdare pe care copiii o acceptară rigizi, fiindcă, evident, li se atrăsese tenția

să n-o lovească pe mami. Chiar și lângă fețișoarele lor proaspete, tenul Paulei nu părea

deloc ofilit și, în pofida oboselii fizice, părea mai tânără decât atunci când o văzuse Anson

ultima dată la Palm Beach, cu șapte ani în urmă.

Pe parcursul cinei ea a fost mereu ocupată, iar după aceea, în timpul răgazului dedicat

ascultării cu sfințenie a radioului, rămase tolănită pe sofa, cu ochii închiși, până când Anson

începu să se întrebe dacă prezența lui în acel moment nu era un gest de nepolitețe. Dar pe la nouă, când Hagerty se ridică și-i anunță prietenos că-i lasă singuri o vreme, ea începu să vorbească încet despre sine și despre trecut.

— Primul meu copil, cea căreia-i spunem lubițica, fetița cea mai mare...

Am vrut să mor când am aflat că sunt gravidă, fiindcă Lowell îmi era complet indiferent. Nu aveam senzația că e copilul meu. Ți-am scris atunci o scrisoare, dar am rupt-o. O, ai fost tare rău cu mine, Anson!

Iată vechiul lor dialog, cu urcușuri și coborâșuri. Anson simți cum i se limpezește memoria.

— N-ai fost și tu logodit o dată? Întrebă Paula. Cu o fată pe nume Dolly, mi se pare...

— N-am fost logodit niciodată. Am vrut să mă logodesc, dar n-am putut iubi pe nimeni în afară de tine, Paula.

— O ! exclamă ea.

Apoi, după o clipă, începu iar:

— Copilul cu care sunt însărcinată acum e primul pe care mi-l doresc cu adevărat. Asta pentru că acum iubesc... în sfârșit.

Anson, șocat de trădarea evidentă din modul în care ea recapitulase trecutul, nu zise nimic.

Observând, probabil, că sintagma „în sfârșit” îl jignise, Paula continuă:

— Eram moartă după tine, Anson! Ai fi putut obține de la mine tot ce voiai. Dar n-am fi fost fericiți împreună. Nu sunt suficient de inteligentă pentru tine. Mie nu-mi plac lucrurile complicate, cum îți plac ție.

Se întrerupse.

— Tu n-ai să-ți găsești niciodată starea.

Expresia îl luă prin surprindere. Era o acuzație pe care, dintre toate acuzațiile posibile, n-o merita.

— Ba mi-aș găsi starea dacă femeile ar fi altfel! protestă el. Dacă n-aș ști atâtea lucruri despre ele, dacă femeile nu te-ar strica, pentru ca să nu le plăci și altora, dacă ar avea măcar puțină mândrie... Dacă aș putea trage un pui de somn și să mă trezesc într-o casă care să fie cu adevărat a mea. Pentru asta sunt eu făcut, Paula, și asta au văzut în mine femeile care m-au plăcut. Atâta doar că nu mai pot trece de uvertură.

Hagerty reveni cu puțin înainte de unsprezece. Băură un whisky, apoi Paula se ridică și anunță că merge la culcare. Se duse la soțul ei și rămase în picioare, lângă el.

— Pe unde-ai umblat, dragul meu? se interesă ea.

— Am băut ceva cu Ed Saunders.

— Am fost îngrijorată. Mă gândeam că poate ai fugit de acasă.

Își sprijini fruntea de haina lui.

— Nu-i așa că-i dulce, Anson? întrebă ea.

— Absolut, confirmă râzând Anson.

Paula își ridică privirea spre soțul ei.

— Ei, eu sunt gata! zise ea și apoi se întoarse spre Anson: Vrei să vezi cascadoria noastră de familie?

— Da, răspunse el cu o voce interesată.

— Bun. Haide!

Hagerty o ridică în brațe ca pe un fulg.

— Asta-i ceea ce noi numim cascadoria de familie, zise Paula. Mă duce în brațe până la etaj. Nu-i așa că-i dulce?

— Ba da, zise Anson.

Hagerty își aplecă încet capul până când fața lui o atinse pe a Paulei.

— Și îl iubesc, șopti ea. Ți-am spus-o adineauri, nu, Anson?

— Da.

— Este cel mai scump om care a trăit vreodată pe lume! N-am dreptate, dragul meu?... Bine, noapte bună. OK. Nu-i așa că-i puternic ?

— Ba da, zise Anson.

— Găsești o pijama de-a lui Peter gata pregătită pentru tine pe pat. Vise plăcute... Ne revedem la micul dejun.

— Bine, răspunse Anson.

VIII

Partenerii mai vârstnici de la firmă insistară ca Anson să plece vara aceea în străinătate.

De șapte ani nu-și luase nici o zi de concediu, spuneau ei. Era epuizat și avea nevoie de o schimbare. Anson opuse rezistență.

— Dacă plec, declară el, nu mă mai întorc.

— Prostii, bătrâne! Te întorci după trei luni, vindecăt de depresie. În cea mai bună formă.

— Nu! scutură el încăpățânat din cap. Dacă mă opresc din lucru, nu mă mai apuc. Dacă

mă opresc, înseamnă că am capitulat... Că sunt terminat.

— Ne asumăm riscurile. Stai șase luni dacă dorești. Nu ne temem că o să ne părăsești.

Păi, tu ai fi nefericit dacă n-ai lucra!

Se ocupară ei de toate aranjamentele pentru călătorie. Anson le era simpatic - toată lumea îl simpatiza pe Anson - și schimbarea intervenită în dispoziția sa parcă aruncase o găleată cu apă rece peste firmă. Toate calitățile lui Anson - entuziasmul cu care își îndeplinea invariabil sarcinile, considerația cu care-și trata atât egalii, cât și inferiorii, atmosfera tonifiantă creată de prezența lui - fuseseră transformate de nervozitatea lui crescândă din ultimele patru luni în pesimismul irascibil al unui bărbat de patruzeci de ani. Rezolva fără chef și cu un efort suplimentar tranzacțiile ce i se încredințau.

— Dacă plec, nu mă mai întorc, îi avertiză el.

Cu trei zile înainte ca vaporul să ridice ancora, Paula Legendre Hagerty muri la naștere.

Petreceam mult timp în tovărășia lui Anson, căci traversam oceanul împreună, dar pentru prima oară de când eram prieteni, nu-mi dezvălui prin nici un cuvânt ce simțea. Nici n-am observat atunci la el vreo urmă de emoție. Era obsedat aproape în exclusivitate de ideea că avea treizeci de ani și dirija conversația în așa fel încât să ajungă într-un punct în care să-ți poată aminti de acest fapt, după care tăcea, ca și cum ar fi presupus că enunțarea vârstei sale declanșează o serie de gânduri ce nu se cereau comentate. Și pe mine, ca și pe partenerii săi de la firmă, mă uluia schimbarea intervenită și de aceea am fost bucuros când pachebotul *Paris* a pornit la drum în spațiul lichid dintre două lumi și principatul lui Anson a rămas în urmă.

— Ce-ar fi să bem ceva? mi-a propus el.

Ne-am dus la bar cu sentimentul acela de sfidare ce caracterizează prima zi de călătorie și am comandat patru martini-uri. După primul cocteil, dispoziția lui Anson se schimbă: întinse brusc mâna și mă bătu pe genunchi - primul lui semn de jovialitate din ultimele luni.

— Ai remarcat-o pe fata aia cu bereta scoțiană roșie? mă întrebă el. Cea cu obrajii îmbujorați, pe lângă care s-au gudurat doi câini polițiști ca să-i ureze drum bun?

— E frumoasă, am fost eu de acord.

— Am căutat-o pe lista pasagerilor și am aflat că e neînsoțită. Peste câteva minute mă duc jos să vorbesc cu stewardul. O să stăm cu ea la masă diseară.

După o vreme mă lăsă singur și peste nici o oră l-am văzut plimbându-se cu fata în sus și în jos pe puntea de promenadă și vorbindu-i cu vocea lui clară și sonoră. Bereta roșie a fetei constituia o pată de culoare pe verdele de oțel al mării și din când în când ea ridica privirea cu o mișcare fulgerătoare a capului, zâmbind amuzată, interesată și curioasă. La cină am băut șampanie și ne-am înveselit. După aceea Anson a jucat biliard cu o poftă contagioasă și câțiva oameni care mă văzuseră cu el s-au interesat cine e. Când m-am dus la culcare, fata și Anson povesteau și râdeau împreună pe canapeaua barului.

Pe timpul călătoriei l-am văzut mai rar decât sperasem. Anson dorea să formeze un grup de patru, dar n-a găsit nici o fată liberă, așa că ne mai întâlneam doar la masă. Uneori bea totuși cu mine câte un cocteil la bar și mi povestea despre fata cu bereta scoțiană roșie și despre întâmplările trăite în compania ei, pe care le făcea să pară bizare și amuzante, fiindcă ăsta era felul lui de a povesti, iar eu eram bucuros să văd că redevenise el însuși sau cel puțin persoana care credeam eu că este, cu care mă simțeam în largul meu. Nu cred că Anson putea fi fericit dacă nu avea în preajmă o persoană îndrăgostită de el, sensibilă față de tot ce făcea, ca pilitura de fier față de magnet, o persoană care să-l ajute să se explice și, poate, să-i promită ceva. Nu știu exact despre ce anume era vorba. Poate că persoanele respective îi făgăduiau că pe lume vor exista întotdeauna femei care-și vor petrece orele cele mai prețioase, mai frumoase și mai proaspete ale vieții lor îngrijind și protejând superioritatea pe care Anson și-o cultiva cu drag în inima lui.

(1926)

Cel mai impertinent băiat

În toiul nopții, într-un restaurant pitit undeva pe Broadway se adunase un grup voios și misterios format din oameni de societate, diplomați și membri ai lumii interlope. Cu câteva minute în urmă vinul spumos cursese din belșug și o fată dansase veselă pe masă, dar acum toată adunarea era tăcută și rămăsese fără suflu. Ochii tuturor erau ațintiți asupra bărbatului mascat și îngrijit îmbrăcat, cu un costum de seară și joben, care stătea flegmatic la intrare.

— Nici o mișcare, vă rog! le ordonă el cu o voce cultivată, de om bine-crescut, dar care avea totuși în ea o tărie de oțel. Altminteri obiectul din mâna mea s-ar putea descărca.

Privirea lui ageră, ce se muta de la o masă la alta, se opri asupra bărbatului malefic, cu fața mohorâtă, aflat ceva mai departe, și asupra lui Heatherly, suavul agent secret al unei puteri străine. Apoi zăbovi ceva mai mult și, poate, puțin mai blândă, asupra mesei la care stătea singură fata cu păr negru și cu ochi tragici și întunecați.

— Acum, că mi-am îndeplinit misiunea, poate vă interesează cine sunt.

O scânteie de curiozitate licări în toți ochii. Sâni brunetei tresăriră ușor și un norișor

subtil de parfum franțuzesc se răspândi în aer

— Nimeni altul decât invizibilul gentleman Basil Lee, mai bine-cunoscut sub numele de Umbra.

Scoțându-și jobenul ce-i venea ca turnat, bărbatul se înclină ironic din talie. Pe urmă se răsuci fulgerător pe călcâie și dispăru în noapte.

— Te lasă la New York numai o dată pe lună, spunea Lewis Crum, și atunci trebuie să te însoțească un profesor.

Încet, ochii sticloși ai lui Basil Lee se întoarseră de la hambarele și panourile cu reclame

ale câmpiei din Indiana la interiorul trenului Broadway Limited. Hipnoza provocată de mișcarea rapidă a stâlpilor de telegraf se risipi și fața lătăreață a lui Lewis Crum prinse contur pe apărătoarea de pânză albă a banchetei de vizavi.

— Eu l-aș fenta pe profesor când aș ajunge la New York, zise Basil.

— Nu zău?

— Zău că aș face-o !

— Încearcă și o să vezi.

— De ce-mi spui mereu că o să văd, Lewis ? Ce o să văd?

Ochii lui foarte strălucitori, de un albastru profund, își fixau tovarășul de călătorie cu o privire plictisită și nerăbdătoare. Cei doi nu aveau nimic în comun, cu excepția vârstei de cincisprezece ani și a prieteniei de o viață a taților lor, care nu conta deloc. Totodată, veneau din același oraș din Vestul Mijlociu și mergeau la același colegiu din Est, unde Basil era în anul întâi, iar Lewis în al doilea.

Dar, sfidând cele mai bune tradiții, veteranul Lewis era trist, iar neofitul Basil era fericit. Lewis ura școala. Devenise complet dependent de prezența stimulatorie a unei mame inimoase și energice și acum, simțind-o cum se îndepărtează, îl cuprinsese din ce în ce mai tare dorul de casă și tristețea. Basil, pe de altă parte, se hrănise atât de intens cu povești despre viața de cămin încât, departe de a avea nostalgia casei părintești, trăia mai degrabă o senzație tonică, de recunoaștere și familiaritate. De fapt noaptea trecută, la Milwaukee, aruncase din tren pieptenele lui Lewis fără nici un motiv, cu acea duritate teribilistă tradițională, convins că face exact ceea ce trebuie.

Entuziasmul ignorant al lui Basil îl dezgusta pe Lewis, iar încercarea lui instinctivă de a-l tempera contribuise la enervarea reciprocă.

— Îți spun eu ce-o să vezi, prevesti el sumbru. Or să te prindă fumând și o să fii consemnat.

— Ba n-or să mă prindă, pentru că n-o să fumez. O să mă antrenez la fotbal.

— Fotbal! Uuh ! Fotbal!

— Pe cuvântul meu, Lewis, nu-ți place chiar nimic ?

— Nu-mi place fotbalul. Nu-mi place ideea de a ieși pe teren ca să mi se spargă arcada.

Lewis vorbea agresiv fiindcă mama lui îi certificase manifestările de timiditate, considerându-le mostre de bun-simț. Răspunsul lui Basil, dat cu ceea ce el considera a fi bună

intenție, a fost o remarcă dintre cele care creează dușmănia de o viață.

— Probabil că ai fi mult mai popular la colegiu dacă ai juca fotbal, îi sugera el cu un aer superior.

Lewis nu se considera nepopular. Nu vedea deloc lucrurile în felul acesta. Rămase uluit.

— Așteaptă numai! strigă el exasperat. Or să scoată ei obrăznicia din tine!

"

— Ține-ți fleanca ! zise Basil, trăgând flegmatic de dungile primei sale perechi de pantaloni

lungi. Ține-ți fleanca și gata!

— Sunt sigur că toată lumea știe c-ai fost cel mai impertinent băiat de la școala Country

Day!

— Ține-ți fleanca! repetă Basil cu mai puțină siguranță. Fii bun și ține-ți gura!

— Cred că știu ce-au scris despre tine în foaia școlii...

Calmul lui Basil încetă să mai fie perceptibil.

— Dacă nu taci, zise el amenințător, îți arunc și periile pe geam!

Enormitatea amenințării dădu rezultate. Lewis se lăsă la loc pe banchetă, bombănind și fornăind, dar, indiscutabil, mai calm. Se referise la una dintre cele mai rușinoase întâmplări din viața colegului său. Într-un periodic tipărit de băieții de la ultima școală urmată de Basil, la rubrica „Mica publicitate” apăruseră următoarele rânduri:

Dacă ar fi cineva atât de bun și l-ar otrăvi pe tânărul Basil sau ar găsi alt mijloc de a-i stăvili flecăreala, întreaga școală și în special eu i-am fi recunoscători.

Cei doi băieți ședeau în compartiment, înfruntându-se tăcuți din priviri. Apoi, plin de hotărâre, Basil încercă să reînsumeze nefericita amintire din trecut. Oricum, lăsase fleacurile astea în urmă. Poate că fusese cam obraznic, dar acum avea șansa unui nou început. După o vreme, amintirea i se șterse din minte și, odată cu ea, și trenul, dar și prezența neplăcută a lui Lewis. Răsuflarea Estului îl învălui din nou cu vasta ei nostalgie. O voce din lumea fabuloasă îl strigă pe nume și un bărbat se opri lângă el și-i puse mâna pe umărul îmbrăcat în tricou:

— Lee!

— Da, domnule.

— Acum totul depinde de tine. Înțelegeți?

— Da, domnule.

— Bine, zise antrenorul. Intră și joacă pentru victorie.

Basil își smulse puloverul de pe bustul său de adolescent și țâșni ca o săgeată în teren. Mai erau două minute de joc, iar scorul era de 3 la 0 pentru adversari, dar la vederea tânărului Lee, ținut tot anul pe tușă din cauza uneltirilor malefice ale lui Dan Haskins, bătăușul școlii, și ale lui Weasel Weems, aghiotantul acestuia, un fior de speranță străbătu tribuna liceului St. Regis.

— 33-12-16-22! Iatră Midget Brown, mărunțelul fundaș.

Era semnalul așteptat...

— O, Doamne! rosti Basil cu voce tare, uitând de supărarea de dinainte. Sper să nu ajungem abia mâine!

||

Școala St. Regis, Eastchester
18 noiembrie 19...

Dragă mamă,

Astăzi nu am multe de spus, dar mi-am zis să vă scriu în legătură cu alocația. Toți băieții au una mai mare decât mine și trebuie să-mi cumpăr o mulțime de lucruri: șireturi de pantofi etc. Școala continuă să fie plăcută și mă simt bine, dar sezonul fotbalistic s-a încheiat și nu mai avem prea multe de făcut. Săptămâna asta merg la New York, la un spectacol. Încă nu știu la ce. Probabil la Fiica Quakerilor sau Băiețelul Blue, căci amândouă sunt drăguțe. Dr.

Bacon e foarte de treabă și este un doctoroi bun pentru studenți. Nu mai scriu, că trebuie să învăț la algebră.

Fiul tău iubitor,
Basil D. Lee

Tocmai punea scrisoarea în plic, când un băiețuș pirpiriu intră în sala de meditații goală

în care se afla și rămase cu ochii pironiți pe el.

— Salut, îi zise Basil, încruntându-se.

— Te căutam, zise rar și solemn băiețelul. Te-am căutat peste tot, în camera ta și în sala

de gimnastică, și mi-au zis că probabil te-ai furișat aici.

— Ce vrei? îl întrebă Basil.

— Nu te ambala, Bossy.

Basil sări în picioare. Băiețelul se retrase un pas.

— Hai, lovește-mă! chițăi el nervos. Lovește-mă, că-s numa' jumate cât tine, Bossy.

Basil se strâmbă:

— Dacă-mi mai spui așa, te pocnesc.

— Ba nu, nu mă pocnești! Brick Wales zice că dacă te atingi de vreunul din noi...

— Dar nu m-am atins de nici unul.

— N-ai fugit după mulți dintre noi într-o zi și Brick Wales nu ți-a...?

— Uf, ce dracu' vrei ? strigă exasperat Basil.

— Te caută doctor Bacon. M-au trimis după tine și cineva a zis că poate te-ai furișat aici, înăuntru.

Basil puse scrisoarea în buzunar și părăsi sala de meditații, urmat de băiețel și de tupeul

acestuia. Parcurse un coridor lung, unde aerul era viciat de acel iz descris în modul cel mai

adecvat drept miros de caramele vechi, atât de caracteristic pentru școlile de băieți, apoi

urcă scările și bătu la o ușă obișnuită, dar amenințătoare.

Doctor Bacon stătea la masa de scris. Era un prelat episcopalian chipeș și roșcovan, de

vreo cincizeci de ani, al cărui interes față de băieți, la început real, fusese deja diminuat

de cinismul nervos care le e merit tuturor directorilor de școală și care se lipește de ei ca mucegaiul verde. Înainte ca Basil să fie invitat să stea jos,

avură loc unele acțiuni preliminare: ochelarii cu ramă de aur trebuiră

pescuiți din neant de șnurul lor negru și fixați pe nasul doctorului, ca

acesta să se asigure că Basil nu era un impostor, iar niște stive uriașe de hârtie trebuiră mutate dintr-un loc într-altul pe birou, nu în căutarea unui

anumit lucru, ci așa cum amesteci un pachet de cărți de joc.

— Azi-dimineață am primit o scrisoare de la mama ta... ăăă... Basil.

Nimeni din școală nu-i spunea altfel decât Bossy sau Lee.

— După părerea ei, ai note cam slabe. Cred că ai fost trimis aici cu unele... ăăă... sacrificii

și că ea se așteaptă să...

Mândria lui Basil se ofili de rușine, dar nu din cauza notelor mediocre, ci fiindcă inadecvarea lui financiară fusese exprimată atât de brutal. Știa că e unul dintre cei mai săraci băieți din școala aceea de odrasle bogate.

Pesemne o anumită delicatețe, ce dormita în sufletul doctorului Bacon, sesiză jena băiatului. El mai răsfoi o dată colile de pe birou și reluă pe un alt ton:

— Oricum, nu pentru asta te-am chemat. Săptămâna trecută ai cerut să ți se permită să mergi sâmbătă la un matineu în New York. Aflu de la domnul Davis că mâine ar urma să ieși din incinta școlii pentru prima oară de la începutul anului școlar.

— Da, domnule.

— Acesta nu-i un palmares lăudabil. Totuși, dacă s-ar fi putut aranja, te-aș fi lăsat să mergi la New York. Din nefericire, nu mai avem însoțitori liberi pentru weekendul ăsta.

Basil rămase cu gura căscată.

— Păi, eu... Doctor Bacon, cunosc două grupuri care pleacă. Nu mă pot alătura unuia din ele?

Doctor Bacon își consultă rapid listele:

— Din nefericire, un grup e format din băieți ceva mai mari, iar celălalt și-a pregătit plecarea cu câteva săptămâni în urmă.

— Dar grupul care merge la *The Quaker Girl* cu domnul Dunn?

— La el mă refeream. Ei susțin că programările lor nu mai pot fi schimbate și că și-au rezervat locuri împreună.

Dintr-odată Basil înțelese. Văzând luminița care-i apărură în ochi, doctor Bacon se grăbi să continue:

— Aș putea totuși să te ajut. Firește, îți trebuie un grup de câțiva băieți, ca să poată fi acoperite cheltuielile profesorului supraveghetor. Dacă mai găsești doi băieți, ca să formați un grup, și-mi comunici numele lor până la ora cinci, îl trimit cu voi pe domnul Rooney.

— Mulțumesc, zise Basil.

Doctor Bacon era nehotărât. De sub straturile de cinism sedimentate în mulți ani de dăscălie, instinctul îl îndemnase să investigheze cazul acestui băiat și să afle de ce era cel mai detestat din întreaga școală. Atât elevii, cât și profesorii manifestau față de el o ostilitate extraordinară și, deși doctor Bacon avusese de-a face cu tot felul de încălcări ale regulamentului școlar, nici singur, nici cu ajutorul elevilor dintr-a zecea, pe care se bizuia, nu izbutise să determine cauza acestei atitudini. Probabil că nici nu exista o cauză unică, ci o combinație de motive. Era, mai mult ca sigur, una dintre problemele intangibile legate de personalitate. Totuși își aminti că la prima lor întâlnire Basil îi făcuse impresia unui

adolescent deosebit de plăcut.

Oftă. Uneori problemele de felul ăsta se rezolvau singure. Nu era el
ornul care să se
pripească.

— Sper ca luna viitoare să-i putem trimite mamei dumitale un raport școlar
mai îmbucurător,

Basil.

— Desigur, domnule.

Basil fugi repede jos, în sala de recreație. Fiind miercuri, majoritatea
băieților plecaseră

deja în satul Eastchester, unde lui Basil, consemnat în continuare, îi era
interzis să-i urmeze. Când îi examina pe cei rămași în jurul meselor de
biliard sau al pianului, își dădu seama cât de greu îi va fi să găsească
amatori care să-1 însoțească la matineu. Căci Basil era cât se poate de
conștient că era cel mai nepopular băiat din școală.

Povestea începuse aproape imediat. Într-o zi, la mai puțin de două
săptămâni de la sosirea

lui, o ceată de băieți mai mici, probabil instigați, se strânseseră brusc în
jurul lui și începuseră să-1 strige „Bossy”. Pe parcursul săptămânii
următoare se încăierase de două ori și de ambele dați mulțimea ținuse
vehement și hotărât cu adversarul lui. Curând după aceea, când nu făcuse
decât să se îmbulzească haotic, ca toți ceilalți, la intrarea în sala de mese,
Carver, căpitanul echipei de fotbal, se întorsese spre el, îl apucase de
ceafă și, ținându-1 așa, îl ocărâse violent. Când încercase cu toată
inocența să se alătore unui grup ce cânta la pian, fusese alungat cu un
„Pleacă de-aici! Nu te vrem cu noi!”

După o lună începuse să estimeze și el cu precizie dimensiunile vaste
ale nepopularității

sale. A fost șocat. Într-o zi, după o întâmplare deosebit de umilitoare, s-a
încuiat în cameră

ca să plângă. O vreme a încercat să se ferească de ceilalți băieți, dar n-a
mers. A fost acuzat

că se fofilează de colo colo în scopuri mârșave. Uluit și nefericit, și-a
examinat chipul în

oglinďă, încercând să găsească acolo secretul antipatiei colegilor - în
expresia ochilor, în

zâmbetul său.

Pricepu acum că în unele privințe gafase chiar de la început: se dăduse
mare, fusese

considerat un laș la fotbal, le indicase colegilor greșelile comise, făcuse
paradă în clasă de

neobișnuita lui cultură generală. Dar încercase să îndrepte lucrurile și nu
înțelegea de ce nu reușea să se reabiliteze. Probabil că era prea târziu. Era

stigmatizat pentru vecie.

Devenise într-adevăr țapul ispășitor, ticălosul cel mai vizibil, buretele
care absorbea

toată răutatea și enervarea din jur, așa cum persoana cea mai fricoasă
dintr-un grup absoarbe spaima tuturor celorlalți și se teme cât pentru toți.

Faptul că imensa încredere în sine cu care venise la St. Regis în

septembrie fusese făcută zob, deși era clar pentru toată lumea, nu-i

îmbunătățea cu nimic situația. Îl chinuiau cu nonșalanță băieți care cu câteva luni în urmă n-ar fi îndrăznit nici să ridice vocea la el.

Excursia la New York ajunsese să însemne totul pentru el: curmarea nefericirii cotidiene, precum și un mult așteptat contact cu lumea mirifică a poveștilor romantice. Amânarea ei săptămână după săptămână, din cauza greșelilor sale - bunăoară, era prins mereu că citește după stingere, fiind împins de dezolare la astfel de evadări într-un surogat de realitate -, îi accentua jalea, până când ea deveni un soi de foame dureroasă. Ideea că nu se va duce la New York era de nesuportat, așa că Basil trecu în revistă lista scurtă a celor ce l-ar fi putut însoți. Posibilitățile se reduceau la Gaspar Grasu, Treadway și Bugs Brown. O scurtă trecere pe la camerele acestora îi arătă că toți profitau de miercurea liberă ca să-și petreacă după-amiaza la Eastchester.

Basil nu stătu mult pe gânduri. Avea timp numai până la ora cinci și unica lui șansă era să pornească după băieți. Nu încălca pentru prima dată regulile, deși ultima încercare se sfârșise dezastruos, cu prelungirea interdicției de a părăsi școala. Se duse în cameră, își luă un pulover gros - un palton i-ar fi trădat intențiile -, îmbracă sacoul peste el și-și îndesă o șapcă în buzunarul de la spate. Pe urmă, fluierând nepăsător, ieși și traversă peluza înspre sala de sport. Ajuns acolo, zăbovi puțin, prefăcându-se că se uită înăuntru pe ferestre, mai întâi lângă cea mai apropiată de alee, apoi lângă cea de la colțul clădirii. Din acel punct se vâri repede - dar nu prea repede - în niște tufe de liliac. Sprintă apoi pe lângă colțul clădirii, de-a lungul unei peluze vaste ce nu putea fi văzută de la nici un geam, și, lărgind ochiurile unui gard de sârmă, se strecură printre ele, ajungând pe proprietatea de alături. Pentru moment era liber. Își îndesă șapca pe cap, fiindcă vântul de noiembrie era tăios, și începu să parcurgă cei vreo opt sute de metri până în oraș.

Eastchester era o comunitate suburbană de fermieri ce avea și o fabricuță de încălțăminte. Instituțiile care-i deserveau pe muncitorii pantofari erau și cele vizitate de băieți - un cinematograf, un restaurant-cantină într-un vagon pe roți, cunoscut sub numele The Dog, și Boston ian. Candy Kitchen. Basil își încercă norocul mai întâi la The Dog, unde nimeri la fix.

Îl găsi pe Bugs Brown, un băiat care făcea crize de isterie și era evitat sistematic de colegi. După ani și ani avea să devină un avocat strălucit, dar la vremea aceea băieții de la St. Regis îl considerau țicnit, din cauză că emitea cât era ziua de lungă o serie de zgomote stranii, cu care-și potolea nervozitatea.

Se înhăita cu băieți mai mici decât el, lipsiți de prejudecățile celor mari, iar când Basil

intră în restaurant, îl găsi printre aceștia.

— Iuhuu! strigă Bugs. Ii! I i !

Băiatul își puse palma la gură și se lovi cu ea repede și des, emițând un fel de „uau-uau-uau”.

— E Bossy Lee! E Bossy Lee! E Boss - Boss - Boss - Boss - Bossy Lee!

— Stai puțin, Bugs! zise repede Basil, speriat că Bugs va face o criză de isterie înainte să apuce să-1 poftască să vină cu el în oraș. Hei, Bugs, ascultă! Nu mai face așa, Bugs! Stai un pic! Poți veni la New York sâmbătă după-amiază?

— Iu-huu! strigă Bugs, spre disperarea lui Basil. Uuu-ii!

— Serios, Bugs ! Spune-mi, poți veni? Am merge împreună dacă ai putea.

— Trebuie să mă duc la doctor, zise Bugs, calmându-se brusc. Vrea să vadă cât de nebun sunt.

— Nu te poți duce la doctor într-o altă zi? întrebă Basil sec.

— Iu-huu ! țipă Bugs.

— Bine, e-n regulă, îl liniști grăbit Basil. Nu l-ai văzut pe-aici pe Gaspar Grasul?

Bugs se pierduse în țipetele sale ascuțite, dar un alt băiat îl văzuse pe Grasul și-1 îndrumă pe Basil spre Bostonian Candy Kitchen.

Acesta era un paradis kitsch de dulciuri ieftine. Mirosul lui greu și grețos, anume calculat

ca să provoace o transpirație lipicioasă în palmele adulților, plana sufocant peste toată zona și te întâmpina din ușă ca o dojana zdravănă, înăuntru, sub un roi de muște des ca un voal de dantelă neagră, un șir de băieți stăteau la tejghea și se înfruptau cu mâncăruri grele: *banana split*¹, nuci cu sirop de arțar, *sundaes*² cu ciocolată, nuci și jeleu din rădăcină de nalbă. Basil îl descoperi pe Gaspar Grasul la o masă lăaturalnică.

Gaspar Grasul era cel mai nepotrivit și, totodată, cel mai ambițios invitat posibil al lui Basil. Era considerat băiat bun. De fapt era atât de politicos, că toată toamna se purtase prevenitor și vorbise frumos cu Basil. Basil își dădea seama că Grasul avea aceeași atitudine față de toată lumea, însă nu excludea posibilitatea ca lui Gaspar să-i placă de el, ca pe vremuri, și disperarea îl îndemna să-și încerce norocul. Dar aceasta fusese, incontestabil, o simplă presupunere și când se apropie de masă și văzu fețele înlemnite îndreptate spre el de ceilalți doi băieți, Basil aproape că-și pierdu speranța.

1. Banană decojită și despătată, cu înghețată și frișcă.

2. înghețată cu sirop, fructe etc.

— Auzi, Grasule, zise el și se opri, ezitând.

Pe urmă vorbi dintr-o răsuflare:

— Sunt consemnat, dar am fugit, fiindcă trebuia să-ți vorbesc. Doctor Bacon zice că pot merge sâmbătă la New York dacă mai găsesc doi băieți.

L-am întrebat pe Bugs Brown,

dar el nu poate veni, așa că m-am gândit să te chem pe tine.

Aici se opri, rușinat și furios, și așteptă. Brusc, cei doi băieți de lângă Grasul izbucniră

în răs:

— Bugs n-a fost destul de nebun!

Gaspar Grasul șovăi. Nu se putea duce la New York sâmbătă și în mod normal ar fi

refuzat, dar fără să fie jignitor. Nu avea nimic împotriva lui Basil. De fapt nu avea nimic

împotriva nimănui, dar băieții nu opun prea multă rezistență opiniei publice și era influențat

și el de râsul batjocoritor al celorlalți.

— Nu vreau să merg, zise el nepăsător. De ce trebuie să mă chemi tocmai pe mine?

După care, puțin rușinat, se aplecă deasupra înghețatei, cu un răs slab și dezaprobat.

— Pur și simplu m-am gândit să te chem, zise Basil.

Întorcându-le repede spatele băieților, se duse la tejghea și, cu o voce spartă și stranie,

comandă o *sundae* cu căpșuni. O înfulecă mecanic, auzind șoaptele și chicotelile intermitente

de la masa din spatele lui. Încă zăpăcit, dădu să plece fără să achite consumația, dar ospătarul

îl chemă înapoi și el simți alte râsete disprețuitoare.

Se întrebă un moment dacă n-ar trebui să se ducă iar la ei și să-i tragă unuia un pumn în față, dar nu vedea la ce i-ar fi folosit. Ei l-ar pârî și ar spune adevărul: că îi lovise pentru că nu găsisse pe nimeni care să-l însoțească la New York. Strângând din pumni cu o furie neputincioasă, ieși din magazin.

Dădu imediat peste cea de-a treia lui șansă, Treadway. Acesta sosise la St. Regis mai târziu,

după începutul anului, și fusese cazat în urmă cu o săptămână în camera lui Basil. Faptul că Treadway nu fusese martor la umilințele sale din toamnă îl încuraja pe Basil să se poarte firesc cu el, iar relațiile dintre ei doi fuseseră, dacă nu calde, cel puțin pașnice.

— Hei, Treadway! strigă Basil, încă furios după incidentul de la Bostonian. Poți veni cu

mine la New York sâmbătă după-amiază, la un spectacol?

Se opri, dându-și seama că Treadway era însoțit de Brick Wales, un băiat cu care se

bătuse cândva și unul dintre inamicii săi cei mai necruțători. Mutându-și privirea de la

unul la celălalt, Basil distinse pe chipul lui Treadway o expresie de iritare, iar pe cel al lui Brick Wales una de indiferență totală, și înțelese ce se

întâmplase. Treadway, inițiindu-se

cu întârziere în viața școlii, tocmai fusese pus la curent cu statutul colegului său de cameră.

Ca și Gaspar Grasul, în loc să se arate dispus să dea curs unei cereri atât de prietenești,

preferă să rețeze scurt relațiile de camaraderie dintre ei.

— Nici nu te gândi! zise el sec. Adio.

Cei doi se îndepărtară, intrând în bombonerie. Dacă jignirile acestea - cu atât mai dureroase

tocmai fiindcă nu erau pătimașe - i-ar fi fost adresate lui Basil în septembrie, ar fi fost insuportabile. Dar de atunci și până acum își formase o pojghiță de duritate care, dacă nu-1 făcea mai simpatic, cel puțin îl apăra de anumite forme rafinate de tortură. Nefericit la culme, disperat și plângându-și de milă, merse o vreme în direcția opusă, până reuși să-și controleze strâmbăturile violente de pe chip. Apoi o porni înapoi spre școală, pe un drum ocolit.

Ajunse pe proprietatea învecinată cu școala, intenționând să se întoarcă așa cum plecase.

Aproape că traversase gardul viu, când auzi pași pe trotuar și înlemni, temându-se să nu fie vreun profesor. Vocile se apropiară și deveniră tot mai distincte. Până să-și dea seama, se pomeni ascultând cu o fascinație abjectă.

— Deci, după ce a-ncecat cu Bugs Brown, bietul idiot 1-a rugat pe Gaspar Grasul să meargă cu el și Grasul 1-a-ntrebat „De ce trebuie să mă chemi chiar pe mine?” Să-i fie învățătură de minte că n-a găsit pe nimeni.

Era vocea deprimată, dar triumfătoare, a lui Lewis Crum.

III

Întors în cameră, Basil găsi pe pat un colet. Știa ce conține, pentru că îl aștepta de mult, dar era atât de deprimat, că-1 deschise fără nici un chef. Erau opt reproduceri color după fetele lui Harrison Fisher, „pe hârtie cerată, fără reclame sau text tipărit, bune de înrămat”. Reproducerile se numeau Dora, Marguerite, Babette, Luciile, Gretchen, Rose, Katherine și Mina. La două - Marguerite și Rose - Basil se uită lung, apoi le rupse încet și le aruncă

la coș, așa cum te descotorosești de cățelușii mai jigăriți imediat după ce au fost fătați. Pe

celelalte șase le prinse cu piuneze pe pereți, la anumite intervale. Pe urmă se lungi pe pat și privi.

Dora, Luciile și Katherine erau blonde. Gretchen era șatenă, iar Babette și Mina brunete.

După câteva minute constată că se uita mai mult la Dora și la Babette, precum și - deși ceva mai puțin - la Gretchen, măcar că boneta olandeză a acesteia părea lipsită de poezie și excludea prezența misterului. Babette, o frumusețe mică și oacheșă, cu ochi violeți și cu o pălărie strâmtă pe cap, îl atrăgea cel mai mult. În final ochii lui Basil nu se mai dezlipiră de ea.

— Babette! șopti numai pentru el. Frumoasă Babette!

Felul cum suna numele ăsta, atât de melancolic și de sugestiv, ca melodiile *Vilia* sau *Sunt*

fericit la Maxim's cântate la fonograf, îi înmuie sufletul și, întorcându-se cu fața în jos, Basil

suspină în pernă. Se prinse cu mâinile de barele patului de deasupra capului și, oftând și

opintindu-se, începu să vorbească incoerent cu sine însuși, spunându-și ce mult îi ura, pe cine anume - lista conținea o duzină de nume - și ce le va face când va ajunge mare și tare. În momente similare, altădată îl

răsplătise pe Gaspar Grasul pentru mărinimia lui, dar acum era și el ca toți ceilalți. Basil se năpusti asupra lui, lovindu-l nemilos cu pumnii, și trecu pe lângă el cu un râs batjocoritor când îl găsi cerșind pe stradă, orb și neajutorat.

Își struni fanteziile când auzi că intră Treadway, dar nu se mișcă și nu zise nimic. Ascultă cum celălalt se învârte prin cameră și după o vreme îi ajunse la urechi un zgomot neobișnuit, de dulapuri și sertare închise și deschise des. Basil se întoarse, ascunzându-și cu brațul fața umedă de lacrimi. Treadway ținea în mână un teanc de cămăși.

— Ce faci ? îl întrebă Basil.

Colegul de cameră îi aruncă o privire rece.

— Mă mut cu Wales.

— O!

Treadway continuă să-și adune lucrurile. Cărbăni o valiză plină, apoi încă una, desprinse

de pe pereți câteva fanioane și-și târî cufărul cel mare în hol. Basil îl privi cum își înfășoară articolele de toaletă într-un ziar și mai aruncă o ultimă privire prin camera proaspăt golită, ca să se asigure că nu uitase nimic.

— La revedere, îi spuse Treadway, fără ca vreo undă de emoție să-i modifice trăsăturile.

— La revedere.

Treadway ieși. Basil se întoarse iarăși cu fața în jos și gemu în pernă.

— O, sărmană Babette ! strigă el răgușit. Sărmană, micuță Babette!

Sărmană, micuță

Babette!

Babette, zveltă și provocatoare, îl privea cochetă de pe perete.

IV

Intuind situația neplăcută a lui Basil și poate chiar suferința lui extremă, dr. Bacon aranja ca el să meargă totuși la New York însoțit de domnul Rooney, antrenorul echipei de fotbal și, totodată, profesor de istorie. La douăzeci de ani domnul Rooney ezitase o vreme între angajarea în poliție și o bursă de studiu la un colegiu mai mărunț din Noua Anglie. De fapt era un tip problematic, iar dr. Bacon se pregătea să-l dea afară la Crăciun. Disprețul domnului Rooney față de Basil se întemeia pe comportamentul ambiguu și nestatornic din teren al acestuia din urmă în ultimul campionat. Consimțise să-l ducă la New York din rațiuni personale.

Basil ședea cuminte alături de el în tren, uitându-se pe lângă trupul masiv al domnului

Rooney la Sound și la câmpiile înțelenite din comitatul Westchester.

Domnul Rooney termină

de citit ziarul, îl împături și se cufundă într-o tăcere posomorâtă. Luase un mic dejun prea sățios și graba nu-i permisesse să facă suficientă mișcare ca să-și ardă calorii. Își aduse aminte că Basil era un băiat impertinent și, ca atare, își spuse că sosise timpul ca el să comită o impertinență și să dea socoteală. Tăcerea ireproșabilă a băiatului îl călca pe nervi.

— Lee, începu el brusc, cu un aer prefăcut, de interes prietenos, de ce n-ai o atitudine mai înțeleaptă față de tine însuși?

— Cum adică, domnule ?

Basil ieși, tresărind, din transa indusă de dimineața de libertate.

— Te întrebam că de ce n-ai o atitudine mai înțeleaptă față de tine însuși, repetă domnul Rooney pe un ton cam violent. Chiar vrei să rămâi calul de bătaie al școlii tot timpul cât stai aici?

— Nu, nu vreau.

Basil înghețase. Nu putea scăpa de anatema asta nici măcar o zi?

— N-ar trebui să te obrăznicești mereu. La ora de istorie am simțit de vreo două ori că-mi vine să-ți succesc gâtul.

Lui Basil nu-i veni în minte un răspuns adecvat.

— Apoi, la fotbal, continuă domnul Rooney ...n-ai pic de nerv. Dacă ai vrea, ai putea juca mai bine decât mulți alții, ca atunci când am întâlnit echipa secundă de la Pomfret, dar ți-ai pierdut curajul.

— N-ar fi trebuit să intru în echipa a doua, recunosc Basil. Am prea puține kilograme.

Ar fi trebuit să rămân în a treia.

— Ai fost un laș. Asta-i problema. Ar trebui să adopți o atitudine mai înțeleaptă față de tine însuși. La oră mereu îți zboară gândurile la altceva. Dacă nu studiezi, n-o să te poți duce la colegiu.

— Sunt cel mai tânăr elev din clasa a noua, zise Basil, imprudent.

— Și te crezi nemaipomenit de deștept sau ce ?

Profesorul îi aruncă o căutătură feroasă lui Basil. Dar pesemne că-și amintise de ceva

ce-1 îndemnă să-și schimbe atitudinea, fiindcă o vreme nu mai încercă să rupă tăcerea. Când trenul începu să străbată ciorchinele de așezări aglomerate de pe lângă New York, domnul Rooney îi vorbi din nou, pe un ton mai blând și cu aerul că ar fi chibzuit îndelung la ceea ce spunea:

— Lee, sper că pot avea încredere în tine.

— Da, domnule.

— Du-te și îmbracă ceva și după aceea mergi la teatru. Eu trebuie să rezolv o treabă personală și când termin, voi încerca să ajung și eu la spectacol. Dacă nu reușesc, ne vedem la ieșire.

Lui Basil îi crescui inima de bucurie.

— Bine, domnule.

— Dar nu cumva să-ți bați gura la școală! Să nu cumva să spui că eu mi-am văzut de interesele mele.

— Nu, domnule.

— Bine. Vedem noi dacă poți să-ți ții gura o dată, zise domnul Rooney, încercând să adopte un ton de glumă.

Apoi adăugă, cu o notă de seriozitate morală:

— Și să nu bei nimic, ne-am înțeles ?

— Nici vorbă de așa ceva, domnule!

Basil era șocat. El nu pusese niciodată vreo picătură de alcool în gură și nici măcar nu era dornic să încerce altceva decât intangibila și nealcoolica șampanie din visurile sale cu cafenele.

Urmând sfatul domnului Rooney, se duse să ia masa la restaurantul hotelului Manhattan, lângă gară, unde comandă un sandviș, cartofi prăjiți și parfe de ciocolată. Îi spionă cu coada ochiului pe newyorkezii blazați, flegmatici și manierați, investindu-i cu calități romantice prin care acești posibili concetățeni ai săi din Vestul Mijlociu să nu devină banali. Școala încetase să-1 mai apese ca o piatră de moară. Nu mai era decât un zvon confuz și distant, căruia nu-i acorda atenție. Chiar amână deschiderea epistolei primite cu poșta de dimineață, pe care o descoperi în buzunarul hainei, fiindcă-i fusese expediată pe adresa școlii.

Ar mai fi mâncat un parfe de ciocolată, dar nu mai îndrăzni să-1 mai solicite pe chelnerul extrem de ocupat, ci se mulțumi să desfacă plicul și să pună scrisoarea pe masă. Era de la mama lui.

Dragă Basil,

Iți scriu în mare grabă, fiindcă n-am vrut să te sperii cu o telegramă. Bunicul pleacă în străinătate la băi și dorește ca tu și cu mine să-1 însoțim. Ideea este ca tu să termini anul școlar la Grenoble sau Montreux și să înveți limbile de acolo, iar noi vom fi aproape. Asta numai dacă vrei, firește. Știu că-ți place la St. Regis, unde joci fotbal și baseball și evident că în Europa nu vei mai putea s-o faci. Pe de altă parte, ar fi o schimbare bine-venită, chiar dacă înseamnă amânarea intrării tale la Yale cu încă un an. Deci, ca întotdeauna, doresc să faci exact ceea ce vrei. Plecăm de acasă cam când vei primi tu scrisoarea și vom sta la Waldorf, în New York, unde poți veni și tu să petreci câteva zile cu noi, chiar dacă te hotărăști să rămâi la St. Regis. Gândește-te bine, scumpul meu.

Cu dragoste
pentru băiatul meu iubit,
Mama

Basil se ridică de pe scaun cu ideea vagă să se ducă la Waldorf și să ceară să fie încuiat într-o cameră, unde să aștepte în siguranță sosirea mamei. Apoi, simțind nevoia să facă un gest teatral, ridică glasul și, cu una dintre primele sale

note de bas, îl strigă pe chelner fără reticență, cu o voce bubuitoare. Gata cu St. Regis! Scăpase de St. Regis! Aproape că se sufoca de fericire.

„O, Doamne !” strigă în sinea lui. „O, Dumnezeule! O, Doamne! O, Doamne!” Gata cu doctor Bacon și cu domnul Rooney și cu Brick Wales și cu Gaspar Grasul. Gata cu Bugs Brown, cu consemnarea în școală și cu porecla „Bossy”. Nu mai era nevoie să urască aceste lucruri, fiindcă ele deveniseră niște umbre impotente într-un univers staționar de care se îndepărta, pe lângă care trecea făcând semne de adio cu mâna. „Adio!” le striga, compătimentindu-le. „Adio!”

Abia tărașoiul de pe Forty-second Street îi mai tempera bucuria și emoția. Cu mâna pe portofelul din buzunar, ca măsură de prevedere împotriva hoților omniprezenți, înainta precaut spre Broadway. Ce zi! îi va spune domnului Rooney... De fapt nici nu mai trebuia să se întoarcă! Sau era mai bine să se întoarcă și să îi anunțe ce va face el în timp ce ei își vor continua la nesfârșit activitățile lor plictisitoare și urâte din școală.

Identifică teatrul și intră în holul plin cu parfumul de pudră de damă al matineelor. Când își scoase biletul, privirea i se opri asupra unui profil dăltuit parcă în piatră și aflat la câțiva metri în fața lui. Era al unui tânăr blond, athletic, de circa douăzeci de ani, cu bărbia puternică și ochi de oțel, care te priveau direct. Rotițele din creierul lui Basil se învârtiră nebunește un moment și se opriră la un nume... mai mult decât un simplu nume - asupra unei legende vii, a unei inscripții de pe boltă. Ce zi! Nu-1 mai văzuse niciodată pe tânărul cu pricina, dar știa din mii de fotografii că era, fără nici o urmă de îndoială, Ted Fay, căpitanul echipei de fotbal de la Yale, care învinsese astă-toamnă aproape de unul singur echipele de la Princeton și Harvard. Basil simți un junghi dureros de plăcere. Tânărul se îndepărtă, mulțimea se buluci, eroul dispăru. Dar Basil avea să-și trăiască următoarele ore știind că se află în aceeași sală cu Ted Fay.

În penumbra foșnitoare, șoptitoare și frumos mirositoare a teatrului, citi programul. Era spectacolul pe care dorise să-1 vadă cel mai mult dintre toate și, până la ridicarea cortinei, programul însuși parcă avu ceva sacru, ca un fel de prototip ideal al piesei propriu-zise. Dar când cortina se ridică, deveni o hârtie oarecare, bună numai de aruncat pe jos.

ACTUL I. *Grădina publică a unui orașel de lângă New York.*

A fost prea orbitor și năucitor ca să-1 poată înțelege dintr-odată și s-a desfășurat atât de repede, că Basil a avut de la bun început senzația că i-a scăpat ceva. O s-o roage pe mama să-1 mai ducă o dată la teatru când vine la New York săptămâna viitoare... mâine.

Trecu o oră. În acest punct piesa deveni foarte tristă - cu un fel de tristețe voioasă, dar

totuși tristă. Fata... băiatul. Ce-i mai împiedica acum să se unească? O, da, erorile acelea tragice și neînțelegerile! Ce trist! Nu puteau să se privească în ochi și să priceapă ?

Într-o furtună de sunet și lumină, de hotărâre, anticipare și pericol iminent, actul se termină.

Ieși în pauză. Îl căută cu privirea pe Ted Fay și avu impresia că-l zărește sprijinit melancolic de peretele tapetat cu pluș din partea din spate a teatrului, dar n-ar fi băgat mâna în foc. Își cumpără țigări și aprinse una, dar după primul fum i se păru că aude un acord muzical, așa că o stinse și se repezi înăuntru.

ACTUL II. *Foaierul Hotelului Astor.*

Da, ea era exact ca în cântec, o Splendidă Roză a Noptii. Valsul o purtă pe aripile lui, o ridică pe culmile frumuseții dureroase, lăsând-o apoi să alunece înapoi la viață pe acordurile lui, ca o frunză veștedă ce face piruete în aer. Lumea bună a New York-ului! Cine o putea acuza dacă se lăsa fascinată de poleiala ei, dispărând în strălucitoarea lumină matinală, în culoarea de ambră a marginilor de vitrine sau în muzica îndepărtată și captivantă ce se auzea când se deschidea puțin ușa dinspre sala de bal? Domnița sărbătorită a strălucitoarei citadele.

Trecu o jumătate de oră. Credinciosul ei iubit îi aduse roze asemenea ei și fata le aruncă disprețuitoare la picioarele lui. Râse, se întoarse spre celălalt și dansă - dansă nebunește, dezământat. Dar ce se aude? Firișorul melodic delicat dintre flaute, nota joasă, șerpuitoare, a marilor instrumente cu coarde. Melodia crescuse iarăși, tumultuoasă și dureroasă, surprinzând-o încă o dată ca pe o frunză neputincioasă, purtată de vânt:

Roză... Roză... Roză a nopții,
Când strălucește luna, splendoarea ta sporește...

După alte câteva minute, Basil, cutremurat și pradă unei exaltări ciudate, ieși din sală, purtat de mulțime. Primul lucru pe care îi căzură ochii a fost aproape uitatul și straniu metamorfozatul spectru al domnului Rooney.

De fapt domnul Rooney arăta cam răvășit, în primul rând purta o pălărie mult mai mică, alta decât cea pe care o avusese la amiază, când se despărțise de Basil. În al doilea rând

fața lui mai pierduse ceva din asprime, fiind acum de un alb delicat, aproape pur, iar cravata, ba chiar și porțiuni din cămașă, îi ieșeau de sub pardesiul lui inexplicabil de ud. Cum de reușise domnul Rooney ca, în spațiul limitat al câtorva ore, să ajungă într-un asemenea hal? Așa ceva se poate explica numai prin presiunea pe care încarcerarea într-o școală de băieți o poate exercita asupra unui spirit neîmblânzit, învățat cu necuprinsul. Domnul Rooney era făcut să trudească sub lumina limpede a bolții cerești și, pesemne pe jumătate conștient, se îndrepta spre acest destin inevitabil.

— Lee, zise el greoi, e cazul să ai o atitudine mai înțeleaptă față de tine însuși. O să am io grijă să fii 'țelept față de tine.

Pentru a evita posibilitatea îngrozitoare de a fi pus la punct chiar acolo, în hol, Basil, jenat, schimbă subiectul.

— Nu intrați și dumneavoastră la spectacol? întrebă, lingușindu-1 pe domnul Rooney prin afirmarea în subtext a ideii că s-ar fi aflat într-o condiție care să-i permită acest lucru. E o piesă colosală.

Domnul Rooney își scoase pălăria, dezvăluind o claie de păr ud și încâlcit. O imagine a realității se chinui o clipă să răsară dintr-un ungher al creierului său.

— Trebuie să ne întoarcem la școală, zise el fără convingere, cu o voce sumbră.

— Dar mai este un act! protestă siderat Basil. Trebuie să văd și ultimul act!

Clătinându-se pe picioare, domnul Rooney se uită la Basil, dându-și cumva seama că ajunsese la mâna acestui băiat.

— Bine, se învoi el. Mă duc să caut ceva de mâncare. Te aștept alături.

Se răsuci brusc, făcu vreo duzină de pași împleticiți și viră, amețit, într-un bar lipit de teatru. Șocat, Basil se înapoie în sală.

ACTUL III. *Grădina de pe acoperișul casei domnului Van Astor. Noaptea.*

Trecu o jumătate de ceas. Până la urmă totul avea să se termine cu bine. Comediantul era acum în cea mai bună formă, stârnind, după lacrimi, râsete mulțumite, iar strălucitoarele ceruri tropicale vesteau apropierea fericirii. Un duet lung și plângăcios și, brusc, momentul de incomparabilă frumusețe trecu.

Basil ieși din nou pe hol și rămase acolo gânditor, în timp ce mulțimea de spectatori se scurgea afară pe lângă el. Scrisoarea mamei și reprezentația îi alungaseră din minte amărăciunea și setea de răzbunare. Redevenise el însuși și dorea mult să se poarte cum se cuvine. Se întreba dacă se cuvenea să-1 ducă pe domnul Rooney înapoi la școală. Se îndreptă spre birt, încetini când ajunse în fața lui și, deschizând cu grijă ușile batante, aruncă iute o privire înăuntru. Reuși să vadă doar că nici unul dintre cei care beau la tejghea nu era domnul Rooney. Mai merse puțin în josul străzii, reveni și

mai încercă o dată. Se purta ca și cum ușile ar fi avut colți cu care să-1 muște, fiindcă avea oroare de cârciumi, ca orice băiat din conservatorul Vest Mijlociu. A treia oară reuși să-1 identifice. Domnul Rooney adormise la o masă din fundul sălii.

Revenit pe stradă, Basil se plimbă în sus și în jos, chibzuind. Avea să-i acorde domnului Rooney o jumătate de oră. Dacă după expirarea acelu interval nu va ieși din bar, se va întoarce singur la școală. La urma urmei, domnul Rooney îl pândise de la începutul campionatului de fotbal, așteptându-1 să comită o greșeală, iar acum Basil nu făcea decât să se spele pe mâini de toată afacerea, așa cum într-o zi, două, avea să se spele pe mâini și de școală.

Făcuse mai multe tururi pe stradă când, uitându-se pe o străduță paralelă cu teatrul, observă o inscripție: „Intrare de serviciu”. Vedea cum ieșeau pe acolo actorii.

Rămase în așteptare. Pe lângă el treceau șuvoaie de femei, dar acelea erau zile de dinaintea glorificării femeilor și el le luă pe ființele acelea ponosite drept garderobiere sau alt personal de serviciu. Brusc, apăru o fată și, alături de ea, un bărbat, iar Basil le întoarse spatele și fugi câțiva pași în susul străzii, de parcă s-ar fi temut să nu fie recunoscut. Dar reveni, tot alergând și respirând sacadat, de parcă ar fi avut un atac de cord, căci fata, o frumusețe radioasă de nouăsprezece ani, era Ea, iar tânărul ei însoțitor era Ted Fay.

Trecură pe lângă el braț la braț și Basil, prins de o fascinație irezistibilă, îi urmări. În mers, domnișoara înclină capul spre cavalierul ei, ceea ce conferi perechii un aer de intimitate fermecătoare. Traversară Broadway-ul și intrară la Hotelul Knickerbocker, iar Basil îi urmări de la o depărtare de douăzeci de metri, apucând să vadă cum intră într-o sală lungă, unde totul era pregătit pentru ceaiul de după-amiază. Ei se așezară la o masă de două persoane, vorbiră scurt cu chelnerul și, în sfârșit singuri, se aplecară unul spre celălalt. Basil observă că Ted Fay o ținea pe fată de mânuța înmănușată.

Salonul de ceai nu era despărțit de coridorul principal decât de un șir de brăduleți în ciubere. Basil înainta de-a lungul acestui gard viu până la un salonaș din apropierea mesei celor doi și se așeză.

Vocea fetei era joasă și împiedicată, mai nesigură decât în piesă și foarte tristă: „Bineînțeles că da, Ted”. De multe ori pe parcursul conversației ea repetă „Bineînțeles că da” și „Dar așa este, Ted”. Remarcile lui Ted Fay erau rostite prea încet ca Basil să le perceapă.

— ...zice că luna viitoare și nu vrea să mai amâne nici o zi... într-un fel, da, Ted. E greu de explicat, dar a făcut totul pentru mama și pentru mine... N-are rost să mă amăgesc. E un rol în care e imposibil să greșești și toate fetele cărora li 1-a dat s-au consacrat pe loc... A fost deosebit de atent... A făcut totul pentru mine.

Azul lui Basil, ascuțit de intensitatea emoției, reuși acum să distingă și vocea lui Ted Fay:

- Și mai susții că mă iubești!
- Dar nu înțelegi? I-am promis acum mai bine de un an că mă mărit cu el.
- Spune-i adevărul: că mă iubești pe mine. Cere-i să te lase-n pace!
- Nu jucăm într-o comedie muzicală, Ted.
- Răutăcioasă remarcă, răspunse trist Ted.
- Îmi pare rău, Ted, iubitele, dar mă scoți din minți cu insistențele tale!

Mă pui într-o situație fără ieșire.

- Oricum o să plec din New Haven.
- Ba nu! O să rămâi și o să joci baseball și la primăvară. Nu ești tu idealul băieților de acolo? Păi, dacă tu...

El râse sec:

- Ești chiar persoana îndrituită să vorbești despre idealuri!
- De ce nu? Eu doresc să-mi achit datoria față de Beltzman, iar tu trebuie să înțelegi că nu avem un viitor împreună - așa cum am făcut eu.
- Jerry! Gândește-te ce faci! Toată viața mea, ori de câte ori o să aud valsul ăla...

Basil sări în picioare și, străbătând iute coridorul și holul de la intrare, ieși în stradă. Emoțiile îl asaltau, puternice și confuze. Nu înțelesese tot ce auzise, dar din privirea ilicită

aruncată în viața intimă a celor doi - care, din câte își putea da el seama din firava lui

experiență, aveau toată lumea la picioare -, trăsese concluzia că pentru absolut toți oamenii

viața era o luptă, uneori magnifică dacă o contemplai de departe, dar întotdeauna grea, surprinzător de simplă și oarecum tristă.

Viețile lor vor continua. Ted Fay se va întoarce la Yale, va ascunde fotografia fetei în sertar și la primăvară va face curse superbe pe terenul de baseball. În seara asta, la opt și jumătate, cortina se va ridica și fata va simți că din viața ei dispăruse ceva tânăr și cald, ceva ce avusese până după-amiază.

Afară se înnoptase și Broadway-ul părea un splendid incendiu de pădure, iar Basil se îndreptă spre punctul cel mai luminos. Admiră aprobator, cu un vag sentiment al posesiunii, marile planuri intersectate de lumină strălucitoare. De-acum încolo va vedea des această

arteră, își va pune neastâmpărul din inimă pe talgerul mării agitații a națiunii... Va veni aici ori de câte ori va putea scăpa de la școală.

Dar toate astea se schimbaseră. Doar va pleca în Europa! Brusc însă, Basil înțelese că nu va pleca în Europa. Nu-și putea sacrifica destinul doar pentru a scăpa de câteva luni de suferință. Cucerirea mai multor lumi succesive, școala, colegiul, New York-ul - acesta era visul pe care-l purta în suflet din copilărie până la adolescență și acum, din cauza batjocurii câtorva băieți, era pe cale să-l abandoneze și să-și continue cursa rușinos, pe o uliță dosnică. Se scutură violent, ca un câine scos din apă, și-și aduse imediat aminte de domnul Rooney.

Peste câteva minute intră în bar, trecu pe lângă barmanul cu privire inchizitorială și se

duse la masa unde domnul Rooney își continua somnul. Basil îl scutură blând, apoi mai tare. Domnul Rooney începu să se miște și-l văzu pe Basil. — Fi-nțelept față de tine însuși, făcu el amețit. Înțelepțește-te și lasă-mă-n pace!

— M-am înțeleptit, răspunse Basil. Pe cuvânt, domnule Rooney! Am o atitudine înțeleaptă

față de mine însumi. Trebuie să vă duc la baie ca să vă aranjați și după aia mai puteți dormi pe tren, domnule Rooney. Haideți, domnule Rooney, vă rog...

V

Trecu o perioadă lungă și grea. Basil fusese din nou consemnat și abia în martie putu să guste iarăși libertatea. Cu o mamă prea indulgentă, nu fusese educat deloc în spiritul muncii, fapt ce nu putea fi remediat decât de experiența vieții, dar el o luă de la început de multe ori, greși și o porni din nou de la capăt.

După Crăciun se împrieteni cu un coleg nou, pe nume Maplewood, dar se certară prostește și în tot semestrul de iarnă, când școala de băieți stă închisă în sine și se descarcă doar parțial de violența ei naturală prin sporturile de sală, Basil a fost ignorat și batjocorit din belșug pentru păcatele lui reale și imaginare, rămânând mai tot timpul singur. Pe de altă parte însă îi avea pe Ted Fay și pe Roza Noptii la fonograf - „Toată viața mea, ori de câte ori o să aud valsul ăla” - și luminile New York-ului din amintire, precum și gândul la ce avea să facă el la fotbal în toamna viitoare, mirajul mirific al Universității Yale și speranța primăverii din aer.

Acum Gaspar Grasul și alți câțiva se purtau frumos cu el. Odată, când, întâmplător, Gaspar și Basil veniseră împreună pe jos din oraș până la școală, avuseseră o discuție lungă despre actrițe - o convorbire în legătură cu care ulterior Basil fusese destul de înțelept ca să nu-și facă iluzii. Băieții mai mici se hotărâseră brusc să-l placă, iar un profesor care până atunci îl persecutase îi puse pe neașteptate mâna pe umăr când se îndreptau amândoi spre oră. Până la urmă - poate până la vară - toți aveau să uite că-l antipatizaseră. În septembrie vor sosi băieți noi, așa că din toamnă i se oferea șansa unui nou început.

Într-o după-amiază de februarie, în timpul unui meci de baschet, se întâmplă ceva minunat.

El și Brick Wales jucau la înaintare în echipa a doua și, în furia driblingului, sala de sport răsună de plesniturile mingii și de țipetele ascuțite:

— La mine!

— Bill! Bill!

Basil înaintase prin dribling până în terenul adversarilor și Brick Wales, nemarcat, îi

strigă să-i paseze mingea :

— La mine ! Lee! Hei! Lee-y!

„Lee-y”!

Basil se fâstâci și pasă slab. Fusese strigat cu o poreclă. Un substitut amărât, dar care

însemna mai mult decât goliciunea aspră a numelui de familie sau decât un termen de batjocură. Brick Wales continuă să joace, neștiind că făcuse ceva deosebit sau că-și adusese contribuția la evenimentele prin care un alt băiat era extras din armia frustraților, egoiștilor, neurastenicienilor și nefericiților. Nu ne este dat să cunoaștem momentele rare când oamenii se deschid larg și cea mai ușoară atingere poate veșteji sau tămădui. Ajunge să întârziem o fracțiune de secundă și nu vom mai putea să-i atingem niciodată, nicăieri în lume. Nu vor mai fi vindecați de leacurile noastre cele mai eficiente, nici înjunghiați de cuvintele noastre cele mai tăioase.

Lee-y! Un nume ce abia putea fi pronunțat. Dar în seara aceea Basil se duse cu el la culcare și, gândindu-se la el, ținându-se fericit de el până în ultimul minut, adormi cu multă ușurință.

(1928)

Întoarcerea la Babilon

— Dar domnul Campbell unde este ? întrebă Charlie.
— În Elveția. Domnul Campbell e foarte bolnav, domnule Wales.
— Îmi pare rău. Dar George Hardt? se interesă Charlie.
— S-a întors la lucru, în America.
— Și Toxicomanul ?
— Săptămâna trecută era aici. În orice caz, prietenul lui, domnul Schaeffer, este la Paris.

Două nume familiare din lunga listă de acum un an și jumătate. Charlie mângăli o adresă în carnețel, după care rupse foaia.

— Dă-i asta domnului Schaeffer dacă-1 vezi, ceru el. Adresa cumnatului meu. Încă nu m-am instalat la un hotel.

Nu era cu adevărat dezamăgit că găsisse Parisul atât de pustiu. Dar tăcerea din barul Ritz era ciudată și de rău augur. Încetase să mai fie un bar american. Simțea că acum trebuie să se poarte politicos, nu ca un stăpân al locului. Barul se reintegrase în Franța. Intuise plictisul ce domnea acum în el de îndată ce, coborând din taxi, observase că portarul, de obicei suprasolicitat la această oră, stătea la taifas cu un *chasseur*¹ lângă intrarea personalului.

Trecând pe coridor, nu auzi din salonul damelor, odinioară plin de zarva discuțiilor, decât un singur glas plictisit. Coti ca să intre în bar și parcurse

cei douăzeci de pași pe covorul verde cu ochii ațintiți drept înainte, după vechiul lui obicei. Mai târziu, cu piciorul fixat ferm pe bara teșghelei, se răsuci ca să scruteze încăperea și întâlni o singură pereche de ochi ce clipeau într-un colț de deasupra unui ziar. Charlie întrebă de barmanul-șef, Paul, care după ultima perioadă de creștere a acțiunilor bursiere, venea la lucru într-o mașină construită la cerere, coborând totuși din ea cu deferența convenită la cel mai apropiat colț. Dar Paul plecase la casa lui de la țară și cel care-i furniza informațiile era Alix. '

— Gata, ajunge, zise Charlie. Am încetinit și eu ritmul în zilele astea.

Alix îl complimentă:

— Trăgeați la măsea destul de zdravăn cu vreo doi ani în urmă.

— Am să mă țin, îl asigură Charlie. Mă țin bine de vreun an și jumătate.

— Cum găsiți condițiile din America?

— N-am mai fost în America de câteva luni. Afacerile mele sunt la Praga.

Sunt reprezentantul

a două concerne. Acasă nu mă știe nimeni.

Alix zâmbi.

1. Comisionar (fr.).

— Îți aduci aminte de petrecerea burlacilor dată aici de George Hardt? întrebă Charlie.

Și, apropo, ce mai știi de Claude Fessenden? Alix coborî discret glasul:

— E la Paris, dar nu mai dă pe aici. Paul nu-1 mai primește. Datorează peste treizeci de mii de franci, fiindcă mai bine de un an a băut numai pe credit și tot așa a și prânzit și de cele mai multe ori a și cînat. Când în cele din urmă Paul 1-a somat să plătească, i-a dat un cec fals.

Alix clătină trist din cap.

— Nu înțeleg! Un băiat atât de elegant...

Acuma s-a umflat uite-așa!

Formă cu mâinile un măr dolofan.

Charlie observă un grup de poponari gălăgioși care se instalau într-un colț.

„Nimic nu-i afectează”, își spuse el. „Cotele la bursă cresc și scad, oamenii trândăvesc sau muncesc, dar ei își văd de treabă.”

Localul îl deprima. Ceru zarurile și jucă băutura cu Alix.

— Stați mai mult, domnule Wales ?

— Patru sau cinci zile. Să-mi văd fetița.

— O-ho! Aveți o fetiță ?

Afară, diferite firme luminoase - roșii ca focul, albastre ca flacăra de gaz, verzi ca strigoii

- luceau încețoșat în ploaia liniștită. Era târziu și străzile erau pline de mișcare. Bistrourile

străluceau. Luă un taxi de la colțul cu Boulevard des Capucines. Place de la Concorde lunecă pe lângă el, trandafirie și maiestuoasă. Trecură peste Sena cea logică și Charlie intui brusc provincialismul Malului Stâng.

Charlie își îndrumă taxiul spre Avenue de l'Opera, care de fapt nu era în drumul său.

Dorea neapărat să admire lumina albastră a orelor de seară, întinsă peste magnifica fațadă, și să-și imagineze că acele claxoane de taximetre care emiteau la nesfârșit primele acorduri din Le plus que lent sunt trompetele celui de-al Doilea Imperiu. Tocmai se trăgea grilajul de fier peste intrarea librăriei Brentano și lumea se așezase deja la cină în spatele micului gard viu burghez, frumos tuns, de la Duval's. Nu cinase niciodată într-un restaurant parizian cu adevărat ieftin. O cină cu cinci feluri de mâncare - patru franci cincizeci, adică optsprezece cenți, cu vinul inclus. Nu înțelegea de ce, dar regreta că n-o făcuse.

Cum rulau către Malul Stâng și Charlie îi simți brusc atmosfera provincială, bărbatul își zise: „Eu însumi am stricat orașul pentru mine. Nu mi-am dat seama, dar zilele treceau una după alta și la un moment dat au trecut doi ani, a trecut totul, am trecut eu însumi”.

Avea treizeci și cinci de ani și arăta bine. Mobilitatea irlandeză a feței sale era înăspriată de cuta profundă dintre sprâncene. Când apăsă pe soneria cumnatului său din Rue Palatine, cuta i se adânci și mai mult, trăgându-i după ea sprâncenele. Totodată, simți o crampă în stomac. Din spatele subreței care deschisese ușa țâșni o fetiță drăgălașă de nouă ani, care țipă „Tăticule!”, îi zbură în brațe și se zbatu în brațele lui ca un pește pe uscat. Îi roti capul, trăgându-l de-o ureche, și-și lipi fața de a lui.

— Plăcintico! o alintă el.

— O, tăticule, tăticule, tăticule, tati, tati!

Fetița îl trase în salon, unde aștepta familia: un băiat și o fată de vârsta fiicei sale, cumnata lui Charlie și soțul ei. O salută pe Marion cu glasul atent modulat, ca să nu exprime nici fals entuziasm, nici neplăcere, dar răspunsul ei a fost mai sincer și mai puțin cald, deși femeia își îndulci expresia de neîncredere constantă, mutându-și privirea pe copila lui. Cei doi bărbați își strânseseră mâna prietenește, iar Lincoln Peters rămase un moment cu cealaltă mână pe umărul lui Charlie.

Era o încăpere caldă și comodă, mobilată în stil american. Cei trei copii roiau în jurul lor fără complexe, fugind în joacă prin dreptunghiurile galbene ce duceau în alte odăi. Veselia orei șase vorbea prin pocnetele vioaie ale focului din șemineu și zgomotele activității franțuzești din bucătărie. Dar Charlie nu se putea relaxa. Inima îi înțepenise, dreaptă, în piept și el acumula încredere în sine de la fiica lui, care se apropia din când în când tare de el, strângând la piept păpușa pe care i-o adusese.

— Zău că e foarte bine, răspunse el la întrebarea lui Lincoln. Acolo există multe afaceri care nu se clintesc din loc, dar nouă ne merge mai bine decât oricând. Aș spune chiar că al dracului de bine. Luna viitoare îmi aduc

surioara din America, să-mi facă menajul. Venitul meu pe anul trecut a fost mai mare decât pe vremea când eram în bani. Știți, cehii...

Lauda de sine servea unui anumit scop, dar după un moment, observând ușoara nerăbdare din ochii lui Lincoln, Charlie schimbă subiectul:

— Frumoși copii aveți! Bine-crescuți, politicoși...

— Noi zicem că și Honoria-i o fetiță pe cinste.

Marion Peters reveni din bucătărie. Era o femeie înaltă, cu ochi îngrijorați, care se mândrise cândva cu o frumusețe proaspătă, americană. Frumusețea ei nu-l impresionase deloc pe Charlie, care se mira ori de câte ori auzea pe cineva spunând că fusese foarte drăguță, între ei doi se instalase de la bun început o antipatie instinctivă.

— Ei bine, cum o găsești pe Honoria? Îl întrebă ea.

— Excelent. Nu pot crede că a crescut atâta în zece luni! Toți copiii arată minunat.

— N-am chemat doctorul de un an. Ce sentiment te încearcă acum, că te-ai întors la Paris ?

— Mi se pare ciudat că au rămas așa de puțini americani.

— Pe mine mă bucură, afirmă tăios Marion. Cel puțin poți intra într-un magazin fără să

creadă toată lumea că ești milionar. Am suferit și noi, ca toată lumea, dar în general e mult mai plăcut.

— Dar a fost frumos cât a durat, zise Charlie. Eram ca niște odrasle din stirpe domnească, aproape infailibili, învăluiți într-o aureolă magică. Azi după-amiază, la bar - se poticni, dându-și seama de gafă - ...n-am întâlnit nici un cunoscut.

Ea îi aruncă o privire sfredelitoare:

— Credeam că te-ai săturat de baruri.

— N-am stat decât un minut. Beau un pahar în fiecare după-amiază, nu mai mult.

— Nu-ți surâde un cocteil înainte de masă ? îl îmbie Lincoln.

— Am dreptul la un singur pahar pe zi și l-am băut deja.

— Sper s-o ții așa, zise Marion.

Antipatia i se vedea din răceala cu care vorbea, dar Charlie se mulțumi să zâmbească. Avea planuri mai ambițioase. Tocmai agresivitatea femeii îi oferea un avantaj și el era destul de isteț ca să aștepte. Dorea ca discuția despre motivul care-l adusese la Paris să fie inițiată de ei.

La cină nu se putu hotărî dacă Honoria semăna mai mult cu ei sau cu mama sa. Norocul ei dacă nu întrunea calitățile amândurora, care-i împinseseră spre catastrofă. Dorința de a o apăra îl cuprinse ca un val. Credea că știe ce trebuie făcut pentru ea. El credea în caracter. Ar fi vrut să sară înapoi peste o generație și să aibă din nou încredere în caracter, ca într-un element cu valoare eternă. Toate celelalte calități se erodau.

Plecă imediat după cină, dar nu se duse acasă. Era curios să privească Parisul noaptea cu ochi mai limpezi și mai imparțiali decât odinioară. Cumpără un loc pe *strapontin* la Casino și o admiră pe Josephine Baker ¹ dansând arabescurile ei ciocolatii.

Ieși după o oră și se îndreptă agale către Montmartre, urcând pe Rue Pigalle până la Place Blanche. Nu mai ploua și oamenii în ținută de seară

ieșeau din taxiuri în fața cabaretelor. Văzu *cocottes* dând târcoale singure sau două câte două. Mulți negri. Trecu prin fața unei intrări luminate, de unde se auzea muzică, și încremeni, pentru că i se păru că simte ceva familiar. Era Bricktop's, un local în care își risipise multe ore și mai mulți bani. Cu

1. Cântăreață, dansatoare și animatoare franceză de origine americană (1906-1975).

câteva uși mai încolo descoperi un alt vechi loc de *rendez-vous*-uri și, imprudent, vârî capul înăuntru. Imediat o orchestră dornică de acțiune se porni să cânte, un cuplu de dansatori profesioniști săriră în picioare și un *maître d'hotel* veni legănându-se spre el și-1 întrebă:

— Gașca vine după dumneavoastră, domnule?

Dar se retrase imediat.

„Trebuie să fii bine abțiguit”, își spuse Charlie.

Zelli's era închis, iar hotelurile ieftine și sinistre din jur erau întunecate. Sus, pe Rue Blanche, se vedea ceva mai multă lumină și o grămadă de franțuji guralivi din zonă. The

Poet's Cave ¹ nu mai exista, dar cele două guri căscate de la Cafe of Heaven și Cafe of Hell ²

erau la locurile lor și devorau chiar sub ochii lui conținutul anemic al unui autobuz de excursioniști: un neamț, un japonez și un cuplu american care-i aruncă o privire speriată.

La atâta se limitau efortul și ingeniozitatea cartierului Montmartre.

Toată întreținerea

viciului și a risipei se făcea la o scară infantilă și Charlie înțelese brusc sensul vocabulei

„destrămare” - a se destrăma în văzduhul subțire, a face din ceva nimic. La orele mici ale nopții orice mutare dintr-un loc în altul părea un salt omenesc enorm, o creștere a prețului plătit pentru mișcarea din ce în ce mai lentă.

Își aminti de nenumăratele bancnote de o mie de franci dăruite unor muzicanți care

1. Grota poetului (engl.).

2. „Cafeneaua raiului” și „Cafeneaua iadului” (engl.).

intonaseră o singură melodie, de bancnotele de o mie de franci aruncate portarului care chemase un taxi...

Dar nu-și aruncase banii degeaba.

Până și sumele cel mai nesăbuit azvârlite le oferise ca jertfă dorinței de a nu-și aminti de lucrurile cele mai vrednice de amintire, lucruri de care acum își va aminti mereu - copila smulsă de sub tutela lui și soția evadată într-un mormânt din statul Vermont.

O femeie i se adresă în lumina puternică dintr-o brasserie. El îi cumpără jumări de ouă

și cafea, iar la sfârșit, ocolindu-i privirea încurajatoare, îi puse în palmă o bancnotă de douăzeci de franci și luă un taxi până la hotel.

II

Se deșteptă într-o frumoasă dimineață de toamnă - timp numai bun pentru fotbal. Depresia de ieri se evaporase și Charlie se uita cu simpatie la mulțimea de pe stradă. La prânz ședea în fața Honoriei la Le Grand Vatel, unicul restaurant care nu-i amintea de dineurile udate cu șampanie și de prânzurile prelungite care începeau la două și se terminau în lumina tulbure și vagă a amurgului.

— Acum ce zici de niște legume? N-ar fi bine să mănânci niște legume?

— Ba da.

— Au epinards ¹ și chou-fleur ², morcovi și haricots. ³

1. Spanac (fr.).

2. Conopidă (fr.).

3. Fasole (fr.).

— Prefer chou-fleur.

— Nu vrei să iei două feluri de legume?

— De obicei primesc un singur fel la prânz.

Chelnerul pretindea că-i plac la nebunie copiii:

— Qu'elle est mignonne, la petite! Elle parle exactement comme une Française ! ¹

— Dar de desert ce zici? Mai așteptăm să vedem?

Chelnerul dispăru. Honoria își privi tatăl, așteptând.

— Ce facem după masă?

— Mai întâi mergem la magazinul de jucării din Rue Saint-Honore, ca să cumpărăm tot

ce-ți dorești. După aceea la vodevil la Empire.

Fata zise, după un moment de ezitare:

— Vreau la vodevil, dar nu și la magazinul de jucării.

— De ce nu ?

— Păi, deja mi-ai adus păpușa asta.

O luase cu ea.

— Am o groază de jucării. Și nu mai suntem bogați, nu-i așa?

— Niciodată n-am fost. Dar astăzi vreau să-ți dau tot ce-ți dorești.

— Bine, se resemna fata.

Când le mai avea pe mama ei și o bonă franțuzoaică, avusese tendința de a fi strâns la pungă, dar acum devenise mărinimos, încercând să se arate iar tolerant. Trebuia să fie și tată, și mamă pentru fiica sa, să nu închidă nici un canal de comunicație cu ea.

1. Ce drăguță e, micuța ! Vorbește exact ca o franțuzoaică (fr.).

— Îmi doresc nespuse de mult să vă cunosc, declară el grav. Mai întâi permiteți-mi să mă prezint. Sunt Charles J. Wales, din Praga.

— Vai, tati! râse Honoria.

— Dar dumneavoastră cine sunteți, dacă nu vă supărați? persistă el, iar ea acceptă imediat să intre în rol:

— Honoria Wales, Rue Palatine, Paris.

— Singură sau căsătorită?

— Nu, necăsătorită. Singură.

El arată păpușa cu degetul:

— Dar, madame, văd că aveți un copil.

Nedorind să-și dezmoștenească păpușa, Honoria o strânse la piept, în dreptul inimii, și se gândi rapid.

— Așa e, răspuse ea, am fost cândva măritată. Dar nu mai sunt. Soțul meu a murit.

El continuă repede:

— Cum se numește copila?

— Simone. După numele celei mai bune prietene de la școală.

— Îmi pare nespuse de bine că vă merge bine la școală.

— Sunt pe locul al treilea luna asta, se laudă Honoria. Elsie - asta era verișoara ei - e doar pe locul optsprezece, iar Richard chiar la coadă.

— Îți place de Richard și de Elsie, nu?

— Da, da! De Richard îmi place mult, dar și Elsie mi-e simpatică.

El se interesă prudent și cu o nepăsare prefăcută:

— Dar dintre mătușa Marion și unchiul Lincoln de care-ți place mai mult?

— O, cred că de unchiul Lincoln !

Devenea din ce în ce mai conștient de prezența fetei. Când intraseră în restaurant, auzise murmurându-se în urma lor „adorabilă”, iar acum clienții de la masa vecină stăteau aplecați înspre ea, tăcuți și privind-o deschis, ca și cum n-ar fi fost mai conștientă decât o floare.

— Eu de ce nu stau cu tine? se interesă brusc Honoria. Fiindcă mama a murit?

— Trebuie să rămâi aici și să înveți perfect franceza. Lui tati i-ar fi fost greu să aibă așa de multă grijă de tine.

— Dar nu mai e nevoie să aibă cineva prea multă grijă de mine. Pot să mă descurc și singură.

La ieșirea din restaurant se văzu salutat pe neașteptate de un bărbat și o femeie.

— Ia te uită, bătrânul Wales !

— Hei, salut... Lorraine... Dune!

Stafii ieșite pe neașteptate din trecut: Duncan Schaeffer, un prieten din colegiu, și Lorraine Quarrles, o femeie frumoasă de treizeci de ani, cu părul de un blond palid. Ea făcuse parte din trupa care cu trei ani în urmă, în zilele de huzur, îl ajutase să preschimbe lunile în zile.

— Soțul meu n-a putut veni în Franța anul ăsta, răspuse ea la întrebarea lui Charlie.

Suntem săraci lipiți. Așa că mi-a dat o alocație de două sute pe lună, cu indicația să-i folosesc cât pot mai... rău. Asta-i fiica ta?

— Ce-ar fi să vă întoarceți cu noi la restaurant? întrebă Duncan.

— Nu pot.

Era bucuros să găsească o scuză. Ca întotdeauna, Lorraine exercita asupra lui Charlie

o atracție pasionantă, ademenitoare, dar el funcționa acum după alt ritm.

— Atunci ne vedem la cină? îi propuse ea.

— Nu sunt liber. Dă-mi adresa și-ți telefonez.

— Charlie, îmi face impresia că ești treaz, constată ea cu obiectivitate. Pe cuvânt că e treaz, Dune! Pișcă-1, să vezi dacă nu-i așa! Charlie o indică pe Honoria cu capul. Cei doi râseră.

— Ce adresă ai? îl întrebă sceptic Duncan.

Charlie ezită, nedorind să deconspire numele hotelului.

— Încă n-am tras la un hotel. Mai bine vă sun eu. Mergem la spectacolul de revistă de

la Empire.

— Nu mai spune! Asta-i exact ceea ce vreau să fac și eu! exclamă

Lorraine. Să văd clovni,

acrobați, jongleri... Uite, asta o să facem, Dune!

— Mai întâi însă noi trebuie să mergem undeva, se scuză Charlie. Poate ne vedem la

spectacol.

— Bine... snobule. La revedere, frumușico !

Honoria își înclină politicoșul cap:

— La revedere!

O întâlnire oarecum nepotrivită. Lor le plăcea de el pentru că funcționa, pentru că era

un om serios. Voiau să-1 întâlnească fiindcă acum era mai puternic decât ei, fiindcă intenționau să-și afle sprijin în forța lui.

La Empire, Honoria refuză, jignită, să se așeze pe paltonul împăturit al tatălui ei. Era

deja o persoană care-și stabilise un cod propriu și pe Charlie îl obseda din ce în ce mai

mult dorința de a pune în față și o picătură din el însuși, până nu i se cristaliza definitiv

personalitatea. Dar era imposibil s-o cunoști într-un răgaz atât de scurt.

În pauză dădură peste Duncan și Lorraine în hol, unde cânta o orchestră.

— Bei ceva ?

— Da, bine, dar nu sus, la bar. Să luăm o masă.

— Tatăl perfect.

Ascultând-o distrat pe Lorraine, Charlie urmări ochii Honoriei, care se desprinseseră de

masa lor, și-i însoți privirea prin hol, încercând să observe la ce se uita fata. Privirile li

se întâlneau și ea zâmbi.

— Mi-a plăcut limonada, zise ea.

Ce anume spusese? Și la ce se așteptase el? Mai târziu, în taxiul cu care se întorceau acasă, Charlie o trase spre el până când fata își rezemă capul de pieptul lui.

— Scumpa mea, te mai gândești vreodată la mama?

— Da, uneori, răspunse ea vag.

— Nu vreau s-o uiți. Ai o fotografie de-a ei?

— Da, cred că da. În orice caz, mătușa Marion are una. De ce nu vrei s-o uit?

— Te-a iubit peste măsură.

— Și eu am iubit-o.

Un moment păstrară amândoi tăcerea.

— Tati, vreau să vin și să stau cu tine, anunță pe neașteptate fata.

Lui îi tresaltă inima. Sperase să se ajungă aici.

— Nu ești absolut fericită?

— Ba da, dar pe tine te iubesc cel mai mult. Și tu mă iubești pe mine cel mai mult, nu-i așa, acum, că mama nu mai este?

— Bineînțeles că da. Dar nu pe mine o să mă iubești cel mai mult o veșnicie, scumpo. O să crești, o să îți câștigi pe cineva de vârsta ta, o să te măriți și o să uiți că ai avut cândva un tată.

— Da, asta-i adevărat, îi dădu ea dreptate pe un ton calm.

Nu intră cu ea în casă. Trebuia să revină la ora nouă și dorea să se păstreze proaspăt și curat pentru ceea ce le va spune atunci.

— După ce ai ajuns cu bine acasă, arată-te puțin la fereastra aia.

— Bine. La revedere, tăticule, tăticule, tati, tati, tati!

Așteptă în strada întunecată până când ea apăru, caldă și radioasă, la geamul de sus și-i trimise bezele în noapte.

III

Așteptau cu toții. Marion ședea în spatele serviciului de cafea într-o rochie de seară neagră

și sobră, care-ți sugera de departe doliul. Lincoln pășea încolo și-ncoace agitat, ca unul care-și exprimase deja opinia. Erau la fel de nerăbdători ca și el să intre în miezul problemei. Charlie atacă imediat subiectul:

— Presupun că înțelegeți de ce-am vrut să ne întâlnim. Care este cauza reală a venirii mele la Paris.

Marion, care se juca ușor cu stelele negre ale colierului, se încruntă.

— Abia aștept să am și eu un cămin, continuă Charlie. Și ard de nerăbdare ca Honoria să stea cu mine. Vă sunt recunoscător că i-ați oferit adăpost, de dragul mamei ei, dar acum lucrurile s-au schimbat.

Șovăi puțin, după care continuă, mai sigur pe el:

— În ce mă privește, s-au schimbat radical și vă rog să vă revizuiți atitudinea. Ar fi o măgărie din partea mea să neg că acum trei ani nu m-am purtat bine...

Marion îi aruncă o privire dură.

— Dar s-a terminat cu asta. Așa cum vă spuneam, de un an nu mai beau decât un pahar pe zi, pe care mi l-am permis din calcul, ca nu cumva ideea de alcool să-mi pună stăpânire pe imaginație. Înțelegeți la ce mă refer?

— Nu, zise sec Marion.

— E un fel de obstacol pe care mi-1 pun cu bună știință. Ca să percep lucrurile la scara lor reală.

— Te înțeleg, interveni Lincoln. Nu vrei să recunoști că te atrage alcoolul.

— Ceva de felul ăsta. Uneori uit de păhărel. De regulă încerc totuși să-1 beau. Oricum, în situația în care mă aflu nu-mi pot permite să beau vârtos. Cei pe care-i reprezint sunt mai mult decât satisfăcuți de munca mea și acum o aduc pe soră-mea de la Burlington ca să-mi facă menajul și doresc foarte mult s-o am și pe Honoria cu mine. Știți că și când nu eram în termeni prea buni cu mama ei, n-am lăsat nimic din ceea ce se întâmpla între noi s-o afecteze pe Honoria. Sunt convins că ea ține la mine și acum sunt în stare să mă ocup de ea și... Ei bine, asta-i tot. Voi ce părere aveți ?

Știa că acum va trebui să îndure o muștrulială strașnică. Va dura o oră sau două și va fi greu de suportat, dar dacă își modula inevitabila ranchiună în așa fel încât să semene cu atitudinea stoică a păcătosului penitent, era posibil ca în final să câștige.

„Nu te pierde cu firea”, își spunea. „Nu vrei justificări. O vrei pe Honoria.”

Primul vorbi Lincoln:

— Discutăm despre asta de luna trecută, de când ți-am primit scrisoarea. Prezența Honoriei ne face fericiți. E un copil scump și suntem bucuroși c-o putem ajuta, dar, firește, nu despre asta este vorba...

Marion îl întrerupse brusc:

— Cât timp te vei putea abține de la băutura, Charlie ?

— Permanent, sper.

— Cum poate fi cineva sigur de asta?

— Știți bine că n-am băut serios decât după ce am demisionat de la firmă și am venit aici, unde n-aveam nimic de făcut. Pe urmă Helen și cu mine am început să ne înhăităm cu alde...

— Te conjur s-o lași în pace pe Helen. Nu suport să te aud vorbind așa despre ea.

El îi aruncă o privire încruntată. Niciodată nu știuse clar cât de mult se iubiseră cele două surori.

— Perioada de beții n-a durat decât un an și jumătate - de când am venit în Franța până când.... m-am prăbușit.

— A durat destul.

— A durat destul, se arătă și el de acord.

— Datoria mea este exclusiv față de Helen, reluă Marion. Încerc să-mi imaginez cum ar fi vrut ea să procedez. Sincer vorbind, din seara când ai făcut lucrul acela groaznic, pentru

mine ai încetat să mai exiști. N-am încotro. A fost sora mea.

— Da.

— Pe patul de moarte m-a rugat să am grijă de Honoria. Poate că lucrurile n-ar fi stat atât de rău dacă nu erai atunci la dezalcoholizare.

La asta el nu avu ce să răspundă.

— Nu voi uita câte zile voi trăi dimineața în care Helen, udă learcă, mi-a bătut la ușă,

spunându-mi că ai încuiat-o afară, Charlie strânse tare brațele scaunului. Discuția era mai dureroasă decât se așteptase. Ar fi dorit să se lanseze într-o lungă explicație justificativă, dar tot ce a putut spune a fost:

— În seara când am încuiat-o afară...

Căci ea-1 întrerupse:

— Nu vreau să mai aud nimic despre asta!

După o scurtă tăcere, Lincoln spuse:

— Ne îndepărtăm de subiect. Dorești ca Marion să renunțe la tutela legală și să ți-o dea pe Honoria. Cred că problema ei este dacă poate să aibă încredere în tine.

— Nu-i port pică lui Marion, zise rar Charlie, dar cred că poate avea deplină încredere în

mine. Până acum trei ani palmaresul meu a fost onorabil. Desigur, e posibil să greșesc

oricând. Așa-i firea omului. Dar dacă mai așteptăm mult, copilăria Honoriei trece și pierd

șansa de a mai avea o familie.

Clătină amar din cap.

— Pur și simplu o s-o pierd! Nu înțelegeți ?

— Ba da, înțeleg, zise Lincoln.

— De ce nu te-ai gândit mai repede la toate astea? îl întrebă Marion.

— Cred că m-am gândit de mai multe ori, dar Helen și cu mine eram în relații tensionate.

Când mi-am dat consimțământul pentru tutelă, zăceam în sanatoriu și nu mai existam pe piața financiară. Știam cât de rău mă purtasem și-mi propusesem să fiu de acord cu orice dacă-i aducea alinare lui Helen. Acum lucrurile stau altfel. Sunt capabil de muncă, mă port al dracului de bine cât timp...

— Te rog să nu folosești cuvinte urâte, îl întrerupse Marion.

Charlie o privi surprins. Cu fiecare remarcă a ei, puterea urii femeii se vedea tot mai clar.

Își zidise toată teama de viață într-un singur zid, orientat spre el. Această răbufnire banală era, probabil, consecința vreunei neînțelegeri cu bucătăreasa din urmă cu câteva ore. Pe Charlie îl alarma tot mai mult ideea că Honoria ar putea rămâne în această atmosferă ostilă față de el. Mai devreme sau mai târziu, ostilitatea asta avea să transpară într-un cuvânt azi, într-o expresie mâine, iar o părticică din neîncrederea față de el va fi implantată inevitabil în sufletul Honoriei. Se strădui totuși ca furia să nu i se oglindească pe chip și o încuie înlăuntrul sufletului. Câștigase un punct, fiindcă Lincoln își dăduse seama de absurditatea remarcii lui Marion și o întrebă calm de când avea obiecții față de cuvântul „dracului”.

— Mai e ceva, zise Charlie. Acum îi pot oferi unele avantaje. O să angajez o guvernantă

franțuzoaică, pe care o s-o iau cu mine la Praga. Am închiriat un apartament nou...

Se opri, dându-și seama de gafă. Nu te puteai aștepta ca ei să primească impasibili vestea că avea iar un venit dublu față de al lor.

— Presupun că-i poți oferi o viață mai îmbelșugată decât cea pe care o are cu noi, zise

Marion. Când tu aruncai cu banii, noi trăiam de azi pe mâine, calculând cum să cheltuim

fiecare franc... Mi se pare că vei începe iar să faci pe nababul.

— O, nu! răspunse Charlie. M-am învățat minte. Știți, am trudit mult timp de zece ani până când, asemenea multor oameni, am avut noroc la bursă. Un noroc teribil. Nu vedeam ce rost ar mai fi avut să muncesc, așa că m-am lăsat.

Urmă o tăcere prelungă. Toți își simțeau nervii întinși la maximum și, pentru prima oară, Charlie ardea de dorința de a bea ceva. Acum era sigur că Lincoln Peters dorea să-1 lase să-și ia fetița.

Marion se simți brusc străbătută de un fior. Cu o parte a minții înțelegea că picioarele lui Charlie erau acum bine proptite în pământ și propriul ei instinct matern recunoștea firescul dorinței acestuia. Dar trăise prea multă vreme în conformitate cu o idee preconcepută, o prejudecată fondată pe o stranie neîncredere în fericirea surorii sale și care, după șocul provocat de o seară îngrozitoare, se transformase în ură. Totul se întâmplase într-un moment al vieții ei când descurajarea produsă de o sănătate precară și împrejurările potrivnice o făcuseră să simtă nevoia să creadă într-o răutate palpabilă și într-un nemernic în carne și oase.

— Nu pot să-mi pun căluș gândurilor! Strigă ea brusc. Nu pot estima în ce măsură ești vinovat de moartea lui Helen! În problema asta trebuie să răspunzi în fața propriei tale conștiințe!

Charlie simți agonia fulgerându-1 ca un curent electric. Era gata să sară în picioare și un strigăt nearticulat îi gâlgâia în gât. Încercă să se stăpânească, rezistând un moment, apoi încă un moment.

— Numai puțin, interveni jenat Lincoln. Eu nu te-am considerat niciodată vinovat de asta.

— Helen a murit de inimă, afirmă posomorât Charlie.

— Da, de inimă.

Marion rostise această sintagmă ca și cum pentru ea ar fi avut un cu totul alt înțeles.

Apoi, în acalmia care urmă izbucnirii ei, îl văzu așa cum era cu adevărat și înțelese că

Charlie ajunsese cumva stăpân pe situație. Îi aruncă o privire scurtă soțului ei, dar nu primi

nici un semn de încurajare și, ca și cum chestiunea ar fi fost complet lipsită de importanță, capitulă repede.

— Fă ce vrei! strigă ea, țâșnind în picioare de pe scaun. E vorba de copilul tău! Nu sunt

eu persoana care să-ți stea în cale! Cred că dacă ar fi copilul meu, aș prefera s-o văd...

Izbuti să-și înfrângă furia.

- Decideți voi doi, reluă ea. Eu nu mai suport. Mi-e rău. Mă duc să mă culc. Ieși valvârtej din cameră. După o clipă, Lincoln spuse:
- A avut o zi grea. Știi ce puternice îi sunt convingerile...
După tonul vocii lui, părea că încearcă s-o scuze.
- Când unei femei îi intră ceva în cap...
- Firește.
- Totul se va termina cu bine. Cred că Marion își dă seama că acum... poți să-i oferi fetiței tot ce îi trebuie, așa că nu avem dreptul să-ți stăm în cale. Sau să stăm în calea Honoriei.
- Îți mulțumesc, Lincoln.
- Cred că mă duc să văd cum se simte.
- Eu plec.

Când ajunse pe stradă, încă tremura, dar o plimbare pe Rue Bonaparte, până la *quais*, îl remontă, iar când traversă Sena, limpede și proaspătă în lumina felinarelor de pe *quai*, exulta. Dar în camera de la hotel nu izbuti să adoarmă. Imaginea lui Helen îl hărțuia. Helen, pe care o iubise pătimaș până când amândoi începuseră să-și bată joc de dragostea lor, s-o rupă fâșii... în seara aceea îngrozitoare de februarie, care pentru Marion continua să fie o amintire vie, de câteva ore se instalase între ei o stare de tensiune. Fusese o scenă la Florida, el încercase s-o ducă pe Helen acasă, dar ea îl sărutase pe tânărul Webb la o masă apropiată, iar după aceea tot ea îl biciuise cu învinuiri isterice. Ajuns acasă, el răsucise, înnebunit de furie, cheia în broască. De unde să fi știut că ea va sosi acasă singură peste o oră? De unde să prevadă furtuna de zăpadă prin care ea umblase numai în pantofiori de satin, prea tulburată ca să se gândească să ia un taxi? Pe urmă consecințele: ea își revenise ca prin minune după pneumonie și toate clipele oribile din timpul bolii. Se „împăcaseră”, dar acela fusese începutul sfârșitului, iar Marion, care fusese martoră la toate și care-și imaginase că ceea ce se întâmplase nu fusese decât un episod din martiriul prelungit al surorii sale, nu uitase nimic.

Recapitularea întâmplărilor i-o apropie pe Helen și, în lumina albă și moale care inundă dimineața spiritul încă moleșit, se pomeni dialogând din nou cu ea. Ea îi spuse că procedase absolut corect și că și ea își dorea ca Honoria să stea cu el. Zise că era bucuroasă că-i merge bine și că spera să-i meargă și mai bine. Mai spuse multe alte lucruri, lucruri foarte drăgăstoase, doar că stătea într-un leagăn, îmbrăcată în alb, și se legăna tot mai tare, așa că nu reuși să perceapă prea clar cuvintele rostite de ea la sfârșit.

IV

Se trezi cu o senzație de fericire. Porțile lumii i se deschiseseră iarăși. Făcu planuri, proiectă imagini și scenarii de viitor pentru el și Honoria, dar se întrista dintr-odată, amintindu-și de planurile ticluite pentru el și Helen. Moartea nu făcuse parte din planurile lui Helen. Prezentul era totul - treburi de făcut și o ființă pe care s-o iubească. Dar să n-o iubească prea mult, fiindcă știa ce tare își putea vătăma un tată fiica sau o mamă fiul dacă îi țineau prea legați de ei. Ulterior, în lumea necuprinsă,

copilul va căuta la partenerul lui de căsătorie același devotament orb și, negăsindu-l, se va întoarce împotriva iubirii și a vieții.

Era o altă zi luminoasă și rece. Ii telefona lui Lincoln Peters la banca unde lucra acesta ca să-l întrebe dacă o putea lua pe Honoria cu el când pleca la Praga. Lincoln recunoscuse imediat că nu existau motive de amânare. Dar mai era un lucru - tutela legală. Marion dorea s-o mai păstreze puțin. Toată povestea o tulburase și lucrurile s-ar mai fi liniștit un pic dacă ea știa că putea controla situația încă un an. Charlie nu se opuse. Tot ce-și dorea acum era fata, tangibilă și vizibilă.

Apoi apărură problema unei guvernante. Charlie se duse la o agenție mohorâtă, unde discută cu o bearneză țâfnoasă și cu o țărăncă pieptoasă din Bretania. N-ar fi putut-o suporta pe nici una. Mai erau și alte candidate, pe care avea să le vadă a doua zi.

Luă masa la Griffons cu Lincoln Peters, încercând să-și tempereze entuziasmul.

— Nu există nimic mai scump pe lume decât copilul tău propriu, afirmă Lincoln. Dar o înțelege și pe Marion.

— A uitat că atunci am muncit pe brânci timp de șapte ani, răspunse Charlie. Nu-și aduce aminte decât de o singură seară.

— Mai e și un alt aspect, șovăi Lincoln. În timp ce tu și Helen vă fâțâiați prin toată

Europa, aruncând cu bani în dreapta și-n stânga, noi abia ne descurcam. Eu n-am simțit

gustul prosperității, fiindcă n-am ajuns suficient de departe ca să câștig mai mult decât atât cât să ne ducem traiul. Cred că lui Marion i se părea că aici era ceva cam nedrept: spre final tu nici măcar nu mai munceai, dar te îmbogățeai tot mai mult.

— Averele a dispărut la fel de repede cum a venit, zise Charlie.

— Da, o mare parte din ea a intrat pe mâinile unor chasseurs și saxofoniști și maîtres *d'hotel*. Ce să-i faci? Gata cu petrecerea cea mare. Ți-am spus asta numai ca să-ți explic ce simte Marion față de anii aceia de nebunie. Dacă treci pe la noi diseară, pe la șase, înainte ca Marion să fie prea obosită, ne ocupăm pe loc de amănunte.

Întors la hotel, Charlie găsi o pneumatique ¹ redirectionată de la barul Ritz, unde Charlie

își lăsase adresa cu scopul de a găsi un anumit individ:

Dragă Charlie,

Te-ai purtat atât de ciudat zilele trecute, când ne-am întâlnit, că m-am întrebat dacă nu cumva ți-am greșit cu ceva. Dacă da, n-am făcut-o intenționat. De fapt m-am gândit prea mult la tine în ultimul an și într-un ungher al minții îmi stăruia mereu gândul că dacă vin la Paris, nu e exclus să te întâlnesc. Ne-am distrat așa de bine în primăvara aceea nebună petrecută împreună, ca, bunăoară, în noaptea când tu și cu mine am furat tricicleta măcelarului

sau atunci când am vrut să mergem în vizită la președinte, iar tu purtai melonul acela vechi și bastonul subțire de oțel. Mai nou toată lumea pare îmbătrânită, dar eu nu mă simt deloc bătrână. Nu ne putem vedea azi, la ce oră vrei tu, de dragul clipelor de odinioară? Pentru moment sufăr de o mahmureală feroasă, dar mă voi simți mai bine după-amiază, când o să te caut în furnicarul de la Ritz.

Întotdeauna devotată,
Lorraine

1. Mesaj trimis cu poșta pneumatică (fr.).

Primul lui sentiment a fost unul de uimire față de faptul că la maturitate furase într-adevăr o tricicletă și o purtase pe Lorraine, pedalând, pretutindeni prin Etoile între orele mici ale nopții și zorii zilei. Privind retrospectiv, fusese un coșmar. Faptul că o încuiase afară pe Helen nu se potrivea cu nici o altă întâmplare din viața sa, dar furtul tricicletei se potrivea: era doar una din multele de acest fel. Câte săptămâni sau chiar luni de dezmăț erau necesare pentru a decădea până la un asemenea hal de iresponsabilitate?

Încercă să recompună imaginea lui despre Lorraine cea de atunci. O femeie foarte atractivă.

Pe Helen asta o făcuse să sufere, deși nu-i reproșase nimic lui Charlie. Ieri, la restaurant, Lorraine îi păruse fanată, uzată, cu trăsături șterse. Nu dorea în nici un caz să-i întâlnească pe cei doi și era bucuros că Alix nu-i deconspirase adresa de la hotel. Era o ușurare să se gândească, în loc de asta, la Honoria, să se gândească la duminicile petrecute cu ea, la cum îi va spune bună dimineața și cum va ști noaptea că ea e acolo, acasă, cu el, respirând ușor în întuneric.

La ora cinci comandă un taxi și cumpără cadouri pentru toată familia Peters: o păpușă nostimă de cârpă, o cutie de soldați romani, flori pentru Marion, batiste mari de pânză pentru Lincoln.

Ajuns la ei, observă că Marion acceptase inevitabilul. Acum îl salută ca pe un membru recalcitrant al familiei, nu ca pe un intrus care-i amenința liniștea. Honoria aflase că urma să plece, iar lui Charlie îi făcu plăcere să constate că tactul ei natural o îndemna să-și ascundă fericirea excesivă. Numai când o luă pe genunchi, fata își îngădui o șoaptă încântată, „Când?”, înainte de a fugi afară cu ceilalți copii.

Rămase singur cu Marion în cameră un minut și, dintr-un impuls, i se adresă îndrăzneț:

— Certurile de familie sunt chestiuni dureroase. Nu se desfășoară după reguli. Nu seamănă cu durerile sau cu rănilor, ci mai degrabă cu crăpăturile din piele, care nu se vindecă din cauza lipsei de țesut. Aș vrea ca tu și cu mine să ne înțelegem mai bine.

— E dificil să uiți unele lucruri, răspuse Marion. E o problemă de încredere.

Nu obținui nici un răspuns de la el, așa că întrebă repede:

— Când intenționezi s-o iei ?

— De-ndată ce găsesc o guvernantă. Poimâine, sper.

— Imposibil. Trebuie să-i pregătesc lucrurile. Nu înainte de sâmbătă.

El cedă. Revenind în cameră, Lincoln îi oferii ceva de băut.

— Am să-mi beau porția zilnică de whisky, acceptă Charlie.

Era cald la ei. Era un cămin, cu oameni strânși lângă foc. Copii se simțeau protejați și se credeau importanți; părinții erau serioși, grijulii. Aveau de făcut pentru copiii lor lucruri mai importante decât vizita lui. O lingură de medicament era, la urma urmei, mai importantă decât relațiile încordate dintre el și Marion. Nu erau niște urâcioși, ci niște oameni normali, prinși în strâmtoarea vieții și a împrejurărilor. Se întreba dacă n-ar putea face ceva ca să-l scoată pe Lincoln din făgașul în care înțepenise la bancă.

Un sunet prelungit al soneriei. *La bonne tout faire*¹ traversă camera înspre coridor, încă un sunet prelung, după care ușa se deschise și răbufniră glasuri. Cei trei din salon își ridicară privirea, așteptând. Richard se deplasă ca să poată vedea coridorul, iar Marion se ridică în picioare. Pe urmă subreta făcu cale întoarsă pe coridor, urmată de glasurile care, la lumină, deveniră Duncan Schaeffer și Lorraine Quarrles.

Erau binedispuși, erau în culmea veseliei și hohoteau de râs. Charlie rămase împietrit un moment, neputând să-și dea seama cum de izbutiseră să afle adresa familiei Peters.

— Ah-h-h! exclamă Duncan, agitându-și șmecherește degetul spre Charlie. Ah-h-h!

Și pe amândoi îi zgudui o nouă cascadă de râs. Nervos și încurcat, Charlie dădu mâna cu ei și-i prezentă lui Lincoln și lui Marion. Marion înclină din cap fără să scoată un cuvânt. Făcuse un pas înapoi, spre șemineu. Micuța ei fiică stătea alături și ea-i puse mâna pe umăr.

Tot mai enervat de apariția lor nedorită, Charlie aștepta o explicație. Cu un efort de concentrare, Duncan spuse:

— Am venit să te invităm la cină. Lorraine zice că măgăria asta cu ehe, păi să vezi, am, n-am adresă, trebuie să înceteze.

Charlie se apropie mai tare de ei, de parcă ar fi încercat să-i oblige să se retragă în jos pe coridor.

1. Femeia bună la toate (fr.).

— Regret, dar nu pot. Spuneți-mi unde veți fi și vă telefonez eu peste o jumătate de oră.

Propunerea nu-i impresiona. Lorraine se așeză brusc pe marginea unui scaun și, concentrându-și privirea asupra lui Richard, strigă:

— O, ce băiețel drăguț! Vino-ncoace, băiețuș!

Richard se uită la mama lui fără să se clikească. Ridicând vizibil din umeri, Lorraine se întoarse iar către Charlie:

— Hai cu noi la cină. Sunt sigură că verișorii nu se supără. Te văd prea rar. Prea plin de har.

— Nu pot! o refuză tăios Charlie. Duceți-vă voi și vă telefonez eu!

Vocea femeii deveni brusc arțăgoasă:

— Bine, ne ducem. Dar adu-ți aminte de ziua aia când ai bătut cu pumnii în ușa mea

la patru dimineața! Am fost femeie de treabă și ți-am dat ceva de băut. Să mergem, Dune.

Cu încetinitorul, cu supărarea întipărită pe chipurile buimace și clătănându-se pe picioare, cei doi se retraseră pe coridor.

— Noapte bună, le ură Charlie.

— Noapte bună, zise apăsător Lorraine.

Revenind în salon, Charlie constată că Marion nu-și schimbase locul, dar acum își încercuise fiul cu celălalt braț. Lincoln continua s-o legene pe Honoria încolo și înapoi, de la stânga la dreapta, ca pe o limbă de pendulă.

— Ce neobrăzare! izbucni Charlie. Ce neobrăzare monumentală!

Nici unul nu-i răspunse. Charlie se lăsă să cadă într-un fotoliu, luă paharul în mână, îl așeză la loc și zise:

— Oamenii cu care nu m-am văzut de doi ani și au colosalul tupeu să...

Se întrerupse. Marion emise un „Oh!” dintr-o singură suflare rapidă și furioasă, îi

întoarse spatele cu o mișcare smucită și ieși din încăpere.

Lincoln o puse grijuliu pe Honoria pe picioarele ei.

— Copii, duceți-vă să mâncați supa, zise el, iar după ce ei îl ascultară, i se adresă lui Charlie: Marion nu-i prea sănătoasă și nu suportă șocurile. Oamenii de teapa ăstora o îmbolnăvesc fizic.

— Nu eu i-am chemat aici. Au obținut adresa înșelând pe cineva. În mod deliberat...

— Ei bine, asta-i tare păcat! Nu va contribui cu nimic la bunul mers al lucrurilor. Scuză-mă puțin.

Rămas singur, Charlie se întepenise nervos pe scaunul lui. Îi auzea pe copii mâncând în

camera vecină și vorbind monosilabic. Deja uitaseră de scena dintre cei mari. De undeva, de mai departe, răzbătu până la el murmurul unei conversații și clinchetul unui receptor de telefon ridicat din furcă. Cuprins de panică, se mută în colțul opus al camerei, de unde nu mai auzea nimic.

După numai un minut, Lincoln se întoarse.

— Uite ce e, Charlie. Am impresia că-i mai bine să nu cinăm împreună azi. Marion e într-o dispoziție proastă.

— E supărată pe mine?

— Da, într-un fel, răspunse aproape brutal Lincoln. Nu e o faptură foarte puternică și...

— Vrei cumva să spui că s-a răzgândit în privința Honoriei?

— În acest moment e destul de consternată. Dar nu știu. Telefonează-mi mâine la

bancă.

— Te rog să-i explici că nici prin cap nu mi-a trecut că oamenii ăștia ar putea apărea la voi. Sunt tot atât de supărat ca și voi.

— În clipa asta nu i-aș putea explica nimic.

Charlie se ridică în picioare. Își luă pardesiul și pălăria și se îndreptă spre coridor.

Deschise ușa sufrageriei și zise cu un glas ciudat:

— Noapte bună, copii.

Honorina se sculă și fugi în jurul mesei ca să-1 îmbrățișeze.

— Noapte bună, plăcintico, zise el, cu gândul în altă parte, și apoi, străduindu-se să pună mai mult tandrețe în voce, încercând să împace ceva, adăugă: Noapte bună, copii dragi.

V

Charlie se duse ață la barul de la Ritz, cu intenția furioasă de a-i găsi pe Lorraine și pe

Duncan. Dar ei nu erau acolo, iar el își dădu seama ca oricum nu putea face nimic. Cum

nu se atinsese de paharul din casa Peters, comandă acum un whisky cu sifon. Paul se apropie ca să-1 salute.

— Lucrurile s-au schimbat radical, zise el trist. Nu mai avem decât jumătate din deverul de altădată. Aud că foarte mulți cunoscuți întorși în State au pierdut totul, poate nu chiar la primul crah, ci la al doilea. Se zice că prietenul dumneavoastră, George Hardt, și-a pierdut și ultimul cent. Dumneavoastră v-ați întors în State?

— Nu, eu fac afaceri la Praga.

— Am auzit că și dumneavoastră ați suferit de pe urma crahului.

— Adevărat.

Charlie adăugă încruntat:

— Dar am pierdut tot ce-mi doream mai mult în timpul revirimentului.

— Vânzând sub valoarea pieței.

— Cam așa ceva.

Amintirea acelor zile îl învălui din nou ca un coșmar: oamenii cunoscuți de ei în călătorii,

diverși indivizi care nu știau să adune o coloană de cifre, nu erau în stare să însăileze o frază coerentă... Omulețul cu care Helen consimțise să danseze la balul echipajului și o insultase la numai zece pași de masa lor, femeile și fetele scoase cu scandal din localurile publice, amețite de băutură sau de droguri...

.. .bărbații care-și încuiaseră nevestele afară, în zăpadă, fiindcă zăpada anului 1929 nu era

zăpadă adevărată. Dacă nu voiai să fie zăpadă adevărată, nu trebuia decât să scoți portofelul.

Se duse la telefon și formă numărul familiei Peters. Îi răspunse Lincoln.

— Am sunat fiindcă treaba asta nu-mi dă pace. A zis Marion ceva clar?

— Marion se simte rău, răspunse repezit Lincoln. Îmi dau seama că nu ești întru totul

vinovat de cele întâmplare, dar nu pot s-o las să se frământa din cauza asta. Mă tem că va

trebui să lăsăm lucrurile să se așeze vreo șase luni. Nu pot risca să mai ajungă o dată într-o asemenea stare.

— Înțeleg.

— Îmi pare rău, Charlie.

Bărbatul se întoarse la masa lui. Paharul de whisky era gol, dar când Alix îl privi întrebător, clătină din cap. Nu mai putea face mare lucru; doar să-i trimită ceva Honoriei. Avea să-i trimită o mulțime de lucruri chiar mâine. Se gândi, destul de supărat, că de fapt nu era vorba decât de bani - dăduse bani atâtor oameni...

— Nu, nu mai vreau, îi spuse el altui chelner. Cât datorez?

Într-o bună zi se va întoarce. Nu-l puteau obliga să plătească o veșnicie. Își dorea fata și, în afară de acest fapt simplu, nimic nu-i putea aduce alinare. Nu mai era tânăr, ca să aibă o mulțime de gânduri și vise frumoase legate numai de el. Ar fi băgat mâna în foc că Helen n-ar fi vrut să fie atât de singur.

(1931)

Duminica nebună

Era duminică - nu o zi, ci un hău între alte două zile. În spatele lor, al tuturor, se găseau anumite seturi și secvențe de întâmplări, lungi așteptări sub macaralele ce plimbau microfonul, sute de kilometri parcurși zilnic în automobile dintr-un loc în altul al țării, confruntarea orgoliilor rivale în sala de ședință, nenumărate compromisuri, ciocnirile și relațiile încordate dintre multele personalități ce luptau pentru supraviețuire. Iar acum venise duminica, fiecare individ își începea viața de la capăt și o luminiță scânteia în ochii pe care în după-amiaza precedentă îi încețoșase monotonia. Odată cu scurgerea orelor, se deșteptau treptat, ca niște „Puppenfeen” într-un magazin de jucării: un dialog însuflețit într-un colț, îndrăgostiți care dispăreau să se îmbrățișeze într-un hol... Și sentimentul acela: „Grăbește-te, nu-i târziu, dar, pentru Dumnezeu, grăbește-te până nu trec cele patruzeci de ore binecuvântate de libertate!”

Joel Coles scria secvențe de legătură pentru filme. Avea douăzeci și opt de ani și Hollywood-ul nu-i înfrânsese încă cerbicia. De când sosise, cu șase luni în urmă, primise sarcini pe care le considera plăcute și lucra cu entuziasm la scenele și secvențele lui. Se referea modest la el însuși ca la un „scrib”, dar de fapt nu se gândea la munca lui în termenii aceștia. Mama lui fusese o actriță celebră și Joel își petrecuse copilăria circulând între Londra și New York și încercând să separe realul de nereal sau cel puțin să anticipeze cu o secundă ceea ce urma să se petreacă. Era un bărbat chipeș, cu ochi plăcuți și căprui, ca ai vitelor, ce semănau leit cu ai mamei sale, care în 1913 își plimbase privirea peste publicul de pe Broadway.

Invitația, atunci când sosi, îi dădu certitudinea că va răzbate în societate. De regulă nu se ducea nicăieri duminica, evita alcoolul și lucra acasă. Recent i se comandase un scenariu după o piesă de Eugene O'Neill, destinat unei doamne extrem de importante. Până acum tot ce lucrase îi plăcuse lui Miles Calman, iar Miles Calman era singurul regizor care nu dădea socoteală în fața unui contabil, ci răspundea personal de cheltuieli față de producător. În cariera lui Joel toate fațetele alcătuiau un tot armonios. („Aici secretara domnului Calman. Ați putea lua ceaiul cu dânsul duminică, între patru și șase? Locuiește în Beverly Hills, la numărul...”)

Joel se simțea măgulit. Avea să fie o reuniune a celor din elită. I se aducea un omagiu, în calitatea sa de tânăr care promite. Gașca lui Marion Davies, tipii cu joben, poate chiar Dietrich, Garbo și Marchiza, personalități altminteri invizibile, ar putea veni cu toții la Calman.

„N-am să pun nici o picătură în gură”, își făgădui Joel. Calman spunea oricui îl asculta că se săturase de „sugative” și considera o pacoste faptul că industria filmului nu se putea dispensa de ele.

Joel era de acord că scenariștii cam trăgeau la măsă. El însuși se făcea vinovat de același lucru. Dar azi după-amiază se va abține, își dorea ca Miles să fie pe-aproape când se vor servi cocteilurile, ca să audă scurtul și discretul lui „Nu, mulțumesc”.

Casa lui Miles Calman era construită în așa fel încât să poată găzdui momente de mare intensitate emoțională. În atmosferă plutea senzația de urechi ciulite, ca și cum în tăcerea îndepărtată a incintelor clădirii s-ar fi ascuns un public numeros. Dar în după-amiaza aceasta era ticsită de oaspeți, de parcă lumea nu fusese invitată, ci adusă cu de-a sila. Plin de mândrie, Joel observă că în mulțime nu se mai aflau decât doi scenariști de la studioul său: un englez cu trăsături nobile și, spre surprinderea sa, Nat Keogh, de la care aflate de comentariul iritat al lui Calman despre băutori.

După ce vorbise cu Joel, Stella Calman (Stella Walker, firește) nu se îndepărtă de el ca să-i salute pe ceilalți musafiri. Zăbovea lângă tânăr, uitându-se frumos la el, cu o privire din acelea care parcă-ți cer să dai un semn că l-ai observat pe privitor, așa că Joel se grăbi să recurgă la arsenalul actoricesc moștenit de la mama sa:

— Ia te uită, arăți ca la șaisprezece ani! Unde ți-e mașinuța cu sfoară?

Ei îi făcu, evident, plăcere, așa că mai zăbovi. Joel simți că ar trebui să-i mai spună ceva, o

vorbă de haz, o încurajare... O cunoscuse pe vremurile când lupta pentru o existență mizeră la New York. În aceeași clipă de undeva se ivi o tavă și Stella îi puse un cocteil în mână.

— Toată lumea se teme, nu-i așa? Întrebă Joel, privind absent paharul. Fiecare pândește să vadă dacă ceilalți vor gafa, fiecare încearcă să se lipească de un grup de oameni care să-1 facă mai respectabil în ochii celorlalți. Bineînțeles, ceea ce spun nu-i valabil pentru casa ta, se grăbi el să-și nuanțeze verdictul. Mă refeream la Hollywood în general.

Stella îi dădu dreptate. Îi prezentă câteva persoane pe care se vede că le considera importante, încredințându-se că Miles se afla exact în capătul opus al sălii, Joel dădu repede peste cap cocteilul.

— Prin urmare, ai un copil ? Întrebă el. E o perioadă când trebuie să fii foarte atentă. O femeie frumoasă devine extrem de vulnerabilă după ce aduce pe lume primul copil, din cauză că are nevoie de o confirmare că nu și-a pierdut farmecul. Are nevoie de devotamentul necondiționat al unui alt bărbat, ca dovadă că e la fel de atrăgătoare.

— Mie nu mi-a oferit nimeni devotament necondiționat, se plânse Stella.

— Bărbații se tem de soțul tău.

— Crezi că asta e cauza?

Stella se încruntă ușor, rumegând ideea, apoi discuția le fu întreruptă exact în momentul pe care l-ar fi ales Joel.

Atenția acordată de Stella îl făcu mai încrezător. Nu era în stilul lui să se insinueze în

grupurile venerabile, nici să se refugieze sub aripile cunoștințelor pe care le vedea în sală. Se duse la fereastră ca să contemple Pacificul, incolor în asfințitul prelungit. Era bine aici -

Riviera americană și toate celelalte... Numai să fi avut timp să te și bucuri de viață. Oamenii

frumoși, elegant îmbrăcați, din această încăpere, fetele încântătoare și... da, fetele încântătoare. Nu puteai să ai totul.

Văzu chipul luminos, fraged și băiețos al Stellei, cu pleoapa obosită care îi acoperea

întotdeauna puțin un ochi, apărând ici-acolo printre invitați și simți dorința de a sta îndelung

de vorbă cu ea, ca și cum ar fi fost o fată simplă, nu un nume celebru. O urmări din ochi, vrând să vadă dacă îi mai dădea cuiva atât de multă atenție câtă îi acordase lui. Mai luă un cocteil - nu fiindcă ar fi încercat să se îmbărbăteze, ci pentru că ea îi sporise prea mult încrederea în sine.

Apoi se așeză lângă mama regizorului.

— Fiul dumneavoastră a ajuns o adevărată legendă, doamnă Calman. Un Oracol, un Om

al Destinului și așa mai departe. Personal, sunt împotriva lui, dar mă aflu în minoritate.

Dumneavoastră ce părere aveți despre el? Sunteți impresionată? Vă surprinde cât de departe a ajuns?

— Nu, nu mă surprinde, îi răspunse ea calmă. Noi am avut pretenții foarte mari de la Miles.

— Păi, asta-i o atitudine oarecum rară, comentă Joel. Am convingerea că toate mamele sunt ca mama lui Napoleon. A mea, cel puțin, nu dorea să am deloc de-a face cu industria de *entertainment*. Dorea să studiez la West Point ¹ și să am un trai sigur.

1. Academia Militară Americană.

— Noi am avut întotdeauna încredere deplină în Miles.

Lângă barul ce făcea parte din sufragerie stătu de vorbă cu Nat Keogh, un om bun la suflet, bine plătit și băutor inveterat.

— Anu' ăsta am câștigat o sută de bătrâne și am pierdut la joc patruzeci, așa că mi-am angajat un manager.

— Vrei să spui un agent, îl corectă Joel.

— Nu, agent aveam. Un manager. Îi predau soției tot ce câștig și după aia ea și managerul se consultă și-mi dau bani. Deci îi plătesc cinci mii pe an ca să-mi dea mie banii mei.

— Te referi la agent.

— Ba nu, la manager. Și nu sunt singurul. O grămadă de indivizi iresponsabili și-au angajat manageri.

— Păi dacă ești iresponsabil, cum se face că ești suficient de deștept ca să știi că ai nevoie de un manager?

— Sunt iresponsabil numai în ce privește jocul de cărți. Fii atent...

Un cântăreț începu o melodie. Joel și Nat se apropiară de ceilalți ca să-1 asculte.

II

Melodia abia ajungea la urechile lui Joel. Era fericit și nutrea sentimente binevoitoare față de toți cei prezenți, oameni harnici și bravi, superiori burghezului - care-i depășea prin ignoranță și viață dezordonată - și înălțați până la poziția cea mai marcantă de către o nație care de un

deceniu nu căuta decât să se amuze. Erau simpatici. Îi iubea. Își simțea sufletul bulversat de valuri imense de dragoste pentru ei.

Cântărețul își terminase numărul și lumea se pusese în mișcare spre gazdă ca să-și ia

rămas-bun, iar lui Joel îi veni o idee. O să-i regaleze cu *Building It Up* („Dezvoltând serios”),

o compoziție proprie. Era unicul lui număr pentru sindrofii, cu care avusese succes la multe petreceri. Poate îi va plăcea și Stellei Walker. Excitat de idee, cu sângele pulsându-i mai tare din cauza corpusculilor stacojii ai exhibiționismului, o caută pe Stella.

— Dar bineînțeles! exclamă ea. Te rog! Ai nevoie de ceva anume?

— Cineva trebuie să facă pe secretara căreia să-i dictez.

— Joc eu rolul.

Pe măsură ce vestea se răspândea, oaspeții care ajunseseră deja în hol și-și îmbrăcau paltoanele se întoarseră în salon și ochii multor străini se ațintiră asupra lui Joel. El era încercat de îndoieli, fiindcă-și dăduse seama că solistul ce-1 precedase era un celebru cântăreț

de la radio. Pe urmă cineva zise „Psst!” și rămase singur cu Stella, în centrul unui sinistru

semicerc, ca ale indienilor. Stella îi surâse, așteptând. Joel începu.

Numărul său burlesc pornea de la limitele culturale ale domnului Dave Silverstein, un

producător independent. Se făcea că Silverstein dicta o scrisoare, descriind felul cum trebuia

prelucrată o povestire cumpărată de el:

— ... o istorie cu un divorț, cu tânăra generație și cu Legiunea Străină, își auzi propriul glas cu intonația lui Silverstein. Dar trebuie dezvoltată serios, înțelegeți?

Îl străpunse un junghi ascuțit de îndoială. În lumina blândă și fină, chipurile din jur

păreau atente și curioase, dar nu vedea nicăieri nici măcar o umbră de surâs. Drept în fața lui, privirile Marelui Amant al ecranului scăpărau spre Joel din ochii deschiși la fel de larg ca ochii unui cartof. Doar Stella Walker își ridica privirile spre el cu un zâmbet radios neîntrerupt.

— Dacă facem din el un tip gen Menjou, obținem un fel de Michael Arlen ¹, dar cu atmosferă de Honolulu...

Nici o undă de râs nu străbătu rândurile din față, dar în cele din spate se iscă un foșnet și o deplasare vizibilă spre stânga - spre ușa de la intrare.

— ...dup-aia ea zice că simte sex apel pentru el și el se-nfierbântă și zice „O, dă-i drumul, distruge-te...”

La un moment dat îl auzi pe Nat Keogh chicotind și ici-colo zări câteva mutre încurajatoare, dar când încheie, avu certitudinea copleșitoare că se făcuse de râs în fața unei importante secțiuni a protipendadei cinematografilei, de toanele căreia depindea cariera sa.

Pentru un moment existența i se consumă în mijlocul unei tăceri confuze, tulburată doar

de fluxul general înspre ușă. Simțea curentul subteran de batjocură ce însoțea bârfa. Pe urmă - totul într-un interval de zece secunde - Marele Amant, cu ochiul dur și gol ca o ureche de ac, strigă „Huoo! Huoo!”, huiduială care, își

1. Michael Arlen (1895-1956), romancier englez născut în Bulgaria.

spuse Joel, exprima exact dispoziția mulțimii. Era resentimentul profesionistului față de un amator, resentimentul comunității față de un intrus, degetul mare al clanului îndreptat în jos.

Numai Stella Walker rămăsese lângă el și-i mulțumea, de parcă înregistrase un succes fără precedent, ca și cum nici prin cap nu i-ar fi trecut că nu toată lumea era amuzată. Când Nat Keogh îl ajută să-și pună paltonul, Joel se simți străbătut de un val de dezgust față de sine și se crampona disperat de regula sa de comportament: de a lăsa o emoție inferioară să dispară fără ca s-o exteriorizeze cumva.

— A fost un fiasco, îi spuse nepăsător Stellei. Nu contează. E un număr bun când e apreciat cum se cuvine. Mulțumesc pentru sprijin.

Zâmbetul nu se șterse de pe buzele Stellei. El făcu o plecăciune, ca un ins cherchelit. Nat îl trase spre ieșire...

Sosirea micului dejun îl obligă să se trezească într-o lume păraginită și dărâmată. Ieri încă mai era el însuși, un punct de foc răzvrătit împotriva breslei; astăzi se simțea strivit de un dezavantaj enorm, de toate fețele alea, de disprețul individual și de batjocura colectivă. Mai rău, pentru Miles Calman devenise una dintre „sugative”, un ins despuiat de demnitate, unul dintre cei de care Miles regreta că e obligat să se folosească. Cât despre Stella Walker, pe care o silise să se poarte ca o martiră ca să păstreze neștirbită demnitatea și curtoazia casei... nici nu îndrăznea să ghicească ce gândea ea despre el. Sucurile gastrice încetară să-i mai curgă, așa că puse ochiurile fierte în apă la loc, pe măsuța cu telefonul.

Dragă Miles, îți poți imagina cât am fost de dezgustat de mine însumi. Recunosc, am o propensiune pentru exhibiționism... dar la șase după-amiaza, la lumina zilei! Dumnezeu mare ! Cere-i iertare soției tale în numele meu.

Al tău pe vecie,
Joel Coles.

Joel ieși din biroul de pe platou numai ca să se furișeze ca un răufăcător până la tutungerie.

Acționa atât de suspect, că un polițist de incintă îi ceru legitimația de acces. Tocmai se hotărâse să ia prânzul undeva afară, când Nat Keogh, încrezător și vesel, îl ajunse din urmă:

— Cum adică te-ai retras definitiv? Ce dacă te-a huiduit Costumul-cu-Vestă ? Ascultă-mă pe mine, continuă Nat, trăgându-1 pe Joel în cantina studioului. În seara uneia dintre premierele

sale de la Grauman's, Joe Squires i-a tras un șut în fund când se înclina în fața publicului. Burduful de carne l-a amenințat pe Joe că-l caută mai târziu, dar când Joe i-a telefonat a doua zi la opt și i-a spus „Credeam c-o să mă cauți”, tipul a pus jos receptorul.

Anecdota asta absurdă îl mai înveseli pe Joel, care-și află o mohorâtă alinare în examinarea

grupului de la masa vecină : triștii și drăgălașii gemeni siamezi, piticii răutăcioși sau uriașul cel mândru din distribuția unui film cu un circ. Dar, iscodind cu privirea până dincolo de fețele pătate cu galben ale femeilor frumoase, toate cu ochi melancolici și dați zdravăn cu rimel și cu rochiile lor de bal care, în lumina plină a zilei, păreau strident colorate, zări un grup care fusese prezent la Calman și strâmbase din nas.

— S-a terminat! exclamă el cu voce tare. A fost ultima mea apariție publică la Hollywood!

În dimineața următoare la birou îl aștepta o telegramă:

Ai fost una dintre persoanele cele mai agreabile de la petrecerea noastră. Te aștept la supeul-bufet oferit duminica viitoare de sora mea June.

Stella Walker Calman.

Sângele îi năvăli prin vene, înfierbântându-i trupul timp de un minut. Nevenindu-i să creadă, reciti telegrama.

„Ei bine, asta-i lucrul cel mai dulce pe care l-am auzit în viața mea.”

III

O nouă duminică nebună. Joel dormi până la unsprezece, apoi citi ziarul, ca să se pună la curent cu știrile săptămânii trecute. Prânzi la el în cameră: păstrăv, salată de avocado și o jumătate de litru de vin californian. Când se îmbracă pentru ceai, își alege un costum în carouri minuscule, o cămașă albastră și o cravată de un oranj ars. Ochii îi erau încercănați

cu negru de oboseală. Se duse la apartamentele Riviera într-o mașină cumpărată la mâna a doua. Tocmai când se prezenta surorii Stellei, Stella și Miles sosiră în haine de călărie. Se certaseră cu înverșunare toată după-amiaza pe drumurile nepietruite de dincolo de Beverly Hills.

Înalt, nervos, cu un umor disperat și cei mai nefericiți ochi văzuți vreodată de Joel, Miles Calman era artist din capul lui de o formă curioasă și până-n picioarele ca de 'negru. Pe acestea din urmă stătea proptit ferm - nu turnase niciodată un film ieftin, dar de câteva ori plătitese scump privilegiul de a regiza rateuri experimentale. În pofida faptului că era un companion fermecător, nu puteai petrece mult timp în tovărășia lui fără să-ți dai seama că nu era tocmai întreg la minte.

Din momentul apariției celor doi, ziua lui Joel se legă inextricabil de a lor. Când se

alături grupului care-i înconjura, Stella le întoarse spatele celorlalți, cu un plescăit nerăbdător

din limbă, iar Miles Calman îi spuse celui mai apropiat bărbat:

— Mai discret cu Eva Goebel. E mare dandana cu ea acasă.

Apoi Miles se întoarse către Joel:

— Îmi pare rău că nu ne-am întâlnit ieri la birou. Mi-am petrecut după-amiaza la psihanalist.

— Te duci la psihanalist ?

— De câteva luni. La început ca să mă vindec de claustrofobie, dar mai nou încerc să-mi fac ordine în întreaga viață. Mi s-a spus că va dura mai bine de un an.

— Nu-i nimic rău în viața ta, îl asigură Joel.

— Nu ? Ei bine, Stella crede că este. Întrebă pe oricine. Oricine îți poate spune cum stau

lucrurile, zise cu amărăciune Miles.

O fată se cocoță pe brațul fotoliului lui Miles. Joel traversă camera până la Stella, care stătea neconsolată lângă șemineu.

— Îți mulțumesc pentru telegramă, îi spuse el. Un gest foarte dulce. Nu-mi pot imagina cum o fată atât de frumoasă ca tine poate avea și o inimă generoasă.

Era cu o idee mai frumoasă decât o văzuse el vreodată și poate că admirația neprefăcută din ochii lui o îndemnă să-și descarce spafletul. Nu-i trebui mult, pentru că era în mod clar pe punctul să izbucnească.

— ...iar Miles o ține tot așa de doi ani și eu, proasta, n-am știut nimic! Păi, știi, ea era una dintre prietenele mele cele mai bune! Era tot timpul în casă la noi! În cele din urmă, când oamenii au început să mă avertizeze, Miles a trebuit să recunoască.

Se așază cu o mișcare repezită pe brațul scaunului lui Joel. Pantalonii de călărie aveau

culoarea scaunului și Joel observă că masa ei de păr conținea unele șuvițe de un auriu roșcat

și altele de un auriu palid - ca atare, nu putea fi vopsit - și că nu se machiase. Arăta atât de bine, că...

Încă tremurând din cauza descoperirii sale șocante, Stella nu putu suporta vederea noii

fete care-i făcea avansuri lui Miles. Prin urmare, îl conduse pe Joel într-un dormitor, unde, așezați la cele două capete ale unui pat uriaș, stătură de vorbă pe îndelete. În drum spre baie, lumea arunca priviri înăuntru și făcea glume slabe, dar Stella, dornică să-și descarce complet sufletul, nu se lăsă întreruptă. După o vreme Miles își vârî capul înăuntru și zise:

— N-are haz să te străduiești să-i explici lui Joel într-o jumătate de ceas ceva ce eu însumi nu pricep, iar psihanalistul îmi spune că-mi va lua un an întreg să înțeleg.

Dar ea continua să vorbească, de parcă Miles n-ar fi fost prezent. Îl iubea pe Miles -

afirmă ea - și-i fusese întotdeauna credincioasă, chiar și atunci când întâmpinase greutăți deosebite.

— Psihanalistul 1-a informat pe Miles că suferă de un complex de inferioritate față de maică-sa. La prima căsătorie și-a transferat complexul asupra nevastă-sii, înțeleptă, iar libidoul și 1-a orientat către mine. Dar când ne-am căsătorit, istoria s-a repetat, numai că de data asta transferul complexului matern s-a efectuat asupra mea, iar cel al poftelor sexuale asupra altor femei.

Joel își dădea seama că, probabil, ea nu bătea apa în piuă, dar totul i se părea o aiureală. O cunoștea pe Eva Goebel. Era o femeie cu instincte materne, mai bătrână și, probabil, mai înțeleaptă decât Stella, care acționa ca o copilă răsfățată.

Miles, care nu-și găsea liniștea, propuse ca Joel să-i însoțească, de vreme ce Stella nu terminase ce avea de spus, așa că au plecat împreună cu mașina lor la conacul din Beverly Hills. Sub plafoanele înalte ale acelei reședințe, situația părea mult mai solemnă și mai tragică. Era o noapte de o strălucire stranie, bezna se vedea transparentă dincolo de geamuri, iar Stella, numai aur și trandafirii, făcea crize de isterie și hohotea de plâns în cameră. Joel nu credea în suferința actrițelor de cinema. Alte lucruri le preocupă pe ele: sunt mirabile figuri roz-aurii, în care scenariștii și regizorii pompează viață, iar după orele de producție stau prin colțuri, chicotind și șușotind diverse insinuări. Prin ele trec, de altfel, sfârșiturile multor adultere.

Uneori se prefăcea numai că ascultă și se gândea de fapt la cât de frumos era asortată îmbrăcămintea Stellei: pantaloni eleganți, ascunzând picioare pe măsură, un pulover în culori italienești, cu gulerușul înalt, și o haină scurtă, de chamois ¹ maro. Nu se putea hotărî dacă Stella era o imitație de lady englezoaică sau o lady englezoaică era o imitație a Stellei. Ea se situa undeva între realitatea cea mai reală și cel mai năucitor travesti.

— Miles e atât de gelos pe mine, că se îndoiește de tot ce fac! strigă ea cu dispreț. I-am scris de la New York că am fost la teatru cu Eddie Baker. A făcut o asemenea criză de gelozie, că într-o zi mi-a telefonat de zece ori.

— Eram înnebunit, fârnâi și uierător Miles - un tic ce se manifesta când era stresat. Psihanalistul meu nu obținuse nici un rezultat timp de o săptămână.

Stella clătină din cap, parcă vrând să spună că era o cauză pierdută.

— Dar ce, te așteptai să stau închisă în hotel trei săptămâni?

— Eu nu mă aștept la nimic. Recunosc, sunt gelos. Încerc să nu fiu. Lucrez la asta cu dr. Bridgebane, dar până acum nu mi-a folosit la nimic. Am fost gelos și pe Joel azi după-masă, când te-ai așezat pe brațul scaunului lui.

— Chiar ai fost? sări ea în picioare. Ai fost? Dar nu ședea cineva și pe brațul fotoliului

1. Capră neagră (fr.).

tău? Și ai schimbat vreun cuvânt cu mine în cele două ore?

— Tu îi povesteai necazurile tale lui Joel, în dormitor.
— Când îmi amintesc că femeia aia - peșemne credea că omițând numele Evei Goebel, o făcea mai puțin reală - venea mereu la noi...
— Bine, bine, spuse resemnat Miles. Am recunoscut totul și sunt la fel de afectat ca și tine.

Apoi, întorcându-se către Joel, începu o discuție despre filme, în timp ce Stella se mișca fără astâmpăr de-a lungul pereților îndepărtați, cu mâinile în buzunarele pantalonilor de călărie.

— S-au purtat oribil cu Miles, spuse ea, redevenind un partener normal de conversație, de parcă problemele ei personale nici n-ar fi fost comentate. Dragule, povestește-i cum a încercat băbătia de Beltzer să-ți schimbe scenariul.

În timp ce ea se agita protectoare deasupra lui Miles, cu ochii fulgerându-i de indignare că fusese nedreptățit, Joel își dădu seama că se îndrăgostise. Sufocat de emoție, se ridică să le ureze noapte bună.

De luni, săptămâna își relua ritmul muncitoresc, într-un vădit contrast cu teoretizările, bârfele și scandalurile duminicale. Joel se luptă cu nesfârșitele probleme ale revizuirii scenariului: „în loc de o prăpădită de fade-in, putem lăsa vocea eroinei pe coloana sonoră și să tăiem un cadru mediu cu taxiul văzut din unghiul lui Bell... Sau pur și simplu tragem aparatul de filmat mai în spate, ca să prindă gara, ținem imaginea un minut și apoi dăm un travelling cu un șir de taxiuri". Luni după-amiaza Joel uitase deja că oamenii a căror ocupație era să creeze distracție puteau să se distreze și ei uneori. Seara telefona acasă la Miles. Îl ceru pe Miles, dar la telefon veni Stella.

— Cum stau lucrurile ? Mai bine ?

— Nu neapărat. Ce faci sâmbătă seara?

— Nimic.

— Familia Perry oferă un dineu și o reprezentație teatrală, iar Miles va fi plecat. Se duce la South Bend să vadă meciul Notre Dame-California. M-am gândit că poate vrei să-i ții locul, ca partener al meu.

După o lungă pauză de gândire, Joel răspunse:

— Păi... sigur. Dacă avem ședință de producție, nu ajung la dineu, dar o să vin la spectacol.

— Atunci anunț că mergem.

Joel făcu pași mari în lungul și-n latul biroului. Ținând cont de relațiile încordate dintre Calmam, îi va cădea oare bine lui Miles să afle că o va însoți pe Stella? Sau poate că Stella nici nu voia ca Miles să afle? Dar așa ceva nu era cu putință: dacă Miles nu va aborda subiectul, o va face el, Joel. Trecu oricum circa o oră până să se simtă capabil să se apuce iar de treabă.

Miercuri în sala de ședințe plină de planete și nebuloase plămădite din fum de țigară se ținut o conferință furtunoasă care dură patru ore. Trei

bărbați și o femeie dădură pe rând raite prin încăpere, propunând sau criticând, vorbind tăios sau convingător, cu încredere sau cu disperare. La sfârșit Joel simți nevoia să i se destăinuie lui Miles.

Omul era ostenit - nu stăpânit de exaltarea epuizării, ci obosit de viață, cu pleoapele

îngreuiate și cu țepii bărbii formându-i umbre vineții în jurul gurii.

— Aud că mergi cu avionul la meciul de la Notre Dame.

Miles privi peste umărul lui Joel și scutură din cap:

— Am renunțat la idee.

— De ce?

— Din cauza ta.

Tot nu-1 privea pe Joel în ochi.

— Ce naiba, Miles?

— Din acest motiv am renunțat, râse Miles cam mânzește de el însuși. Nu pot să știu la ce s-ar preta Stella așa, numai de ciudă. Te-a invitat să mergi cu ea la familia Perry, nu? Deci nu mi-ar tihni meciul.

Instinctul fin cu care Miles se mișca atât de iute și de precis pe platou se dizolva în viața lui personală, transformându-se în slăbiciune și neajutorare.

— Ascultă, Miles! zise Joel, încruntându-se. Nu i-am făcut niciodată avansuri Stellei. Dacă

vorbești serios când spui că intenționezi să renunți la excursie din pricina mea, n-am s-o

însoțesc la familia Perry. Nici n-o s-o văd. Poți avea deplină încredere în mine.

Acum Miles îl cântări circumspect din ochi.

— Poate, ridică el din umeri. Oricum, dacă nu ești tu, va fi altcineva. N-aș reuși să mă simt bine.

— Nu pari să ai prea multă încredere în Stella. Ea mi-a spus că a fost întotdeauna sinceră cu tine.

— E posibil.

În ultimele minute mai mulți mușchi din jurul gurii lui Miles se înmuiaseră.

— Dar cum aș putea să-i cer ceva după cele întâmplate? Cum să mă aștept ca ea...

Se opri și chipul i se înăspri când continuă:

— Îți spun un lucru: fie că am sau nu am dreptate și indiferent ce am făcut eu, dacă aș avea o dovadă, aș divorța de ea. Nu-mi pot vedea mândria terfelită! Ar fi picătura care ar umple paharul.

Tonul vocii lui Miles îl enervă pe Joel, dar întrebă:

— Încă nu s-a potolit în legătură cu Eva Goebel?

— Nu, fârnâi Miles pesimist. Dar nici eu nu-mi vin în fire.

— Credeam că s-a isprăvit.

— Încerc să nu mă mai văd cu Eva, dar știi și tu că nu-i ușor să renunți la așa ceva. Nu-i o fată oarecare, pe care ai sărutat-o aseară în taxi.

Psihanalistul spune...

— Știu, îl întrerupse Joel. Mi-a spus Stella. Discuția era deprimantă.

— Ei bine, reluă el, în ce mă privește, dacă te hotărăști să mergi la meci, eu n-am să dau

pe la Stella. Și sunt sigur că Stella n-are nimic pe conștiință. Cu nimeni.

— Posibil, repetă apatic Miles. Oricum, rămân ca s-o duc la petrecere. Ascultă, zise apoi brusc, aş vrea să vii şi tu. Trebuie să am şi eu un partener de discuţii care mă înţelege. Asta-i baiul: am influenţat-o pe Stella în toate. Am influenţat-o în special să-i placă de toţi bărbaţii care-mi sunt simpatici. E foarte greu.
— Te cred, îl aprobă Joel.

IV

Joel nu reuşi să ajungă la dineu. Jenat de faptul că purta un joben de mătase în plină epocă a şomajului, îi aşteptă pe ceilalţi în faţă la Hollywood Theater şi urmări parada de seară: dubluri obscure ale starurilor de cinema cunoscute şi strălucitoare, bărbaţi cu osatură solidă, în pardesie din păr de cămilă, un derviş dănţuitor, cu barbă şi toiag de apostol, o pereche de filipinezi în haine studenţeşti şic, amintind de deschiderea spre şapte mări a acestui colţ de republică, o lungă şi fantastică procesiune de tineri imberbi, care se dovede a fi ritualul de iniţiere al unei confrerii. Şirul se rupse ca să lase să treacă două limuzine, care opriră la bordură.

Şi iat-o, într-o rochie ca apa cu gheaţă, însăilată din o mie de petice de un albastru palid, cu ţurţuri ce-i clincăneau la gât. Joel făcu un pas înainte.

— Îţi place rochia mea?

— Unde e Miles ?

— Până la urmă s-a dus la meci. A plecat ieri dimineaţă - cel puţin aşa cred...

Se întrerupse.

— Tocmai am primit o telegramă de la South Bend, prin care mă anunţă că s-a pornit înapoi

spre casă. Era să uit: vă cunoaşteţi cu toţii?

Grupul de opt persoane pătrunse în teatru.

Aşadar Miles tot se dusesse la meci, iar Joel se întrebă dacă procedase bine venind la teatru. Dar în timpul spectacolului, admirând profilul Stellei sub aurul granulat şi pur al coafurii ei, uită să se mai gândească la Miles. O dată se răsuci ca s-o vadă mai bine, iar ea îi întoarse privirea, zâmbind şi susţinând-o pe a lui cât dori el de mult. Între acte fumară în foaier şi ea îi şopti:

— Toată lumea se duce la inaugurarea barului de noapte al lui Jack Johnson, dar eu nu vreau să merg. Tu vrei?

— E obligatoriu ?

— Cred că nu... ezită Stella. Aş vrea să stăm mai mult de vorbă. Presupun că am putea merge

acasă la mine... numai dacă aş fi sigură...

Şovăi din nou şi Joel o întrebă:

— Sigură de ce ?

— Sigură că... O, ştiu că sunt scrântită, dar pot oare să fiu sigură că Miles s-a dus la meci ?

— Adică te gândeşti că ar putea fi cu Eva Goebel?

— Nu, nu tocmai... Dar ce-ar fi dacă s-ar aţine pe aici ca să vadă ce fac eu? Ştii şi tu că Miles are uneori idei foarte ciudate. O dată a vrut să-şi bea

ceaiul cu un om cu barbă lungă și i-a cerut agenției de plasare a actorilor să-i trimită unul, cu care a băut ceai toată după-amiaza.

— Asta-i altceva. Ți-a telegrafiat din South Bend, ceea ce dovedește că e la meci.

După reprezentație și-au luat rămas-bun de la ceilalți lângă mașini și li s-a răspuns cu priviri amuzate. Au alunecat ușor pe strada de un auriu scânteietor, prin mijlocul mulțimii atrase de Stella.

— Nu pricepi, îl întrebă Stella, că pentru el ar fi fost floare la ureche să aranjeze expedierea telegramei?

Avea dreptate. Pe Joel începu să-1 supere ideea că neliniștea Stellei ar fi putut fi întemeiată.

Dacă Miles îi ținea în obiectivul camerei de filmat, nu se mai simțea deloc vinovat față de el. Decretă cu voce tare:

— Asta-i o tâmpenie!

Vitrinele fuseseră deja decorate cu pomi de Crăciun și luna plină de deasupra bulevardului

nu era decât un element de butaforie, la fel de teatrală ca și giganticele lampadare de budoar de la colțurile străzilor. Intrară pe sub frunzișul

întunecat din Beverly Hills, care ziua lua culoarea aprinsă a eucaliptului.

Joel nu vedea decât crâmpoie de față albă alături de a sa și arcul umărului Stellei. Ea se îndepărtă brusc și-1 privi atent.

— Ai ochii exact ca ai mamei tale, zise. Am avut cândva un album cu fotografii de-ale ei.

— Ochii tăi sunt ca ai tăi. Nu seamănă deloc cu ai altcuiva, îi răspunse Joel.

Ceva îl îndemnă pe Joel să scruteze atent locurile când pășiră spre intrarea conacului,

de parcă s-ar fi așteptat ca Miles să-i pândească de după boscheți. Pe masă era așezată o telegramă. Stella o citi cu voce tare:

Chicago

Mă întorc acasă mâine seară. Mă gândesc la tine. Cu dragoste,

Miles.

— Vezi, spuse ea, aruncând fâșia de hârtie înapoi pe masă, nu i-ar fi greu să falsifice telegrame.

Stella îi comandă valetului sandvișuri și ceva de băut, după care dădu fuga sus, în timp ce Joel intră în saloanele de primire pustii. Umblând fără țintă, ajunse la pianul lângă care stătuse rușinat cu două duminici în urmă.

— Pe urmă, rosti el tare, putem inventa o istorie cu un divorț, cu tânăra generație și cu Legiunea Străină.

Își aduse aminte de altă telegramă:

„Ai fost una dintre persoanele cele mai agreabile de la petrecerea noastră...”

Îi veni o idee. Dacă telegrama Stellei nu fusese decât un gest de pură politețe, era foarte

probabil că în spatele ei se afla Miles, pentru că Miles îl invitase. Probabil că Miles spusese:

— Trimite-i o telegramă. E nefericit. Crede că s-a făcut de râs.
 Se potrivea cu „Am influențat-o pe Stella în toate privințele. Am influențat-o în special să-i placă de toți bărbații care-mi sunt simpatici". O femeie ar recurge la un asemenea gest din duioșie, dar numai un bărbat l-ar face fiindcă se simte răspunzător.
 La întoarcere Stellei, Joel îi luă ambele mâini în ale lui.
 — Am sentimentul bizar că sunt un soi de pion în jocul tău răzbunător împotriva lui Miles.
 — Toarnă-ți ceva de băut.
 — Iar partea ciudată este că sunt îndrăgostit de tine, orice-ar fi.
 Telefonul sună și ea-și eliberă mâinile ca să răspundă.
 — Încă un mesaj telegrafic de la Miles, anunță Stella. L-a expediat sau spune că l-a expediat din avion, din Kansas City.
 — Presupun că te roagă să-mi transmiți complimente.
 — Nu, nu spune decât că mă iubește. Cred că e adevărat. E un om atât de slab!
 — Hai și stai lângă mine, o rugă Joel.
 Era devreme. După o jumătate de oră, când mai erau câteva minute până la miezul nopții,
 Joel se duse lângă șemineul rece și întrebă încordat:
 — Înseamnă că nu ai nici un pic de curiozitate față de mine?
 — Nici un pic. Simt o atracție puternică față de tine, iar tu o știi. Problema este că îl iubesc cu adevărat pe Miles.
 — Evident.
 — Iar tot ce se întâmplă în seara asta mă tulbură.
 Joel nu se supără, ba chiar se simți ușurat că fusese evitată o posibilă complicație. Totuși,
 privind-o pe Stella, văzând cum moliciunea și căldura trupului ei topesc rochia de un albastru arctic, deveni conștient de faptul că ea era unui dintre lucrurile după care va tânji toată viața.
 — Trebuie să plec, zise el. O să sun după un taxi.
 — Vorbești prostii! Avem la dispoziție un șofer.
 El înghiți în sec, înțelegând cât de dornică era femeia ca el să plece, iar ea, văzându-i
 mutra, îl sărută ușor și-i spuse:
 — Ești dulce, Joel.
 Pe urmă se întâmplară simultan trei lucruri: el își goli paharul dintr-o înghițitură, soneria telefonului zbârnâi puternic în casă și ceasornicul din hol bătu, tare ca o trompetă.
 Nouă - zece - unsprezece - doisprezece...

V

Se făcuse iarăși duminică. Joel își dădea seama că în seara precedentă venise la teatru

parcă învăluit în lințoliul muncii de o săptămână. O curtase pe Stella rapid, ca și cum ar fi trebuit să abordeze o chestiune importantă, ce trebuia rezolvată repede, până nu se termina ziua. Dar acum era duminică, perspectiva plăcută și leneșă a următoarelor douăzeci și patru de ore i se desfășura în față, iar fiecare minut trebuia abordat cu un ocol moaleșitor, fiecare moment conținea germenul nenumăratelor posibilități. Nimic nu era imposibil – lumea se afla abia la început. Își mai turnă ceva de băut.

Cu un suspin ascuțit, Stella căzu inertă lângă telefon. Joel o ridică și o întinse pe sofa. Udă o batistă cu sifon și i-o aplică pe față. Receptorul mai emitea încă sunete când îl duse la ureche:

— ...aparatul s-a prăbușit dincoace de Kansas City. Cadavrul lui Miles Calman a fost identificat și...

Joel închise telefonul.

— Nu te agita, zise el ca să câștige timp când Stella deschise ochii.

— Oh, ce s-a întâmplat ? șopti ea. Sună-i tu. Ce s-a întâmplat?

— Telefoniez imediat. Cum se numește doctorul vostru?

— Au zis că Miles a murit?

— Stai liniștită. Mai e trează vreo servitoare?

— Ține-mă strâns. Mi-e teamă.

El îi înconjură umerii cu brațul.

— Vreau numele doctorului, insistă el. Poate că fac o greșală, dar vreau să vină cineva aici.

— E doctorul... Oh, Doamne, a murit Miles?

Joel dădu fuga sus și scotoci prin dulăpioarele de medicamente, în căutarea sărurilor de amoniu. Revenind jos, o auzi pe Stella strigând:

— N-a murit, știu că n-a murit! Face parte din complotul lui! Mă terorizează! Știu că trăiește ! Simt că trăiește!

— Vreau să chem o prietenă bună de-a ta, Stella. Nu poți rămâne singură peste noapte.

— Nu, nu! strigă ea. Nu suport să văd pe nimeni! Rămâi tu. N-am nici o prietenă. Se ridică de pe pat, cu lacrimile șiroindu-i pe obraz.

— Oh, Miles e unicul meu prieten! El nu e mort, nu poate fi mort! Plec imediat acolo să văd. Iau trenul. Trebuie să vii cu mine.

— Nu poți pleca. Nu poți face nimic în noaptea asta. Te rog mult să-mi spui numele femeii pe care vrei s-o chem. Lois? Joan? Carmel? Trebuie să existe cineva.

Stella îl privea fără să-1 vadă.

— Cea mai bună prietenă a mea a fost Eva Goebel, zise ea.

Joel se gândi la Miles, la figura lui tristă și disperată de acum două zile, de la birou. În

cumplita tăcere a morții, totul devenea clar în ceea ce-1 privea. Miles era unicul regizor născut pe pământ american care posedă atât un temperament de artist, cât și o conștiință. Prins în năvodul industriei cinematografice, plătit cu boala de nervi lipsa lui de rezistență, de cinism sănătos, de refugiu. Recursese la o evadare precară și vrednică de compătimire.

Se auzi zgomot afară, la intrare. Ușa se deschise brusc și în hol răsunară pași.

— Miles! țipă Stella. Tu ești, Miles? O, e Miles!
 În ușa apăru un curier de la telegraf.

— N-am găsit soneria. V-am auzit vorbind înăuntru.
 Același text ca al telegramei telefonate. În timp ce Stella îl citea și îl rășcitea ca pe o minciună mârșavă, Joel folosi telefonul. Era încă devreme și găsi cu greu pe cineva. După ce reuși în cele din urmă să convoace niște prieteni, o obligă pe Stella să bea ceva tare.

— Să stai cu mine, Joel, șopti Stella, parcă pe jumătate adormită. Să nu pleci nicăieri. Lui Miles îi erai simpatic... zicea că tu...
 O scutură un tremur violent.

— Oh, Dumnezeule, habar n-ai cât de singură mă simt!
 Pleoapele îi coborâră peste ochi.

— Ține-mă în brațe! Miles avea un costum ca al tău.
 Își îndreptă brusc spatele.

— Gândește-te la ce-a simțit. Oricum se temea de te miri ce.
 Scutură năucă din cap. Apoi, brusc, prinse capul lui Joel între mâini și-l trase spre ea:

— N-ai să pleci! Îți place de mine! Mă iubești, nu-i așa ? Nu chema pe nimeni. Avem suficient timp mâine. În noaptea asta rămâi tu aici, cu mine.
 El o privi lung, la început fără să-i vină să creadă, iar apoi, când înțelese, șocat. În tenebroasele ei bâjbâieli, Stella încerca să-l mențină în viață pe Miles conservând o situație ce-l implicase, ca și cum spiritul lui Miles nu putea înceta să existe cât timp persistau posibilitățile care-l îngrijoraseră. Era un efort disperat și chinuit de a refuza să accepte faptul că el murise.

Ferm, Joel se duse la telefon și chemă un doctor.

— Nu... nu chema pe nimeni! strigă Stella. Întoarce-te la mine și ia-mă în brațe!

— Pot vorbi cu doctorul Bales ?

— Joel! țipă Stella. Credeam că mă pot baza pe tine! Miles te plăcea. Era gelos din cauza ta. Vino încoace!

Ah... Dacă îl trăda pe Miles, Stella îl putea menține în viață, căci dacă ar fi mort cu adevărat, cum l-ar putea înșela?

— ...suferă de pe urma unui șoc sever... Puteți veni imediat? Și să aduceți și o asistentă...

— Joel!

Sonera de la intrare și telefonul se puseră intermitent pe sunat. Afară opreau automobile.

— Dar tu să nu mă lași! îl imploră Stella. Ai să rămâi cu mine, nu-i așa?

— Nu, răspunse Joel, dar mă întorc dacă ai nevoie de mine.
 Stând pe treptele casei, care acum vibra și palpita de viața ce flutură în jurul morții ca niște frunze ce acoperă protector pământul, Joel începu să plângă ușor, înghițindu-și lacrimile.
 „A făcut ceva magic din fiecare lucru pe care l-a atins”, se gândi el. „l-a insuflat viață până și micuței ștrengărițe, făcând din ea o capodoperă.”

Apoi:
 „Ce gol uriaș lasă în sălbăticia asta... de pe acum!”
 Și apoi, nu fără amărăciune:
 „O, da, mă voi întoarce... Mă voi întoarce...”

Interminabila ieșire

Discutam despre castelele vechi din Touraine și am atins problema cuștii de fier în care Ludovic al XI-lea îl ținuse captiv pe cardinalul Balue timp de șase ani, vorbind apoi despre *oubliettes* și alte orori. Văzusem cu ochii mei câteva dintre acestea: niște simple puțuri uscate, cu adâncimea de zece-cincisprezece metri, în care omul era aruncat ca să aștepte... nimicul, întrucât sufăr atât de tare de claustrofobie, încât o cușetă într-un vagonul Pullman este pentru mine în mod sigur un coșmar, gropile acelea m-au impresionat profund. Așa că a fost o adevărată ușurare când un doctor și-a depănat istorisirea - mai bine zis, începutul ei a fost o ușurare, fiindcă nu părea să aibă nimic în comun cu schingiuirile de odinioară.

A fost odată o femeie tânără, pe nume doamna King, care era foarte fericită alături de soțul ei. Erau oameni cu stare și se iubeau mult, dar după ce adusese pe lume al doilea copil, ea intrase într-o comă profundă, din care ieșise cu un sindrom clar de schizofrenie sau de „dedublare a personalității”. Obsesia de care suferea, legată cumva de Declarația de Independență, nu era determinată direct de condiția ei mentală și pe măsură ce femeia

se însănătoșea, dădea semne că va dispărea. După zece luni ea devenise o convalescentă aproape deloc marcată de ceea ce i se întâmplase și părea nerăbdătoare să revină în societate.

Avea numai douăzeci și unu de ani, arăta – într-un mod atractiv – ca o adolescentă și era favorita personalului de la sanatoriu. Când se înzdrăveni suficient ca să poată face o excursie de probă împreună cu soțul, încercarea stârni interesul general. O soră medicală se duse cu ea la Philadelphia să-i cumpere o rochie, alta era la curent cu povestea romanticei idile premaritale din Mexic și toată lumea îi admiră cei doi copilași în timpul vizitelor la spital. Excursia urma să fie la Virginia Beach și să dureze cinci zile.

Era o bucurie s-o vezi pregătindu-se, făcându-și meticolos bagajul și trăind în mijlocul fleacurilor vesele, cum ar fi bigudiurile și alte chestii. Era pregătită de plecare cu o jumătate de oră înainte de termenul stabilit, așa că vizită câteva paciente de la același etaj, îmbrăcată în taiorul siniliu ca pudra de față și cu o pălăriuță de primăvară ce arăta de parcă o aversă de aprilie o turtise acum un minut. Fețișoara ei frumoasă și delicată, cu urma aceea de tristețe mirată care dăinuie după o boală îndelungată, se însuflețise de nerăbdare.

— Pur și simplu nu vom face nimic, explica ea. Asta e ambiția mea. Să mă scol când am chef trei dimineți la rând și să stau trează până foarte târziu trei seri consecutive. Să-mi cumpăr singură un costum de baie și să comand masa.

Când se apropie momentul plecării, doamna King hotărî să aștepte jos, nu în camera ei, și, urmată de un sanitar care-i ducea valiza, străbătu toate coridoarele, făcându-le cu mâna celorlalți pacienți, întristată că nu plecau și ei într-o vacanță mirifică. Supraveghetorul-șef îi ură călătorie plăcută, iar două infirmiere găsiră pretexte ca să se învârtă în jurul ei și să se împărtășească din bucuria ei contagioasă.

— Ce frumos o să vă bronzați, doamnă King!

— Nu uitați să ne trimiteți o ilustrată! Cam în momentul în care ea ieșea din cameră, mașina soțului era izbită de un camion pe drumul dinspre oraș. Omul suferi multe leziuni interne și nu i se dădură șanse să trăiască mai mult de câteva ore. La sanatoriu vestea a fost primită în biroul cu pereți de sticlă de lângă holul unde aștepta doamna King. Telefonista, văzând-o pe doamna King și știind că sticla nu era un bun izolator fonic, ceru să vină numaidecât sora-șefă. Sora-șefă, îngrozită, dădu fuga la un doctor, care o instrui cum să procedeze. Cât timp soțul mai trăia, era de preferat să nu i se spună de accident, dar, firește, trebuia înștiințată că bărbatul nu putea veni azi.

Doamna King se arată extrem de dezamăgită.

— Presupun că-i o prostie să fiu dezamăgită, zise ea. După atâtea luni, ce mai contează o zi? Doar a spus că va veni mâine, nu?

Sora-șefă trecu prin momente dificile, dar reuși să-i ascundă ce se întâmplase până când

pacienta se întoarse în salonul ei. Atunci însărcinată o soră flegmatică și cu experiență să o țină pe doamna King departe de ziare și de alți bolnavi. Până a doua zi balanța avea să se încline ori într-o parte, ori în cealaltă.

Dar soțul se crampona de viață, așa că ei își continuă înșelătoria. A doua zi, cu puțin înainte de amiază, una dintre infirmiere trecu pe coridor și se întâlni cu doamna King, îmbrăcată ca în ajun, dar ducându-și de data asta singură valiza.

— Mă duc să mă întâlnesc cu soțul meu, îi explică ea. Ieri n-a putut veni, dar vine astăzi, la aceeași oră.

Infirmiera o însoți. Doamna King beneficia de libertate de mișcare în incintă și era dificil s-o obligi să se întoarcă în salon. Pe de altă parte, infirmiera nu era dispusă să spună o poveste care să contrazică ceea ce îi spusese șefii ei. Când au ajuns în holul de la intrare, infirmiera îi făcu un semn discret telefonistei, care, din fericire, înțelese. Doamna King se mai inspecta o dată în oglindă și spuse:

— Mi-ar plăcea să am o duzină de pălărioare ca asta, ca să-mi amintească să fiu întotdeauna la fel de fericită.

Când sora-șefă își făcu apariția, încruntată, după un minut, doamna King zise:

— Nu-mi spuneți că iarăși l-a împiedicat ceva pe George să vină.

— Mă tem că da. Tot ce puteți face este să aveți răbdare.

Doamna King râse trist:

— Aș fi vrut să-mi vadă taiorul cât timp e absolut nou.

— Păi, nu s-a șifonat deloc.

— Presupun că mai ține până mâine. Nu trebuie să fiu supărată că mai am de așteptat

o zi când sunt atât de fericită.

— Sigur că nu.

Soțul femeii muri în noaptea aceea și a doua zi dimineața, la raport, doctorii discutară

cum să procedeze. Dacă-i spuneau, își asumau un risc, dar tăinuirea adevărului presupunea

același lucru. Într-un final hotărâră s-o anunțe că soțul ei fusese trimis departe și astfel să-i

distrugă speranța de a-l vedea curând. Când ea se va fi împăcat cu această idee, îi vor dezvălui adevărul.

La ieșirea de la raport, unul dintre doctori se opri și arătă ceva cu degetul. Pe coridor, spre holul de la ieșire, mergea doamna King cu valiza în mână.

Doctorul Pirie, care o îngrijise personal, își trase răsuflarea.

— E groaznic! zise el. Cred că-i preferabil să-i spun imediat. N-are rost să pretindem că

soțul e plecat când ea primește de obicei vești de la el de două ori pe săptămână. Iar dacă

zicem că-i bolnav, va dori să meargă la el. Dar poate vrea altcineva s-o anunțe...?

II

În după-amiaza aceea unul dintre doctorii din echipă plecă în concediu pentru două săptămâni, în ziua când se întoarse la lucru, încremeni văzând pe același coridor, la aceeași oră, o mică procesiune care înainta către el: un sanitar ducând o valiză, o infirmieră și doamna King, îmbrăcată în taiorul albastru și cu pălărioara de primăvară pe cap.

— Bună dimineața, domnule doctor, îl salută ea. Merg în întâmpinarea soțului meu, fiindcă

plecăm la Virginia Beach. Mă duc în hol, ca să nu-1 fac să aștepte.

Doctorul îi examina expresia feței, deschisă și fericită ca a unui copil. Sora îi făcu un

semn că totul decurgea potrivit ordinilor, deci se mulțumi să se încline și să vorbească despre vreme.

— Da, e o zi frumoasă, zise doamna King, dar și dacă ar ploua, pentru mine tot o zi splendidă ar fi.

Doctorul privi în urma ei, contrariat și supărat. „De ce perpetuează situația?” se întrebă.

„La ce bun s-o mintă?”

Când se întâlni cu doctorul Pirie, îi puse această întrebare.

— Am încercat să-i spunem, se dezvinovăți doctorul Pirie. A râs și a zis că vrem să stabilim

dacă mai e bolnavă. În cazul ei ai putea folosi cuvântul „inimaginabil” în sensul lui concret: pentru ea moartea soțului este inimaginabilă.

— Dar e imposibil s-o țineți tot așa.

— Teoretic e posibil, răspuse doctorul Pirie. Acum câteva zile, după ce și-a făcut bagajul,

ca de obicei, sora a încercat s-o împiedice să iasă din cameră. De afară, de pe coridor, eu îi vedeam fața. Am observat că începe să se descompună - și asta pentru prima oară, luați aminte! Mușchii i se încordau, ochii îi deveneau sticloși, iar vocea peltică și stridentă.

I-a spus foarte politicoasă surorii că-i o mincinoasă. Atunci, timp de o fracțiune de secundă,

a fost o chestiune de viață și de moarte: vom avea un pacient recuperabil ori un caz de nebunie ireversibilă. Așa că am intervenit și i-am ordonat surorii s-o conducă în holul de primire.

Se întrerupse, fiindcă procesiunea care abia trecuse apăru iar, mergând în direcția opusă,

spre salon. Doamna King se opri ca să i se adreseze doctorului Pirie.

— Soțul meu a fost iarăși reținut, zise ea. Firește, sunt dezamăgită, dar mi s-a spus că vine mâine și după o așteptare atât de îndelungată, încă o zi nu contează. Sunteți de acord, domnule doctor?

— Desigur, doamnă King.

Ea își scoase pălărioara.

— Trebuie să pun bine hainele, ca să fie și mâine la fel de curate ca azi. Examină pălăria cu scrupulozitate.

— Are aici un firisor de praf, dar cred că voi reuși să-1 îndepărtez. Sper ca el să nu observe.

— Sunt sigur că nu va observa.

— Pe cuvânt că nu mă supără să mai aștept o zi! Nici n-o să ne dăm seama cum trece timpul până mâine la ora asta, nu?

Când doamna King se îndepărtă, doctorul cel tânăr spuse:

— Mai sunt și cei doi copii.

— N-aș crede ca ei să conteze. Când „s-a scufundat”, doamna King a făcut o legătură strânsă între excursie și ideea de însănătoșire. Dacă o lipsim de speranța excursiei, se va duce la fund și va trebui să înceapă de la zero.

— Ar reuși?

— Nu se poate face o prognoză, spuse doctorul Pirie. Vă explicam doar de ce i s-a dat voie să meargă în holul de la intrare azi-dimineață.

— Dar mai e și mâine dimineață, și poimâine dimineață...

— Ea va crede mereu în posibilitatea ca într-o zi soțul ei să vină, zise doctorul Pirie.

Doctorul își sfârși povestea cam abrupt chiar în acest punct. Când am insistat să ne spună ce s-a mai întâmplat, el a protestat, zicând că restul constituia o revenire la banal: până la urmă compătimirea se erodează, iar în final personalul sanatoriului a acceptat acest lucru.

— Dar mai merge și acuma să-și întâmpine soțul ?

— O, da, nu s-a schimbat nimic! Numai că toți ceilalți pacienți, cu excepția nou-veniților, nici nu mai ridică ochii s-o vadă când trece pe coridor. Surorile reușesc să-i înlocuiască pălărioara cam o dată pe an, dar îmbracă același taior. De fiecare dată e puțin dezamăgită, dar se îmbărbătează... și încă într-un stil foarte duios. Din câte ne dăm noi seama nu are o viață nefericită și, într-un mod cam straniu, se pare că le dă celorlalți pacienți un exemplu de tihnă și calm. Pentru Dumnezeu, haideți să găsim un alt subiect! Să ne întoarcem la *oubliettes*.

(1937)

Cuprins

Palatul de gheață... 3
Întâi mai... 20
Un diamant cât Hotelul Ritz... 53
Vise de iarnă ... 79
Iertarea de păcate... 94
Băiatul cel bogat... 105

Cel mai impertinent băiat... 129
Întoarcerea la Babilon ... 143
Duminica nebună... 157
Interminabila ieșire ... 169